ISSN-0971-8346

ଯୋଜନା

ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୧୫ | ବିକାଶମୂଳକ ମାସିକ ପତ୍ରିକା | ₹ ୨୦/-

ବିଶେଷାଙ୍କ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬

ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ : ଅଭିବୃଦ୍ଧି, କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ଓ କଲ୍ୟାଣ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ
ଡି. କେ. ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ

ଭାରତକୁ ଏକ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ବିନିର୍ମାଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରିଣତ କରିବାର ମାର୍ଗ
ଅମିତାଭ କାନ୍ତ

ମହିଳାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବଜେଟର ଅବଲୋକନ
ନିତା ଏନ

ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ : ସାମାଜିକ ଦିଗ
ମନିଶ ଗୋଭିଲ

ରେଳ ବଜେଟ ପ୍ରଗତିର ମାର୍ଗଦର୍ଶକ
ଜି. ଶ୍ରୀନିବାସନ

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରବନ୍ଧ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିଶ : ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବାସ୍ତବ ଆଭିମୁଖ୍ୟ
ପ୍ରଭାକର ସାହୁ

ଫୋକସ ପ୍ରବନ୍ଧ
ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
ସ୍ୱଦେଶ ସିଂହ

CHECK LIST & IMPORTANT INSTRUCTIONS FOR SUBSCRIPTION OF JOURNAL(S)

1. Subscriber must ensure that DD/IPO/MOs are in favour of ADG (I/c), Publications Division, M/o I&B payable at New Delhi and of requisite amount. The annual subscription is following:

	Ajkal/Kurukshetra/Yojana	Bal Bharti
One Year	₹ 100/-	₹ 80/-
Two Year	₹ 180/-	₹ 150/-
Three Year	₹ 250/-	₹ 200/-
For SAARC countries (for one year only)	₹ 530/-	₹ 510/-
For other countries (For one year only)	₹ 730/-	₹ 710/-

2. Subscription for Ajkal Hindi/Urdu, Bal Bharti, Kurukshetra Hindi/English and Yojana Hindi/English/Urdu/Punjabi/Odia may sent to Business Manager, Publications Division, East Block 4, Level 7, R.K. Puram, New Delhi. The language of journal must be clearly indicated.

3. Subscriber must ensure that MOs (ordinary as well as e-MO) must contain name and language of journal required either in message box or at address column, otherwise it could not be accepted.

4. DD & IPO must be accompanied either with dully filled subscription coupon published in our Journals or in a plain paper containing name and address of subscriber alongwith name and language of Journal required.

5. In case of non receipt of magazine or any other problem please intimate to Business Manager (C&A) within a month period after which complaint will not be entertained.

6. Subscription for regional languages of Yojana shall be sent directly to Regional Centres on the following address:

S. No	Magazine	Language	Officer Concerned	Office Address	Email/phone
1	Ajkal	Hindi/Urdu	Business Manager	Publications Division, Min. of I&B, East Block 4, Level 7, R.K. Puram, New Delhi 110066	pdjucir@gmai.com 011-26100207
2.	Bal Bharti	Hindi	-do-	-do-	-do-
3.	Kurukshetra	Hindi/ English	-do-	-do-	-do-
4.	Yojana	Hindi/ English/ Punjabi/ Urdu/ Odia	-do-	-do-	-do-
5.	Yojana	Assame	Business Manager	Sales Unit, Publications Division, KKB Road, New Colony, House no. 7, Chenikuthi, Guwahati, Assam 781003	yojanaasomia@yahoo.co.in 0361-2665090
6	Yojana	Bengali	Business Manager	Sales Emporium, Publications Division, 8, Esplanade East, Kolkatta, West Bengal 700069	bengaliyojana@gmail.com 033-22488030
7.	Yojana	Gujrati	Business Manager	Sales Unit, Publications Division, Ambica Complex, 1st Floor, Paldi, Ahmedabad, Gujrat 380007	yojanagujrati@gmail.com 079-26588669
8.	Yojana	Kannada	Business Manager	Sales Unit, Publications Division, 1st Floor, 'F' Wing, Kendriya Sadan, Kormangala, Bangalore 560034	yojanakannada@yahoo.co.in 080-25537244
9	Yojana	Marathi	Business Manager	Sales Unit, Publications Division, 701-C wing, 7th Floor, Kendriya Sadan, Belapur, Navi Mumbai, Maharastra 400614	022-27570686
10	Yojana	Malayalam	Business Manager	Sales Emporium, Publications Division, Press Road, Near Govt. Press, Thiruvananthapuram, Kerala 695001	yojanamalayalam@yahoo.co.in 0471-2330650
11	Yojana (Thittam)	Tamil	Business Manager	Sales Emporium, Publications Division, 'A' wing, Rajaji Bhawan, Besant Nagar, Chennai, Tamil Nadu 600090	editorthittam@yahoo.co.in 044-24917673
12	Yojana	Telgu	Business Manager	Sales Emporium, Publications Division, Block 4, 1st Floor, Gruhakalpa Complex, M.G. Road, Nampally, Hyderabad, Andhra Pradesh 500001	yojana_telgu@yahoo.co.in 040-24605383

ADVERTISEMENT UNIT
PUBLICATIONS DIVISION
MINISTRY OF INFORMATION & BROADCASTINGS

COMMERCIAL ADVERTISEMENT RATES FOR DPD JOURNALS
(w.e.f 1st June ,2013)

Sl. No.	Name of Journal	Inside Text Page				Back Cover	2nd Cover page	3rd cover page
	(Rate for each Journals for one edition)	Colour (Full Page)	Colour (Half Page)	Black & White (Full Page)	Black & White (Half Page)	Full Page	Full Page	Full Page
1	Yojana (English & Hindi)	25000	15000	18000	11000	75000	50000	50000
2	Kurukshetra (English & Hindi)	20000	12000			30000	27000	25000
3	Ajkal (Hindi & Urdu)	10000	6000	7000	5000	15000	12000	11000
4	Yojana (Urdu/Punjabi/ Oriya/ Assamese/ Kannada/ Malayalam)	7000	4500	5000	3000	10000	9000	8000
5	Bal Bharti,	22000	13000			30000	27000	25000
6	Yojana (Bengali/ Telgu/ Marathi/ Tamil/Gujrati)	13000	8000	10000	6000	20000	17000	15000

COMMERCIAL ADVERTISEMENT RATES FOR INDIA/BHARAT

	India		Bharat	
	Colour	Black & White	Colour	Black & White
Full Page	30000	20000	20000	10000
2nd Cover page	60000		50000	
3rd Cover page	50000		40000	

Note :

(i) Special issue - Yojana-(January, March, August & December), Kurukshetra – (October Annual Number)

ii) 2nd cover page of magazines will be reserved for the DAVP and Government Organizations. The above rate are only for PSU advertisement received directly.

iii) * 2% extra discount on each additional insertion of advertisement subject to maximum discount of 40%.

Mechanical Details

	Yojana	Ajkal/Kurukshetra	Bal Bharti
Overall Size	19.5 x 27 cms	21 x 28 cms	18 x 24 cms
Print Area	17 x 23 cms	17 x 24 cms	15 x 19.5 cms
	Advertisement material - Artpull/Artwork/CD/Positives		

Full advance payment by D.D. in favour of ADG(I/c), Publications Division, M/o I&B payable at New Delhi. Advertisement material and payment to be sent to the Business Manager (Advt.), Advertisement Unit, Publications Division, East Block 4, Level 7, R.K. Puram, New Delhi 110 066 26105590/26175516/26108979 Fax 26175516/26100207 Email: pdjucir@gmail.com

YOJANA (Odia) : Monthly **March 2015** **RNI No. 57203/93**

ISSN 0971-8346 Total Number of Pages (76) **₹ 20.00** **Annual Subscription : Rupees One Hundred Only**

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ତଥା ରାଜ୍ୟ ସିଭିଲ ସର୍ଭିସ ଆଶାୟୀ ପ୍ରତିଯୋଗୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ଆହ୍ୱାନ

ସମ୍ମାନଜନକ ସିଭିଲ ସର୍ଭିସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତି ସଂକ୍ରାନ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ନିଜ ନିଜକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀ ରୂପେ ଗଢିତୋଳନ୍ତୁ ।

ଯୋଜନା ପଢନ୍ତୁ ଏବଂ ଜ୍ଞାନ ପରିସର ପରିବ୍ୟାପ୍ତ କରନ୍ତୁ ।

ଯୋଜନା, ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରତି ସମର୍ପିତ, ଜାତୀୟ ତଥା ସାଂପ୍ରତିକ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ସମସ୍ୟାବଳୀ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ସାମାଜିକ ବିକାଶ, କୃଷି, ଶିଳ୍ପ, ବାଣିଜ୍ୟ, ପରିବହନ, ଯୋଗାଯୋଗ, ଖାଉଟୀସୁରକ୍ଷା, ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷଣ, ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଷୟ ସାଙ୍ଗକୁ ସାଂସ୍କୃତିକ ତଥା ମହିଳା, ଯୁବ ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଗବେଷକ ତଥା ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ପ୍ରବନ୍ଧମାନ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ଯୋଜନା ନିୟମିତ ପଠନ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ, ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ତଥା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ, ଅଧ୍ୟାପକ, ଗବେଷକ, ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ତଥା ଜ୍ଞାନପିପାସୁ ସାଧାରଣ ପାଠକ ପାଠିକା ଉପକୃତ ହେଉଛନ୍ତି ।

ଆପଣ ମଧ୍ୟ କାହିଁକି ଉପକୃତ ହେବେ ନାହିଁ ?

ଯୋଜନାର ଗ୍ରାହକ ହୁଅନ୍ତୁ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ର ଲାଗି ନିଜକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀ ରୂପେ ଗଢି ତୋଳନ୍ତୁ ।

ଓଡିଶାରେ ଯୋଜନା ପତ୍ରିକାର ମୁଖ୍ୟ ଏଜେଣ୍ଟ

* ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ନାୟକ, ବସଷ୍ଟାଣ୍ଡ ବୁକ୍ ଷ୍ଟଲ, ଭୁବନେଶ୍ୱର -୯ * ମାଧବ ବୁକ୍ ଷ୍ଟୋର, ବାଦାମବାଡି, କଟକ -୯ * ମୂର୍ତ୍ତି ନ୍ୟୁଜ୍ ଏଜେନସୀ, ଓଲ୍ଡ ବସ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡ, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଗଞ୍ଜାମ * ଶିବ ଶକ୍ତି, ପୁସ୍ତକାଳୟ ସେକ୍ଟର-୨, ବସ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଡ, ରାଉରକେଲା । *ଗାୟତ୍ରୀ ଭଣ୍ଡାର, ବସନ୍ତ ବିହାର, ଯୁବଲୀଟାଉନ, ଭାପୁର-ଶଙ୍କରପୁର ରୋଡ, ଢେଙ୍କାନାଳ ଏବଂ ସମସ୍ତ **Employment News** ବିକ୍ରେତା ।

"ଯୋଜନା"ର ଗ୍ରାହକ ଦେୟ

*ପ୍ରତି ଖଣ୍ଡ - ୧୦ ଟଙ୍କା, ବାର୍ଷିକ - ୧୦୦ ଟଙ୍କା, ଦ୍ୱିବାର୍ଷିକ - ୧୮୦ ଟଙ୍କା, ତ୍ରୈବାର୍ଷିକ - ୨୫୦ ଟଙ୍କା, ପଡୋଶୀ ଦେଶ : ବାର୍ଷିକ - ୫୩୦ ଟଙ୍କା, ଇଉରୋପ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶ : ବାର୍ଷିକ - ୭୩୦ ଟଙ୍କା ।

ଗ୍ରାହକ ଦେୟ ପଠାଇବା ଠିକଣା :

Advertisement & Circulation Manager, YOJANA (ODIA)
Publications Division, Min. of I & B,
East Block-IV, Level-VII, R.K. Puram, New Delhi-110066, Tel : 26105590, 26100207
The subscription may be sent through IPO/MO or Bank Draft in favour of the
"Director, Publications Division, Ministry of Information & Broadcasting, New Delhi

Printed and Published by Dr. (Ms) Sadhana Rout, Additional Director General & Head on behalf of Publications Division, Ministry of I & B, Govt. of India, Published from Soochna Bhavan, CGO Complex, Lodhi Road, New Delhi-110003 and Printed at: J K Offset Printers (P) Ltd, B-278, Okhla Phase -I, New Delhi -110020

Editor : B. K. Majhi

ଯୋଜନା

ଦ୍ୱାବିଂଶ ବର୍ଷ : ଷଷ୍ଠ ସଂଖ୍ୟା : ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୧୫

ଏ ସଂଖ୍ୟାରେ

୪	ସଂପାଦକୀୟ	
୫	ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ : ଅଭିବୃଦ୍ଧି, କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ଓ କଲ୍ୟାଣ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ	ଡି. କେ. ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ
୯	ଭାରତକୁ ଏକ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ବିନିର୍ମାଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରିଣତ କରିବାର ମାର୍ଗ	ଅମିତାଭ କାନ୍ତ
୧୫	ମହିଳାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବଜେଟର ଅବଲୋକନ	ନିତା ଏନ
୧୯	ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ : ସାମାଜିକ ଦିଗ	ମନିଶ ଗୋଭିଲ
୨୩	ରେଳ ବଜେଟ ପ୍ରଗତିର ମାର୍ଗଦର୍ଶକ	ଜି. ଶ୍ରୀନିବାସନ
୨୭	କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ପଦ୍ଧତି	ରବୀନ୍ଦ୍ର ଢୋଲକିଆ
୩୧	ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ଜରିଆରେ ଭାରତର ଗରିବମାନଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ	ଧିରଜ ନାୟାର
୩୪	କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ : ସଶକ୍ତିକରଣର ଏକ ନୂତନ ଅଧ୍ୟାୟ	ସ୍ନେହଲତା ପଣ୍ଡା
୩୮	କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ : ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତ	ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମହାପାତ୍ର
୪୧	ରେଳ ବଜେଟର ନୂତନତ୍ୱ : ଏକ ଅନୁଚିନ୍ତା	ଡକ୍ଟର କମଳ କୁମାର ପାଣି
୪୪	ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିସ : ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବାସ୍ତବ ଆଭିମୁଖ୍ୟ	ପ୍ରଭାକର ସାହୁ
୫୧	ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	ସ୍ୱଦେଶ ସିଂହ
୫୭	ଓଡିଶା ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ : ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତ	ଗୁରୁକଲ୍ୟାଣ ମହାପାତ୍ର
୬୪	ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି	ଡକ୍ଟର ପରୀକ୍ଷିତ ସାହୁ
୬୮	ଭି ିଭୂମି ଓ ସାମାଜିକ ନିରାପ । ବଜେଟ୍ ୨୦୧୫-୧୬	ଡକ୍ଟର ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ କର
୭୧	ଜୈବ ବର୍ଷା-ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଜଳକଣା ସଂଗ୍ରହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଅଭିନବ ପଦକ୍ଷେପ	ଡକ୍ଟର ବଳରାମ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଓ ଡକ୍ଟର ଜଗଦିଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଲ
୭୪	ଆପଣଜାଣନ୍ତି କି ?	

ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ	: ଦୀପିକା କଛଲ
ଉପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ	: ବସନ୍ତ କୁମାର ମାଝୀ
ଯୁଗ୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଉତ୍ପାଦନ)	: ଭି. କେ. ମିନା
ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳନା	: ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତ ଶର୍ମା
ପ୍ରଚ୍ଛଦ ପଟ ଶିଳ୍ପୀ	: ଜି.ପି. ଧୋପେ

"ଯୋଜନା" ହେଉଛି ପରିକଳ୍ପନା ଓ ଉନ୍ନୟନର ମାସିକ ମୁଖପତ୍ର । ସୂଚନା ଓ ପ୍ରସାରଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ପରିସର କେବଳ ସରକାରୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ପ୍ରକାଶନରେ ସୀମାବଦ୍ଧ ନୁହେଁ । "ଯୋଜନା" ଅସମିୟା, ବଙ୍ଗଳା, ଇଂରାଜୀ, ଗୁଜରାତୀ, ହିନ୍ଦୀ, କନ୍ନଡ଼, ମଲୟାଲମ, ମରାଠୀ, ଓଡ଼ିଆ, ପଞ୍ଜାବୀ, ତାମିଲ, ତେଲୁଗୁ ଓ ଉର୍ଦ୍ଦୁରେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି ।

ସଂପାଦକୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ:

Editor

YOJANA (ODIA)

East Block - 4, Level - 7

R.K. Puram, New Delhi -110066

Phone & Fax : 011-2617 6722

Website : www.publicationsdivision.nic.in

E-mail : yojanaoriya@rediffmail.com

Subscription & Business Queries :

pdjucir@yahoo.co.in

Ph. : 011-26100207

ଯୋଜନାରେ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ବ୍ୟକ୍ତ ବିଚାର ଲେଖକଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ଅଟେ । ଏହା ଜରୁରୀ ନୁହେଁ ଯେ ଲେଖକ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ସେହି ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ, ବିଭାଗ ତଥା ସଙ୍ଗଠନ ଗୁଡିକ ସହ ସଂବନ୍ଧ ବା ତାଙ୍କର ବି ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ରହିଛି । ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞାପନଗୁଡିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ ପାଇଁ ଯୋଜନା ଉତ୍ତରଦାୟୀ ନୁହେଁ ।

ସଂପାଦକୀୟ

ବ□ମାନର ସରକାରଙ୍କ ବହୁପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ପ୍ରଥମ ବଜେଟ ଅନେକ କଳ୍ପନା ଜଳ୍ପନା ମଧ୍ୟରେ ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁସବୁ ଲୋକପ୍ରିୟ ଘୋଷଣା ସବୁ ଆଶା କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ପରିବ□େ ବଜେଟରେ ପୁଂଜି ନିବେଶ ଓ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରସାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନେକ ଛୋଟ ମାତ୍ର ଫଳପ୍ରଦ ପଦକ୍ଷେପ ଘୋଷଣା ହୋଇଛି । ଦୀର୍ଘମିଆଦରେ ଜି.ଡି.ପି. ଅଭିବୃଦ୍ଧି ୮ ପ୍ରତିଶତରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହାରରେ ହାସଲ କରିବା ତଥା ଭାରତକୁ ବିଶ୍ୱରେ ଦ୍ରୁତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସଂପନ୍ନ ଦେଶରେ ପରିଣତ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ କେତେକ ମୌଳିକ ସମସ୍ୟା ଗୁଡିକର ସମାଧାନ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିସଂପନ୍ନ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାସଲ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦୂରଦୃଷ୍ଟି ଅନୁରୂପ, ବଜେଟରେ ଦେଶର ବିକାଶରେ ଲୋକଙ୍କ ଭୂମିକାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ତଥା ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନଧାରଣ ମାନ ବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ ସେମାନଙ୍କ ସଶକ୍ତିକରଣ ଉପରେ ଜୋର ଦିଆଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷରେ ଜୀବନଧାରଣ ଓ ପୁଂଜି ନିବେଶ ସୁଯୋଗ ପ୍ରସାରିତ କରିବା ତଥା ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗଠନ କରିବା ସକାଶେ ବଜେଟରେ ମୂଳଦୁଆ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

ନୂତନ ପେନସନ ସ୍କିମରେ ଟିକସ ଛାଡ ସୀମାକୁ ୧.୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବୀମା ପ୍ରିମିୟମ୍ ଉପରେ ଛାଡ ୨୫୦୦୦ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା ଏବଂ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନଜ୍ୟୋତି ବୀମା ଯୋଜନା (ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରିମିୟମରେ ଦୁଇଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବୀମା) ଆଦି ହେଉଛି ଏ ଦିଗରେ କେତୋଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ । ମହିଳା ସୁରକ୍ଷା, ପ୍ରସାର ଓ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷ ନିର୍ଭୟା ପାଣ୍ଠିକୁ ୧୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

ଦେଶର ବିଶାଳ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ନିକଟରେ ଥିବା ଅପାର ସଂଭଳର ବିନିଯୋଗ ତଥା ସେମାନଙ୍କ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ଯୋଗ୍ୟତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବଜେଟରେ ଅନେକ ଉଦ୍ୟମ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଘରଠାରୁ ୫ କିଲୋମିଟର ଦୂରତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିର୍ମାଣଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଉଚ୍ଚ ବୈଷୟିକ ଓ କୁଶଳତା ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଆଦି ପ୍ରସ୍ତାବ ସାରା ଦେଶ ସକାଶେ କରାଯାଇଛି । 'ନଇ ମଞ୍ଜିଲ' କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସଂପ୍ରଦାୟର ଯୁବକ ଯୁବତୀମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଶିକ୍ଷା ଓ ଜୀବନଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମନ୍ୱିତ କରିବା, ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି/ଉପଜାତି ଯୁବକଯୁବତୀଙ୍କୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ସହ ମାଇକ୍ରୋଫାଇନାନ୍ସ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଗୁଡିକୁ ରିଫାଇନାନସ ସକାଶେ ମାଇକ୍ରୋ ୟୁନିଟ ଡେଭଲପମେ□ ରିଫାଇନାନସ ଏଜେନ୍ସି (ମୁଦ୍ରା) ବ୍ୟାଙ୍କ ଗଠନ ଆଦି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି ଓ ଉପଯୋଗ (ସେତୁ) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜରିଆରେ ସବୁପ୍ରକାର ଷ୍ଟାର୍ଟ-ଅପ ବ୍ୟବସାୟ, ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ ବିଶେଷକରି ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ପରିଚାଳିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ସହାୟତା ଦିଆଯିବ । ଜାତୀୟ କୁଶଳତା ମିଶନ ଜରିଆରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାନକ ଭି□ରେ ବିଭିନ୍ନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରେ କୁଶଳତା ପ୍ରସାର ଉଦ୍ୟମ ଗୁଡିକର ସମନ୍ୱୟକରଣ କରାଯିବ ।

ମେକଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଅଭିଯାନକୁ ଅଧିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ସକାଶେ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡିକର ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସରଳ ଓ ଶସ୍ତା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନେକ ପଦକ୍ଷେପ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । 'ଗାର୍' ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଚଳନକୁ ଏଡେଇ ଦେବା, ଆଗାମୀ ଚାରିବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ ୩୦ ରୁ ପ୍ରତିଶତରୁ ୨୫ ପ୍ରତିଶତକୁ କମ କରିବା, ଏବଂ ଟିକସ ଢା□ାରେ ସରଳୀକରଣ ଆଦି ପ୍ରସ୍ତାବ ଏକ ସକାରାତ୍ମକ ସନ୍ଦେଶ ଦେଉଛି ଯେ ଭାରତ ସ୍ଥିର ଓ ଆଶାନୁରୂପ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଡକୁ ଯାଉଛି । ୨୦୧୬ ଏପ୍ରିଲଠାରୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ତାହା ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ରହିଥିବା ଅପାରଗତା ଦୂର କରିବ ତଥା ଜି.ଡି.ପି. ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଅଧିକ କରିବ । ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସରଳୀକରଣ, ଯୁକ୍ତିସଂଗତକରଣ ଏବଂ ଡିଜିଟାଇଜେସନ ଆଦି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସରଳୀକରଣ, ଜରିଆରେ ଭାରତରେ ବ୍ୟବସାୟ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଛି । ଏହିସବୁ ଉଦ୍ୟମ ପାଇଁ ବଳିଷ୍ଠ ଭି□ଭୂମି ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ବଜେଟରେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ସକାଶେ ୭୦,୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ବାର୍ଷିକ ୨୦,୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ଆଗମନ ସହ ଜାତୀୟ ପୁଂଜି ନିବେଶ ଭି□ଭୂମି ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କରାଯିବ ତଥା ରେଳ, ସଡକ, ଓ ଜଳସେଚନ କ୍ଷେତ୍ର ସକାଶେ ଟିକସ ମୁକ୍ତ ଇନଫ୍ରାଷ୍ଟ୍ରକଚର ବଣ୍ଡ ଜାରୀ କରାଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଛି ।

ସୁପ୍ତ ପଡି ରହିଥିବା ସମ୍ବଳର ଉପଯୋଗ ଏବଂ ସେହି ପାଣ୍ଠିକୁ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆଣି ପାଣ୍ଠି ପ୍ରବାହ ଜାରୀ ରଖିବା ସକାଶେ ବଜେଟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ସୁନା ମନିଟାଇଜେସନ ସ୍କିମ, ସାର୍ବଭୌମ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବଣ୍ଡ ତଥା ଭାରତୀୟ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମୁଦ୍ରା ପ୍ରଚଳନ ଜରିଆରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସଂଚୟକୁ ଫଳପ୍ରଦ ଆର୍ଥିକ ପୁଂଜି ନିବେଶରେ ପରିବ□ନ କରିବା, ବିସ୍ତୃତ କଳାଧନ ଆଇନ ପ୍ରବ□ନ ଯେଉଁଥିରେ ୧୦ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଜେଲଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ ତଥା କଳାଧନ ଉପରେ ୩୦୦ ପ୍ରତିଶତ ଜୋରିମାନା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଦି ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଏଥି ସହିତ ସଂପ□ିକର ବିଲୋପ ତଥା ଏକ କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆୟ ଥିବା ଧନୀ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତ ସରଚାର୍ଯ ଆଦି ପ୍ରସ୍ତାବ ମଧ୍ୟ ହୋଇଛି ।

ବଜେଟ ନିଅ□ କମ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ସେବା ଟିକସ ୧୨.୩୬ ପ୍ରତିଶତରୁ ୧୪ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି ଯଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି ହେବ । ଲୋକପ୍ରିୟ ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ଏହାକୁ ଯୁକ୍ତି ସଂଗତ କରାଯିବ ।

ଶେଷରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଅଂଶ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରି ବଜେଟରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିଶକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ତଥା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ଅଂଶ ୩୨ ରୁ ୪୨ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଅଧିକ ଅର୍ଥ କେବଳ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ ତା ନୁହେଁ ଏହା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁରୂପ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସକାଶେ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ନିମନ୍ତେ ନମନୀୟତା ଦେବ ।

ଶେଷରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦୀର୍ଘମିଆଦ କଲ୍ୟାଣ ସକାଶେ ଅତି ଆଶାବାଦୀ ପଦକ୍ଷେପ ସବୁ ବଜେଟରେ ନିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାରତୀୟଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଦେଶକୁ ଆଗେଇ ନେବା ସକାଶେ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି । ବଜେଟରେ ସରକାରଙ୍କ ବାସ୍ତବିକ ସଦିଚ୍ଛା ପ୍ରକଟ ହୋଇଛି । ■■

ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ : ଅଭିବୃଦ୍ଧି, କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ଓ କଲ୍ୟାଣ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ

• ଡି. କେ. ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ

ପୁଁଜି ନିବେଶ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥର କିଛି ଅଂଶ ବିଭାଗୀୟ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡିକରୁ ଆସିବ । ସରକାର ରେଳବାଇ, ଡାକ ଓ ଟେଲିଗ୍ରାଫ ବିଭାଗ ଭଳି ସେବା ବିଭାଗର ବ୍ୟାପକ ସଂପ୍ରସାରଣ ଯୋଜନା କରିଛନ୍ତି । ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡିକୁ ନିଜର ସଂପ୍ରସାରଣ କରିବା ପାଇଁ ବ ର୍ମାନ ହେଉଛି ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ ।

୨୦୧୫-୧୬ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟରେ ଅନେକ ମହ୍‌ତ୍ୱାକାଂକ୍ଷୀ ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦୀ ଓ ଦୀର୍ଘମିଆଦୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ରଖାଯାଇଛି । ଅଭିବୃଦ୍ଧି, କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ଓ ଲୋକଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ମଧ୍ୟରେ ସିଧାସଳଖ ସଂଯୋଗ ରହିଛି । ଅଭିବୃଦ୍ଧି କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଆୟ ଅଧିକ ହୁଏ ତଥା କଲ୍ୟାଣ ହାସଲ ହୁଏ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ୨୦୧୫-୧୬ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟରେ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ଓ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଆଦି ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ କଲ୍ୟାଣ ; ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦୀ ଓ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ

ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ ୨୦୧୫-୧୬ ବଜେଟରେ ୮ରୁ ୮.୫ ପ୍ରତିଶତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଦୀର୍ଘ ମିଆଦ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଦୁଇ ସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାସଲ (ଅନ୍ୟୁନ ୧୦ ପ୍ରତିଶତ) କଲ୍ୟାଣ ଦିଗରେ ବଜେଟରେ ୨୦୨୨ ସୁଦ୍ଧା (ସ୍ୱାଧୀନତାର ୭୫ ବର୍ଷରେ) ୧୩ଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ହାସଲ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ସେଗୁଡିକ ହେଲା :

୧. ସହରାଂଚଳରେ ୨ କୋଟି ଏବଂ ଗ୍ରାମାଂଚଳରେ ୪ କୋଟି ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଆବାସ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।

୨. ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାସଗୃହରେ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ବିଦ୍ୟୁତଶକ୍ତି, ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ, ପାଇଖାନା ଓ ସଡକ ସଂଯୋଗ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।

୩. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାରରେ ଯେପରି ଅନ୍ୟୁନ ଜଣେ ଆୟ ଅର୍ଜନକାରୀ ରହିବେ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।

୪. ବହୁଳ ଭାବରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହ୍ରାସ କରିବା ।

୫. ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ ସଂଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦେବା ।

୬. ସବୁ ଗ୍ରାମକୁ ସବୁ ଋତୁରେ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ସଡକ ସଂଯୋଗ

୭. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମ ଓ ସହରରେ ଚିକିତ୍ସା ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେବା

୮. ଯୁବକ ଯୁବତୀମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ତଥା ସେମାନଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା

୯. କୃଷି ଉତ୍ପାଦକତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା

୧୦. ସବୁ ଗ୍ରାମକୁ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା

୧୧. ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀର ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ତଥା ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ

୧୨. ଭାରତରେ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବିକାଶ

୧୩. ଭାରତର ପୂର୍ବ ଓ ଉ□ର ପୂର୍ବା□ଳ ଅଂଚଳର ବିକାଶ

ଉଭୟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ କଲ୍ୟାଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବାରେ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର । ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗ, ତଥା ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ରର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗୁଡିକ କେତେଦୂର ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଏହା ହାସଲ କରାଯାଇ ପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହା ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇପାରେ ।

ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସଂଭାବନା

ସଂଶୋଧିତ ଜି.ଡି.ପି. ସଂଖ୍ୟା ମୁତାବକ, ୨୦୧୪-୧୫ ବର୍ଷ ଜି.ଡି.ପି. ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପ୍ରାୟ ୭.୪ ପ୍ରତିଶତ ହେବ । ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ୮ ରୁ ୮.୫ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ବଜେଟରେ କୁହାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ପୁଂଜି ନିବେଶ ହାରରେ ୪ ରୁ ୫ ପ୍ରତିଶତ ପଏ□ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ହେବ । ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷ ମୋଟ ପୁଂଜି ନିବେଶ ହାରରେ ବୃଦ୍ଧି ୩୫-୩୬ ପଏ□ ହେବା ଉଚିତ୍ । ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାସଲ କରିବାକୁ ହେଲେ ଭାରତକୁ ପୁଂଜି ନିବେଶ ହାର ୪୦ ପ୍ରତିଶତ ହାସଲ କରିବାକୁ ହେବ । ସୁତରାଂ, ଆମକୁ ସଂଚୟ ହାର ୩୭-୩୮ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ପଡିବ ତଥା ପୁଂଜି ନିବେଶ ହାର ୪୦ ପ୍ରତିଶତ ହାସଲ କରିବାକୁ ହେବ । ଘରୋଇ ସଂଚୟ ଏବଂ ବାଞ୍ଛିତ ପୁଂଜି ନିବେଶ ହାର ମଧ୍ୟରେ ତଫାତ ଚାଲୁଖାତା ନିଅ□ ହ୍ରାସ କରି ହାସଲ କରିହେବ । ଏହି ସ୍ତରରେ ଆମେ ଧାରଣଶୀଳ ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାସଲ କରିପାରିବା । ଅତିକମ୍‌ରେ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଯାତ୍ରା ୨୦୧୫-୧୬ରେ ସଂପନ୍ନ ହୋଇଯିବା ଦରକାର । ଏହି ଉଦ୍ୟମରେ ମୁଖ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ଏଜେ□ ସବୁର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ଏହି ମୁଖ୍ୟ ଏଜେ□ ସବୁ ହେଲେ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ଯାହାକୁ ଟିମ ଇ□ଆ କୁହାଯାଉଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଡାକ ଓ ରେଳ ବିଭାଗ, କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଉଦ୍ୟୋଗ, ଘରୋଇ ଶିଳ୍ପ ଓ ପୁଂଜି ନିବେଶକାରୀ ଏବଂ ପରିବାର ସବୁ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ସରକାରଙ୍କ ନୀତି ମୁତାବକ ଭାରତର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଆକାଂକ୍ଷା ଫଳପ୍ରଦ ହେବ ଯଦି ସମସ୍ତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟମାନେ ଯୁଗ୍ମ ଉଦ୍ୟମ କରିବେ ।

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଭୂମିକା :

ସିଧାସଳଖ ଭାବରେ ସରକାରୀ ପୁଂଜି ନିବେଶ ଏବଂ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଘରୋଇ ପୁଂଜି ନିବେଶ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଉଦ୍ୟମରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ନିଭାଇ ପାରିବେ । ୨୦୧୫-୧୬ ବଜେଟ ମୁତାବକ ସରକାରୀ ପୁଂଜି ନିବେଶରେ ସିଧାସଳଖ ବୃଦ୍ଧି ସୀମିତ ହେବ । ତାହା ପଛରେ କାରଣ ହେଉଛି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ଉପରେ ଚାପ । ବଜେଟରେ କେବଳ ଜି.ଡି.ପି. ଓ ମୂଳଧନୀ ପୁଂଜି ବ୍ୟୟ ଅନୁପାତରେ ସାମାନ୍ୟ ୦.୨ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟକୁ ଆଧାର କରି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଅଧିକ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ । ଆର୍ଥିକ ନିଅ□କୁ ସୀମିତ ରଖିବା ପାଇଁ ରହିଥିବା ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହା କରିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି । ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଆର୍ଥିକ ନିଅ□ ଲକ୍ଷ୍ୟ ୪.୧ ପ୍ରତିଶତ ରଖିଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାସଲ ଉଦ୍ୟମ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ନୀତିଗତ ଉଦ୍ୟମ ଗୁଡିକ ଦ୍ୱାରା ହାସଲ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ ହେଲେ ଯେଉଁଥିରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସହ ସମ୍ବନ୍ଧ ତଥା ସରକାରୀ ଓ ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ନୀତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଭୂମିକା :

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ସୀମିତ ସିଧାସଳଖ ପୁଂଜି ନିବେଶ ସୁଯୋଗ କମ ଥିବା ଯୋଗୁଁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ଭୂମିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଛି । ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିଶ ପରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ଦିଆଯାଉଛି । ଯେଉଁ ଅର୍ଥ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିଲା ତାହା ବ□ମାନ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅନୁଦାନ ଭାବରେ ଦିଆଯାଉଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପାରଦର୍ଶିତା ଅଣା ଯାଇପାରିଛି । ଏହିବୃଦ୍ଧିର କିଛି ଅଂଶ ୨୦୧୫-୧୬ ବଜେଟରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସର ଅଂଶ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହିସବୁ ପାଣ୍ଠି ଉପରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ବ୍ୟୟ ପାଇଁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାୟ□□। ରହିବ ଏବଂ ଏହା କିଭଳି ବ୍ୟୟ ହେବ ସେଥିପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସ□ ରହିବ ନାହିଁ । ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପଛରେ ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ପାଣ୍ଠି ଉପଯୋଗରେ ପାରଦର୍ଶିତା ଆଣିବା । ଏହି ଦକ୍ଷତା କିଛିଟା ଭାବରେ ରାଜ୍ୟମାନେ ମୂଳଧନୀ ପୁଂଜି ବ୍ୟୟରେ ଦର୍ଶାଇପାରିବେ ।

ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡିକର ଭୂମିକା :

ପୁଂଜି ନିବେଶ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥର କିଛି ଅଂଶ ବିଭାଗୀୟ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡିକରୁ ଆସିବ । ସରକାର ରେଳବାଇ, ଡାକ ଓ ଟେଲିଗ୍ରାଫ ବିଭାଗ ଭଳି ସେବା ବିଭାଗର ବ୍ୟାପକ ସଂପ୍ରସାରଣ ଯୋଜନା କରିଛନ୍ତି ।

ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡିକୁ ନିଜର ସଂପ୍ରସାରଣ କରିବା ପାଇଁ ବ□ମାନ ହେଉଛି ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ । ସେମାନେ ଯଦି ଏଥିପାଇଁ ବଜାରରୁ ଋଣ ଉଠାନ୍ତି ତାହା ସରକାରଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ନିଅ□ର ଭାଗ ହେବ ନାହିଁ । ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଉଭୟ ସଡକ ସଂଯୋଗ ଓ ରେଳବାଇ ସକାଶେ ବ୍ୟୟବରାଦରେ ଯଥାକ୍ରମେ ୧୪୦୩୧ କୋଟି ଏବଂ ୧୦,୦୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି କରିଛନ୍ତି । ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡିକର କାପେକ୍ସ ୩,୧୭,୮୮୯ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରୁଛନ୍ତି । ଭି□ଭୂମି ପାଇଁ ପୁଂଜି ନିବେଶରେ ୭୦,୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବୃଦ୍ଧି ହିସାବ କରାଯାଇଛି । ଏହାପରେ ଯେଉଁ ଅର୍ଥ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ତାହା ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଯୋଗାଡ କରାଯିବ ।

ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ରର ଭୂମିକା

ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଛି ପରିବାର, ଘରୋଇ ଶିଳ୍ପ, ଘରୋଇ ପୁଂଜି ନିବେଶ (ଉଭୟ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଓ ବାହ୍ୟ) ପରିବାର ଗୁଡିକ ସଂଚୟ ତଥା ପୁଂଜି ନିବେଶ ଯୋଗାଇଥାନ୍ତି । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରୁ ସଂଚୟ ସେଭଳି ହ୍ରାସ ପାଇନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜି.ଡି.ପି.ର ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ ତାହା ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି କମ୍ ହେବା ସହିତ ଏହା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି ।

ଘରୋଇ ପୁଂଜି ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାହ୍ୟ ପୁଁଜି ନିବେଶକାରୀମାନେ ନିବେଶ ପରିବେଶ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି । ଉ□ମ ଭି□ଭୂମି, ପ୍ରସ୍ତାବଗୁଡିକର ଦ୍ରୁତ ଅନୁମୋଦନ ତଥା ସ୍ୱଚ୍ଛ ଓ ପାରଦର୍ଶୀ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁ ସେମାନେ ଚାହିଁବେ । ସରକାର ଏହିସବୁ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଭାରତରେ ପୁଁଜି ନିବେଶ ପରିବେଶ କ୍ରମଶଃ ଭଲ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଚାରିବର୍ଷ ଭିତରେ କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ ୩୦ ପ୍ରତିଶତରୁ ୨୫ ପ୍ରତିଶତକୁ କମ କରିବା ପାଇଁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ଏହା ପୁଁଜି ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । 'ଗାର' ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ କେତେକ ବାହ୍ୟ ପୁଁଜିନିବେଶକାରୀ ଆକୃଷ୍ଟ ହେଉନାହାନ୍ତି । ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ 'ଗାର' ପ୍ରଚଳନକୁ ଆଗାମୀ ଦୁଇବର୍ଷ ସକାଶେ ସ୍ଥଗିତ ରହିଛନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ ଏହା ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଚଳନ କରାଯିବ ଭବିଷ୍ୟତ ପ୍ରଭାବ ରହିବ । ଏହା ଭାରତକୁ ଏକ ପୁଁଜି ନିବେଶ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳ ଭାବରେ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବ ।

ବିସ୍ତୃତ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କାର୍ଯ୍ୟଶୈଳୀକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବଦଳାଇ ଦେବ । ଏହା ଭାରତକୁ ଏକକ ବଜାରରେ ପରିଣତ କରିବ ତଥା ସେବା ଓ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ କମ କରିବ ।

ଚାହିଦା ଦିଗରୁ ଅନେକ ଆହ୍ୱାନ ରହିଛି । ୨୦୧୪-୧୫ ବର୍ଷ ଚାହିଦା ମାନ୍ଦା ରହିଥିଲା । ଘରୋଇ ଉପଯୋଗ ବ୍ୟୟରେ ୭ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା । ପୁଁଜି ନିବେଶ ବ୍ୟୟ ମାତ୍ର ୪ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିବାବେଳେ ରପ୍ତାନିରେ ୧ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ ଯୋଗୁଁ ଯେ ଚାହିଦାରେ ବୃଦ୍ଧି ହେବ ତାହା ଆଶା କରାଯାଇନପାରେ । କାରଣ ଏଥିରେ ମୋଟ ବ୍ୟୟରେ ୫.୮ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି । ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ୪ ପ୍ରତିଶତ ସ୍ତରରେ ରହିଲେ ବାସ୍ତବିକ ବୃଦ୍ଧି ୨ ପ୍ରତିଶତ ମାତ୍ର ହେବ । ସୁତରାଂ, ଚାହିଦା ଦିଗରେ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ବିଶ୍ୱଗତ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ରପ୍ତାନି ବୃଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ ଆଶା କରାଯାଇନପାରେ । ତେଣୁ ଅଧିକ ନିର୍ଭର କରିବ ସୁଧହାର କମ ହେବା ଏବଂ ଘରୋଇ ଚାହିଦା ବୃଦ୍ଧି ହେବା ଉପରେ । ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି କମ ରହିଲେ ବିଶେଷକରିପେଟ୍ରୋଲିୟମ୍ ପଦାର୍ଥ ମୂଲ୍ୟ କମ୍ ରହିଲେ ପାରିବାରିକ ଚାହିଦା ବୃଦ୍ଧି ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇଛି ।

କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ସିଧାସଳଖ ସୁଯୋଗ :

କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତିରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟରେ କେତେକ ସିଧାସଳଖ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଭାରତରେ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ହେଉଛି ଏକ ଉପାୟ । ବଜେଟରେ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ଭାରତ ହେଉଛି ଦୁନିଆର ସବୁଠାରୁ ଯୁବ ଦେଶ ଯେଉଁଠାରେ ୫୪ ପ୍ରତିଶତ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ୨୫ ବର୍ଷ ବୟସରୁ କମ । ବଜେଟରେ ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ମିଶନ ସକାଶେ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଏହି ମିଶନ ଜରିଆରେ ବିଭିନ୍ନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରେ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ଉଦ୍ୟମ ସବୁ କରାଯିବ । ପଦ୍ଧତି ସବୁର ମାନକୀକରଣ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୩ଟି କ୍ଷେତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିଷଦ ମଧ୍ୟ ଗଠନ କରାଯିବ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଦିନ ଦୟାଲ ଉପାଧ୍ୟାୟ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ୧୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ଉଦ୍ୟମ ହେଉଛି ସେତୁ ନାମକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗଠନ (ଆତ୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ମେଧା ଉପଯୋଗ) ଏହା ଏକ ବୈଷୟିକ, ଆର୍ଥିକ ଇନକ୍ୟୁବେଶନ ଓ ସୁବିଧାକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯେଉଁଥିରେ ସବୁପ୍ରକାର ଷ୍ଟାର୍ଟ ଅପ ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ (ବିଶେଷକରି ପ୍ରଯୁକ୍ତି

ବିଦ୍ୟା ପରିଚାଳିତ କ୍ଷେତ୍ର) ପାଇଁ ସହାୟତା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ୧୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଭାରତରେ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନେକ ପ୍ରକାର ସୃଜନଶୀଳ ଉପାୟ ସବୁ ରହିଛି ।

ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ କର୍ମଠ ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଋଣ ପାଇବାରେ ଅସୁବିଧା ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ସେ ୨୦୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ସହ ଏକ ମାଇକ୍ରୋୟୁନିଟ ଡେଭଲପମେ□ ରିଫାଇନାନସ ଏଜେନ୍ସି (ମୁଦ୍ରା) ବ୍ୟାଙ୍କ ଗଠନ କରିବା ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଛନ୍ତି । ଏହାକୁ କ୍ରେଡିଟ ଗ୍ୟାରେ□ କର୍ପସ ହିସାବରେ ୩୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯିବ । ଏହି ବ୍ୟାଙ୍କ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଦ୍ରା ଯୋଜନାରେ ମାଇକ୍ରୋ-ଫାଇନାନ୍ସ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡିକୁ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇଦେବ । ଋଣ ପ୍ରଦାନ ବେଳେ ତଫସିଲଭୁକ୍ତଜାତି ଉପଜାତିକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯିବ । ଦେଶର ଅଧିକାଂଶ ଅନଗ୍ରସର ଓ ଅସହାୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା କରାଯାଇଛି ।

ଭାରତର ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଦୁର୍ଘଟଣା ବା ଜୀବନ- କୌଣସି ପ୍ରକାର ବୀମା ଉପଲବ୍ଧ ହେଉନାହିଁ । ବଜେଟରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଆମର ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ବୟସ୍କ ହେବା ବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପେନସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜନଧନ ଯୋଜନାର ସଫଳତାକୁ ଦେଖି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମସ୍ତ ଭାରତୀୟଙ୍କ ପାଇଁ ଆଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ଗରିବ ଓ ଅନଗ୍ରସର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ।

ପୁନଶ୍ଚ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ସୁରକ୍ଷା ବୀମା ଯୋଜନା ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ମାତ୍ର ୧୨ ଟଙ୍କା ପ୍ରିମିୟମ ଦେୟରେ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦୁର୍ଘଟଣା ବୀମା ଦେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସରକାର ଅଟଳ ପେନସନ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ଯେଉଁଥିରେ ଅବଦାନ ଓ ଅବଧିକୁ ଆଧାର କରି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପେନସନ ରାଶି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏଥିରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ସକାଶେ ସରକାର ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଅବଦାନର ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ଦେବେ । ଏହା କିନ୍ତୁ ସର୍ବାଧିକ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ହେବ ୨୦୧୫ ଡିସେମ୍ବର ପୂର୍ବରୁ ଖୋଲାଯାଇଥିବା ନୂତନ ଆକାଉ□ ୫ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏହି ସୁବିଧା ମିଳିବ ।

ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଘୋଷଣା କରିଥିବା ତୃତୀୟ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଲା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନ ଜ୍ୟୋତି ବୀମା ଯୋଜନା ଯେଉଁଥିରେ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୀମା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ପ୍ରିମିୟମ୍ ହେବ ୩୩୦ ଟଙ୍କା । ଏହା ୧୮-୫୦ ବୟସ୍କଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଏହା ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଓ ସୃଜନଶୀଳ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ପଦକ୍ଷେପ ସମସ୍ତ ଗରୀବ ଓ ମଧ୍ୟମ ବର୍ଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଯେପରି ନିଜ ପସନ୍ଦର ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ବିନା ପାଣ୍ଠି ଅସୁବିଧାରେ ନେଇପାରିବେ ସେଥିପାଇଁ ସରକାର ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇ.ଟି. ଆଧାରିତ ଛାତ୍ର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଗଠନ କରିବେ । ଏହା ସବୁପ୍ରକାର ଛାତ୍ରବୃ□ ତଥା ଛାତ୍ର ଋଣ ଯୋଜନା ଗୁଡିକର ତଦାରଖ କରିବ । ଏହା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାରତ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜରିଆରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ଏହାଦ୍ୱାରା ଦେଶର ଅନଗ୍ରସର ବର୍ଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଅଧିକ ଉପକୃତ ହେବେ ।

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଏକ ଜାତୀୟ ପୁଁଜି ନିବେଶ ଓ ଭି□ଭୂମି ପାଣ୍ଠି ଗଠନ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ୨୦୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ପ୍ରବାହ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହି ଟ୍ରଷ୍ଟ ଋଣ ଇତ୍ୟାଦି ଉଠାଇବ ତଥା ଆଇ.ଆଇ.ଏଫ୍. ସି ଏବଂ ଏନ୍.ଏଚ୍.ବି. ଭଳି ଭି□ଭୂମି ଅର୍ଥ କଂପାନୀଗୁଡିକୁ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇଦେବ । ରେଳ, ସଡକ ଓ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ସକାଶେ ଟିକସ ମୁକ୍ତ ଇନଫ୍ରାଷ୍ଟ୍ରକଚର ବଣ୍ଡ ଜାରୀ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରୀ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ ପି.ପି.ପି. ପଦ୍ଧତିରେ ଭି□ଭୂମି ବିକାଶ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପୁନଃ ଅବଲୋକନ କରାଯିବ । ତଥା ଏହାର ସୁଦୃଢକରଣ ମଧ୍ୟ କରାଯିବ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଭି□ଭୂମି ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡିକରେ ସବୁପ୍ରକାର ରିସ୍କ ଭାର ସରକାର ନେବେ । ଡିଜିଟାଲ ଇଣ୍ଡିଆ ଉଦ୍ୟମକୁ ସହାୟତା ଦେବା ପାଇଁ ସରକାର ଜାତୀୟ ଅପଟିକାଲ ଫାଇବାର ନେଟୱାର୍କ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଂପ୍ରସାରଣ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଛନ୍ତି । ୨.୫ ଲକ୍ଷ ଗ୍ରାମ ପାଇଁ ୭.୫ ଲକ୍ଷ କିଲୋମିଟର ନେଟୱାର୍କ ଗଠନ କରାଯିବ ।

ଏହିସବୁ ଦେଶରେ ବିଶେଷକରି ଗରିବ ବର୍ଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ଦେବା ସକାଶେ ଶିକ୍ଷା ଓ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସକାଶେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମାଧ୍ୟମ ହେବ । ସମ୍ବଳ ଅଭାବ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଥିପାଇଁ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ସମସ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗ, ବାହ୍ୟ ପୁଁଜି ନିବେଶକାରୀ, ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଶିଳ୍ପ ଏବଂ ସର୍ବୋପରି ଲୋକ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯୁଗ୍ମ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ପଡିବ ।■■

** ଚିଫ୍ ପଲିସି ଆଡଭାଇଜର, ଇଓ୍ୱାଇ ଇଣ୍ଡିଆ ଏବଂ ଅନରାରି ପ୍ରଫେସର, ମାଡ୍ରାସ ସ୍କୁଲ ଅଫ ଇକୋନୋମିକ୍ସ*

ବଜେଟ୍

ଭାରତକୁ ଏକ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ବିନିର୍ମାଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରିଣତ କରିବାର ମାର୍ଗ

• ଅମିତାଭ କାନ୍ତ

ଆଜି ଭାରତର ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଅତୀତ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇଛି । ଦେଶରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପ୍ରଗତି, ଶକ୍ତି, ଆଶା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଦେଶରେ ନିବେଶ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରି ଦ୍ୱାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିଛି । ବିଶ୍ୱର ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅର୍ଥନୀତି ହେବା ଦିଗରେ ଭାରତର ଜୟଯାତ୍ରା ଜାରି ରହିଛି ।

ରାଷ୍ଟ୍ରଗଠନର ପଦକ୍ଷେପ ସ୍ୱରୂପ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୦୧୪ ରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ମେକ୍ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ । ଭାରତକୁ ଏକ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ବିନିର୍ମାଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରିଣତ କରିବା ସ୍ୱପ୍ନ ନେଇ ଏହି ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ୨୦୧୩ ବେଳକୁ ବହୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ବଜାରର ଅନୁକୂଳ ଆଶା ମଉଳିଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଭାରତର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ଦଶନ୍ଧିରେ ସବୁଠାରୁ କମ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ବ୍ରିକ୍‌ସ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୋଷ୍ଠୀ ନିକଟରେ ଯେଉଁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଥିଲା ତାହା ମଧ୍ୟ ମଉଳି ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଭାରତକୁ ଏକ ଭଙ୍ଗୁର ରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପରିଗଣିତ କରାଯାଉଥିଲା । ବିଶ୍ୱର ସର୍ବବୃହତ ଗଣତନ୍ତ୍ର ସଙ୍କଟରେ ନା ଏକ ସୁଯୋଗ ଅପେକ୍ଷାରେ ସେ ନେଇ ଅନେକ ବିତର୍କ ଜାରି ରହିଥିଲା । ୧୨୦ କୋଟି ଲୋକଙ୍କର ଦେଶ ଭାରତର ନାଗରିକମାନେ ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଥିଲେ ଭାରତ ଆଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହେବା ପାଇଁ ଏହା ବୃହତ ଏକ ସଫଳତା ନା ବିଫଳତା ? ବାସ୍ତବରେ ସେତେବେଳେ ଭାରତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂକଟ ମଧ୍ୟରେ ଗତି କରୁଥିଲା ।

ପ୍ରଣାଳୀ :

ଏହି ସଂକଟ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଭାରତର ଅଗଣିତ ଅଂଶୀଦାର ଓ ସହଭାଗୀଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ଏହା ଥିଲା ବିଶ୍ୱର ସାମର୍ଥ୍ୟଶୀଳ ସହଭାଗୀ ଓ ନିବେଶକାରୀ ତଥା ଭାରତର ନାଗରିକ ଓ ଶିଳ୍ପପତିମାନଙ୍କୁ ତତ୍ପର କରାଯିବାର ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମାର୍ଗ । କିନ୍ତୁ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ କେବଳ ପ୍ରେରଣାର ଉତ୍ସ ହୋଇରହିନାହିଁ ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ଅଲଗା ରହିଛି । ସମସ୍ତ ପୁରାତନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ନୀତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହର କରି ଏକ ସାମଗ୍ରିକ ଓ ଆଶାତୀତ ପରିବ□ନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ, ସରକାରଙ୍କ ମାନସିକତାରେ ପରିବ□ନ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଏକ ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯାହାକି 'ସର୍ବନିମ୍ନ ସରକାର, ସର୍ବାଧିକ ପ୍ରଶାସନ' ସଂକ୍ରାନ୍ତ ସରକାରୀ ନୀତିସ୍ରୋତକୁ ରୂପାୟନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ

ମାର୍ଗ।

ଯୋଜନା:

ଏକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ଏକ କୌଶଳ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରାଯାଇଥାଏ ଯାହାକି ପ୍ରେରଣା ଦିଏ, ସଶକ୍ତ କରେ ଏବଂ ସଫଳତା ହାସଲ ନିମନ୍ତେ ସକ୍ଷମ କରେ। ତେବେ ମେକ୍ ଇନ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ସାଧାରଣତଃ ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରକାଶିତ ପରିସଂଖ୍ୟାନଗତ ବିଜ୍ଞାପନ ବଦଳରେ ଏହା ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଅଭିଯାନ ଚାହିଁଥାଏ ଯାହାକି ସୁସଂହତ, ସର୍ବଗୁଣ ସମ୍ପନ୍ନ ଓ ବିଶ୍ୱସନୀୟ। ବିଦେଶରେ ରହିଥିବା ସାମର୍ଥ୍ୟଶୀଳ ସହଭାଗୀ, ଭାରତୀୟ ବ୍ୟବସାୟୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଓ ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ଏହା ଅନୁପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇଥାଏ, ୨୫ଟି ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ବୈଷୟିକ ସୂଚନା ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ଫ୍ରେମଓ୍ୱର୍କ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ସୋସିଆଲ ମିଡିଆ ଜରିଆରେ ବିଶ୍ୱଜନଗଣ ଓ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ନିକଟରେ ପହ□ିବା ଏବଂ ସୁଯୋଗ ଓ ସଂସ୍କାର ସମ୍ପର୍କରେ ନିୟମିତ ଭାବେ ଅଧୁନାତନ କରିବା ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ।

ଏକ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ହେଲ୍ପଡେସ୍କ ଓ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସୂଚନାବଳୀକୁ ସାଧାରଣ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ମୋବାଇଲଭି□ିକ ଓ୍ୱେବସାଇଟ ତିଆରି କରିବା ସମେତ ନୂଆ ଭି□ିଭୂମିର ବ୍ରାଣ୍ଡ ତିଆରି କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ ସମ୍ପନ୍ନ ସଂସ୍ଥା ସହ ଶିଳ୍ପ ନୀତି ଓ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ବିଭାଗ (ଡିଆଇପିପି) କାର୍ଯ୍ୟକରୁଛି। ୨୦୧୪ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୫ରେ ଦେଶର ଓ ବିଶ୍ୱର ପ୍ରମୁଖ ଶିଳ୍ପସଂସ୍ଥା ଓ ଶିଳ୍ପପତି, ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରକ ଓ ଗଣମାଧମ ଗହଣରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀରେ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଉନ୍ମୋଚିତ ହୋଇଥିଲା।

ବିଭିନ୍ନ ଡିଜିଟାଲ କୌଶଳ ଦ୍ୱାରା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସୋସିଆଲ ମିଡିଆ, ଟିଭି ଓ ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ ଏସମ୍ପର୍କରେ ବିଶଦ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା। ପ୍ରାୟ ଏକ ଘ□ା ପାଇଁ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିଲା। ପ୍ରାୟ ୪୮ଘ□ ପରେ ଏନେଇ ୯୯୦୦୦ ମତାମତ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ୧.୦୮ ବିଲିୟନ ପ୍ରଶଂସା ଆସିଥିବାବେଳ ୯୪ ନିୟୁତ ଲୋକଙ୍କ ନିକଟରେ ଏହା ପ୍ରଭାବଶୀଳ ହୋଇଥିଲା। ଜାନୁଆରୀ ୨୧, ୨୦୧୫ ବେଳକୁ ମେକଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ୩ ନିୟୁତରୁ ଅଧିକ ଫେସବୁକ ପ୍ରଶଂସକଙ୍କ ନିକଟରେ ପହ□ିପାରିଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତି ତିନି ସେକେଣ୍ଡରେ ଏହା ଜଣକ ନିକଟରେ ପହ□ିପାରୁଥିଲା। ସେହିପରି ଟ୍ୱିଟରରେ ପ୍ରତି ୩୨ ସେକେଣ୍ଡରେ ଜଣେ ପ୍ରଶଂସକଙ୍କ ନିକଟରେ ଏହା ପହ□ୁଥିଲା ଏବଂ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଡଟ କମରେ ୫.୬୭ ନିୟୁତ ପେଜ ଭିଉ ହୋଇଥିଲା।

ସହଭାଗିତା :

ସହଭାଗିତା ଭି□ିରେ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି। କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ, ଭାରତ ସରକାର ଓ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ ସଚିବ, ଶିଳ୍ପ ସଂଘର ନେତା, ବିଭିନ୍ନ ଜ୍ଞାନଭି□ିକ ସଂସ୍ଥାର ସହଭାଗୀଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଜରିଆରେ ଡିଆଇପିପି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଥିଲା। ଏହା ପରେ ଡିସେମ୍ବର ୨୦୧୪ରେ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରଭି□ିକ ଶିଳ୍ପସମୂହକୁ ନେଇ ଏକ ଜାତୀୟ କର୍ମଶାଳା ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏଥିରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ସଚିବ ଓ ଶିଳ୍ପସଂଘ ନେତାମାନେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ। ଆସନ୍ତା ୩ବର୍ଷ ସକାଶେ ଏକ ଆକ୍ସନ ପ୍ଲାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଥିଲା ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରସ୍ତୁତି କ୍ଷେତ୍ରର ଅବଦାନ ଜିଡିପିର ୨୫ ପ୍ରତିଶତ କରିବା। ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ, କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଶିଳ୍ପସଂଘ ତଥା ଶିଳ୍ପସଂଘ ନେତାମାନଙ୍କୁ ଏହି ଯୋଜନା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସଚିବ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର ମୁଖ୍ୟ ଶାସନସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା।

ନିକଟ ଅତୀତରେ କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ର ଦ୍ୱାରା ଏକକ ସର୍ବବୃହତ ବିନିର୍ମାଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ସକାଶେ ରୋଡମ୍ୟାପ ତିଆରି କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଥିଲା ପ୍ରଥମ। ସେମାନେ ମଧ ସରକାରୀ-ଘରୋଇ ଭାଗିଦାରିତାର ଶକ୍ତି ରୂପାନ୍ତରଣର ପରିପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଏକ ହଲମାର୍କ ଭାବେ ପରିଚିତ ହୋଇଥିଲେ। ଏହି ସହଭାଗିତାଭି□ିକ ମଡେଲ ସଫଳ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଭାରତ ଓ ଆମେରିକା ମଧରେ ଗଭୀର ସହଭାଗିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ପଦକ୍ଷେପ ଥିଲା।

ପ୍ରଗତି :

ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ମଧରେ ଅତୀତର କେତେକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ଦିଆଗଲା ଏବଂ ଏକ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଓ ୟୁଜର ଫ୍ରେଣ୍ଡଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟିକରାଗଲା ଯାହାକି ନିବେଶ, ନବପ୍ରବ□ନ, ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ, ବୌଦ୍ଧିକଗୁଣବ□ାର ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା, ଭି□ିଭୂମି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଐତିହାସିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ସୃଷ୍ଟି କଲା। ପ୍ରଗତିର ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷେତ୍ର ଯଥା ରେଳବାଇ, ପ୍ରତିରକ୍ଷା, ବୀମା, ମେଡିକାଲ ଡିଭାଇସ ଇତ୍ୟାଦିରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବୈଦେଶିକ ନିବେଶ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା।

୨୦୧୪ ଡିସେମ୍ବର ୨୯ରେ ମେକ

ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ, କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଓ ପଦକ୍ଷେପ ଶୀର୍ଷକ ଏକ କର୍ମଶାଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ୨୫ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧ବର୍ଷ ଓ ୩ ବର୍ଷ ପାଇଁ ନିବେଶ ସ୍ତର ବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ ଆକ୍ସନ ପ୍ଲାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ ସହ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରି ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲା । ନିୟାମକଗୁଡିକର ମଞ୍ଜୁରୀ, ପ୍ରାକ ନିବେଶ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଜରିଆରେ ସେବା, କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଓ ନିବେଶ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସୁରକ୍ଷା ଆଦି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରଖି ନିବେଶକାରୀଙ୍କୁ ସହାୟତା ଦେବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୦୧୪ରେ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଚିହ୍ନଟ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡିକରେ ନିବେଶ କରିବା ସକାଶେ ସାମର୍ଥ୍ୟଶୀଳ ନିବେଶକାରୀଙ୍କୁ ଏସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଅବଗତ କରାଇବା ସକାଶେ ଭାରତୀୟ ଦୂତାବାସ ଓ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଦୂତାବାସଗୁଡିକୁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି । ଜାପାନର ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ସକାଶେ ବିଭିନ୍ନ ସୂଚନା ଅବଗତ କରାଇବା ପାଇଁ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୧୪ରୁ ସେଠାରେ ଡିଆଇପିପି ପକ୍ଷରୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚାଳନା ଟିମକୁ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରତିରକ୍ଷା, ରେଳବାଇ, ମହାକାଶ ଆଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ କରିବା ସକାଶେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡିକୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ସକାଶେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡିକରେ ଥିବା ନିୟାମକଗୁଡିକୁ କୋହଳ କରାଯାଇଛି । ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ୬ଟି ଶିଳ୍ପକରିଡର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି । ଏହି କରିଡରଗୁଡିକ ଜରିଆରେ ଶିଳ୍ପ ସମୃଦ୍ଧ ସହରଗୁଡିକ ସଂଯୋଜିତ ହେବେ ।

ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆର ୧୦୦ ଦିନ:

- ୯୦ ନିୟୁତ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲାଯାଇଛି । ଏହାର ସଫଳତା ପାଇଁ ଜନ ଧନ ଯୋଜନା ହିଁ ଦାୟୀ ।
- ପ୍ରବେଶ ଓ ପ୍ରସ୍ଥାନ ନିୟାମକଗୁଡିକୁ ସରଳ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରସ୍ଥାନ ନିୟାମକଗୁଡିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସରଳ କରାଯାଇଛି । ୬ଟି ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗକୁ ସଶକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ୫ଟି ଉଦ୍ୟୋଗକୁ ବନ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଛି ।
- ଏକ ଶିଳ୍ପ ଲାଇସେନ୍ସ(ଆଇଏଲ) ଏବଂ ଏକ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ ବୁଝାମଣା ଚୁକ୍ତି(ଆଇଇଏମ) ର ଆବେଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନଲାଇନ କରାଯାଇଛି । ୨୪×୭ ଭିତ୍ତିରେ ଇବିଜ ସାଇଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଛି । ସେହିପରି ସେବାକର ଦେୟକୁ ଅନଲାଇନ କରାଯାଇଛି ।
- ଏକ ଶିଳ୍ପ ଲାଇସେନ୍ସର ପ୍ରାଥମିକ ବୈଧତା ସମୟକାଳ ୨ରୁ ୩ବର୍ଷକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଜମି ହାସଲ କରିବା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମଞ୍ଜୁରୀ ଲାଭ କରିବା ସକାଶେ ଅଧିକ ସମୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ୧୨ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ନିରାପତ୍ତା ସଂକ୍ରାନ୍ତ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେବା ପାଇଁ ଗୃହମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ସମୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି ।
- ଭବିଷ୍ୟନିଧିପାଣ୍ଠି ସଂଗଠନ (ଇପିଏଫଓ) ଓ କର୍ମଚାରୀ ରାଜ୍ୟ ବୀମା ନିଗମ(ଇଏସଆଇସି) କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୂଆ ସମୟ ସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ସମ୍ପ୍ରତି ଦୁଇଟି ଯାକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଟୋମେଟେଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଇଏସଆଇସି ପଞ୍ଜିକରଣ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।
- ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଶିଳ୍ପ ସକାଶେ ଏକ ନିରାପତ୍ତା ମାନୁଆଲ ସମ୍ପ୍ରତି ଜାରି କରାଯାଇଛି ।

ଅଟୋମୋବାଇଲ:

- ସର୍ବବୃହତ ଟ୍ରାକ୍ଟର ନିର୍ମାତା, ୨ୟ ବୃହତ ଦୁଇଚକିଆ ଯାନ ନିର୍ମାତା, ୨ୟ ବୃହତ ବସ ନିର୍ମାତା, ୫ମ ବୃହତ ଟ୍ରକ ନିର୍ମାତା, ୬ଷ୍ଠ ବୃହତ କାର ନିର୍ମାତା, ୮ମ ବୃହତ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଯାନ ନିର୍ମାତା
- ଭାରତର କାର ବଜାର ସାମର୍ଥ୍ୟ: ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ବାର୍ଷିକ ୬ ନିୟୁତରୁ ଅଧିକ ଯାନ ।

ଅଟୋ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ:

- ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ଓଇଏମର ୩୫ରୁ ଅଧିକ ଆଇପିଓ ଏବଂ ଟାଏର-୧ ଭାରତରୁ ହାସଲ କରୁଛନ୍ତି ।
- ଆସିଆନ, ଜାପାନ, କୋରିଆ ଓ ୟୁରୋପ ପରି ପ୍ରମୁଖ ବଜାର ସହ ସମକକ୍ଷ ।

ବିମାନ ଚଳାଚଳ:

- ବିଶ୍ୱରେ ୯ମ ବୃହତ ବେସାମରିକ ବିମାନ ଚଳାଚଳ ବଜାର । ପ୍ରାୟ ୧୨ ବିଲିୟନ ଡଲାରର ବ୍ୟବସାୟ ।
- ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ତୃତୀୟ ବୃହତ ବେସାମରିକ ବିମାନଚଳାଚଳ ବଜାର ସୃଷ୍ଟି । ୨୦୩୦ ସୁଦ୍ଧା ସର୍ବବୃହତ ବଜାର ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହେବ ।

ଜୈବପ୍ରଯୁକ୍ତି:

- ଶ୍ରେଷ୍ଠ ୧୨ ଜୈବଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳୀରୁ ଅନ୍ୟତମ । ଏସୀୟ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ୧୨ଟି ଜୈବପ୍ରଯୁକ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳୀ ।
- ସରକାରୀ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯୋଜନା: ୨୦୧୨-୧୭ରେ ୩.୭ ବିଲିୟନ ଡଲାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଉତ୍ପାଦନର ବିକାଶ,

ଗବେଷଣା ଓ ନବପ୍ରବ□ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜୈବ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ପାର୍କ ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ।

ରସାୟନ :

- ଏସିଆରେ ୩ୟ ଓ ବିଶ୍ୱରେ ୬ଷ୍ଠ ।
- ଭାରତର ରଙ୍ଗ ଶିଳ୍ପ: ୬.୮ବିଲିୟନ ଡଲାର ରପ୍ତାନି । ଏଥିରୁ ରପ୍ତାନି ପରିମାଣ ୭୫ ପ୍ରତିଶତ ।

ନିର୍ମାଣ :

- ଆସନ୍ତା ୨୦ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସହରା□ଳ ଭି□ଭୂମି ସକାଶେ ପ୍ରାୟ ୬୫୦ ବିଲିୟନ ଡଲାର ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଆବାସିକ, ବ୍ୟାବସାୟିକ, ରିଟେଲ ଓ ଆତିଥ୍ୟରେ ନିବେଶ ସୁଯୋଗ
- ସହନଶୀଳ ସହର ଓ ସମନ୍ୱିତ ସହର, ଗ୍ରୀନ ବିଲଡିଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସୁଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ବୈଷୟିକ ସହଯୋଗ ।
- ଭାରତର ନିର୍ମାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୈଦେଶିକ ପୁଞ୍ଜି ସକାଶେ ନିବେଶ ନିୟମ କୋହଳ କରାଯାଇଛି । ସର୍ବନିମ୍ନ ଉପଲବ୍ଧ ପୁଞ୍ଜିପରିମାଣ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଉତ୍ପାଦନ :

- ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ୪୯ ପ୍ରତିଶତ ଯାଏ ଏଫଡିଆଇକୁ ବ□ମାନ ଅନୁମତି ଦଆଯାଇଛି ତଦୁର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସକାଶେ ନିରାପ□ ସଂକ୍ରାନ୍ତ କ୍ୟାବିନେଟ କମିଟିର ଅନୁମୋଦନ ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ସାମଗ୍ରୀର ନିର୍ମାଣ ୫୩ ପ୍ରତିଶତକୁ ଲାଇସେନ୍ସ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।
- ଅଟୋମେଟିକ ରୁଟ ଭାବେ ଏଫଭିସିଆ ଦ୍ୱାରା ୨୪ ପ୍ରତିଶତ ଯାଏ ପୋର୍ଟଫୋଲିଓ ନିବେଶ ଓ ନିବେଶ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ।

ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ

- ଭି□ଭୂମି ସାମର୍ଥ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି, ଶକ୍ତି, ଖଣି, ତୈଳ ଓ ଗ୍ୟାସ, ତୈଳ ବିଶୋଧନାଗାର, ଇସ୍ପାତ , ଅଟୋମେଟିଭ, ଖାଉଟି ସାମଗ୍ରୀରେ ସାମର୍ଥ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି
- ୨୦୨୨ ସୁଦ୍ଧା ଭାରତରେ ଜେନେରେସନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଶିଳ୍ପ ପରିମାଣ ୨୫-୩୦ ବିଲିୟନ ଡଲାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ସିଷ୍ଟମ:

- ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ଜାତୀୟ ଜ୍ଞାନ ନେଟଓ୍ୱାର୍କ ଓ ଜାତୀୟ ଅପ୍ଟିକାଲ ଫାଇବର ନେଟଓ୍ୱର୍କ ଦ୍ୱାରା ଚାହିଦା ପରିମାଣ ୪୦୦ ବିଲିୟନ ଡଲାର ।
- ୧୦ ବର୍ଷ ପାଇଁ ୨୫ ପ୍ରତିଶତ ଯାଏ ପୁଞ୍ଜି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସବସିଡି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ପ୍ୟାକେଜ ।

ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ :

- ଏକ ମୁଖ୍ୟ କୃଷି ସମ୍ପଦ ଭି□ ।
- ବିଦେଶୀ ନିବେଶକଙ୍କ ସହ ଉଦ୍ୟୋଗପତିଙ୍କ ପାଇଁ ଫୁଡ ପାର୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ ।
- ଫଳ, ପନିପରିବା, ପାନୀୟ, ଦୁଗ୍ଧ, ଖାଦ୍ୟରେ ମିଶାଇବା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥ, ନ୍ୟୁଟ୍ରାସ୍ୟୁଟିକାଲ, ମାଂସ ଓ ମାଛ, ସମୁଦ୍ରଜାତ ଖାଦ୍ୟ, ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରିଜର୍ଭେଟିଭ୍ସ, ମାଛ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ପ୍ୟାକେଜିଂ ଆଦି

ଆଇଟି ଓ ବିପିଏମ :

- ଦେଶର ଜିଡିପିର ୮.୧ପ୍ରତିଶତ ବହନ କରିଥାଏ ଆଇଟି-ବିପିଏମ କ୍ଷେତ୍ର ।
- ପରୀକ୍ଷଣ ସେବା ସକାଶେ ୬୦ ପ୍ରତିଶତ ଫାର୍ମ ଭାରତକୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।
- ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଜାତୀୟ ନୀତି ୨୦୧୨ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଆଇଟି ଓ ବିପିଏମ ଶିଳ୍ପର ରାଜସ୍ୱ ପରିମାଣ ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ୩୦୦ ବିଲିୟନ ଡଲାର ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ରପ୍ତାନି ପରିମାଣ ୨୦୦ ବିଲିୟନ ଡଲାର ବୃଦ୍ଧି ।

ଚମଡା :

- ମୋଟ ଉତ୍ପାଦନ ପରିମାଣ ୧୧ ବିଲିୟନ ଡଲାର । ଏହାର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବଜାର ସୁବୃହତ ।
- ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବାର୍ଷିକ ୨୪ ପ୍ରତିଶତ ।
- ଚମଡା ଶିଳ୍ପ ସକାଶେ ନୂଆ ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ସକାଶେ ମେଗା ଲେଦର କ୍ଲଷ୍ଟର ସୃଷ୍ଟି ।

ମିଡିଆ ଓ ମନୋରଞ୍ଜନ :

- ଏହି ଶିଳ୍ପର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ୧୪.୨ପ୍ରତିଶତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି ଯାହାକି ୨୦୧୮ରେ ୧୭୮୯୫ ବିଲିୟନ ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି ।
- ଭାରତର ଫିଲ୍ମ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିର ଆକାର ୨୦୧୮ ସୁଦ୍ଧା ୨୧୯.୮ ବିଲିୟନ ଡଲାର ହେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ । ୨୦୧୩ରେ ଏହି ପରିମାଣ ଥିଲା ୧୨୫.୩ ବିଲିୟନ ଡଲାର ।

ଖଣି :

- ବ□ମାନ ବି ଭାରତର ଖଣିଜପଦାର୍ଥର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଆସନ୍ତା ୨୦-୩୦ବର୍ଷ ଯାଏ ରହିଛି ।
- ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହାର ୭

ପ୍ରତିଶତ ।

ତୈଳ ଓ ଗ୍ୟାସ :

- ଏହି ଶିଳ୍ପରେ ଅଧିକ ନିବେଶ ସକାଶେ ନୂଆ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଲାଇସେନ୍ସ ନୀତି ଓ କୋଲ ବେଡ ମିଥେନ ପଲିସି ତିଆରି ହୋଇଛି ।
- ଦେଶର ୪୮ ପ୍ରତିଶତ ଗଚ୍ଛିତ ସମ୍ପଦକୁ ଉତ୍ତୋଳନ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଫାର୍ମାସ୍ୟୁଟିକାଲ୍ସ :

- ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ତୃତୀୟ ୩ ଫାର୍ମାସ୍ୟୁଟିକାଲ ବଜାରରେ ପରିଣତ ହେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ
- ୨୦୧୬ ସୁଦ୍ଧା ବଜାର ଅଂଶଧନ ୭.୨ ପ୍ରତଶତ ବୃଦ୍ଧି ସହ ୩ୟ ବୃହତ ବିଶ୍ୱ ବଜାରରେ ପରିଣତ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ବନ୍ଦର :

- ୨୦୦୯ରେ ୫୭୫ ନିୟୁତ ମେଟ୍ରିକ ଟନ ଥିବା ବେଳେ ୨୦୧୪ରେ ୮୦୦ ନିୟୁତ ମେଟ୍ରିକ ଟନ ମାଲ ପରିବହନ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ।
- ବାଣିଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଓ ବନ୍ଦରର ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶରେ ଘରୋଇ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ବୃଦ୍ଧି
- ଉପକୂଳ ରାଜ୍ୟରେ ବନ୍ଦରଭିମୁଖୀ ବିକାଶ ସକାଶେ ସାଗରମାଳା ପ୍ରକଳ୍ପ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି ।
- ବିଭିନ୍ନ ବନ୍ଦର ନିକଟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅର୍ଥନୈତିକ ଜୋନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା

ରେଳବାଇ :

- ରେଳବାଇ ଭିତ୍ତିଭୂମି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଟୋ ରୁଟ ଜରିଆରେ ୧୦୦ ପ୍ରତିଶତ ଏଫଡିଆଇ ।
- ବନ୍ଦର ସଂଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ।
- ଭିତ୍ତିଭୂମି ପ୍ରକଳ୍ପ: ହାଇସ୍ପିଡ ଟ୍ରେନ ପ୍ରକଳ୍ପ, କୋଇଲା ଖଣିରୁ ବନ୍ଦରକୁ ରେଳଲାଇନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ମାଲ କରିଡର ।

ସଡକ ଓ ରାଜପଥ :

- ୪.୮୬ ନିୟୁତ କିଲୋମିଟର : ବିଶ୍ୱରେ ୨ୟ ବୃହତ୍ତମ ନେଟ୍‌ୱର୍କ
- ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ର: ସଡକ ବିକାଶ ଭିତ୍ତିଭୂମି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହକାରୀ
- ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଭାରତ ସରକାର ମୋଟ ୬୬,୧୧୭ କିଲୋମିଟର ସଡକ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛନ୍ତି ।

ଅକ୍ଷୟ ଶକ୍ତି :

- ଭାରତରେ ମୋଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସାମର୍ଥ୍ୟ ହେଉଛି ୩୩୭୯୨ ମେଗାୱାଟ ଯାହାକି ବିଶ୍ୱରେ ପଞ୍ଚମ ।
- ୨୦୧୯-୨୦ ସୁଦ୍ଧା ସୌରଶକ୍ତି ପରିମାଣ ୧୦୦ ଗିଗାୱାଟ ହେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
- ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ ଜରିଆରେ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ଉତ୍ପାଦନ ତଥା ପ୍ରମୁଖ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତି ।

ମହାକାଶ :

- କମ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତ ପ୍ରଥମ । ମଙ୍ଗଳାୟନରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ୭୪ ନିୟୁତ ଡଲାର ଯାହାକି ଅନ୍ୟ ଦେଶ ତୁଳନାରେ ଯଥେଷ୍ଟ କମ ଥିଲା ।
- ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ୩୦ଟି ଭାରତୀୟ ଓ ୪୦ଟି ବିଦେଶୀ ଉପଗ୍ରହ ଉତକ୍ଷେପଣ କରାଯାଇଥିବାରୁ ବିଶ୍ୱକୁ ଭାରତ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବ । ୧୯ଟି ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଇଁ ଭାରତ ୪୦ଟି ଉପଗ୍ରହ ଉତକ୍ଷେପଣ କରିସାରିଛି ।

ବୟନ ଓ ପୋଷାକ :

- ବିଶ୍ୱସ୍ତରରେ ପ୍ରସ୍ତୁତିକ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତ ଦ୍ୱିତୀୟ ।
- ଭାରତରେ ସର୍ବାଧିକ ହସ୍ତତନ୍ତ ରହିଛି । ବିଶ୍ୱରେ ଭାରତରେ ଅଂଶ ୬୩ ପ୍ରତିଶତ ।
- ଦକ୍ଷ ମାନବ ଶକ୍ତି ଓ ପ୍ରମୁଖ ବୟନ ସାମଗ୍ରୀ ଭାରତର ଉପଲବ୍ଧ ।

ଭାରତରୁ ବୟନଜାତ ସାମଗ୍ରୀ ରପ୍ତାନି

- ୨୦୨୫ ସୁଦ୍ଧା ଏହି ପରିମାଣ ୩୦୦ବିଲିୟନ ଡଲାର ଛୁଇଁବ ।

ତାପଜ ଶକ୍ତି :

- ୨୦୧୨-୧୭ରେ ଭାରତର ଲକ୍ଷ୍ୟଧାର୍ଯ୍ୟ ସାମର୍ଥ୍ୟ ୮୮.୫ ଗିଗାୱାଟ ଏବଂ ୨୦୧୭-୨୨ରେ ୮୬.୪ ଗିଗାୱାଟ ।
- ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ହେଲେ ଶକ୍ତି ଚାହିଦା ବୃଦ୍ଧି ।

ନିବେଶ ସୁଯୋଗ :

- ଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି, ପରିବହନ, ବଣ୍ଟନ, ଶକ୍ତିବ୍ୟବସାୟ ଓ ଶକ୍ତି ବିନିମୟ ।

ପର୍ଯ୍ୟଟନ :

- ୨୦୧୪ରେ ଭାରତକୁ ବିଦେଶୀ ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କ ଆଗମନ ୭.୧ ପ୍ରତିଶତରୁ ୭.୫ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ।
- ପର୍ଯ୍ୟଟନ କ୍ଷେତ୍ରର ବୃଦ୍ଧି ମୁଖ୍ୟତଃ ଆକାଶମାର୍ଗ ପରିବହନକୁ ସରଳ

କରିବା, ଅନଲାଇନ ଟ୍ରାଭେଲପୋର୍ଟାଲ ସୃଷ୍ଟି କରିବା, ଆନ୍ତଃ ଆଞ୍ଚଳିକ ସହଯୋଗ ଓ ସରକାରୀ-ଘରୋଇ ସହଭାଗିତା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ।

- ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳୀର ବିକାଶ, ସର୍କିଟ, ମେଗା ପ୍ରକଳ୍ପ ତଥା ଗ୍ରାମୀଣ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପ୍ରକଳ୍ପର ବିକାଶ ସକାଶେ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ଯୋଜନା ।

ୱେଲନେସ ମେକଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଡଟ କମ:

- ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ୨୦ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ବୃଦ୍ଧିପାଉଛି ଏବଂ ୨୦୧୪ରେ ୧୬୨ବିଲିୟନ ଟଙ୍କା ହେବା ଆଶା କରାଯାଇଥିଲା ।
- ସରକାର ଆୟୁର୍ବେଦ, ଯୋଗ, ନେଚୁରୋପାଥି, ୟୁନାନୀ, ସିଦ୍ଧ ଓ ହୋମିଓପ୍ୟାଥି (ଆୟୁଷ) ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି ।

ଆଜି ଭାରତର ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଅତୀତ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇଛି । ଦେଶରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପ୍ରଗତି, ଶକ୍ତି, ଆଶା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଦେଶରେ ନିବେଶ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରି ଦ୍ୱାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିଛି । ବିଶ୍ୱର ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅର୍ଥନୀତି ହେବା ଦିଗରେ ଭାରତର ଜୟଯାତ୍ରା ଜାରି ରହିଛି ।

ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬

- ନିଯୁକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ସକାଶେ ପୁନଃଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ନିବେଶ
- ସରଳ ବ୍ୟବସାୟ ନିମନ୍ତେ ସରଳ କର ବ୍ୟବସ୍ଥା
- ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି ସକାଶେ ବିଶେଷଜ୍ଞ କମିଟି
- ପ୍ରସ୍ତୁତି ଖର୍ଚ୍ଚ କମ କରିବା ସକାଶେ ୨୨ଟି କଞ୍ଚାମାଲ ଉପରୁ ମୌଳିକ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହ୍ରାସ
- ଭାରତର ବିକାଶ ସକାଶେ ସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା
- ଦୁଇ ବର୍ଷ ଲାଗି ଜେନରାଲ ଆଣ୍ଟି ଆଭଏଡାନ୍ସ ରୁଲ(ଗାର) ଘୁଞ୍ଚାଗଲା
- ରୟାଲିଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆୟକର ଓ ବୈଷୟିକ ସେବାରୁ ଦେୟ ପରିମାଣ ୨୫ ପ୍ରତିଶତରୁ ୧୦ ପ୍ରତିଶକୁ ହ୍ରାସ ।
- ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଖର୍ଚ୍ଚ ହ୍ରାସ ସକାଶେ ୨୨ଟି ସାମଗ୍ରୀ ଉପରୁ ମୌଳିକ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ହ୍ରାସ କରାଗଲା ।
- ନିଜସ୍ୱ ସମ୍ପଦରୁ ଆରଇଆଇଟିର ଭଡା ବାବଦ ଆୟ ସୁବିଧା ।
- ଶ୍ରେଣୀ ୧ ଓ ଶ୍ରେଣୀ ୨ ବିକଳ୍ପ ନିବେଶ ପାଣ୍ଠିକୁ କର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁମତି । ■■

** ଲେଖକ ଭାରତୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ସେବାର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ*

ଘୋଷଣା
ମାସିକ ଯୋଜନା (ଓଡିଆ)ର ବିବରଣୀ
(ଚତୁର୍ଥ ଫର୍ମ, ଅଷ୍ଟମ ଧାରା)

୧. ପ୍ରକାଶନ ସ୍ଥାନ - ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ
୨. ପ୍ରକାଶନ ସମୟ -ମାସିକ
୩. ମୁଦ୍ରାକରଙ୍କ ନାମ - ଉଦ୍ଧବ ସାଧନା ରାଉତ
ଜାତୀୟତା -ଭାରତୀୟ
ଠିକଣା- ଅତିରିକ୍ତ ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
ପ୍ରକାଶନ ବିଭାଗ
ସୂଚନାଭବନ, ସିଜିଓ କଂପ୍ଲେକ୍ସ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ- ୧୧୦୦୦୩
୪. ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ନାମ - ଉଦ୍ଧବ ସାଧନା ରାଉତ
ଜାତୀୟତା -ଭାରତୀୟ
ଠିକଣା- ଅତିରିକ୍ତ ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
ପ୍ରକାଶନ ବିଭାଗ
ସୂଚନାଭବନ, ସିଜିଓ କଂପ୍ଲେକ୍ସ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ- ୧୧୦୦୦୩
୫. ସଂପାଦକଙ୍କ ନାମ - ବସନ୍ତ କୁମାର ମାଝୀ
ଜାତୀୟତା - ଭାରତୀୟ
ଇଷ୍ଟ ବ୍ଲକ-୪, ଲେଭଲ-୭
ଆର୍.କେ.ପୁରମ୍, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ- ୧୧୦୦୬୬
୬. ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ନାମ ଓ ଠିକଣା
ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାର - ସୂଚନା ଓ ପ୍ରସାରଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ
ଭାରତ ସରକାର,
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ- ୧୧୦୦୦୧
ଆମ୍ଭେ ଉଦ୍ଧବ ସାଧନା ରାଉତ ଏତଦ୍ୱାରା ଘୋଷଣା କରୁଅଛୁ କି ଉପରୋକ୍ତ ବିବରଣୀ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଆମର ବିଶ୍ୱାସ ଓ ହୃଦବୋଧ ହୋଇଛି ।

ସ୍ୱାକ୍ଷର
ଉଦ୍ଧବ ସାଧନା ରାଉତ
ପ୍ରକାଶକ

୧୦-୦୨-୨୦୧୫

ବଜେଟ୍

ମହିଳାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବଜେଟର ଅବଲୋକନ

• ନିତା ଏନ

ମହିଳା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିବେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ବିଭାଗଗୁଡିକର ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । ମହିଳା ସମାନତା ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ୧୩ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର ୫ଟିରେ ବ୍ୟୟବରାଦରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି କୃଷି ଓ ସମବାୟ ବିଭାଗର ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ।

୨୦୧୫-୧୬ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ ବହୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ଥିଲା କେବଳ ଏଥିପାଇଁ ନୁହେଁ ଯେଏହା ଥିଲା ବ□ମାନ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରଥମ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବଜେଟ ବରଂ ଯେଉଁ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଆର୍ଥିକ ପରିବ□ନ ସବୁ ହେଉଥିଲା ସେଥିଯୋଗୁଁ ଏହା ଅତି ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ପଦ୍ଧତି ବା ବିକାଶର ଗତିରେ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ପରିବ□ନ ମହିଳାଙ୍କୁ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଏହା ପଛରେ କାରଣ ହେଉଛି ଆମର ପିତୃ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ସମାଜ ଓ ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ପରିବେଷ୍ଟନୀ, ବିଗତ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ମହିଳା ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ସମସ୍ୟା ଓ ଚିନ୍ତା ଅହେତୁକ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଛି ବିଶେଷକରି ମହିଳାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହେଉଥିବା ହିଂସା ବୃଦ୍ଧିର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ । ସୁତରାଂ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଲୋଚନାରେ ମହିଳାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହିଂସା କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ହୋଇଛି । ଆଜିକାଲି ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ ଦଳର ଇସ୍ତାହାରରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଉପରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି ।

ମହିଳାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହିଂସାର କାରଣ ହେଉଛି ସମାଜରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ନିମ୍ନ ସ୍ତରର ସ୍ଥାନ । ଏହା ବିଭିନ୍ନ ସୂଚକାଙ୍କରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରତୀତ ହୁଏ । ସମୟାନୁକ୍ରମରେ ମହିଳାଙ୍କ ସାକ୍ଷରତା ସ୍ତର ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଏହା ତଥାପି ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ରହିଛି । ବ□ମାନ ମଧ୍ୟ ଦେଶର ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ମହିଳା ହେଉଛନ୍ତି ନିରକ୍ଷର ଅନେକ ଦଶକ ଧରି ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ହୋଇଛି । ୨୦୧୧ ଜନଗଣନା ମୁତାବକ ଦେଶରେ ୧୦୦୦ ପୁରୁଷଙ୍କ ତୁଳନାରେ ମହିଳାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ୯୧୪ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଚିନ୍ତାଜନକ ବିଷୟ ହେଉଛି କର୍ମନିଯୁକ୍ତିରେ ମଧ୍ୟ ମହିଳାଙ୍କ ନିମ୍ନ ସ୍ତର । ୨୦୧୧-୧୨ ଏନ୍.ଏସ୍.ଏସ୍. ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଶ୍ରମବଳରେ ମହିଳାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ୨୨ ପ୍ରତିଶତ । ବିଗତ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଏହା ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ବିଶେଷକରି ଗ୍ରାମା□ଳରେ ଏହି ହ୍ରାସ ମାତ୍ରା ୮ ପ୍ରତିଶତ ପଏ□ ହୋଇଛି । ଏହାର ପ୍ରତିଫଳନ ଜାତିସଂଘ ଲିଙ୍ଗ ଅସମାନତା ସୂଚକାଙ୍କରେ ହୋଇଛି । ଏହି

ସୂଚକାଙ୍କରେ ଭାରତର ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି ୦.୬୧୭ ଏବଂ ବିଶ୍ୱରେ ୧୪୯ଟି ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତର ସ୍ଥାନ ରହିଛି ୧୨୧ ତମ ସ୍ଥାନରେ ।

ଏଭଳି ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଆମକୁ ଚଳିତ ବଜେଟ୍ ଏବଂ ମହିଳାଙ୍କ ଉପରେ ଏହା ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାକୁ ହେବ । ବଜେଟର ଲିଙ୍ଗ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ତିନୋଟି ସ୍ତରରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇପାରେ । ଲିଙ୍ଗ ସମାନତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ହେଲେ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର ବ୍ୟୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ପଡିବ । ଦ୍ୱିତୀୟରେ ହେଉଛି ମହିଳା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ବଜେଟରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ । ବିଭିନ୍ନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ବିଭାଗ ବଜେଟରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ/ସ୍କିମ ଲିଙ୍ଗଭି□ିକ ଭାବରେ କିଭଳି କରାଯାଇଛି ତାହା ମଧ୍ୟ ବଜେଟର ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଉପାୟ ।

ବ□ମାନ ବଜେଟର ବିଶ୍ଳେଷଣ କଲାବେଳେ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆର୍ଥିକ ପରିବ□ନ ଉପରେ ପ୍ରଥମେ ଅବଲୋକନ କରିବାକୁ ହେବ । ତାହା ହେଲା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ଢା□ାରେ ପୁନର୍ଗଠନ । ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ସହାୟତା ଦେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ମୋଟ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହରେ ବୃଦ୍ଧି ନ ହେଉଥିବାବେଳେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଅଂଶ ଦିଆଯିବା ଯୋଗୁଁ କେନ୍ଦ୍ର ନିକଟରେ ବ୍ୟୟ ପାଇଁ କମ ଅର୍ଥ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଏହା ଆର୍ଥିକ ନିଅ□କୁ କମ ରଖିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁରୂପ କରାଯାଇଛି ।

ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର ବ୍ୟୟ : ଲିଙ୍ଗ ସମାନତାର ପୃଷ୍ଠଭୂମି

ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ସମାନତା ହାସଲ ସକାଶେ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର ବ୍ୟୟ ହେଉଛି ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହା ଜନସଂଖ୍ୟାର ସବୁ ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ମହ□ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସମାଜର ଅସୁବିଧାଗ୍ରସ୍ତ ଲୋକ ବିଶେଷ କରି ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆହୁରି ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ଏହା ସେମାନଙ୍କ କର୍ଯ୍ୟଭାର ସମୟକୁ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ମହିଳାମାନେ ଅଧିକତଃ ଅଣ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାମ କରନ୍ତି ଯେଉଁଠାରେ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷାର ବ୍ୟାପକ ଅଭାବ ରହିଛି । ସରକାର ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ପରିମଳ ଆଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁଂଜି ନିବେଶ ନକଲେ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନଧାରଣ ମାନ ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ରହିବ । ସମାଜରେ ତଥା ପରିବାରରେ ସେମାନଙ୍କ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ରହିବ ପୁନଶ୍ଚ ଏହିଭଳି କେତେକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରଭାବ ସିଧାସଳଖ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ ପଡିଥାଏ । ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଉପଲବ୍ଧ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ମାଇଲ ମାଇଲ ଦୂର ପାଣି ପାଇଁ ଯିବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ । ସେଇଭଳି ମୌଳିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ଓ ସମାଜର ଯେଉଁ ଯତ୍ନ ନେଉଛନ୍ତି ତାହା ସୁବିଧା ଜନକ ହେବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ଉ□ମ ଓ ସୁରକ୍ଷିତ ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଝିଅମାନେ ଅଧାରୁ ପାଠପଢା ଛାଡିବାର ହେଉଛି ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର ସକାଶେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କମ ହେବା ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ତର୍କର ବିଷୟ ହୋଇଛି । ଏହି ବ୍ୟୟ ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି କମ୍ ବେଶୀ ହେଉଥିବା ସାଧାରଣରେ ଦେଖାଯାଇଛି । ଜି.ଡି.ପି.ର ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର ବ୍ୟୟ ୩.୪୦ ପ୍ରତିଶତରୁ ୨.୫୭ ପ୍ରତିଶତକୁ କମ୍ ହୋଇଥିବା ହିସାବ କରାଯାଇଛି । ଏ ମଧ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟ ସବସିଡି ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍କିମ ସବୁ ଲାଗି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ବ୍ୟୟ ଢା□ା ଦେଖିଲେ କେନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ସାଧାରଣତଃ ମୂଳଧନୀ ପୁଂଜି ବ୍ୟୟ (ରିକରିଂ ବ୍ୟୟ ଲାଗି ନୁହେଁ) ସକାଶେ ହେଉଥିବା ଦେଖାଯାଉଛି । ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜାରୀ ରଖିବା ପାଇଁ ଶେଷରେ ଆର୍ଥିକ ଭାର ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କ ଉପରେ ହିଁ ପଡିବ । ଏଠାରେ ପ୍ରଶ୍ନ କେବଳ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନେ ଏହି ଭାର ଉଠାଇବା ନୁହେଁ ବରଂ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ମୋଟାମୋଟି ବ୍ୟୟ ଉପରେ କଣ ହେବ । ଯଦି ଆମେ ପ୍ରଚଳିତ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡିକୁ ଦେଖିବା ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନରେ ରାଜ୍ୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟାପକ ଭିନ୍ନତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । ଏଥିରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରତି ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ଓ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଛି । ଏଣିକି ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ନମନୀୟ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବାରୁ ତଥା ମହିଳାମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟା ନେଇ ରାଜନୈତିକ ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତିର ଅଭାବକୁ ଦେଖିଲେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଥିପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କମ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି । ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଢା□ାରେ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ପରିବ□ନ ବା ହ୍ରାସର ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଭାବ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଲିଙ୍ଗ ସମାନତା ଉପରେ ପଡିବ । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ପାନୀୟ ଜଳ ଓ ପରିମଳ ଆଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁଂଜି ନିବେଶ ହେଉଛି ଏକ ଲିଙ୍ଗ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ନିବେଶ । ଏଥିସହିତ ଅଧିକ ମାଲଭଡା ଓ ଡିଜେଲ ମୂଲ୍ୟ ମୌଳିକ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡିକର ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ମହିଳାଙ୍କ ଅଣପଇଠ ଶ୍ରମର ଭାର ଅଧିକ ହୋଇଯାଏ । ମହିଳାଙ୍କ ଶ୍ରମ ଯୋଗୁଁ ପରିବାର ବଂଚିଯିବ ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ପୁଷ୍ଟି ସାଧନ ଆବଶ୍ୟକତା ଅବହେଳିତ ରହିବ ।

ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ : ସୁରକ୍ଷା ସହିତ କଲ୍ୟାଣ

ମହିଳା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡିକରେ ବିଶେଷକରି ମହିଳାଙ୍କ ସଂଶ୍ଲିଷ୍ଟ ଚିନ୍ତା ସବୁର ସମାଧାନ ଉପରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦିଆଯାଏ ତଥା ସମାଜରେ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନତା ହାସଲ ଲକ୍ଷ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ । ଲିଙ୍ଗ ବଜେଟ ତଥ୍ୟ (ଜି.ବି.ଏସ୍.) ଯାହା ହେଉଛି ବ୍ୟୟ ବଜେଟର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶ ସେଥିରେ ମହିଳା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତଥା ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ୩୦ ପ୍ରତିଶତରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ରହିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡିକ ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ତଥ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷ ମହିଳା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡିକ ସକାଶେ ୧୭ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଜି.ଡି.ପି.ର ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ ଦେଖିଲେ ଏହା ସମୟାନୁକ୍ରମରେ ହ୍ରାସ ପାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ତେବେ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାପକ ପରିବ□ନ କରାଯାଇଛି । ଏ ଦିଗରୁ ବିଗତ ଦୁଇ ବଜେଟର ତୁଳନା କଲେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସକାଶେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଅତି ନିମ୍ନ ସ୍ତରର ରହିଥିବା ଦେଖାଯାଇଛି । ଚଳିତ ବଜେଟରେ ଚାରିଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସକାଶେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇନାହିଁ । ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯଥା ଅସହାୟ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳ ସକାଶେ ସହାୟତା ଏବଂ ପାରିବାରିକ ହିଂସା ଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ସକାଶେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ଏହାର ବ୍ୟାପକ ଲିଙ୍ଗ ପ୍ରଭାବ ରହିଛି । ୨୦୧୧ ଜନଗଣନା ମୁତାବକ ବିଧବା ହେଉଥିବା ବା ପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାର ପରିତ୍ୟକ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଛି । ତାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା ଏଭଳି ମହିଳାଙ୍କ ଲାଗି ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳ ଆବଶ୍ୟକତା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଛି । ଏହା ଅବଶ୍ୟ ସତ୍ୟ ଯେ ପାରିବାରିକ ହିଂସା ଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ସକାଶେ ଗତବର୍ଷ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସହାୟତା ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ବ୍ୟୟ ନ ହୋଇ ରହିଯାଇଥିଲା । ଚଳିତ ବଜେଟରେ ଏଥିପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ହେବା ପଛରେ ଏହା ଅବଶ୍ୟ କାରଣ ହୋଇଥାଇପାରେ । ରାଜ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଏଥିପ୍ରତି କେତେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛନ୍ତି ତାହା ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ । ସୁତରାଂ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେବା କେତେ ଦୂର ଯୁକ୍ତି ସଂଗତ ତାହା ଅବଶ୍ୟ ଏକ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ।

ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ହ୍ରାସ ହୋଇଛି ରାଜୀବ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରୌଢ଼ା ବାଳିକା ସଶକ୍ତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପ୍ରୌଢ଼ା ବାଳିକା ମାନଙ୍କ ପୁଷ୍ଟିସାଧନ ତଥା ଅନ୍ୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଦିଗ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ବ୍ୟାପକ କାଟ ହୋଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ୧୦ କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ନିର୍ଭୟାପାଣ୍ଠି ଜରିଆରେ କରାଯିବ । ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଣ୍ଠି ଏଥିପାଇଁ କରାଯାଇ ନଥିବାରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଭବିଷ୍ୟତ କଣ ହେବ ତାହା ବ□ମାନ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ହୋଇଛି । ମହିଳାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହେଉଥିବା ହିଂସାକୁ ସରକାରୀ ଭାବରେ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲେ ହେଁ ହିଂସା ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେମାନଙ୍କ ସହାୟତା ସକାଶେ ଯେଉଁ ୱାନ ଷ୍ଟପ କ୍ରାଇସିସ ସେ□ର ଖୋଲିବା ଲାଗି ଯେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲା ସେଥିପାଇଁ ବ୍ୟୟବରାଦ କମ ହୋଇଥିବା ଦେଖାଯାଇଛି । ୨.୫ ନିୟୁତରୁ ଅଧିକ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ସହରରେ ଏହିସବୁ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲିବା ପାଇଁ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲେ ହେଁ ଏଥିପାଇଁ ପାଣ୍ଠି କେଉଁଠାରୁ ଆସିବ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ ଏହି କେନ୍ଦ୍ର ଗୁଡିକ ହେଉଛି ଆପାତକାଳୀନ ରେସପନସ ସିଷ୍ଟମର ଅଂଶ ଭଳି ଏବଂ ଏହାର ଉପଯୋଗ କେବଳ ହିଂସା ପରେ ହିଁ କରାଯାଇପାରିବ । ସୁତରାଂ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆବାସ ସ୍ଥଳ ଭଳି ସୁବିଧା ପାଇଁ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇ ଦେବା ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ଦରକାର । କିନ୍ତୁ ଏଥିପାଇଁ ବଜେଟରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଉଲ୍ଲେଖ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇନାହିଁ ।

ଏହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବ୍ୟତୀତ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆଉ ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି ତାହା ହେଲା ରାଜୀବ ଗାନ୍ଧୀ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କ୍ରେଚ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ବେଟି ବଚାଓ ବେଟି ପଢ଼ାଓ ଅଭିଯାନ । ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ମହିଳାଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କ ସକାଶେ ରାଜୀବ ଗାନ୍ଧୀ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କ୍ରେଚ ସ୍କିମ ପାଇଁ ୨୦୧୪-୧୫ ବର୍ଷ ୬୨.୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷ ତାହା ୧୦୨.୯୭ କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏହା ଅବଶ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ । ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ହେଉଛି ଏକ ଅତି ଲିଙ୍ଗ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ଏହା ଗରିବ ମହିଳା ମାନଙ୍କର ଶ୍ରମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଗରିବ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଏହି ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ବୃଦ୍ଧି ଅତୀବ ସହାୟକ ହେବ । ବେଟି ବଚାଓ ବେଟି ପଢ଼ାଓ ଅଭିଯାନ ଗତବର୍ଷ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦେଶରେ ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ ସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ରଖି କରାଯାଇଛି । ଏହାକୁ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧିନରେ ନକରି ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧିନରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି । ଗତବର୍ଷ ଏଥିପାଇଁ ୧୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଥିଲା ।

କେବଳ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ହ୍ରାସ ହୋଇଛି ତା ନୁହେଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିକାଶ ପାଇଁ ମହିଳା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ହୋଇଛି । ଏହା ଅବଶ୍ୟ ଏକ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ । ମହିଳା ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ନିର୍ଭୟା ପାଣ୍ଠି ୨୦୧୩-୧୪ ବର୍ଷ ଆରଂଭ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ୧୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ହୋଇଥିଲା । ସମ ପରିମାଣ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷଠାରୁ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

ଫଳସ୍ୱରୁପ ଏହି ପାଣ୍ଠିରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ୩୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା ହୋଇଗଲାଣି । କିନ୍ତୁ ଏହି ପାଣ୍ଠି କିଭଳି ଭାବରେ ବ୍ୟୟ କରାଯିବ ସେଥିପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ସୁତରାଂ ଏହି ପାଣ୍ଠି କିଭଳି ଉପଯୋଗ ହେବ ତାହା ଅନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଛି କେବଳ ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ବାଦ ଦେଲେ । ପ୍ରଥମଟି ହେଉଛି ରେଳ ବଜେଟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୋଚ ଓ ମହିଳା କୋଚ ମାନଙ୍କରେ ପାଇଲଟ ଭିତ୍ତିରେ ସର୍ଭେଲାନସ କ୍ୟାମେରା ଲଗାଇବା ପାଇଁ ଘୋଷଣା । ଦ୍ୱିତୀୟଟି ହେଉଛି ସର୍ବସାଧାରଣ ସଡକ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମହିଳା ସୁରକ୍ଷା ଏଥିପାଇଁ ୬୫୩ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କାରଯାଇଛି ।

ମହିଳାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହେଉଥିବା ହିଂସା ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କଲେ ସବୁ ପ୍ରକାର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଓ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଅଧିକ ଆଇ.ଟି ପରିଚାଳିତ ସର୍ଭେଲାନ୍ସ ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ ହେଉଛି । ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ସିସିଟିଭି ବା ଧରାପଡିଯିବା ଭୟ ଯୋଗୁଁ ଅପରାଧରେ କେବେ ହେଁ ହ୍ରାସ ହୋଇନାହିଁ । ବରଂ ଏହା ଯୋଗୁଁ ମହିଳାଙ୍କ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିକ ହୋଇଛି ତଥା ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନତା କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଛି ତାହା ହେଲା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସେବା ସେମାନଙ୍କୁ ସର୍ବସାଧାରଣରେ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା । ବଜେଟରେ ଏହା ଉପରେ ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ।

ମହିଳା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ବିଭାଗଗୁଡିକର ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । ମହିଳା ସମାନତା ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ୧୩ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର ୫ଟିରେ ବ୍ୟୟବରାଦରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି କୃଷି ଓ ସମବାୟ ବିଭାଗର ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସେଭଳି ସନ୍ତୋଷଜନକ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କିଛି ହୋଇନାହିଁ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କମ ହେବା ଅବଶ୍ୟ ଚିନ୍ତାଜନକ । ଆଇ.ସି.ଡିଏସ ବଜେଟ ୧୬୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ଅଧା କରି ୮୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା କରି ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାର ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଭାବ ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳାଙ୍କ ପୁଷ୍ଟି ସାଧନ ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ପଡିବ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବଜେଟ ସହାୟତା କମ ହେବାର ଅର୍ଥ ହେଲା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯେଉଁ କର୍ମୀମାନେ ନିୟୋଜିତ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ପାରିଶ୍ରମିକ ବା କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତରେ କିଛି ଉନ୍ନତି ହେବ ନାହିଁ । ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ଇସ୍ତାହାର ବିରୋଧି ହେଉଛି କାରଣ ନିର୍ବାଚନ ଇସ୍ତାହାରରେ ଅଙ୍ଗନବାଡୀ କର୍ମୀ ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ନିୟୋଜିତ କର୍ମୀମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କେବଳ ମୂଳଧନୀ ବ୍ୟୟ ପ୍ରତି ପ୍ରତିବଦ୍ଧ ହୋଇଥିବାରୁ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ମଜୁରୀ ଓ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥିତିରେ ପାରିଶ୍ରମିକ ଦେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଅଧିକ ହାରରେ ପାରିଶ୍ରମିକ ଦେଉଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ସ୍ଥିତି କଣ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସବୁ ଅଗ୍ରାଧିକାରରେ ଆସୁନାହିଁ ?

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ୧୮୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା କମ କରାଯାଇଛି ଯାହା ହେଉଛି ଚିନ୍ତାଜନକ । ଗ୍ରାମାଂଚଳରେ ୭୫ ପ୍ରତିଶତ ମହିଳା ରକ୍ତହୀନତାର ଶିକାର ହୋଇଛନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ମହିଳା ଅଣ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା, ପେନସନ, ଜୀବନବୀମା ଆଦି ପାଇଁ ୧୨୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି ମାତ୍ରା ଏତେ କମ ଯେ ଏଥିରେ ମାତ୍ର ୩ ପ୍ରତିଶତ କାର୍ଯ୍ୟରତ ମହିଳାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ସଂଗଠିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅତି କମ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅତି କମ ମହିଳା ସିଧାସଳଖି ଭାବେ ଉପକୃତ ହେବେ । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବୀମା ଯୋଜନା ଏବଂ ଅଟଳ ପେନସନ ଯୋଜନା ଭଳି ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡିକର ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଭାବ କଣ ହେବ ତାହା ହିସାବ କରିବା ବର୍ତ୍ତମାନ ସଂଭବ ନୁହେଁ । ଏ ଦିଗରୁ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଉଛି ମନରେଗା, ଏହାର ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକାଂଶ ହେଉଛନ୍ତି ମହିଳା, ମନରେଗା ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ୩୪୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା

ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ୨୨ପୃଷ୍ଠାରେ

ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ : ସାମାଜିକ ଦିଗ

• ମନିଶ ଗୋଭିଲ

କୁଶଳତା ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି । ଗରିବ ଓ ମଧ୍ୟବି ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଯେପରି ନିଜ ପସନ୍ଦର ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇପାରିବେ ସେଥିଲାଗି ଆଇ.ଟି. ଆଧାରିତ ଛାତ୍ର ଅର୍ଥ ସହାୟତା କ ୃପକ୍ଷ ଗଠନ କରାଯିବ ଯାହା ଛାତ୍ରବୃ ି ଓ ଶିକ୍ଷା ଋଣ ସ୍କିମ ସବୁର ତଦାରଖ କରିବ । ଏହା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଲକ୍ଷ୍ମୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜରିଆରେ କରାଯିବ । ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧିନରେ ଜାତୀୟ କୁଶଳତା ମିଶନ ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଉଛି ।

ପ୍ରତିରକ୍ଷା, ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସୁରକ୍ଷା ଉପରେ ବ୍ୟୟ ବ୍ୟତୀତ ୨୦୧୫-୧୬ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟରେ ସାମାଜିକ ଓ କଲ୍ୟାଣ ଆବଶ୍ୟକତା ସକାଶେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ବ୍ୟୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ବିସ୍ତୃତ ଅଭିଯାନ ଜରିଆରେ ଏଥିପାଇଁ ଏଜେଣ୍ଡା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ସରକାରଙ୍କ କେତେକ ଫ୍ଲାଗସିପ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯଥା ଜନଧନ ଯୋଜନା, ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ଯୋଜନା, ମେକଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଏହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ସାମାଜିକ ଓ କଲ୍ୟାଣମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ସକାଶେ ସରକାରଙ୍କ ଚିନ୍ତା ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରକଟ କରାଯାଇଛି ।

ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ସୂଚକାଙ୍କ ଦିଗରୁ ଦେଖିଲେ, ବିଗତ ସାତ ଦଶକ ଧରି ଆମେ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାକୁ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସିଛୁ । ଏହା ସ୍ୱାଭାବିକ ଯେ ଏଭଳି ଇନକ୍ରିମେ□ାଲ ପରିବ□ନ ଆମକୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିଗରେ ନେବନାହିଁ । ଆମକୁ ବ୍ୟାପକ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଦିଗରୁ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ହେବ ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ ଯେ ସରକାରୀ ପୁଂଜି ନିବେଶରେ ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରାୟ ୧.୨୫ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ । ୩ ପ୍ରତିଶତ ନିଅ□ ସ୍ତର ହାସଲ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଗାମୀ ୩ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସଂପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇଛି । ୨୦୧୫-୧୬ ପାଇଁ ୩.୯ ପ୍ରତିଶତ, ୨୦୧୬-୧୭ ପାଇଁ ୩.୫ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ୨୦୧୭-୧୮ ପାଇଁ ୩ ପ୍ରତିଶତ । ଏଥିପାଇଁ ଏଫ୍.ଆର୍.ବି.ଏମ୍. ଆଇନରେ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଯେଉଁ କେତେକ ବଜେଟ ପଦକ୍ଷେପ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ନିଆଯାଇଛି ସେ ସଂପର୍କରେ ଏଠାରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

କୃଷି ଓ ଫାର୍ମ କ୍ଷେତ୍ର

ଆମ ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ଗ୍ରାମା□ଳରେ ରହୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ସାଧାରଣତଃ କୃଷି ଓ ଫାର୍ମ ଆୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ବଜେଟରେ ଯେଉଁ ଦୁଇଟି

ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ତାହା ହେଲା ମୃ□ିକା ଓ ଜଳ । ଧାରଣଶୀଳ ଭାବରେ ମୃ□ିକାର ଉର୍ବରତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ସକାଶେ ଏକ ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷୀ ମୃ□ିକା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଛି । ଏହା "ପରଂପରାଗତ କୃଷି ବିକାଶ ଯୋଜନା"କୁ ସହାୟତା କରିବ । ଜଳପାଇଁ "ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସି□ାଇ ଯୋଜନା" ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଛି ଯାହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚାଷୀର ଖେତକୁ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇଦେବା ତଥା ପ୍ରତିବୁନ୍ଦାରୁ ଅଧିକ ଫସଲ ସକାଶେ ଜଳ ଉପଯୋଗ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା । କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ, ଜଳଛାୟା ବିକାଶ ଏବଂ "ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କୃଷି ସି□ାଇ ଯୋଜନା" ସକାଶେ ବଜେଟରେ ୫୩୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଚାଷୀମାନଙ୍କ ସକାଶେ ବଜେଟରେ ଏହି ବ୍ୟୟ ବରାଦ ସବୁ କରାଯାଇଛି ଓ ନାବାର୍ଡରେ ସ୍ଥାପିତ ଗ୍ରାମା□ଳ ଭି□ି ବିକାଶ ପାଣ୍ଠି ସକାଶେ ୨୫୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଦୀର୍ଘ ମିଆଦ ଗ୍ରାମା□ଳ ଋଣପାଣ୍ଠି ସକାଶେ ୧୫୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା, ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦ ସମବାୟ ଗ୍ରାମା□ଳ ଋଣ ରିଫାଇନାନସ ପାଣ୍ଠି ପାଇଁ ୧୫୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା । ଏହା କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ବିନା କିଛି ଅସୁବିଧାରେ କୃଷି ଋଣ ଯୋଗାଇ ଦେବାରେ ସହାୟତା କରିବ । ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷ ବ୍ୟାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ୮.୫ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର କୃଷି ଋଣ ଯୋଗାଇ ଦେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଜନଧନ ଯୋଜନା ଜରିଆରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସଂପନ୍ନତା ହାସଲ ମଧ୍ୟ ଏ ଦିଗରେ ସହାୟକ ହେବ ।

ମନରେଗା ଜରିଆରେ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସକାଶେ ୩୪୬୯୯ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କର ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି । ସାମାଜିକ ଅଡିଟ ଭଳି ଫଳପ୍ରଦ ପଦ୍ଧତି ଜରିଆରେ ଏହା ଅଧିନସ୍ଥ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଗୁଣାତ୍ମକ ମାନବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ।

ଏକୀକୃତ ଜାତୀୟ କୃଷି ବଜାର ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ନୀତି ଆୟୋଗକୁ ଦିଆଯାଇଛି ଯଦ୍ୱାରା ଚାଷୀମାନେ ନିଜର ଉତ୍ପାଦ ପାଇଁ ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ଜାତୀୟ ମୂଲ୍ୟ ପାଇପାରିବେ । ଚାଷୀମାନଙ୍କର ଆୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଦିଗରେ ଏହା ହେଉଛି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍ୟମ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ ରୋକାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନୀୟ ବେପାରୀମାନଙ୍କ ଶୋଷଣରୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ ।

ଅସଂଗଠିତ କ୍ଷେତ୍ର, ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା

ସର୍ବାଧିକ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ଅସଂଗଠିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ୫.୭୭ କୋଟି ଛୋଟ ବ୍ୟବସାୟିକ ୟୁନିଟ ମଧ୍ୟରୁ ୬୨ ପ୍ରତିଶତ ତଫସିଲ ଭୁକ୍ତ ଜାତି/ଉପଜାତି/ଓ.ବି.ସି.ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଦ୍ରା ଯୋଜନାରେ ଋଣପ୍ରଦାନ ଅଗ୍ରାଧିକାର ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି/ଉପଜାତି/ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ୟୁନିଟ ଗୁଡିକୁ ଦିଆଯିବ ଯଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ସଂପନ୍ନ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାସଲ କରାଯାଇପାରିବ । ୨୦୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର କର୍ପସ୍ ଏବଂ ୩୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ରେଡିଟ ଗ୍ୟାରେ□ି ସହ ମାଇକ୍ରୋ ୟୁନିଟ ବିକାଶ ରିଫାଇନାନ୍ସ ଏଜେନ୍ସି (ମୁଦ୍ରା) ବ୍ୟାଙ୍କ ଗଠନ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ମାଇକ୍ରୋ ଫାଇନାନସ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଗୁଡିକୁ ରିଫାଇନାନସ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ୟୋଗବୃ□ି ପ୍ରସାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କୁଶଳୀ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧ କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ।

ଏ ଦିଗରେ ଅନ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ହେଉଛି ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଟ୍ରେଡ ରିସିଭେବୁଲସ୍ ଡିସକାଉ□ିଂ ସିଷ୍ଟମ ସ୍ଥାପନ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଏମ୍.ଏସ୍.ଏମ୍.ଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲିକ୍ୱିଡିଟି ଯଥେଷ୍ଟ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ । ଦେବାଳିଆ ଆଇନରେ ସଂସ୍କାରକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ଭାବରେ ସରକାର ନେଇଛନ୍ତି । ସରକାର ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟାଙ୍କରପ୍ଟସି କୋଡ ଆଣିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛନ୍ତି ।

ଗ୍ରାମ ମାନଙ୍କରେ ଥିବା ୧୫୪୦୦୦ ଡାକଘର ଜରିଆରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦେବା ସକାଶେ ବଜେଟରେ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଡାକ ବିଭାଗକୁ ପେମେ□ ବ୍ୟାଙ୍କ ଲାଇସେନ୍ସ ଏଥିପାଇଁ ନେବାକୁ ହେବ । ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜନଧନ ଯୋଜନା ପ୍ରତି ବ୍ୟାପକ ଅବଦାନ ଦେବ । ଏହାର ଏକ ବ୍ୟାପକ ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି ।

ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି ଓ ମେଧା ଉପଯୋଗ ବା ସେଟୁ ନାମକ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି । ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ସକାଶେ ଏହା ସହାୟତା କରିବ । ଏଥିପାଇଁ ନୀତି ଆୟୋଗକୁ ୧୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଲଗା ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଗରିବ ଓ ଅସହାୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ସକାଶେ ସାର୍ବଜନୀନ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ସୃଷ୍ଟି

ଦେଶର ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ଏକ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରତିଶତକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବୀମା ସୁବିଧା ମିଳୁନାହିଁ । ବର୍ଷକୁ ମାତ୍ର ୧୨ ଟଙ୍କା ପ୍ରିମିୟମ୍ ଦେଇ ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଦୁର୍ଘଟଣା ଜନିତ ମୃତ୍ୟୁ ବୀମା ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ସୁରକ୍ଷା ବୀମା ଯୋଜନା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଜେଟରେ କରାଯାଇଛି ।

ଅନ୍ୟ ଏକ ଯୋଜନା ହେଉଛି ଅଟଳ ପେନସନ ଯୋଜନା । ଏଥିରେ ଅବଦାନ ଓ ଅବଧିକୁ ଆଧାର କରି ନିଶ୍ଚିତ ପେନସନ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି । ପା□ବର୍ଷ ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ପ୍ରିମିୟମ ସୀମା ରଖା ଯାଇଛି । ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା । ୨୦୧୫ ଡିସେମ୍ବର ୩୧ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଖୋଲା ଯାଇଥିବା ନୂତନ ଆକାଉ□ ପାଇଁ ପ୍ରିମିୟମର ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ଅର୍ଥ ସରକାର ଦେବେ ।

ଅନ୍ୟ ଏକ ଯୋଜନା ହେଉଛି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନ ଜ୍ୟୋତି ବୀମା ଯୋଜନା ଯେଉଁଥିରେ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବୀମା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ବୀମା ପ୍ରିମିୟମ୍ ରହିବ ୩୩୦ ଟଙ୍କା । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଦୈନିକ ପ୍ରିମିୟମ୍ ଏକ ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ । ଏହା ୧୮ ରୁ ୫୦ ବର୍ଷ ବୟସ୍କଙ୍କ ପାଇଁ ମିଳିବ ।

ଏକ ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ କଲ୍ୟାଣ ପାଣ୍ଠି ଗଠନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହା ବିନା ଦାବୀରେ ପଡି ରହିଥିବା ପି.ପି.ଏଫ୍.ର ୩୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଇ.ପି.ଏଫ୍.ର ୬୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ଉପଯୋଗ କରି କରାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା ପେନସନ ଭୋଗୀ, ବି.ପି.ଏଲ୍. କାର୍ଡଧାରୀ, କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭଳି ଅସହାୟ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରିମିୟମରେ ସବସିଡି ଦେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସୀମାରେଖା ତଳେ ରହୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଶାରୀରିକ ସରଞ୍ଜାମ ଯୋଗାଇ ଦେବା ସକାଶେ ଏକ ନୂତନ ସ୍କିମ ମଧ୍ୟ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି । "ନଇ ମଂଜିଲ" ନାମକ ଏକ ସମନ୍ୱିତ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଜୀବନଧାରଣ ସ୍କିମ ମଧ୍ୟ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସଂପ୍ରଦାୟର ଯୁବକ ଯୁବତୀମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଆରମ୍ଭ କରାଯିବ । ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଯୁବକ ଯୁବତୀମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ସାର୍ଟିଫିକେଟ ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଉ□ମ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ମୁଖରେ ରହିଥିବା ଗୁରୁତର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସବୁକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଚଳିତ ବର୍ଷ ଯେଉଁ ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ତାହା ହେଲା : ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି, ୩୦,୮୫୧ କୋଟି ଟଙ୍କା, ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଉପଜାତି, ୧୯୯୮୨ କୋଟି ଟଙ୍କା; ମହିଳା : ୭୯୨୫୮ କୋଟି ଟଙ୍କା । ମହିଳା ସୁରକ୍ଷା ଓ ସଚେତନତା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସହାୟତା ଦେବା ସକାଶେ ନିର୍ଭୟା ପାଣ୍ଠି ପାଇଁ ୧୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସବୁ ହେଉଛି ଗରିବ, ଅନଗ୍ରସର ଓ ଅସହାୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ଆବଶ୍ୟକତା ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏଥିରେ ଜନ ଧନ ଯୋଜନାର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ସୁଯୋଗ ରହିଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ସକାଶେ ରାଜ୍ୟସରକାରମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଭି ିଭୂମି

ଉଭୟ ସଡକ ଓ ରେଳ ସଂଯୋଗ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ଯଥାକ୍ରମେ ୧୪୦୩୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ୧୦୦୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏଥିରୁ ସରକାର ଭି□ିଭୂମି ବିକାଶ ଉପରେ କେତେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି ତାହା ପ୍ରମାଣିତ ହେଉଛି । ଭି□ିଭୂମି ସଂରଚନା ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ କ୍ଷେତ୍ର ସକାଶେ କାପେକ୍ସ ୩,୧୭.୮୮୯ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇଛି । ଏହା ୨୦୧୪-୧୫ ସଂଶୋଧିତ ଅନୁମାନ ତୁଳନାରେ ୮୦୮୪୪ କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ । ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷ ଭି□ିଭୂମି ସଂରଚନା ସକାଶେ ପୁଂଜି ନିବେଶରେ ୭୦୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ହେବ ।

ଭାରତ ସରକାର ତାଙ୍କର ପୁଂଜି ନିବେଶ ଓ ଭି□ିଭୂମି ସଂରଚନା ପାଣ୍ଠି ଗଠନ ଆଗ୍ରହ ରଖିଛନ୍ତି । ରେଳ, ସଡକ ଓ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଆଦି ପାଇଁ ଟିକସ ମୁକ୍ତ ଭି□ିଭୂମି ସଂରଚନା ବଣ୍ଡ ଜାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି । ଭି□ିଭୂମି ବିକାଶ ସକାଶେ ପି.ପି.ପି. ପଦ୍ଧତି ସୁଦୃଢକରାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ରହିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ଗୁଡିକର ସମାଧାନ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ପୁଂଜି ନିବେଶ ଏବଂ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ବୃଦ୍ଧି ହେବ ।

ନୀତି ଆୟୋଗ ଅଧିନରେ ଅଟଳ ଇନୋଭେସନ ମିଶନ ଗଠନ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଶିକ୍ଷାବିତ୍, ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗୀ, ଗବେଷକ ଆଦି ମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସୃଜନଶୀଳତାର ପ୍ରସାର ହେଉଛି ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏହି ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଜରିଆରେ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ଇନୋଭେସନ ହବ୍ ନେଟୱାର୍କ ବିକାଶ କରାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ୧୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ଆର୍ଥିକ ବଜାର

ଉ□ମ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କ୍ୟାପିଟାଲ ମାର୍କେଟ ଖାଉଟି ସୁରକ୍ଷା

ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ଏକ କ୍ଷେତ୍ର ନିରପେକ୍ଷ ଆର୍ଥିକ ରିଡ୍ରେସାଲ ଏଜେନ୍ସି ସବୁପ୍ରକାର ଅଭିଯୋଗର ଶୁଣାଣି କରିବ । ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ସକାଶେ ଭାରତୀୟ ଫାଇନାନସିଆଲ କୋଡ ପ୍ରଚଳନ ମଧ୍ୟ ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି ।

ଟିକସ

ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଦିଗରୁ ପ୍ରତିଯୋଗୀତାମୂଳକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷକର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗଠନ ପାଇଁ ବଜେଟରେ ଦୂରଦୃଷ୍ଟି ରଖାଯାଇଛି । ଯେଉଁଥିରେ ଛାଡ କମ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସଂଚୟକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବ । ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପ୍ରଚଳନ ଜରିଆରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ମାନଙ୍କଠାରୁ ଟିକସ ଅସୁଲ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ସେବା ଟିକସ ହାର ୧୨.୩୬ ପ୍ରତିଶତରୁ ୧୪ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏଭଳି ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସରଳୀକରଣ ପରୋକ୍ଷ ଟିକସ ଉପରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବ । ଏହା ସଫଳ ହେବ ଯଦି ସରକାର ଏଥିଯୋଗୁଁ ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟ ହ୍ରାସ ହେବ ତାହା ଗ୍ରାହକଙ୍କ ନିକଟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରିବେ । ଏହାର ବ୍ୟାପକ ସାମାଜିକ ପ୍ରଭାବ ରହିଛି ।

ଇ.ପି.ଏଫ୍. , ଇ.ଏସ୍.ଆଇ. ଏବଂ ଏନ୍.ପି.ଏସ୍.ରେ ଯେଉଁ ପରିବ□ନ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି ତାହା ସବୁ ୧୫୦୦୦ ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ଆୟ କରୁଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ଭାବରେ ସହାୟତା କରିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ଟେକ୍ ହୋମ ଦରମା ବୃଦ୍ଧି ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ମିଳିବ ।

ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ପାଇଁ ଅବଦାନ ଉପରେ ୧୦୦ ପ୍ରତିଶତ ଟିକସ ରିହାତି ମିଳିବ । ସବୁଜ ଭାରତ, ପର୍ଯ୍ୟଟନବିକାଶ, ଆଇ.ଆଇ.ଟି., ଆଇ.ଆଇ.ଏମ୍. ଏମସ୍ ଭଳି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ସ୍ଥାପନ ଆଦି ଜୀବନଧାରଣ ମାନ, ଅଭିବୃଦ୍ଧି ତଥା ଅନ୍ୟ ସାମାଜିକ ସୂଚକାଙ୍କ ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟତା କରିବ । ସାଂଗଠନିକ ପରିବ□ନ ହେବା ବେଳେ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଭି□ଭୂମି ସଂରଚନା ଆଦି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବିତ ନ ହୁଏ ତାହା ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯିବ । ଆର୍ଥିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ସହଯୋଗୀ ହେବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦିଆଯାଇଛି । ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ଡି.ବି.ଟି. ସୁବିଧା ଦେବା ପାଇଁ ସବସିଡିକୁ ଯୁକ୍ତିସଂଗତ କରିବା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଉଛି । ବୃ□ ଯୋଜନାରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୧ କୋଟିରୁ ୧୦.୩ କୋଟିକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ବ□ମାନ ସୁଦ୍ଧା ୧୧.୫ କୋଟି ଏଲ୍.ପି.ଜି. ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ୬୩୩୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ଡି.ବି.ଟି. ଜରିଆରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଏହାଦ୍ୱାରା ଲିକେଜ ରୋକାଯାଇପାରିବ ତଥା ବିତରଣକୁ ଅଧିକ ସୁଦକ୍ଷ କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ଆଶା ରଖାଯାଇଛି । ତେବେ ଏହା କେତେ ଫଳପ୍ରଦ ହେବ ତାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସହଯୋଗ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି ।

କୁଶଳତା ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି । ଗରିବ ଓ ମଧ୍ୟବି□ ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଯେପରି ନିଜ ପସନ୍ଦର ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇପାରିବେ ସେଥିଲାଗି ଆଇ.ଟି. ଆଧାରିତ ଛାତ୍ର ଅର୍ଥ ସହାୟତା କ□ପକ୍ଷ ଗଠନ କରାଯିବ ଯାହା ଛାତ୍ରବୃ□ ଓ ଶିକ୍ଷା ଋଣ ସ୍କିମ ସବୁର ତଦାରଖ କରିବ । ଏହା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଲକ୍ଷ୍ମୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜରିଆରେ କରାଯିବ । କୁଶଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧିନରେ ଜାତୀୟ କୁଶଳତା ମିଶନ ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଉଛି । ଏହା ମେକଇନ ଇଣ୍ଡିଆ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହ ତାଳ ମିଳାଇ କରାଯିବ । ଏହା ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମାଜିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ବାହକ ହେବ । ତେବେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଯେଭଳି ଭାବରେ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ଓ ସ୍ୱାୟ□ତା ଦିଆଯାଇଛି ସମବାୟ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚିନ୍ତାଧାରା ତଥା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଟିମ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ବଜେଟର ସାମାଜିକ ଲାଭ ହାସଲ ଦିଗରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିବ । ■■

ପୃଷ୍ଠା୧୮ର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ

ରଖାଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜାରୀ ରହିଲେ ଗରିବ ମହିଳାମାନେ ଉପକୃତ ହେବେ । ଭି□ଭୂମି ବିକାଶ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଗରିବ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । ଏଠାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ ଆଶା ଅଧିକ କରାଯାଇ ନପାରେ ।

ଉପସଂହାର

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟରେ ଲିଙ୍ଗଗତ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଲିଙ୍ଗ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସକାଶେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ ଯେଉଁ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମହିଳାଙ୍କ ବିକାଶ ଓ ସମାନତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବାରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ଭୂମିକା ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ଏଭଳି ଦୃଶ୍ୟପଟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମହିଳାଙ୍କ ହିତାଭିମୁଖୀ କାର୍ଯ୍ୟ ନକଲେ ଲିଙ୍ଗ ସମାନତା ହାସଲ ସୁକ୍ଷ୍ମ ହୋଇ ରହିବ । ମହିଳାମାନେ ଆଜି ମଧ୍ୟ ରାଜନୀତିରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ହାସଲ ନକରିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟା ରାଜନୈତିକ ଦିଗରୁ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆସି ପାରିନାହିଁ । ଏଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ଆମେ ଅଧିକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ପରିବ□ନ ଆଶା କରିପାରିବା ନାହିଁ । ■■

ବଜେଟ୍

ରେଳ ବଜେଟ ପ୍ରଗତିର ମାର୍ଗଦର୍ଶକ

• ଜି. ଶ୍ରୀନିବାସନ

ରେଳବଜେଟର ଉପସ୍ଥାପନ ବେଳେ ଏକ ଶ୍ୱେତପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଆସନ୍ତା ପା ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତୀୟ ରେଳବାଇର ସାମଗ୍ରିକ ପରିବ ର୍ନ ହେବ । ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଦ୍ରୁତଗାମୀ ଟ୍ରେନ, ଆଧୁନିକ ଟ୍ରେନ, ସବୁଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉନ୍ନତ ଷ୍ଟେସନ, ଦକ୍ଷକର୍ମଚାରୀ ହେଉଛି ରେଳବାଇର ଭବିଷ୍ୟତ । ପାରମ୍ପରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଦଳରେ ନୂଆ ବଜେଟରେ ଏହାକୁ ନୂଆ ରୂପ ଦେବା ସହ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରକାର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ୨୦୧୫-୧୬ ବଜେଟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ଯାହାକି ଆନୁପାତିକ ଉନ୍ନତିର ଏକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ।

ସ୍ୱାଧୀନୋ□ର ଭାରତରେ ଅଧିକାଂଶ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଜନପ୍ରିୟ ପଦକ୍ଷେପମାନ ନେବା ବାରମ୍ବାର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଆସିଛି । ରେଳବଜେଟ ଯେପରି ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଇଁବ ସେଥିପାଇଁ ବଜେଟକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାବେ ସମ୍ପନ୍ନ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଅନେକ ନୂଆ ଟ୍ରେନ ପ୍ରଚଳନ କରିବା ନେଇ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥାଏ । ସେହିପରି ରେଳବଜେଟରେ ଅନେକ ନୂଆ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପର୍କରେ ଘୋଷଣା ମଧ କରାଯାଇଥାଏ । ତେବେ ବିଶ୍ୱର ଏହି ସର୍ବବୃହତ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପାରମ୍ପରିକ ଢା□ାକୁ ଦୂର କରାଯାଇ ଗତ ଫେବୃଆରୀ ୨୬ରେ ଆସନ୍ତା ଆର୍ଥିକବର୍ଷ ସକାଶେ ଯେଉଁ ରେଳବଜେଟ ଆଗତ କରାଯାଇଛି ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅଲଗା ଏବଂ ନୂଆ ଦିଗଦର୍ଶନ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଛି । ସଂସଦରେ ଆଗତ ହୋଇଥିବା ଏହି ରେଳବଜେଟକୁ ନେଇ ଅନେକ ଆଲୋଚନା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଚାଲିଛି । ତେବେ ଏହି ବଜେଟ ଐତିହାସିକ ଏବଂ ଅନେକ ନୂତନ ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ଏହି ବଜେଟରେ ଯାତ୍ରୀଭଡା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇ ନ ଥିବା ବେଳେ ଆସନ୍ତା ୫ବର୍ଷ ପାଇଁ ୮.୫୬ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିବେଶ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି । ତେବେ ବୃହତ ପରିମାଣର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯେପରି କି ଲୁଣ, ସିମେ□, କୋଇଲା, କୋକ, ଲୁହା ଓ ଇସ୍ପାତ, ପିଗ ଆଇରନ, ଲୁହାପଥର, ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଜାତ ସାମଗ୍ରୀ ଆଦି ପରିବହନ ଉପରେ ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଭଡା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ରେଳବାଇ ବୋର୍ଡର ବରିଷ୍ଠ ଅଫିସରମାନେ ରେଳବଜେଟ ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁ ସକାରାତ୍ମକ ମତ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସ୍ଲାବ ରେଟ ଉପରେ ପରିବ□ର୍ନକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିଛନ୍ତି । ଅଳ୍ପ କେତେକ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଭଡ଼ାବୃଦ୍ଧି ସେପରି କୌଣସି ବୃହତ ପରିବ□ର୍ନ କରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ରେଳବାଇ ପାଇଁ ଏହା ରାଜସ୍ୱ ବୃଦ୍ଧିର ସହାୟକ ହେବ ବୋଲି ସେମାନେ କହିଛନ୍ତି । ରେଳବାଇ ଜରିଆରେ ବାର୍ଷିକ ୧,୨୧,୪୨୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ମାଲପରିବହନରୁ ଆସୁଥିବା ବେଳେ

ଏହି ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁ ଅଧିକ ୪ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ଆୟ କରାଯାଇପାରିବ । ସ୍ଲାବ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ମାତ୍ର ୩ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ବୋଲି ସେମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ।

ଲୋକସଭାରେ ରେଳବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ ବେଳେ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଭାରତର ଅର୍ଥନୀତିର ହୃଦୟକୁ ଶିରାପ୍ରଶିରାର ଏକ ନେଟୱର୍କ ଜୀବନଦାୟୀ ରକ୍ତଦାନ କରିଛି । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ବିଷୟ ଏହା ଯେ, ରେଳ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଅର୍ଥାତ ଉଭୟ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ଓ ଶିଳ୍ପ ଅବହେଳିତ ହୋଇଆସିଛନ୍ତି । ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ସେବା ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ର ଅବହେଳିତ ହୋଇରହି ଆସିବା ସହ ଏଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପାଣ୍ଠି ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ । ରେଳବାଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଇଆସିଛି ଯେ, ରେଳବାଇରେ ନିରାପ□ା ସହ ଅନେକ ସମୟରେ ସାଲିସ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଗୁଣବ□ାମୂଳକ ସେବା ପ୍ରଦାନରେ ବିଫଳତା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି । ରେଳବାଇର ସାମର୍ଥ୍ୟବୃଦ୍ଧି ପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇନାହିଁ ଏବଂ ମାଲ ଓ ଯାତ୍ରୀ ପରିବହନ ପ୍ରତି ଉପଯୁକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ଏହାଛଡା ଦୂରଦୃଷ୍ଟି ଅଭାବ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଅସଙ୍ଗତି ଥିବା ଯୋଗୁ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳର ସୁପରିଚାଳନା ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ରେଳବଜେଟରେ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ଏହି ବିଭାଗରେ ବ୍ୟାପକ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାଯୋଗୁ ରେଳବାଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାପକ ପରିବ□ନ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରିଛନ୍ତି । ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ପଦକ୍ଷେପମାନ ନେବା ସହ ଗରିବମାନଙ୍କ ସକାଶେ ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ଏହା ଜରିଆରେ ଅର୍ଥନୀତି ସୁଦୃଢ଼ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ସେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ।

ବାସ୍ତବରେ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ରେଳବାଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକୃତ ବିକାଶ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । କୌଣସି ପ୍ରମୁଖ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମସ୍ୟା ନ ଥିବାରୁ ରେଳବାଇର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିକାଶ ଉପରେ ବଜେଟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ ଗଜ ପରିବ□ନ, ଦୋହରୀକରଣ, ଟ୍ରିପଲିଂ, ବିଦ୍ୟୁତିକରଣ ଆଦି ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ରେଳ ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ଯେପରି ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ସୁବିଧା ଲାଭ କରିବେ ଏବଂ ଆରାମଦାୟକ ଯାତ୍ରାର ସୁଯୋଗ ପାଇବେ ତାହା ଉପରେ ବଜେଟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ଚାରୋଟି ମେଟ୍ରୋକୁ ଯୋଗ କରୁଥିବା ୬ଟି ରେଳ କରିଡରରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଟ୍ରେନ ଗତି କରୁଥିବାରୁ ଏହା ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଅବରୁଦ୍ଧ ହେଉଛି ଏବଂ ଯାତ୍ରୀମାନେ ସୁବିଧାସୁଯୋଗରୁ ବ□ିତ ହେଉଛନ୍ତି । ଏହି ୬ଟି କରିଡର ଏତେମାତ୍ରରେ ବ୍ୟସ୍ତବହୁଳ ହୋଇଛି ଯେ, ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ଏହି ନେଟୱାର୍କକୁ ସାବଲୀଳ କରିବା ସହ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଉପରେ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଏହାଯୋଗୁ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା, ନିରାପ□ା, ସୁବିଧା ନେଇ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇପାରିବ ଏବଂ ରେଳବାଇକୁ ଅଧିକ ଜନପ୍ରିୟ କରାଯାଇପାରିବ ।

ରେଳବଜେଟରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ରହିଛି ଆସନ୍ତା ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ବିଦ୍ୟୁତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବ । ଚଳିତବର୍ଷ ୪୬୨ ରୁଟ କିଲୋମିଟରକୁ ବିଦ୍ୟୁତିକରଣ କରାଯିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥିବା ବେଳେ ୨୦୧୫-୧୬ ପାଇଁ ୬୬୦୮ ରୁ କିମି ରାସ୍ତାକୁ ବିଦ୍ୟୁତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ଯାହାକି ଗତ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ୧୩୩୦ ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ । ଦେଶରେ କୋଇଲା ବ୍ୟବହାର କରି ବହୁଳ ପରିମାଣର ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନ ହେଉଥିବା ବେଳେ ସମ୍ପ୍ରତି ସ୍ୱଚ୍ଛ ବିଦ୍ୟୁତ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରଦୂଷଣମୁକ୍ତ ରେଳବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମନ୍ତେ ସରକାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ଥିବା ବେଳେ କୋଇଲା ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଜରିଆରେ ରେଳ ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ସେହିପରି ଯାତ୍ରୀ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ମାଲ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯେପରି କମ ପ୍ରଦୂଷଣ ବଦଳରେ ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ଜରିଆରେ ପରିବେଶଗତ ଭାରସାମ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇପାରିବା ସହ ଆସନ୍ତା ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସ୍ୱଚ୍ଛ ବିଦ୍ୟୁତ ବ୍ୟବହାର କରି ରେଳବାଇକୁ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ କରିବା ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ସେହିପରି ୧୦୦୦ ମେଗାୱାଟ ସୌର ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନ ସହ ରେଳବାଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହନଶୀଳ କରିବା ସହ ସବୁଜ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଅଧିକ କ୍ରିୟାଶୀଳ କରିବା ପାଇଁ ବଜେଟରେ ବ୍ୟାପକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସହନଶୀଳ ବିକାଶ, ଉନ୍ନତ ଯାତ୍ରୀ ପରିଚାଳନା, ନିରାପ□ା ଆଦି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରି ରେଳ ମନ୍ତ୍ରୀ ନିଜ ବଜେଟରେ ୪ଟି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେଗୁଡିକ ହେଲା, ଉପଭୋକ୍ତା ସେବା ଓ ନିରାପ□ା, ଯାତ୍ରାର ଏକ ନିରାପଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଦୈନିକ ୨୧ ନିୟୁତରୁ ୩୦ ନିୟୁତ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିବହନ ସକାଶେ ଭି□ିଭୂମି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ତଥା ଆଧୁନିକୀକରଣ, ସମ୍ପ୍ରତି ୧.୧୪ ଲକ୍ଷ କିମି ଥିବା ବେଳେ ଏହାର ୨୦ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ବାର୍ଷିକ ମାଲ ପରିବହନ ପରିମାଣ ୧ ବିଲିୟନ ଟନରୁ ୧,୫ ବିଲିୟନ ଟନକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଯାତ୍ରୀ ପରିବହନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାପକ ନିରାପ□ା ପ୍ରତି ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିବାବେଳେ ସ୍ପେଶାଲ୍ ପର୍‌ପଜ୍ ଭେଇକଲ୍ (ଏସପିଭି) ଜରିଆରେ ବିଭିନ୍ନ ରେଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସହ ମିଳିତ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ଆହ୍ୱାନ ଜଣାଇଛନ୍ତି । କୋଇଲା, ଲୁହାପଥର, ସିମେ□ ପରିବହନ ବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବଜେଟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଦୀର୍ଘସୂତ୍ରୀ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା, ଚୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ବିବାଦ ଦୂର କରିବା, ପ୍ରଯୁକ୍ତିର ବିକାଶ, ବହୁପାକ୍ଷିକ ଓ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ଆଲୋଚନା ଜରିଆରେ ବିଭିନ୍ନ ରେଳ ସମ୍ପର୍କିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସକାଶେ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ବଜେଟରେ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଛନ୍ତି । ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ହୃଦବୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ରେଳବାଇର ବିକାଶ ପାଇଁ ବଜାରରୁ ଋଣ ଉଠାଇବା ଜରୁରୀ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ସକାଶେ ଏହି ପାଣ୍ଠିର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଅଧିକ ସୁଧଯୁକ୍ତ ଋଣ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହେଉଥିବାରୁ

ସ୍ୱଳ୍ପସୁଧଯୁକ୍ତ ଋଣ ଉଠାଇ ରେଳବାଇର ବିକାଶ ଦିଗରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ବଜେଟରେ ଆଶା କରିଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ଭାରତୀୟ ରେଳ ଅର୍ଥ ନିଗମ (ଆଇଆରଏଫସି)ର ଭୂମିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ସେହିପରି ବୀମା, ପେନସନ, ବହୁମୁଖୀ ଓ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ସଂସ୍ଥାଠାରୁ ସ୍ୱଳ୍ପ ସୁଧହାରରେ ଋଣ ଆଣି ରେଳବାଇର ବିକାଶ କରିବା ଜରୁରୀ । ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଭି□ିକ ନିବେଶକ ଓ ସହଭାଗୀ ଓ ଘରୋଇ ନିବେଶକଙ୍କଠାରୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅର୍ଥ ଆଣି ରେଳବାଇର ବିକାଶ ଦିଗରେ ନିବେଶ କରାଗଲେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରର ବିକାଶ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ରେଳବାଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଥିବା ଅର୍ଥାଭାବ ମଧ ଦୂର ହୋଇପାରିବ । ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ମୁକ୍ତ କଣ୍ଠରେ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଆମ୍ଭର ସମ୍ପ□ିଗୁଡିକୁ ବିକିବା ବଦଳରେ ସେଗୁଡିକୁ ବାସ୍ତବ ରୂପାୟିତ କରିବା ଦରକାର । ଏହା ଯୋଗୁଁ ସମ୍ପ□ିଗୁଡିକୁ ବିକ୍ରି କରିଦିଆଯାଉଛି ବୋଲି ଯେଉଁ ଆଲୋଚନା ତାହା ବନ୍ଦ ହୋଇପାରିବ । ରେଳବାଇ ସମ୍ପ□ିଗୁଡିକୁ କର୍ପୋରେଟ ହାତକୁ ଟେକି ଦିଆଯାଉଛି ବା ଘରୋଇକରଣ କରିଦିଆଯାଉଛି ବୋଲି ଯେଉଁ ଅପପ୍ରଚାର ହେଉଛି ତାହା ବନ୍ଦ ହୋଇପାରିବ ।

କାର୍ଯ୍ୟକାରୀଜନିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଦକ୍ଷତାର ପ୍ରଦର୍ଶନ ସାଧାରଣତଃ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ଯେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ କମ ହେବେ ସେହି ପରିମାଣରେ ଏହା ରେଳବାଇ ପାଇଁ ଉ□ମ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବ । ୨୦୧୩-୧୪ରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ପରିମାଣ ୯୩.୬ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥିବାବେଳେ ୨୦୧୪-୧୫ରେ ଏହି ହାର ୯୧.୮ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଛି । ଗତବର୍ଷ ଜୁଲାଇ ଶେଷରେ ଏହି ଖର୍ଚ୍ଚ ହାର ୯୨.୪ ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଥିଲା । ମାତ୍ର ଏହାଠାରୁ ଅଧିକ କମ ହୋଇଛି ।

ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ପାଦିକା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ଜରିଆରେ ଏହି ହାର ୮୮.୫ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପୁଞ୍ଜିଅନୁକୂଳ ଯୋଜନା, ଖର୍ଚ୍ଚକାଟ ଆଦି ଯୋଜନା ଯୋଗୁଁ ରେଳବାଇରେ ପୁଞ୍ଜିସଂଗ୍ରହ ପରିମାଣ ଅର୍ଥାତ ଡେପ୍ରିସିଏସନ ରିଜର୍ଭ ଫଣ୍ଡ ପରିମାଣ ୧୦୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ୭୯୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ଏହି ଅର୍ଥ ଜରିଆରେ ନୂଆ ରେଳପଥ ପକାଇବା, ନିରାପ□ା ରକ୍ଷା କରିବା, ଅଧିକ ପରିମାଣର ମାଲ ପରିବହନ କରିବା ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇପାରିବ । ସଂଗୃହୀତ ରେଳୱେଜ ଡେଭଲପମେ□ ଫଣ୍ଡ ଯୋଗୁଁ ରେଳବାଇର

ବିଭିନ୍ନ ବିକାଶ ସମ୍ଭବ ହେବ ଏବଂ ଏହି ପରିମାଣ ଆସନ୍ତା ବର୍ଷ ପାଇଁ ୫୭୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଯୋଗୁଁ ରେଳବାଇର ଯୋଜନା ଆକାର ୨୦୧୫-୧୬ରେ ୫୦ ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକରେ ଅର୍ଥାତ ଏକ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ।

ରେଳବାଇକୁ ଏକ ନୂଆ ଦିଗଦର୍ଶନ ଦେବା ପାଇଁ ବଜେଟରେ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ନାନା ଆଶା ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି । ଅଧିକ ଆଶା ରଖି ଅନେକ ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ବିଷୟ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଯାତ୍ରୀ ଓ ମାଲ ପରିବହନଜନିତ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ହ୍ରାସ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହା ଆଶା କରାଯାଉଛି । ବଜେଟରେ ମୋଟ ଟ୍ରାଫିକ ବାବଦ ଆୟ ପରିମାଣ ୧,୬୦, ୧୬୫ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଆକଳନ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ପରିମାଣ ୯୧୭ କୋଟି ଟଙ୍କା ହୋଇଛି । ଆସନ୍ତା ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ମୋଟ ଟ୍ରାଫିକ ରାଜସ୍ୱ ପରିମାଣ ୧,୮୩, ୫୭୮ କୋଟି ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷ୍ୟଧାର୍ଯ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଉଭୟ ଯାତ୍ରୀ, ରେଳ ସହ ସମ୍ପର୍କିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଶିଳ୍ପ ମଧ୍ୟରେ ସୁଷମ ବାତାବରଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ତଥା ପରିଚାଳନାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁଷମ ରୂପ ଦେବା ପାଇଁ ଅଧିକ ରାଜସ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ।

ରାଜକୋଷରୁ ମୋଟ ବଜେଟ ସହାୟତା ଉପରେ ରେଳବାଇ ନିର୍ଭରତା ଏହି ସ୍ତରକୁ ଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଯେପରି କି ଏହା ବିନା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପାରିବା ନାହିଁ । ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ଏହି ବଜେଟରେ ଅଲଗା ବଜେଟ ସହାୟତା (ଇବିଆର) ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଭି□କ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ରେଳବାଇ ନିର୍ଭରଶୀଳ ରହିବା ଉପରେ ରେଳମନ୍ତ୍ରୀ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଥିବା ବେଳେ ନୂଆ ନୂଆ ପଦକ୍ଷେପ ଯୋଗୁଁ ରେଳବାଇର ବିକାଶ ସମ୍ଭବ ବୋଲି ସେ ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ରେଳପ୍ରକଳ୍ପକୁ ତୁରନ୍ତ ଶେଷ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରେଳବଜେଟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ଏହାର ପରିମାଣ ୧୭୧୩୬ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ରେଳବାଇରେ କେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ବେଳେ କେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଏଥିପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଡ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ସକାଶେ ଅଟକଳ କରାଯାଇଥିବା ୧ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ୪୦ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା, ଡିଜେଲ ସେସରୁ ୧୬୪୫ କୋଟି ଟଙ୍କା, ନିଜ ଆଭ୍ୟନ୍ତରଣ ଉତ୍ସରୁ ୧୭, ୭୯୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ବାହାରୁ ଧାର ସୂତ୍ରରୁ ୪୦ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଣାଯିବ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି ।

ଗତବର୍ଷ ପୁରୁଣା ବକେୟା ଶୁଝିବା ସକାଶେ ରେଳବାଇକୁ ବାହ୍ୟ ସୂତ୍ରରୁ ୧୩ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ଋଣ କରିବାକୁ ପଡିଥିଲା । କେଉଁ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡିକୁ ସମ୍ପନ୍ନ କରାଯିବ ଏବଂ କେଉଁ ପ୍ରକଳ୍ପ ଜରିଆରେ ଧାର ଶୁଝାଯାଇପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗ, ବହୁମୁଖୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡିକ ସହ ସହଭାଗିତା କରିବା ପାଇଁ ରେଳବାଇ ଚାହୁଁଛି । ଏହି ସମସ୍ତ ସୂତ୍ରରୁ ୧୭ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଆଇଆରଏଫସିରୁ ଆଉ ୧୭ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କାର ଋଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ସେହିପରି ସରକାରୀ-ଘରୋଇ ଭାଗିଦାରିତାରୁ ଆଉ ୬ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ।

ଯଦି ଉପରୋକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡିକ ନିଆଯାଏ ତେବେ ରେଳବାଇରେ ଏକ ନୂଆ ଯୁଗର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ହେବ ଏବଂ ଅନେକ ପୁରୁଣା ଢା□ ଦୂର ହେବା ସହ ନୂଆ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ । ଏଥିପାଇଁ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ସହ ରେଳବାଇର ଉ□ମ ବୁଝାମଣା ରହିଛି । ସମାଲୋଚକମାନେ ଅଭିଯୋଗ କରନ୍ତି ଯେ, ନିବେଶ ଯୋଜନା ସାଧାରଣତଃ ଋଣକୈନ୍ଦ୍ରିକ ଏବଂ ଏହା ବ□ରହିବା କଷ୍ଟକର । ମାତ୍ର ଯେଉଁଠି ସମ୍ବଳର ସାମର୍ଥ୍ୟ ରହିଛି ସେଠାରେ ଏହା ସଫଳ ହୋଇଥାଏ । ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସୁବିଧା ଦରରେ ପରିବହନ କରିବା, ମାଲ ପରିବହନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୂଆ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା, ସରଳ ଦରରେ ରେଳଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ନାନା ଯୋଜନା ରହିଛି ଯାହାକି ବଜେଟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇପାରିଛି । ରେଳବଜେଟର ଉପସ୍ଥାପନ ବେଳେ ଏକ ଶ୍ୱେତପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଆସନ୍ତା ପା□ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତୀୟ ରେଳବାଇର ସାମଗ୍ରିକ ପରିବ□ନ ହେବ । ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଦ୍ରୁତଗାମୀ ଟ୍ରେନ, ଆଧୁନିକ ଟ୍ରେନ, ସବୁଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉନ୍ନତ ଷ୍ଟେସନ, ଦକ୍ଷକର୍ମଚାରୀ ହେଉଛି ରେଳବାଇର ଭବିଷ୍ୟତ । ପାରମ୍ପରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଦଳରେ ନୂଆ ବଜେଟରେ ଏହାକୁ ନୂଆ ରୂପ ଦେବା ସହ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରକାର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ୨୦୧୫-୧୬ ବଜେଟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ଯାହାକି ଆନୁପାତିକ ଉନ୍ନତିର ଏକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି । ■■

** ପୂର୍ବତନ ଡେପୁଟି ଏଡିଟର୍, ଦି ହିନ୍ଦୁ ବିଜିନେସ୍ ଲାଇନ୍*

କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ପଦ୍ଧତି

• ରବୀନ୍ଦ୍ର ଢୋଲକିଆ

ଆର୍ଥିକ ନୀତିର ଅନେକ ବିବିଧ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରହିଛି । ଯାହା କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ନୀତି ବା ମୁଦ୍ରାନୀତିଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଯେଉଁଥିରେ ସାମାନ୍ୟ କିଛିଟା ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଥାଇପାରେ । ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟର ଉଭୟ ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦ ଓ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରହିଛି । ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦ ଆଭିମୁଖ୍ୟରେ ରହିଛି ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁର ସ୍ଥିରତା ଆଣିବା, ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା, ଆୟ ଓ ସଂପଦାର ପୁନଃ ବିତରଣ, ଗରିବ ଲୋକମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଓ ଅଧିକାର ସୁନିଶ୍ଚିତ କରି ଲାଘବ କରିବା, ଆଦି ।

ଆର୍ଥିକ ନୀତି (ଫିସକାଲ ପଲିସି) ହେଉଛି ଦୁଇଟି ମାଇକ୍ରୋ ଇକୋନୋମିକ ନୀତି ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଯାହା ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିଚାଳନାରେ ସହାୟତା କରିଥାଏ । ଅନ୍ୟଟି ହେଉଛି ମୁଦ୍ରାନୀତି । ଏହି ଦୁଇଟି ନୀତିର ଭୂମିକା ଓ ପରିସର କଣ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ ଆମକୁ ପ୍ରଥମେ ତାହାର ସଂଜ୍ଞା ଜାଣିବାକୁ ହେବ । ଆର୍ଥିକ ନୀତି ହେଉଛି ଏକ ନୀତି ଯାହା ସିଧାସଳଖ ଭାବରେ ସରକାରଙ୍କର ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଅପରପକ୍ଷରେ ମୁଦ୍ରାନୀତି ହେଉଛି ଏକ ନୀତି ଯାହା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଇକ୍ୱିଡିଟି ବା ନମନୀୟତାର ଆକାର ଓ ବ୍ୟୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଆମଭଳି ସଂଘୀୟ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆର୍ଥିକ ନୀତି ସରକାରଙ୍କର ତିନୋଟି ସ୍ତର ସହ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଥିବା ଯୋଗୁଁ, ଏହି ନୀତିକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିବା ହେଉଛି ଏକ ଜଟିଳ କାର୍ଯ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଐତିହାସିକ ଭାବରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଭୂମିକା ରାଜ୍ୟ ଓ ସ୍ୱାୟତ୍ତ ଶାସନ ସଂସ୍ଥା ମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଧିକ ରହିଛି । ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ ଦେଶର ମୋଟ ସରକାରୀ ବ୍ୟୟର ୫୫ରୁ ୬୦ ପ୍ରତିଶତ କେବଳ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କରୁଛନ୍ତି । ସେଇଭଳି ରାଜସ୍ୱ ଦିଗରୁ ଦେଖିଲେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଭାଗ ପ୍ରାୟ ୫୫ ପ୍ରତିଶତ ରହିଛି ।

ନିକଟ ଅତୀତରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ଭୂମିକା ଅଧିକ ହେବା ଦେଖାଦେଇଛି । କାରଣ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସରେ ସେମାନଙ୍କର ଅର୍ଥ ନିୟମିତ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଅନେକ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅର୍ଥ ଓ ସ୍କିମ୍ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗତ ଭାବରେ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଉଛି । ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ଦେବା ସକାଶେ ସୁପାରିଶ କରିଛନ୍ତି । ତଥାପି, ସାରା ଦେଶର ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସକାଶେ ଆର୍ଥିକ ନୀତିରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଭୂମିକା ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହୋଇ ରହିଛି କାରଣ ମୁଖ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସ ଜରିଆରେ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅଧିନରେ ହିଁ ରହିଛି ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ନିଷ୍ପ□ି ସବୁ ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ନୀତି ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ନିଷ୍ପ□ି ମୂଳକ ଉପାଦାନ ହୋଇ ରହିଛି । ସୁତରାଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ ଆମର ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସକାଶେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଛି କାରଣ ହେଉଛି ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ନୀତି ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଏକକ ବିସ୍ତୃତ ବକ୍ତବ୍ୟ ।

ଆଭିମୁଖ୍ୟ

ଆର୍ଥିକ ନୀତିର ଅନେକ ବିବିଧ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରହିଛି । ଯାହା କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ନୀତି ବା ମୁଦ୍ରାନୀତିଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଯେଉଁଥିରେ ସାମାନ୍ୟ କିଛିଟା ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଥାଇପାରେ । ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟର ଉଭୟ ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦ ଓ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରହିଛି । ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦ ଆଭିମୁଖ୍ୟରେ ରହିଛି ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁର ସ୍ଥିରତା ଆଣିବା, ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା, ଆୟ ଓ ସଂପଦାର ପୁନଃ ବିତରଣ, ଗରିବ ଲୋକମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଓ ଅଧିକାର ସୁନିଶ୍ଚିତ କରି ଲାଘବ କରିବା, ଆଦି । ଦୀର୍ଘ ମିଆଦ ଆଭିମୁଖ୍ୟରେ ରହିଛି ଇକ୍ୱିଟି ସହିତ ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରର ଧାରଣଶୀଳ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାସଲ କରିବା, ତଥା ଜୀବନର ଭୌତିକ ଗୁଣାତ୍ମକମାନ ବୃଦ୍ଧି କରି ସମାଜର ସବୁ ବର୍ଗର ଲୋକମାନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ହାସଲ କରିବା । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ୱାଭାବିକ ଯେ ଆର୍ଥିକ ନୀତିରେ ଏହିସବୁ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ହାସଲ ସକାଶେ ଉଭୟ ସଂଚୟ ଓ ପୁଂଜି ନିବେଶ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ପଦ୍ଧତି

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ଦେଖିଲେ ଏହା ଅବଶ୍ୟ ସ୍ୱାଭାବିକ ଯେ ଭାରତ ଭଳି ଏକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଦେଶରେ ଏହାକୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ କ୍ଷମତାସୀନ ଦଳର ଏକ ରାଜନୈତିକ ବକ୍ତବ୍ୟ ଭାବରେବିବେଚନା କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଅନୁମୋଦିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ନିପୁଣ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଦରକାର ତଥା ଭଲ ଭାବରେ ସଂସଦରେ ଉପସ୍ଥାପନ ଓ ଆଲୋଚିତ ହେବା ଦରକାର । ଏହା ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏଥିପାଇଁ ସଂସଦୀୟ ଅନୁମୋଦନ ଆବଶ୍ୟକ ତଥା ଏହା ଅର୍ଥ ବିଲ ଭାବରେ ଅନୁମୋଦିତ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଏହାକୁ ସଂସଦରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସବୁପ୍ରସାର ପଦ୍ଧତି ନିଖୁଣ ଭାବରେ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଏଥିରେ ରହିଛି ପ୍ରେଜେ□ସନ, ପ୍ରକାଶନ ତଥା ସର୍ବସାଧାରଣରେ ସରକ୍ୟୁଲେସନ ଯଦ୍ୱାରା ଏହା ଉପରେ ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇପାରିବ ତଥା ଶେଷରେ ସଂସଦରେ ଜନପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ । ଏଇଭଳି ଭାବରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ କେନ୍ଦ୍ରର ଅର୍ଥନୀତିର ଏକ ବିସ୍ତୃତ ବକ୍ତବ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ଯେତେବେଳେ ଏହା ସଂସଦରଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରେ ।

ଆଲୋଚନାରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସରକାରଙ୍କ ଯେ କୌଣସି ସ୍ତରରେ ଆର୍ଥିକ ନୀତି ହେଉଛି ଏକ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ଏଥି ପାଇଁ ଅନେକ ସମୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହା ବର୍ଷକରେ ଥରେ କରାଯାଏ । ସମସ୍ତ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଆର୍ଥିକ ନୀତିରେ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବାରମ୍ବାର ପରିବ□ିନ କରିବା ଠିକ ନୁହେଁ କି ବ□ିତ ନୁହେଁ ଯଦିଚ ଏହା ତା□ିକ ଆଣିବା ବଜେଟ ଜରିଆରେ ସୀମିତ ଭାବରେ କରାଯାଇପାରେ । ଏଥିପାଇଁ ମୁଦ୍ରାନୀତି ଅଧିକ ସକ୍ରିୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ କେବଳ ସୁବିଧା ଦେବା ଭୂମିକା ନେଇପାରେ ତଥା ସଂଚୟ, ପୁଂଜି ନିବେଶ, ଅଭିବୃଦ୍ଧି, ମୂଲ୍ୟସ୍ଥିରତା ଆଦି ପାଇଁ ମୌଳିକ ଢା□ା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ସହାୟତା କରିଥାଏ । ଅଧିକନ୍ତୁ ନୀତିଗତ ପ୍ରତ୍ୟୁ□ର ପାଇଁ ମୌଳିକ ଷ୍ଟିମୁଲି କେବେ ହେଁ ସ୍ଥାୟୀ ନୁହେଁ । ତେଣୁ କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ନୀତିଗତ ପରିବ□ିନ ଯାହା କେବଳ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଚାଲିବ ତାହା ଅସ୍ଥିରତା ସୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟ କରିପାରେ । ତାହାର କାରଣ ଆର୍ଥିକ ନୀତି ପରିବ□ିନର ମାକ୍ରୋ ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ଥିତି ଉପରେ ବାଞ୍ଛିତ ପ୍ରଭାବ ସମୟାନୁକ୍ରମରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ।

ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସଂପୃକ୍ତି

ଭାରତରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରାୟ ଚାରିମାସ ଚାଲେ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଯେତେବେଳେ କେନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରୁ ଏକ ନୋଟିସ ଜାରୀ କରାଯାଏ ଯେଉଁଥିରେ ସବୁ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରୁ ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟ ବିବରଣୀ ଆଦି ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଏ । ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଓ ବିଭାଗମାନେ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତାର ବିସ୍ତୃତ ଆକଳନ କରି ଆଗାମୀ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ନୂତନ ପ୍ରକଳ୍ପ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ସ୍କିମ୍ ଆଦିର ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥାନ୍ତି । ବ□ିମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭାଗ ଓ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟମାନେ ପ୍ରଚଳିତ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ସ୍କିମ ଆଦିର ବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା ସକାଶେ ଆବଶ୍ୟକ ମାନବୀୟ ଓ ବସ୍ତୁ ସମ୍ବଳର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରକାଶ କରିବା ସକାଶେ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉଦ୍ୟମ କରିନ ଥାନ୍ତି । ଏହାସବୁ ଅଣଯୋଜନା ବ୍ୟୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

ଯେ କୌଣସି ନୂତନ ପ୍ରକଳ୍ପ, କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ସ୍କିମ (ପ୍ରଚଳିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡିକର

ସଂପ୍ରସାରଣ ସମେତ) ଗୁଡିକର ଯୁକ୍ତି ଯୁକ୍ତତା ପ୍ରକାଶ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଅନୁମୋଦିତ ହେବା ପରିସ୍ଥିତିରେ କେତେ ମାତ୍ରାର ରାଜସ୍ୱ ଓ ପୁଁଜି ବ୍ୟୟ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ତାହା ମଧ୍ୟ ଦେବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା ବ୍ୟୟ ଉପରେ ପ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ରଭାବ କମ ହେବ ତାହା ଆଧାରିତ ହେବ । ଏଗୁଡିକ ସାଧାରଣତଃ ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

ସାରା ଦେଶରେ ବିଶାଳ ସରକାରୀ ତନ୍ତ୍ରକୁ ଦେଖିଲେ ଏହା ହେଉଛି ଏକ ବିଶାଳ କାର୍ଯ୍ୟ । କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଓ ବିଭାଗମାନଙ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ସ୍ତରରୁ ନେବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଅତି ସୁଦକ୍ଷ, ଫଳପ୍ରଦ ଓ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ଯଦିଚ ଆମର ଶାସନତନ୍ତ୍ର ଅତି ମାତ୍ରାରେ କେନ୍ଦ୍ରିଭୂତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଚାଲୁଛି ବୋଲି ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲେ ହେଁ ବାସ୍ତବରେ ଆମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି ଅତି ନମନୀୟ, ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ଅନେକ ସ୍ତରରେ ସ୍ୱାୟ□□। ରହିଛି । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତାବ ସବୁ ସମୟାବଦ୍ଧ ହିସାବରେ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରୁ ସଂଗୃହୀତ ପ୍ରସ୍ତାବ ସବୁକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସ୍ତରରେ ଏକୀକୃତ କରାଯାଏ । ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଥିବା ବିଭାଗମାନେ ମଧ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରସ୍ତାବ ସବୁ ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ଏହିସବୁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିମନ୍ତେ ଅନେକ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ । ଏହା ଅବଶ୍ୟ ଏକ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକୃତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅତି ସ୍ୱାଭାବିକ । ଶାସନକଳର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ସରକାର ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ ମଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ କରିପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବ□ମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ରାରେ ରହିଛି । ଏହା କେବଳ ପରାମର୍ଶ ନେବା, ବିଭିନ୍ନ ସଂଗଠନ, ନିଗମ, ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କଠାରୁ କିଛି ଉପାଦାନ ନେବା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହିଛି । ଯଦିଚ ଆମର ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏଥିପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ତାହା କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉନାହିଁ ।

ଯେତେବେଳେ ପ୍ରସ୍ତାବ ସବୁ ନିମ୍ନ ସ୍ତରରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ ଏବଂ ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରେ ତାହାସବୁ ସଂକଳନ ଓ ଶ୍ରେଣୀକରଣ କରାଯାଏ ସେତେବେଳେ ଏଥିସହିତ ବଜେଟ ଗଣିତ ମଧ୍ୟ ହିସାବ କରାଯାଏ । ଏହି ସ୍ତରରେ ଉଭୟ ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟ ସ୍ତରରେ ରହିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସବୁର ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଏ । ଏଫ୍.ଆର୍.ବି.ଏମ୍. ଯୋଗୁଁ ରହିଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକର ସ୍ତର ମଧ୍ୟ ଆକଳନ କରାଯାଏ ।

ରାଜସ୍ୱ ସ୍ତରରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକଗୁଡିକ ବିଭିନ୍ନ ଟିକସ ଓ ଅଣଟିକସ ରିସିଟ ଦିଗରୁ ଆଲୋଚନା କରାଯାଏ । ଏଗୁଡିକ ମାକ୍ରୋ-ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିବେଶକୁ ଆଧାର କରି ଆକଳନ କରାଯାଏ ।

ଶେଷରେ ଏହିସବୁ ହିସାବ ସିଧାସଳଖ ଭାବରେ ବାସ୍ତବିକ ଆୟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ହାର ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ବଜେଟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ପଛରେ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଅତ୍ୟଧିକ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟରୁ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ବଜେଟ ହିସାବ କିତାବକୁ ଅପ୍ରାସଂଗିକ କରିଦେଇଥାଏ । ମଧ୍ୟବ□ୀକାଳୀନ ସମୀକ୍ଷା ଅବଶ୍ୟ କରାଯାଏ । ବିଶେଷକରି ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାହ୍ୟ ଚାପ ପଡିଥାଏ ।

ବ୍ୟୟ ଦିଗରୁ ଦେଖିଲେ, ମୋଟାମୋଟି ସ୍ତରରେ ପ୍ରତିବଦ୍ଧ ପ୍ରତିବଦ୍ଧିତ ବ୍ୟୟ ହିସାବରେ ଦେଖାଯାଏ । ଏ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ବ୍ୟୟ ପରିଶୋଧ । ସେଇଭଳି ଭାରତ ସରକାର ପେନସନ ବୋଝ ମଧ୍ୟ ପୂରଣ କରିବାକୁ ହେବ । ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଦରମା ଦେବା ମଧ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରତିବଦ୍ଧିତ ବ୍ୟୟ ଯଦି ସରକାର ଆଗାମୀ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି କମ କରିବା ସକାଶେ ନିଷ୍ପ□ ନ ନିଅନ୍ତି । ସବସିଡି ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଅନେକ ପ୍ରତିବଦ୍ଧିତ ବ୍ୟୟ ପାଇଁ ଅନେକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ଯଥା - ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଆଇନ, ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନ, ଆଦି । ସରକାର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆହୁରି ଅନେକ କିସମର ସବସିଡି ମଧ୍ୟ ଦେଉଛନ୍ତି । ଯଦିଚ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଏହିସବୁ ସବସିଡି ବ୍ୟୟ ଯେ କୌଣସି ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ବାଞ୍ଛିତ ବ୍ୟୟ କେବେ ହେଁ ହୋଇ ନଥିଲେ ହେଁ ରାଜନୈତିକ ଓ ବ୍ୟବହାରିକ ଦିଗରୁ ଏହା ହେଉଛି ଅତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ଏବଂ ଏହାକୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ପ୍ରତିବଦ୍ଧିତ ବ୍ୟୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ । ଏହିସବୁ ବ୍ୟୟ ଅବଶ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହି ବ୍ୟୟରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ନମନୀୟତା ଦେଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଏହିସବୁ ପ୍ରତିବଦ୍ଧ ବ୍ୟୟ ପାଇଁ ୨୦୧୩-୧୪ ବର୍ଷ ଜି.ଡି.ପି.ର ଯେଉଁ ବ୍ୟୟ ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ତାହା ହେଲା, ସୁଧପଇଠ ପାଇଁ ୩.୩ ପ୍ରତିଶତ, ଦରମା ଓ ପେନସନ ପାଇଁ ୨.୩ ପ୍ରତିଶତ, ମୁଖ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ସବସିଡି ସକାଶେ ୨.୨ ପ୍ରତିଶତ ତଥା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ସକାଶେ ୧.୧ ପ୍ରତିଶତ । ଏସବୁକୁ ମିଶାଇଲେ ପ୍ରତିବଦ୍ଧ ବ୍ୟୟ ଭାବରେ ଜି.ଡି.ପି.ର ୮.୯ ପ୍ରତିଶତ ବ୍ୟୟ ହେଉଛି । ଏହା ବିପରୀତରେ ଦେଖିଲେ ୨୦୧୩-୧୪ ବର୍ଷ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ

ରିସିଟ ଥିଲା ଜି.ଡି.ପି.ର ୮.୯ ପ୍ରତିଶତ । ତାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା ସରକାରଙ୍କ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ରିସିଟ୍ କେବଳ ପ୍ରତିବଦ୍ଧିତ ବ୍ୟୟ ନିମନ୍ତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଛି । ସୁତରାଂ, କୌଣସି ନୂତନ ବ୍ୟୟ ବା ନୂତନ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଥ ଅଣ-ଋଣ ପୁଂଜି ରିସିଟ ସୃଷ୍ଟିରୁ ହିଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ହେବ ଯଥା ପୁଂଜି ବିନିଯୋଗ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଜାରରୁ ଋଣ ସଂଗ୍ରହ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ ପ୍ରଣୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଶେଷ ପଦକ୍ଷେପ ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତରରୁ ନିଆଯାଇଥାଏ । ଯେଉଁଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ବିଭାଗରୁ ଆସିଥିବା ବ୍ୟୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରସ୍ତାବ ସବୁକୁ ଏକତ୍ରିତ କରାଯାଏ । ଏହି ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକଳ୍ପ/ବ୍ୟୟ ଆଦିର ପୁଂଜି ବିନ୍ୟାଶ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଏଫ୍.ଆର୍.ବି.ଏମ୍. ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ପରେ, ସରକାର ଆଗାମୀ ୩ ବର୍ଷରେ ପୂର୍ବାନୁମାନକୁ ଆଧାର କରି ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି । ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଆର୍ଥିକ ସୁଦୃଢ଼କରଣ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଦି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏହିସବୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟର ଅଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗ ହେଉଛି ଯାହା ଉପରେ ସର୍ବସାଧାରଣ ଆଲୋଚନା ସବୁ ହେଉଛି ।

ଅର୍ଥନୀତି ସର୍ଭେର ଭୂମିକା

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ମୁଖ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଅର୍ଥନୀତିଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଏକ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଅଧ୍ୟୟନ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିରେ କେନ୍ଦ୍ର ପରିସଂଖ୍ୟାନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ସହାୟତା କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅତୀତ ସଫଳତା ବିଶେଷକରି ଗତବର୍ଷର ସଫଳତା ଉପରେ ଆକଳନ କରିଥାନ୍ତି । ଏଥିରେ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାର ସବଳତା, ଦୁର୍ବଳତା, ସୁଯୋଗ ଓ ବିପଦ ଆଦି ଉପରେ ସୁବିସ୍ତୃତ ଆକଳନ କରାଯାଇଥାଏ । ଭବିଷ୍ୟତ ପନ୍ଥା କଣ ହେବା ଉଚିତ୍ ତାହା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚନା କରାଯାଏ ।

ଏଥିରେ ନୀତିଗତ ପରିବ□ନ ତଥା ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପଦକ୍ଷେପର ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନ ଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ଏଥିରେ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ର ଓ ସବୁ ଦିଗ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କରାଯାଇଥାଏ । ମୋଟ ଉପରେ ଆର୍ଥିକ ସର୍ବେକ୍ଷଣରେ ଏହା ଉପରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିସଂଗତ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଯଦି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଆର୍ଥିକ ନୀତି ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ସୁପାରିଶରୁ ବ୍ୟତିକ୍ରମ କରନ୍ତି ସେ ଏହା ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା ସହ ଆଲୋକପାତ କରନ୍ତି । ୧୯୯୧ ଆର୍ଥିକ ସଂସ୍କାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରବ□ନ ପରଠାରୁ ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଏହି ଧାରାର ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଉଛି । ଏଥିଯୋଗୁଁ ଆର୍ଥିକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟକୁ ଏକ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ଚିଠା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଆର୍ଥିକ ନୀତି ସରକାର ସାଧାରଣତଃ ଅବଲମ୍ବନ କରିଥାନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଅନାବଶ୍ୟକ ରେଜୁଲେସନକୁ ଏଡେଇ ପାରିଥାଏ ।

ସଂସ୍କାର ପାଇଁ ଏଜେଣ୍ଡା

ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଏଥିରେ ଏକମତ ଯେ ଆର୍ଥିକ ନୀତିରେ ଦୀର୍ଘମିଆଦ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଭାରତ ଭଳି ଏକ ସଂଘୀୟ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନେକ ସମୟରେ ରାଜନୈତିକ ବିଚାରକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ସରକାରୀ ବ୍ୟୟକୁ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କରିବା ସକାଶେ କଠିନ ଆର୍ଥିକ ନିୟମ ସବୁ ପାଳନ କରିବାକୁ ହେବ । ଏ ଦିଗରେ ଏଫ୍.ଆର୍.ବି.ଏମ୍. ଆଇନ ହେଉଛି ଏକ ଉଦ୍ୟମ । ତେବେ ସେଥିରେ ଯେଉଁ ନିୟମ ସବୁ କରାଯାଇଛି ଯଥା ଶୂନ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□ ବାଆର୍ଥିକ ନିଅ□କୁ ଜି.ଡି.ପି.ର ୩ ପ୍ରତିଶତରେ ସୀମିତ ରଖିବା ଆଦି ଆର୍ଥିକ ନୀତିରେ ପରିବ□ନ ଆଣିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ ।

ତେଣୁ କାଉ□ର ସାଇକ୍ଲିକାଲ ଆର୍ଥିକ ନୀତି ଲାଗି ନିୟମ ସବୁ ଉପରେ ସହମତି ହାସଲ କରାଯିବ । ପ୍ରଥମେ ଦରକାର ଯାହା ପରେ ବଜେଟରେ ଅନୁକରଣ କରାଯାଇପାରିବ । ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ସଂସ୍କାର ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଛି ତାହା ହେଲା ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ରୀ ଓ ମାକ୍ରୋ ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିଚାଳକମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଉଚ୍ଚଶକ୍ତି ସଂପନ୍ନ କମିଟି ଗଠନ ଯାହା ଦେଶପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତି ଦାୟିତ୍ୱ ନେବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପାରଦର୍ଶିତା, ଦାୟିତ୍ୱସଂପନ୍ନତା ଓ ପ୍ରଫେସନାଲିଜମ ଅଣାଯାଇ ପାରିବ । ଶେଷରେ ପୁଂଜି ନିବେଶକାରୀ ଓ ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଜେଟକୁ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଏହା ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବିପଦ ଓ ଅନିଶ୍ଚିତତାରୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ଶେଷରେ ଉପରବର୍ଣ୍ଣିତ ବଜେଟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ମଧ୍ୟ ଲୋକ ଓ ସଂପ୍ରଦାୟମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ସାମିଲ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ଚିନ୍ତାଧାରା ଅନୁରୂପ ହେବ । ଭାରତ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଅଧିକ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାୟ□□ା ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପନ୍ନତା ଆଡକୁ ଗତି କରୁଥିବା ବେଳେ ପ୍ରଚଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଧିକ ଜନ ସହଯୋଗ ଯୁକ୍ତିସଂଗତ ମନେହୁଏ । ■■

** ଆଇଆଇଏମ୍, ଅହମ୍ମଦାବାଦ*

ବଜେଟ୍

ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ଜରିଆରେ ଭାରତର ଗରିବମାନଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ

• ଧିରଜ ନାୟାର

ଭାରତର ଗରିବମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଯେପରି ବୀମା ସୁଯୋଗ ପହ ୍ପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିକ ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ରହିଥିବା ବିଷୟ କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟରୁ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି । ଏକ ସାମଗ୍ରିକ ସାମାଜିକ ନିରାପ । ବ୍ୟବସ୍ଥା ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ଏକ ଅଂଶବିଶେଷ ଭାବେ କମ ଆୟକରୀ ବର୍ଗଙ୍କ ସକାଶେ ଦୁଇଟି ନୂଆ ବୀମା ଯୋଜନା ସରକାର ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ସୁରକ୍ଷା ବୀମା ଯୋଜନାରେ ବାର୍ଷିକ ମାତ୍ର ୧୨ଟଙ୍କା ପ୍ରିମିୟମ ଦେଲେ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବୀମା ସୁଯୋଗ ମିଳିବ ।

ବୀମା କେବଳ ବିପଦ ପରିଚାଳନା ସକାଶେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଏହା ସାମାଜିକ ନିରାପ□ାର ମଧ ଏକ ମାଧମ । ଧନୀ ଦେଶଗୁଡିକରେ ବୀମା କେବଳ ଧନୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ବାସ୍ତବରେ ଭାରତ ପରି ଏକ କମ ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ରର ନାଗରିକଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ବିଷୟ ଏହା ଯେ, ଭାରତରେ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ର ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଜିଡିପି ତୁଳନାରେ ଭାରତରେ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଯେଉଁ ପ୍ରିମିୟମ ଆଦାୟ ହେଉଛି ତାହାର ଅଂଶ ମାତ୍ର ୩.୯୬ପ୍ରତିଶତ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିଳ୍ପୋନ୍ନତ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଏହି ହାର ୯ ପ୍ରତିଶତ ରହିଛି । ଏହି ହାର ଚୀନରେ ମାତ୍ର ୩ ପ୍ରତିଶତ ଥିବା ବେଳେ ଚୀନ ତୁଳନାରେ ଭାରତ ସାମାନ୍ୟ ଆଗୁଆ ରହିଛି । ମୁଣ୍ଡପିଛା ବୀମା ପ୍ରିମିୟମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତରେ ବୀମା ସାନ୍ଦ୍ରତା ରହିଛି ମାତ୍ର ୫୩ ଡଲାର । ଶିଳ୍ପୋନ୍ନତ ତଥା ବିକଶିତ ରାଷ୍ଟ୍ର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ହାର ରହିଛି ୨ହଜାର ଡଲାରରୁ ୭ହଜାର ଡଲାର । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭାରତ ତୁଳନାରେ ଚୀନରେ ବୀମା ସାନ୍ଦ୍ରତା ହାର ରହିଛି ୧୭୮ ଡଲାର ।

ବୀମା କ୍ଷେତ୍ର ପରି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିଳ୍ପୋନ୍ନତ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଭାରତ ଓ ଚୀନ କାହିଁକି ପଛାଇଛନ୍ତି ତାହାରି ମୂଳରେ କେତେକ କାରଣ ରହିଛି । ଏହି ଦୁଇ ବଜାର ସର୍ବୋତ ଭାବେ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ କମ୍ପାନୀ ଅଧୀନରେ ରହିଛନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଉଭୟ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ କେବଳ ଆଂଶିକ ଉଦାରୀକରଣ ବୈଦେଶିକ ନିବେଶ ଘଟୁଛି । ତୃତୀୟତଃ ଘରୋଇ ଓ ବୈଦେଶିକ ବୀମା କମ୍ପାନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବଜାର ଅଂଶ ପରିମାଣ ଯଥେଷ୍ଟ କମ ରହିଛି ।

ବାସ୍ତବତା ଏହା ଯେ, ଭାରତୀୟ ବୀମା ବଜାର ସେମିତି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ତଥା ପ୍ରତିଯୋଗିତାଶୀଳ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଏହି ସୀମିତ ବଜାର ଯୋଗୁ ଅଧିକାଂଶ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ କମ୍ପାନୀ ସୀମିତ ଲାଭ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ବୀମାଭୁକ୍ତ ହୋଇ ନ ଥିବା ଜନଗଣଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ନ ଥାନ୍ତି । ସେହିପରି କମ

ଆୟକରୀ ବର୍ଗଙ୍କୁ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ କୌଣସି ଉଦ୍ୟମ ନ ଥାଏ ବା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରି ନ ଥାନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ବୀମା ଶିଳ୍ପ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇପାରିବ ଯଦି ଏକ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣର ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜି ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ।

ଭାରତର ଗରିବମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଯେପରି ବୀମା ସୁଯୋଗ ପହ☐ପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିକ ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ରହିଥିବା ବିଷୟ କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟରୁ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି । ଏକ ସାମଗ୍ରିକ ସାମାଜିକ ନିରାପ☐ା ବ୍ୟବସ୍ଥା ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ଏକ ଅଂଶବିଶେଷ ଭାବେ କମ ଆୟକରୀ ବର୍ଗଙ୍କ ସକାଶେ ଦୁଇଟି ନୂଆ ବୀମା ଯୋଜନା ସରକାର ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ସୁରକ୍ଷା ବୀମା ଯୋଜନାରେ ବାର୍ଷିକ ମାତ୍ର ୧୨ଟଙ୍କା ପ୍ରିମିୟମ ଦେଲେ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବୀମା ସୁଯୋଗ ମିଳିବ । ସେହିପରି ଜୀବନଜ୍ୟୋତି ବୀମା ଯୋଜନାରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବାର୍ଷିକ ୩୩୦ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ପଡିବ(ଅର୍ଥାତ ଦୈନିକ ଏକଟଙ୍କାରୁ କମ) । ଏହା ଯୋଗୁ ୨ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବୀମା ସୁଯୋଗ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ଯୋଜନାଗୁଡିକୁ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ☐ ବୀମା କମ୍ପାନୀ ଏଲଆଇସି ଓ ଜିଆଇସି ମଧ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବେ ।

ତେବେ ସରକାରଙ୍କୁ ଆହୁରି ଅନେକ କିଛି କରିବାକୁ ହେବ । କମ ଆୟକରୀ ବର୍ଗର ଲୋକମାନେ ଜୀବନ ଓ ଦୁର୍ଘଟଣାବୀମା ଅପେକ୍ଷା ସାଧାରଣ ବୀମା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି । ପ୍ରତି ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବୀମା ସେବା ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ; ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚାଷୀ ଶସ୍ୟ ବୀମା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସମସ୍ୟା ଏହା ଯେ, ସମ୍ପ୍ରତି ନା ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ☐ କମ୍ପାନୀ ନା ଘରୋଇ ବୀମା କମ୍ପାନୀ(ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ୨୬ ପ୍ରତିଶତ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜି ରହିଛି) କେହି ବି ଏହି ବୃହତ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଏହା ସହ ଲୋକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ନୂଆ ନୂଆ ଉତ୍ପାଦ ପହ☐ାଇବା ପାଇଁ ଅନିଚ୍ଛୁକ ଥାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହିଁ ଏହା ସମ୍ଭବ ଯେଉଁମାନେ ବିଦେଶୀ ନିବେଶକ । ବିଭିନ୍ନ ବୀମା ପ୍ରସ୍ତାବ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନେ ଅଧିକ ପାରଦର୍ଶିତା ଲାଭ କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ଏକ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନ ଥାଏ । ବିଦେଶୀ ବୀମା କମ୍ପାନୀ ସେମାନଙ୍କର ଅଜସ୍ର ପୁଞ୍ଜି ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ବିନିଯୋଗ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଉତ୍ପାଦ ଯୋଗାଇବା ସହ ବିଭିନ୍ନ ରିସ୍କ ନେଇ ଏହାକୁ ନୂଆ ନୂଆ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥାନ୍ତି । ଭାରତୀୟ କମ୍ପାନୀମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଦେଶ ଭିତରେ ହିଁ ନିବେଶ କରିଥାନ୍ତି ଯାହାକି ରିସ୍କର ବିଷୟ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ଫଳରେ ଭାରତୀୟ କମ୍ପାନୀ ଯେଉଁ ପ୍ରିମିୟମ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରିମିୟମ ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ବିଦେଶୀ ବୀମା ସେବାକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ସମ୍ଭବ ହେଲେ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରର ପରିସର ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ଯଦି ସରକାର ସାମାଜିକ ନିରାପ☐ାର ଏକ ମାର୍ଗ ଭାବେ ବୀମାକୁ ଚୟନ କରନ୍ତି ତେବେ ଏହାକୁ ଅଧିକ ଉଦାରୀକରଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ସମ୍ପ୍ରତି ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଦେଶୀ ଅଂଶଧନ ପରିମାଣ ୨୬ ପ୍ରତିଶତରୁ ୪୯ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ଦୀର୍ଘ କାଳରୁ ପଡିରହିଆସିଥିବା ଏକ ସଂସ୍କାର । କିନ୍ତୁ ସଂସଦରେ ଏହାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯାଉନାହିଁ । ସରକାର ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି କ☐ିକ ଏକ ଅଧାଦେଶ ଜାରିକଲେ କିନ୍ତୁ ସଂସଦରେ ଏହି ବିଲ ଗୃହୀତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଭାରତ ଅନେକ ବୀମା କମ୍ପାନୀଙ୍କୁ ଚାହୁଁଛି । ଭାରତରେ ସମ୍ପ୍ରତି ୫୨ଟି ବୀମା କମ୍ପାନୀ ରହିଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରୁ ୨୪ଟି ଜୀବନ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏବଂ ୨୮ଟି ଅଣଜୀବନ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ । ସମ୍ପ୍ରତି ୨୬ ପ୍ରତିଶତ ନିବେଶ ସୁଯୋଗ ରହିଥିବା ଯୋଗୁ

ଆଗାମୀ ସଂଖ୍ୟା ସଂପର୍କରେ

ଅପ୍ରେଲ ୨୦୧୫ :
ବିନିର୍ମାଣ କ୍ଷେତ୍ର

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଘରୋଇ ଇକ୍ୟୁଟି ପରିମାଣ ୩୫ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ବଦଳରେ ଭାରତୀୟ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରର ଆକାର ମାତ୍ର ୮୭୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ରହିଛି । ୪୯ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ଏହା ଆକଳନ କରାଯାଇଛି ଯେ, ବିଦେଶୀ ଇକ୍ୟୁଟି ପରିମାଣ ୫୦ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହେବ । ତେବେ ସରକାର ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ସୀମାକୁ ୪୯ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାପାଇଁ ଯୋଜନା କରୁଛନ୍ତି । ଭାରତୀୟମାନଙ୍କ ହାତରେ ଅଧିକ ଅଂଶଧନ ରଖିବାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନାହିଁ । ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବେ କହିବାକୁ ଗଲେ ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ସହ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଅକ୍ଷମ ସ୍ୱଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ହାତରେ ବୀମା ବ୍ୟବସାୟକୁ ସୀମାବଦ୍ଧ କରିବାର କୌଣସି ମାନେ ନାହିଁ । ଯଦି ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ପରିମାଣକୁ ୭୪ ପ୍ରତିଶତ ବା ୧୦୦ ପ୍ରତିଶତ କରାଯାଏ ତେବେ ଭାରତରେ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରର ପରିସର ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ଯଦି ଏକ ବିଦେଶୀ ବୀମା କମ୍ପାନୀକୁ ପରିଚାଳନାଗତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସକାଶେ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ତେବେ ଭାରତୀୟ ବଜାରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିବ । ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ କଟକଣା ଦୂର କରାଗଲେ ଆସନ୍ତା ବର୍ଷଗୁଡିକରେ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ନୂତନ ଯୁଗର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ହେବ ।

ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ସକାଶେ ଯଦି ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ତେବେ କ୍ଷତି କ'ଣ ? ୨୦୦୮ରେ ଘଟିଥିବା ବିଶ୍ୱ ଅର୍ଥନୈତିକ ମାନ୍ଦାବସ୍ଥା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବୃହତ ବୀମା କମ୍ପାନୀଙ୍କ ଭୂମିକାକୁ ନେଇ ଅନେକ ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି । ଭାରତର ଅର୍ଥନୀତି ଆମେରିକା ପରି ନୁହେଁ । ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷେତ୍ର ଶିଳ୍ପର ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମିକ ସ୍ଖଳନକୁ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସହ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ବୀମା କମ୍ପାନୀମାନେ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିବେଶ କରୁଛନ୍ତି, ବୀମା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି, ବିଭିନ୍ନ ଆର୍ଥିକ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ଦର୍ଶାଇଛି ଯେ, ଅନେକ ଉତ୍ପାଦ ଯାହାକି ରିସ୍କକୁ ବିଭିନ୍ନତା ମଧରେ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ସେଗୁଡିକ ବାସ୍ତବରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଅଧିକ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛନ୍ତି । ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ଯେଉଁଭାବେ ତାହା ବ୍ୟବସାୟ କରାଯାଇଥିଲା ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସ୍ୱଚ୍ଛତାର ଅଭାବ ହେଉଛି ବିଶ୍ୱରେ ଅର୍ଥନୈତିକ ମାନ୍ଦାବସ୍ଥାର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ । ତେବେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆର୍ଥିକ କମ୍ପାନୀ ପରି ବୀମା କମ୍ପାନୀମାନେ ଅଧିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଚାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଧିକ ବିପଦଗ୍ରସ୍ତ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ ମାନ୍ଦାବସ୍ଥାର କାରଣ ସାଜିଥାନ୍ତି ଏବଂ ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭାଗରେ ସେମାନେ ନିମ୍ନମୁଖୀ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ବ□ମାନ ବିଦେଶୀ ବୀମା କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବାର ଅବକାଶ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରବେଶକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ ନ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଜରିଆରେ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟକୁ ଭାରତରେ ଅନୁମତି ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ୨୦୦୮ ରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥନୈତିକ ମାନ୍ଦାବସ୍ଥା ପରେ ବିଶ୍ୱର ଶିଳ୍ପୋନ୍ନତ ଅର୍ଥନୀତିଭି□କ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଏହାର ସଫଳ ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେଲେ ଏବଂ ନୂଆ ନିୟାମକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କଲେ ଯାହାକି ସେମାନଙ୍କ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେଲା ଏବଂ ଓପନ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଜରିଆରେ ତାହାର ବ୍ୟବସାୟ ହେଲା । ଭାରତରେ ବିଭିନ୍ନ ଜଟିଳ ପ୍ରଡକ୍ଟଗୁଡିକୁ ନିୟାମକଗୁଡିକ ଅନୁମତି ଦେଇ ନଥାନ୍ତି ଯାହାକି ବିଶ୍ୱ ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂକଟକାଳରେ ସଂଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭାରତ ଏଥିପ୍ରତି ଭୟ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ବିଶ୍ୱର ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅଥନୀତିଭି□କ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ସ୍ଥିତି ଅନୁଧାନ କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ଆର୍ଥିକ ବଜାରକୁ ଉଦାର କରିବା ପାଇଁ ଭାରତର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ତେଣୁ ଭାରତରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଭୟକୁ ଅତିରଞ୍ଜିତ କରାଯାଉଛି । ବୀମା କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଭାରତରେ ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ନିୟାମକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବୀମା ନିୟାମକ ଓ ବିକାଶ କ□ପକ୍ଷ (ଆଇଆରଡିଏ) ରହିଛି । ଭାରତୀୟ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକ ପରି ଏହା ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକୁ ମଧ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ ।

ଚୀନର କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ସଂସ୍କାରବାଦୀ ନେତା ଡେଙ୍ଗ ଝିଆଓପିଙ୍ଗ ଏକଦା କହିଥିଲେ ଯେ, ବିଲେଇଟି କଳା ବା ଧଳା ହେବାର କିଛି ମାନେ ନାହିଁ ଯେତେଦିନ ଯାଏ ଏହା ମୂଷା ଧରୁଥିବ । ଭାରତ ପାଇଁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯେ, ବୀମା କ୍ଷେତ୍ର ଯେପରି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କ ନିକଟକୁ ପହ□ପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସ୍ୱାଧୀନତାର ୬୭ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ଭାରତୀୟ କମ୍ପାନୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ସଠିକ ଭାବେ ନିର୍ବାହ କରିପାରିନାହାନ୍ତି । ସମୟ ଆସିଛି ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହ ସେମାନଙ୍କୁ ବୀମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏନେଇ ଯେତିକି ସଂଶୟ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ତାହା ତୁଳନାରେ ଭାରତୀୟମାନେ ଅଧିକ ଲାଭବାନ ହୋଇପାରିବେ । ■■

* ସ୍ୱାଧୀନ ଅର୍ଥନୀତିଜ୍ଞ

କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ : ସଶକ୍ତିକରଣର ଏକ ନୂତନ ଅଧ୍ୟାୟ

• ପ୍ରଫେସର ସ୍ନେହଲତା ପଣ୍ଡା

ବଜେଟ ଦେଶର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମାଧ୍ୟମ ହେଲେ ହେଁ ସବୁ ସମସ୍ୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଓ ସମାଧାନ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । କେତେକ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ କାରଣରୁ ନୂତନ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ । ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରଥମରେ ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ଉଦ୍ଭବ ହୁଏ । ତାପରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ।

ଦେଶର ସମସ୍ୟା ନିରୂପଣ ଓ ମାଧ୍ୟମ । ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନରେ ଆୟ-ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତ ହେଲେ ସରକାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ଓ ବ୍ୟୟ କରଥାନ୍ତି । ପରିବର୍ତ୍ତିତ ସମୟ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ଏ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବିଚାର କଲେ ୨୦୧୫-୧୬ କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଏକ ଦିଗ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛି । ପୂର୍ବ ବଜେଟ ତୁଳନାରେ ଏହା ଏକ ନୂତନ ଅଧ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ରାଜନୈତିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ତଥା ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଶକ୍ତିକରଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିବା ଯୋଗୁଁ । ବିଶ୍ୱର ଅଗ୍ରଣୀ ୫୦ ଟି ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତର ସ୍ଥାନ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଏଥିରେ ସନ୍ନିବିଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ ଏକ ପ୍ରାକ ଉଦ୍ୟମ । ଏହି ନିବନ୍ଧରେ ରାଜ୍ୟ ଉଦ୍ୟୋଗ ଓ ସାମାଜିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ନିମନ୍ତେ ବଜେଟରେ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋକ ପାତ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ

୨୧୫-୧୬ କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ଦ୍ୱାରା ବିବଦମାନ କେନ୍ଦ୍ର - ରାଜ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ପରିବର୍ତ୍ତନର ମୂଳଭିତ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିଛି । ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ସମ୍ବିଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରଠାରୁ ଅଧିକ କେନ୍ଦ୍ରାୟନ ଯୋଗୁଁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ବିଶେଷ କରି ଆର୍ଥିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା ।

ତ୍ରୟୋଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ ସମଗ୍ର କେନ୍ଦ୍ର କର ରୁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ୩୨ ଶତାଂଶ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିଥିବା ବେଳେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ ଏହାକୁ ଆଉ ଦଶ ଭାଗ ବୃଦ୍ଧି କରିଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ କେନ୍ଦ୍ରର ଇଚ୍ଛାଧିନ କ୍ଷମତା ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୋଜନା ଆୟୋଗ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହାର କୌଣସି ଭୂମିକା ନାହିଁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନୁଦାନ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ଅନେକ କେନ୍ଦ୍ରିୟ

ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ରାଜ୍ୟତାଲିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର କରିବେ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟମାନେ ନିଜ ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ସମ୍ବଳ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର କରିବେ ବିଶେଷକରି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ମୌଳିକ ଢା□ା ନିର୍ମାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟର ଭୌଗୋଳିକ ପରିସ୍ଥିତି ଓ ଜନସଂଖ୍ୟା ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର ହେବ । ଏଥି ଯୋଗୁଁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହା ସହିତ ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟମାନେ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ସୁପରିଚାଳନା କରୁନଥିବା ଅଭିଯୋଗ ଯୋଗୁଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏ ସବୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିଲେ । ବ□ର୍ମାନ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ପରିବେଷ୍ଟନୀରେ ଆଗେଇ ନେବା ପାଇଁ ।

ବ□ର୍ମାନ ଅନୁଦାନ ଭି□ିକ ଆର୍ଥିକ ବ□ନ ପରିବ□ର୍େ ସ୍ଥିର ରାଜସ୍ୱ ବ□ନ ଏକ ଅଧିକାର ଭି□ିରେ କରାଯାଇଛି । ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ରିୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆବଶ୍ୟକ ନଥିବା ସ□େ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ଅଂଶଧନ ଯୋଗାଇ ଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ଅସନ୍ତୋଷ ବ୍ୟାପକ ହୋଇଥିଲା କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ସୀମିତ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ବିନିଯୋଗ ହୋଇପାରୁନଥିଲା । ଏଥର ବଜେଟରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ଆଗାମୀ ପା□ବର୍ଷରେ ଅର୍ଥ କମିଶନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ୪୯ ପ୍ରତିଶତ କର ରାଜସ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହେବ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି ।

କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ଆଦୃତ ୮ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯଥା : ଜାତୀୟ ଇ ଗଭର୍ଣ୍ଣାନସ୍, ପଛୁଆ ରାଜ୍ୟ ଅନୁଦାନ, ପୁଲିସ ଆଧୁନିକ କରଣ, ପ□ାୟତ ସଶକ୍ତିକରଣ, ମଡେଲ ସ୍କୁଲ, ରପ୍ତାନି ଭି□ିକ ଉନ୍ନୟନ, ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଓ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଭି□ିଭୂମି ପାଇଁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରିୟ ଅର୍ଥ ସହାୟତା ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ୨୪ ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିବ□ିତ ଆର୍ଥିକ ସହଭାଗିତା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ । ତେବେ ନିବୃତ୍ତ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଣ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଓ ସର୍ବ ଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ ବ୍ୟୟ ଭାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ବହନ କରିବେ ।

ଆଗାମୀ ପା□ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ୫,୩.୭୩୫୪ କୋଟି ଟଙ୍କା ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ମିଳିବ । ଏହା ତିନୋଟି କ୍ଷେତ୍ର ଯଥା : ସ୍ୱାୟ□ ଶାସନ, ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ବିପାକ ଏବଂ ୧୧ଟି ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ କର ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଜନ ପରବ□ୀ ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□ ଭି□ିରେ କରାଯାଇଛି । ଏହି ୧୧ଟି ରାଜ୍ୟକୁ ପା□ବର୍ଷରେ ୧,୯୪,୮୨୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ଦିଆଯିବ । ଏଥିରେ ଓଡିଶା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ପୁଣି ୨୦୧୧ ଜନଗଣନା ଭି□ିରେ କର ରାଜସ୍ୱ ଅନ୍ୟୂନ ଯୋଗୁଁ ଓଡିଶାର ଅଂଶ ହ୍ରାସ ପାଇବ ।

ଅଧିକ ରାଜସ୍ୱ ସହ ବଜେଟରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଯୋଜନା ବାବଦକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରାୟ ଅଧା ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟମାନେ ଏହା ଭରଣା କରିବେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ରାଜସ୍ୱରୁ । ପୁଣି ଯେଉଁ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରିୟ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ସେଗୁଡିକ ଚାଲୁ ରଖିବା ନ ରଖିବା ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ମିଳୁଥିବା ବେଳେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏହି ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାରେ କେନ୍ଦ୍ର ନିକଟରେ ଉ□ରଦାୟୀ ରହିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ବ□ର୍ମାନ ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ ନାହିଁ । ତେବେ ରାଜ୍ୟମାନେ ଅଧିକ ରାଜସ୍ୱ କେଉଁ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବେ ତାହା ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥନୀତି ତୁଳନାରେ ରାଜନୀତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇପାରେ ।

ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘରେ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ପର୍କ ଅସନ୍ତୁଳିତ ରହିବା ଯୋଗୁଁ ସମ୍ବିଧାନରେ ୨୮୦ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତି ପା□ ବର୍ଷରେ ଥରେ ୧୯୫୧ ମସିହାରୁ ଅର୍ଥ କମିଶନ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଆସୁଛି । ପ୍ରାୟ ଦ୍ୱାଦାଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର ରାଜସ୍ୱ ବ□ନକୁ ରାଜ୍ୟପାଇଁ ୩୦ ଶତାଂଶରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ବ□ର୍ମାନ ଏହା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ପୂର୍ବ ଅନୁସୃତ କେତେକ ମାନଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ପରିବ□ର୍ନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଦ୍ୱରା କେତେକ ରାଜ୍ୟର କେନ୍ଦ୍ର ଟିକସ ରାଜସ୍ୱ ଭାଗ ଅଧିକ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଆଉ କେତେକ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ତେଣୁ ଏହାଦ୍ୱାରା ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରଶମିତ ହୋଇନାହିଁ । ଏ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ଓ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ସକାରାତ୍ମକ ହୋଇଥିବା ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ତେବେ ଅଧିକ ରାଜସ୍ୱ ଓ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ଯୋଗୁଁ ସହଯୋଗ ଭ□ିକ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ଏ ବଜେଟରେ ଏକ ପଥ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଆଗାମୀ ଦିନରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ସଶକ୍ତିକରଣ ନିମନ୍ତେ ।

ଔଦ୍ୟୋଗିକ ସଶକ୍ତିକରଣ :

ବଜେଟରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ମୂଳକ ବାଣିଜ୍ୟକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଇଛି । 'ଆସିଆନ' ଗୋଷ୍ଠୀ ତଥା ଚୀନ ସଦୃଶ କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ୍ ୨୫ ପ୍ରତିଶତରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ଏସିଆ ମହାଦେଶର

ଅନେକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଉଦ୍ୟୋଗକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ସରଳ ଓ ସ୍ୱଳ୍ପ କର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଏହା ସହିତ କର ସମ୍ପର୍କିତ ବିବାଦର ତ୍ୱରିତ ସମାଧାନ, କର ଆଦାୟରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଚାପ ପ୍ରୟୋଗରେ ଅଙ୍କୁଶ, ମୌଳିକ ଢା□ା, ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଥ କର୍ପୋରେସନ, ନୂତନ ପିପିପି ମୋଡେଲ, ତ୍ୱରିତ ନିଷ୍ପ□ି ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ୟୋଗ ନିମନ୍ତେ ଏକ ଅନୁକୂଳ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରିବ । ଭି□ିଭୂମି ପାଇଁ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ, ସଂଚିତ ସୁନାରୁ ଅର୍ଥାଗମ, ଫୋରୱାଡ । ମାର୍କେଟ କର୍ପୋରେସନର 'ସେବି' ସହ ମିଶ୍ରଣ ଦ୍ୱାରା ବଜାରରେ ଅନୁକୂଳ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ସହ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଲାଭବାନ ହେବେ । କ୍ୟାପିଟାଲ ଗେନ୍‌ସ ଟେକ୍ସରେ ସଂଶୋଧନ ଯୋଗୁଁ ରିଏଲ ଇଷ୍ଟେଟରେ ପୁ□ି ବିନିଯୋଗ ଅଧିକ ହେବ । ବିଦେଶୀ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପୁଞ୍ଜି ଓ ବିଦେଶ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପୁଞ୍ଜିର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ଯୋଗୁଁ ଏହା ଅଧିକ ସରଳ ହୋଇପାରିବ । ୪୦୦୦ ମେଗାୱାଟ ବିଶିଷ୍ଟ ୫ଟି ଶକ୍ତି ଉଦ୍ୟୋଗ ନିଲାମ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବ । କୌଣସି ଅନୁମତିକୁ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ବିଳମ୍ବିତ ହେବ ନାହିଁ । ରାସ୍ତା, ବନ୍ଦର, ବିମାନ ବନ୍ଦର, ବୃହତ ଶକ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ଥାପନ ନିମନ୍ତେ ବଜେଟରେ ସୁଚିନ୍ତିତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏସବୁ ଭି□ିଭୂମି ସୁଦୃଢ ହେଲେ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡିକର ବାଣିଜ୍ୟିକ ଦିଗ ସଫଳ ହେବ । ସୀମା ଓ ଉତ୍ପାଦନ ଶୁଳ୍କରେ ରିହାତି ଯୋଗୁଁ ମେକ ଇନ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ସାକାର କରାଯାଇପାରିବ । ଏହାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ନୂତନ ବିଶେଷଜ୍ଞ କମିଟି ଗଠନ କରାଯିବ ଯାହାଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ମିଳିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେବନାହିଁ ।

ମଧ୍ୟମ ଓ ଅଣୁ ଉଦ୍ୟୋଗ ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏ ବଜେଟର ଏକ ବିଶେଷତ୍ୱ । ଏ ବ୍ୟାଙ୍କର କର୍ପସ ପାଣ୍ଠି ୨୦,୦୦୦ କୋଟି ଏବଂ ଋଣ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ୩୦୦୦ କୋଟି ଯାହା ଦ୍ୱାରା କ୍ଷୁଦ୍ର ବ୍ୟବସାୟିକ ସଂସ୍ଥା ଉପକୃତ ହେବେ ।

ମୌଳିକ ସଂରଚନାକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଜାତୀୟ ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କରାଯିବ । ଏଥିରେ ୭୦,୦୦୦ କୋଟି କର୍ପସ ପାଣ୍ଠି ସହ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୨୦,୦୦୦କୋଟି ଟଙ୍କା ରହିବ ରେଳପଥ, ରାଜପଥ ଓ ଜଳସେଚନ ପାଇଁ । କର ମୁକ୍ତ ଭି□ିଭୂମି ଏବଂ ଉଦ୍ଭାବନକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ଦେଶର ଉଦ୍ୟୋଗ ମାନେ ନୂତନ ବୈଷୟିକ ସୃଜନ ଓ ଏହାର ସହଯୋଗ ଦ୍ୱାରା ଲାଭବାନ ହୋଇପାରିବେ ।

ଔଦ୍ୟୋଗିକ ସଶକ୍ତିକରଣର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପରିବ□ନ, ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ ଉଦ୍ୟୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଦେଶର ଦକ୍ଷ ମାନବ ସମ୍ବଳର ଉପଯୁକ୍ତ ବିନିଯୋଗ । ତେବେ କର୍ପୋରେଟ କର ଓ ସମ୍ପ□ିକର ଉଚ୍ଛେଦ ଯୋଗୁଁ କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଲାଭ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି କେତେକଙ୍କ ମତ । ଏହାର କାରଣ ଅଧିକ ବି□ଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଉଦ୍ୟୋଗରୁ ୨ ପ୍ରତିଶତ ସେସ ଆଦାୟ କରାଯିବ । ଯାହାଦ୍ୱାରା ଟିକସ ପ୍ରଦାନରେ ବିଶେଷ ପରିବ□ନ ହେବ ନାହିଁ । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଓ ପରିବେଶ ଅନୁମତି ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ନହେଲେ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡିକ ଅଧିକ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହେବେ ନାହିଁ ।

ସାମାଜିକ ସଶକ୍ତିକରଣ

ଦେଶରେ ବ□ମାନ ୨୧.୯ ପ୍ରତିଶତ ଲୋକ ଦରିଦ୍ର ଏବଂ ମାନବିକ ବିକାଶ ସୂଚୀରେ ବିଶ୍ୱରେ ଆମ ଅବସ୍ଥିତି ନିମ୍ନରୁ ୨୫ ତମ କ୍ରମିକରେ ରହିଛି । ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁରୁଷ ବୈଷମ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱରେ ନିମ୍ନରେ ୨୦ କ୍ରମିକରେ ରହିଛି । ଦୀର୍ଘ ପ୍ରାୟ ସାତ ଦଶନ୍ଧିର ସ୍ୱାଧିନ ଭାରତ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ସମସ୍ୟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାଧାନ କରିନାହିଁ । ସରକାରଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେଶର ଉନ୍ନତି ସ୍ତର ବିଶ୍ୱର ୫୦ ଟି ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ପହ□ାଇବା ପାଇଁ । ଏଥିପାଇଁ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବିକାଶ ସହ ସାମାଜିକ ବିକାଶ ଆବଶ୍ୟକ । ଆମର ତରୁଣ ମାନବିକ ପୁଞ୍ଜିର ଉଚିତ ବିନିଯୋଗ ସହ ଜୀବନ ଧାରଣର ମାନ ଉନ୍ନତ ନିମନ୍ତେ ଏ ବଜେଟରେ ସାମାଜିକ ସଶକ୍ତିକରଣକୁ ଏକ ନୂତନ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରାୟ ସବୁ ପ୍ରକାର ନିରାପ□ାକୁ ବୀମା ସହ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ସୁରକ୍ଷାବୀମାରେ ମାତ୍ର ଏକ ଟଙ୍କା ମାସିକ ଦେୟରେ ଅସଂଗଠିତ ଶ୍ରମିକ ୨,୦୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦୁର୍ଘଟଣା ବୀମା ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବେ । ଜନ ଧନ ଯୋଜନାକୁ ସାର୍ବଜନୀନ ନିରାପ□ାରେ ପରିଣତ କରାଯିବା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନ ଜ୍ୟୋତି ବୀମା ଦ୍ୱାରା ୩୩୦ ଟଙ୍କା ପ୍ରିମିୟମ ରେ ୨,୦୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ଦୁର୍ଘଟଣା ବୀମା ମିଳିବ । ସୁକନ୍ୟା ସମୃଦ୍ଧି ଯୋଜନାରେ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ କଲେ କରଛାଡ ହେବ । ନିଶ୍ଚିତ କର୍ମ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟୟ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ୨୦୨୨ ବେଳକୁ ଲୋକଙ୍କର ଜୀବନ ଧାରଣର ମାନ ଉନ୍ନତ ପାଇଁ ବାସଗୃହ ଓ ପରିମଳକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦିଆ ଯାଇଛି । ଜନଧନ ଯୋଜନାକୁ ଜନ ସୁରକ୍ଷାରେ ପରିଣତ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଗରିବ ଲୋକେ ସାମାନ୍ୟ ଅର୍ଥ ବିନିମୟରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଆର୍ଥିକ ସୁରକ୍ଷା ଲାଭ କରିବେ । ଜନଧନ ଆଧାର ଓ ମୋବାଇଲ ଦ୍ୱାରା ଏ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀ ନିକଟରେ ପହ□ି ପାରିବ । ଆଧାର ନମ୍ବର

ମୋବାଇଲ ସହ ସଂଯୋଗ କରି ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯିବ । ଡାକଘର ପେ ବ୍ୟାଙ୍କ ହେଲେ ଗ୍ରାମା□ଳ ଲୋକେ ଉପକୃତ ହେବେ ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବୀମା ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତି ମାନେ ଆୟକର ରିହାତି ପାଇବେ । କିନ୍ତୁ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରିମିୟମ ହାର ଅଧିକ । ୮୦ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ କୌଣସି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା ବାବଦ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ୩୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆୟକର ରିହାତି ମିଳିବ । ଗତ ଜୁଲାଇ ୨୦୧୪ ରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ମଧ୍ୟବ□ୀ ବଜେଟରେ ଆୟକର ରିହାତି ତଥା ଏଥିପାଇଁ ସ□ୟ ସୀମା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା ।

ତେଣୁ ବଜେଟରେ ରିହାତି ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ତେବେ ୫୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ବୀମା ଦ୍ୱାରା ଆୟକରରେ ଅଧିକ ରିହାତି ମିଳିବ । ଗୃହଋଣରେ ଆୟକର ଛାଡ ସୀମା ବୃଦ୍ଧି ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବୀମା ପାଇଁ ରିହାତି ସୀମା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି ।

ପୂର୍ବରୁ ଦାତବ୍ୟ ଭି□ିକ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗୁଁ ସରକାର ଓ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଦାତା - ଗ୍ରହିତା ସମ୍ପର୍କ ଦୃଢ ହୋଇଥାଏ । ବ□ର୍ମାନ ବୀମା ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ଏ ପ୍ରକାର ସମ୍ପର୍କ ରହିବ ନାହିଁ । ଗରିବ ଲୋକ ଅତି ଅଳ୍ପ ଅର୍ଥ ଦ୍ୱାରା ବୀମା କରି ସ୍ୱଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବେ ।

ସମୀକ୍ଷା

ରାଜ୍ୟ, ଉଦ୍ୟୋଗ ଓ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର କିଛିକାଂଶରେ ସଶକ୍ତିକରଣ ଯୋଗୁଁ ଏ ବଜେଟ ପୂର୍ବ ବଜେଟମାନଙ୍କଠାରୁ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଏଥିରେ କେତେକ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ହୋଇ ପାରିବନାହିଁ । ନିମ୍ନରେ ସେଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ସୂଚୀତ କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ସେସ୍ ପ୍ରଚଳିତ ହେଲେ ସେବାକର ପରିମାଣ ପ୍ରାୟ ୧୬ ପ୍ରତିଶତ ହେବ । ମୋବାଇଲ ସେବା ସହ ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତ ସେବା ତେଣୁ ବ୍ୟୟ ବହୁଳ ହେବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରଭାବିତ ହେବେ ।

ରାସ୍ତା ଓ ରେଳପଥ ପାଇଁ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯିବା ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଏଥି ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ସମ୍ବଳ ଆହରଣ ପାଇଁ ପେଟ୍ରୋଲ ଓ ଡିଜେଲର ଉତ୍ପାଦନ ଶୁଳ୍କକୁ ରୋଡ ସେସ୍‌ରେ ପରିଣତ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅଧିକ ଦେୟ ଦେବାକୁ ପଡିବ ।

ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଗତ ଜୁଲାଇ ୨୦୧୪ରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ବଜେଟର ୧୭୦ଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ ୫୪ଟି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ୨୬ଟି ଅଧା ହୋଇ ରହିଛି । ବାକି ୯୦ଟି କାମ ଚାଲିଛି । ଏସବୁର କାରଣ କାମ ବିଳମ୍ବରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କମିଟି ଗଠିତ ହେଲା । ଅନୁବ□ିତା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ । ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ପାଇଁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଅଧିକ । ଜାନୁୟାରୀ ୩୦ ସୁଦ୍ଧା ଏହା କନ୍‌ସେପ୍ଟ ନୋଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା । ବ□ର୍ମାନ ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି, ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ । ସ□ାଧିକାର ବିହୀନ ପି.ପି.ଏଫ୍.ରେ ଗଚ୍ଛିତ ଟଙ୍କା, ଅମୃତସର, କୋଲକାତା ମାଷ୍ଟର ପ୍ଲାନ ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଯଦିଓ ପି.ପି.ଏଫ୍. ବିନିଯୋଗ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।

ଆର୍ଥିକ ନିଅ□ ମଧ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟର ସୀମା ଭିତରେ ରହି ନପାରେ । କାରଣ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜସ୍ୱ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ତେବେ ବିଭିନ୍ନ ସାମଗ୍ରୀରେ କର ଲାଗୁ ହେବା ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ବିଶେଷ ହ୍ରାସ ପାଇବନାହିଁ । ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସେବା କର ପ୍ରଚଳନ ପରେ ଏହା ଆହୁରି ଅଧିକ ହେବ ।

ବ□ର୍ମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭି□ିଭୂମି ନିର୍ମାଣରେ ପୁଂଜି ନିବେଶ ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇନାହିଁ । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣରେ ଜଟିଳତା, ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ଅନୁମତି ତଥା ବିଭିନ୍ନ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାର ଆନ୍ଦୋଳନ ଯୋଗୁଁ ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂସ୍କାରର ଏହି ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ । ଋଣ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୪୯.୬ ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ଦେବାକୁ ପଡୁଥିବାରୁ ଆର୍ଥିକ ଶୃଙ୍ଖଳା ରହିପାରିନାହିଁ ।

ବ□ର୍ମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ । ଦେଶର କେତେକ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସଫଳ ହୋଇ ନାହିଁ କର ପାଇଁ ସାମୟିକ ରିହାତି ଅଭାବରୁ ବୃହତ୍ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡିକ ନିରୁତ୍ସାହିତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରାଜସ୍ୱ ହ୍ରାସ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ତଥା ଏଡସ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ୨୦୧୫-୧୬ ବଜେଟରେ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ପାଣ୍ଠି ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । ମହିଳା ଓ ଶିଶୁଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ନିମନ୍ତେ ଯଥାକ୍ରମେ ୫୬ ଓ ୨୫ ପ୍ରତିଶତ ପାଣ୍ଠି ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । ସରକାରଙ୍କର ପ୍ରତି ଗ୍ରାମରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ଓ ପ୍ରତି ପା□ କି.ମି. ଦୂରତ୍ୱରେ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ପାଣ୍ଠି ହ୍ରାସ ଯୋଗୁଁ । ନିର୍ଭୟା ପାଣ୍ଠିରେ ଗଚ୍ଛିତ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପୁଣି ୧୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇଛି ।

୨୦୧୪-୧୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ କର ରାଜସ୍ୱ ହ୍ରାସ ପାଇଛି ତଥାପି ବଜେଟରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଏହା ଆଗାମୀ ବର୍ଷରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । କିନ୍ତୁ ସାମଗ୍ରିକ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଉତ୍ପାଦ ଆଗାମୀ ବର୍ଷରେ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ସହ ସମାନ ସ୍ତରରେ ରହିବା ଅନୁମାନ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ କର ରାଜସ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ ।

ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ୬୩ପୃଷ୍ଠାରେ

କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ : ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତ

• ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମହାପାତ୍ର

ବଜେଟରେ ଆଉ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉଛି ସ ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସେପରି କିଛି ପଦକ୍ଷେପ ନାହିଁ । ଭାରତ ଏକ ସ ଯ୍ୟଭି ିକ ଅର୍ଥନୀତି । ସ ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଲେ ନିବେଶ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିବା ସହିତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ ବି ୀୟ ସ ଯ୍ୟ (ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ୍ ସେଭିଙ୍ଗସ୍) ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଯେଉଁ ସମ୍ବଳ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ସେଥିରୁ ଘରୋଇ କଂପାନୀମାନେ ଋଣ କରି ନିଜର କାରବାର ସଂପ୍ରସାରଣ କରିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ବି ୀୟ ସ ଯ୍ୟ କ୍ରମାଗତ ହ୍ରାସ ପାଇ ଚାଲିଛି ।

ଗତ ମାସ ୨୮ ତାରିଖରେ ନୂତନ ସରକାର ତରଫରୁ କେନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଅରୁଣ ଜେଟଲୀ ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନୋ□ର ଭାରତବର୍ଷର ଏହା ୮୫ତମ ବଜେଟ । ବଜେଟକୁ ନେଇ ମିଶ୍ରିତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଦେଇଛି । ଜେଟଲୀଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁସବୁ ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ ହୋଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଦେଶର ଅର୍ଥନୀତି ପରିସ୍ଥିତି ଯାହାଥିଲା ବ□ମାନ ସ୍ଥିତିରେ ବହୁତ ଉନ୍ନତି ଘଟିଛି । ନଭେମ୍ବର ୨୦୦୨ର ଉପଭୋକ୍ତା ମୂଲ୍ୟସୂଚୀ ଭି□କ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ୧୧.୨ ପ୍ରତିଶତ, ୨୦୧୩-୧୪ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ତ୍ରୈମାସରେ ଚଳନ୍ତି ହିସାବରେ ନିଅ□ ୪.୬ ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହି ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ ପୂର୍ବରୁ ଉପଭୋକ୍ତା ମୂଲ୍ୟସୂଚୀ ଭି□କ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ୫.୧ ପ୍ରତିଶତ ଥିଲାବେଳେ, ପାଇକାରୀ ମୂଲ୍ୟସୂଚୀ ଭି□କ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ଯୁକ୍ତାତ୍ମକ ବି ହୋଇଛି । ୨୦୧୪-୧୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଚଳନ୍ତି ହିସାବରେ ନିଅ□ ୧.୩ କୁ ହ୍ରାସ ପାଇବ ବୋଲି ସମ୍ଭାବନା ଦେଖାଦେଇଛି । ଅଧିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ ୭.୪ ପ୍ରତିଶତ ହେବ ଏବଂ ଭାରତ ବିଶ୍ୱରେ ସର୍ବାଧିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଏପ୍ରିଲ ୨୦୧୪ ପରଠାରୁ ଏହି ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମର ବୈଦେଶିକ ମୁଦ୍ରା ୫୫ ବିଲିୟନ ଡଲାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଏବଂ ରେକର୍ଡ ୩୪୦ ବିଲିୟନ ଡଲାରରେ ପହଁ□ଛି । ଟଙ୍କାର ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଡଲାର ତୁଳନାରେ ୬.୪ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଅବଶ୍ୟ ଏପରି ଭଲ ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ବିଶ୍ୱ ବଜାରରେ ଅଶୋଧିତ ତୈଳଦର ହ୍ରାସର ଅବଦାନ ସର୍ବାଧିକ ।

ଏହି ବଜେଟରେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଭି□ଭୂମିର ବିକାଶ ଓ ସାମାଜିକ ନିରାପ□କୁ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ଭି□ଭୂମି କ୍ଷେତ୍ରପାଇଁ ଅଧିକ ୭୦ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ରେଳ, ସଡକ ଏବଂ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଟିକସ ମୁକ୍ତ ବଣ୍ଡ ପ୍ରଚଳନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ଭି□ଭୂମିର ବିକାଶ ପାଇଁ ସରକାରୀ-ଘରୋଇ-

ଭାଗିଦାରୀ ମଡେଲକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ସହିତ ଗବେଷଣାପାଇଁ ୧୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ୫ଟି ଅଲଟ୍ରା ମେଗା ପାୱାର ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି । ସେହିପରି କୃଷିର ବିକାଶ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ଗ୍ରାମୀଣ ଭି□ଭୂମି ବିକାଶ ପାଇଁ ୨୫ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା, କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ୫ ହଜାର ୩ ଶହ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯିବା ସହିତ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ୮.୫ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର କୃଷିଋଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ସେହିପରି ସାମାଜିକ ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିଆଯାଇଛି । ସେଥିରେ ରହିଛି ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ଅଭିଯାନ ଅଧୀନରେ ୫୦,୦୦୦ ପାଇଖାନା ନିର୍ମାଣ , ପ୍ରଥମ ପିଢ଼ି ଉଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କୁ ଋଣ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ମୁଦ୍ରାବ୍ୟାଙ୍କ ସ୍ଥାପନ, ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଗୃହ, ସି.ପି.ଏଫ୍ ଓ ଇ.ପି.ଏଫ୍. ଦାବିଦାର ନଥିବା ୯ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ ପାଣ୍ଠି ବାବଦରେ ବିନିଯୋଗ, ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଗ୍ରାମୀଣ ନିଶ୍ଚିତ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନାକୁ ଅତିରିକ୍ତ ୫୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ତଥା ସାର୍ବଜନୀନ, ସାମାଜିକ ନିରାପ□ା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆରମ୍ଭ କରାଯିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରତିରକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ୨,୪,୭୨୬ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯିବା ସହିତ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଉପକରଣ ତୁରନ୍ତ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ବଜେଟ ଅଭିଭାଷଣର ଯେଉଁ ୪ଟି ନୂଆ ଯୋଜନା ସଂପର୍କରେ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି- ସେଥିରେ ସାର୍ବଜନୀନ ସାମାଜିକ ନିରାପ□ା ଯୋଜନା ଏବଂ ଅଟଳ ପେନସନ୍ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଅଟଳ ପେନସନ୍ ଯୋଜନାରେ ସରକାରଙ୍କର ଅବଦାନ ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ରହିବ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଦେଶର ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସାର୍ବଜନୀନ ସାମାଜିକ ନିରାପ□ା ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ଏତଦ୍ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ସୁରକ୍ଷା ବୀମା ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ କରାଯିବାର ବଜେଟରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ବୀମା ଯୋଗାଇଦେବା ସକାଶେ ଏହାକୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜନଧନ ଯୋଜନା ସହ ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଯୋଜନାଭୁକ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆକାଉ□ଧାରୀ ବର୍ଷକୁ ମାତ୍ର ୧୨ ଟଙ୍କା ପ୍ରିମିୟମ୍ ଦେଇ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବୀମା ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବୀମାରେ ସ□ୟ କଲେ ଟିକସ ଆକଳନ ପାଇଁ ମୋଟ ଆୟରୁ ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ୧୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ବିଯୁକ୍ତ କରାଯାଉଥିଲା ସେହି ସୀମାକୁ ୨୦ ହଜାର ଟଙ୍କାରୁ ୩୦ ହଜାର ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ପେନସନ୍ ଫଣ୍ଡରେ ଜମା କରିଥିଲେ ମୋଟ ଆୟର ପୂର୍ବରୁ ସର୍ବାଧିକ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିଯୁକ୍ତ କରାଯାଉଥିବାବେଳେ ବଜେଟରେ ଏହାକୁ ୧.୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଜଣେ ଜାତୀୟ ପେନସନ ଯୋଜନାରେ ଭୁକ୍ତ ୧.୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଅତିରିକ୍ତ ୫୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ପୁଞ୍ଜି ସ□ୟ କରି ମଧ୍ୟ ଟିକସ ରିହାତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇପାରିବ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ପୂର୍ବରୁ ମାସିକ ୮୦୦ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବହନ ଭ□ା ଟିକସର ପରିସର ଭୁକ୍ତ ହେଉନଥିଲାବେଳେ ଏହି ବଜେଟରେ ଏହି ସୀମାକୁ ୧୬୦୦ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏହି ସମସ୍ତ ଛାଡକୁ ମିଶାଇ ଟିକସ ଦାତାମାନେ ଆୟକର ଧାରା ୮୦ ସି, ୮୦ ସି.ସି.ଡି ବାବଦରେ ୪ ଲକ୍ଷ ୪୨ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ□ୟ କରି ଟିକସ ଆକଳନ ବେଳେ ମୋଟ ଆୟରୁ ସେତିକି ରିହାତି ନେଇପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଏତେ ମାତ୍ରାରେ ସ□ୟ କରିବା ଅସମ୍ଭବ । ଜଣେ ଜାତୀୟ ପେନସନ ସ୍କିମରେ ସ□ୟ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡି ନପାରେ । ସମସ୍ତେ ଗୃହ ଋଣ କରିବେ ନାହିଁ କି ସେମାନଙ୍କର ନଥିବ ।

ବଜେଟରେ ବିଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଉପରେ ଟିକସ ବୃଦ୍ଧି ଓ ହ୍ରାସ ଯୋଗୁଁ କିଛି ଦ୍ରବ୍ୟର ଦର ମହଙ୍ଗା ହେଲାବେଳେ କିଛି ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ଶସ୍ତା ହେବା ମୋଟାମୋଟି ୨୨ ଟି ଦ୍ରବ୍ୟ ମହଙ୍ଗା ହେବ । ସେଥିରେ ଅଛି ଏଲ୍.ସି.ଡି. ଟି.ଭି., ମୋବାଇଲ ଫୋନ, ସିମେ□, ଆମଦାନୀକୃତ ଯାନ, କଂପ୍ୟୁଟର, ଟାବଲେଟ୍, ପ୍ରସାଧାନ ସାମଗ୍ରୀ, କେବଲ ଟି.ଭି., ୱାଇଫାଇ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବଡ ହୋଟେଲରେ ଖାଇବା, ବିମାନଯାତ୍ରା, ଗୁଟ୍ଖା, ସିଗାରେଟ୍, ମଦ ଏବଂ ଏୟାର କଣ୍ଡିସନର (ଏ.ସି.) । ତେବେ କେତେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶୁଳ୍କ ଛାଡ ଯୋଗୁଁ ଚମଡା ଜୋତା, ଭାରତରେ ନିର୍ମିତ ମୋବାଇଲ, କଂପ୍ୟୁଟର ଟାବଲେଟସ୍, ମାଇକ୍ରୋୱେଭ ଓଭନ୍, ବାଦାମ ଲହୁଣି, ପ୍ୟାକେଜ ଫଳ, ଆମ୍ବୁଲାନ୍ସ ସେବା, ଧୂପ, ସୋଲାର ୱାଟର ହିଟର ଏଲ୍.ଇ.ଡି ଲାଇଟ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ ଆଦି ଶସ୍ତା ହେବ ।

ବଜେଟରେ ଏକ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ନେଇ ଅନେକ ଆଲୋଚନା ଓ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଦେଖାଦେଇଛି । ତାହା ହେଲା କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ ହ୍ରାସ । ଆଗାମୀ ୪ ବର୍ଷରେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ ହାରକୁ ୩୦ ରୁ ୨୫ ପ୍ରତିଶତକୁ ହ୍ରାସ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି । ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ ହାର ହ୍ରାସ ଯୋଗୁଁ କମ୍ପାନୀମାନେ ଅଧିକ ନିବେଶ କରିବେ । ଅଧିକ ନିବେଶ ଯୋଗୁଁ ଆର୍ଥିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଅଧିକ ହେବା ସହିତ ନିଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି

ପାଇବ । କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଏହି ଯୁକ୍ତିର ଅନେକ ସତ୍ୟତା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଦେଶର ବିକାଶ ପାଇଁ ସମ୍ବଳ ଦରକାର ଏବଂ କଂପାନୀମାନେ ଯଦି ଅଧିକ ଟିକସ ନଦେବେ ତେବେ ସମ୍ବଳ କିପରି ସଂଗ୍ରହ ହୋଇପାରିବ । ପୁନଶ୍ଚ ଅନେକ ଦେଶର କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ ହାର ଆମ ଦେଶଠାରୁ ଅଧିକ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ ହାର ଆମ ଦେଶଠାରୁ ଅଧିକ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ ହାର ୟ.ଏ.ଇ. (୫୫ ପ୍ରତିଶତ) ଆମେରିକା (୩୯.୧ ପ୍ରତିଶତ), ଫ୍ରାନ୍ସ (୩୩.୩୩ ପ୍ରତିଶତ), ଜାପାନ (୩୭ ପ୍ରତିଶତ), ପାକିସ୍ତାନ (୩୪ ପ୍ରତିଶତ), ଆର୍ଜେ□ନା (୩୫ ପ୍ରତିଶତ), ବେଲଜିୟମ୍ (୩୪ ପ୍ରତିଶତ) ତଥା ବ୍ରାଜିଲରେ ୩୪ ପ୍ରତିଶତରେ ଅଛି । ପୁନଶ୍ଚ ବିଭିନ୍ନ ରିହାତି ଯୋଗୁଁ ବାସ୍ତବ ପ୍ରଭାବୀ କର୍ପୋରେଟ ଟିକସ ହାର (ଯାହା ବାସ୍ତବରେ କଂପାନୀମାନେ, ଦେଇଥାନ୍ତି) ୨୨.୪ ପ୍ରତିଶତ, ପୁନଶ୍ଚ ବାର୍ଷିକ ଟିକସ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ କରୁଥିବା କଂପାନୀମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଆହୁରି କମ ଅର୍ଥାତ୍ ମାତ୍ର ୨୦.୯୭ ପ୍ରତିଶତ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ ବିଭିନ୍ନ ରିହାତି ଯୋଗୁଁ ଦେଶ ବାର୍ଷିକ ହାରାହାରି ୫ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ ହରାଉଛି । ୨୦୧୪-୧୫ ବର୍ଷରେ ଏହାର ପରିମାଣ ୫.୮୯ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କା । ସେଥିରୁ କଂପାନୀମାନେ ରିହାତି ପାଇଛନ୍ତି ୬୨୩୯୮ କୋଟି ଟଙ୍କା । ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଏହା ୫୭୭୯୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ ଆମ ଦେଶର ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ଚାହିଦାର ଅଭାବ, ଚାହିଦାର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ କଂପାନୀମାନଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରି ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ଏଣୁ ଚାହିଦା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଲୋକଙ୍କ କ୍ରୟ ଶକ୍ତିର ବୃଦ୍ଧିର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସେବା ଅବକାରୀ ତଥା ସୀମାଶୁଳ୍କ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ସହିତ ଆୟକର ରିହାତି ଛାଡ ବୃଦ୍ଧି ନକରିବା ଯୋଗୁଁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର କ୍ରୟ ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାର ସମ୍ଭାବନା କମ ଯାହା ପରୋକ୍ଷରେ ଚାହିଦା ହ୍ରାସ କରିବ ଏବଂ କଂପାନୀମାନେ ମାନ୍ଦାବସ୍ଥା ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବେ ।

ବଜେଟରେ ଆଉ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉଛି । ସ□ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସେପରି କିଛି ପଦକ୍ଷେପ ନାହିଁ । ଭାରତ ଏକ ସ□ୟଭି□କ ଅର୍ଥନୀତି । ସ□ୟ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଲେ ନିବେଶ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିବା ସହିତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ ବି□ୀୟ ସ□ୟ (ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ୍ ସେଭିଙ୍ଗସ୍) ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଯେଉଁ ସମ୍ବଳ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ସେଥିରୁ ଘରୋଇ କଂପାନୀମାନେ ଋଣ କରି ନିଜର କାରବାର ସଂପ୍ରସାରଣ କରିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ବି□ୀୟ ସ□ୟ କ୍ରମାଗତ ହ୍ରାସ ପାଇ ଚାଲିଛି । ପୁନଶ୍ଚ ମୋଟ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସ□ୟ ଯାହା ୨୦୦୭-୦୮ ବର୍ଷରେ ୩୬.୮ ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ତାହା ହ୍ରାସ ପାଇ ୨୦୧୩-୧୪ ରେ ୩୦.୬ ରେ ପହ□ିଛି । ଏଣୁ ସ□ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବଜେଟରେ ସେପରି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନାହାନ୍ତି । ବିଶେଷକରି ସ□ୟକଲେ ଟିକସ ଆକଳନ ବେଳେ ମୋଟ ଆୟରୁ ଯେଉଁ ୧.୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଧାରା ୮୦ (ସି) ଅନୁସାରେ ବିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ତାହାର ସୀମା ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ଏହି ବଜେଟକୁ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉତ୍ସାହଜନକ କୁହାଯିବ ଯଦି ଏହାର ବ୍ୟୟବରାଦ ବୃଦ୍ଧି ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ତଥା ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଆପତତଃ ଏହି ବଜେଟରେ ହୋଇନାହିଁ । ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ହାରାହାରି ୮ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲାବେଳେ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ହାର ୫ ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ଏଣୁ ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ୨୦୧୪-୧୫ ବର୍ଷର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳଠାରୁ ୮ ପ୍ରତିଶତ + ୫ପ୍ରତିଶତ = ୧୩ ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ହେବା ଉଚିତ୍ । କିନ୍ତୁ ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ଧାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ବରାଦଠାରୁ କମ୍ ହୋଇଛି । ୨୦୧୪-୧୫ ବର୍ଷରେ ଏହା ୧୭.୯୪ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲାବେଳେ ୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷରେ ଏହା ୧୭.୭୭ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ଯୋଜନାବାବଦ ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ସବୁଠାରୁ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ବିଭିନ୍ନ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟୟବରାଦ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ପ□ାୟତରାଜ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ୩୪୦୦.୬୯ କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ୯୪.୭୫ କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ହ୍ରାସ କରାଗଲାବେଳେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରପାଇଁ ୧୯୮୫୨ କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ୧୭୦୦୪ କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବେଟି ବଚାଓ ବେଟି ପଢାଓ, ମହିଳା ଶିଶୁବିକାଶ, ପିଇବା ପାଣି ଏବଂ ପରିମଳ ସେବା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟୟବରାଦ ହ୍ରାସ ଅର୍ଥ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର କ୍ରୟ ଶକ୍ତିର ହ୍ରାସ ଯାହା ଅର୍ଥନୀତି ପାଇଁ ଶୁଭଙ୍କରୀ ନୁହେଁ । ଏସବୁ ସ□େ ବଜେଟରେ ଅନେକ କିଛି ଭଲ ପଦକ୍ଷେପ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି ତାହା ଯଦି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ ତେବେ ଦେଶର ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହେବ । ■■

** ଡିଭାଇନ ନଗର, ଚାଉଳିଆଗଂଜ, କଟକ*

ରେଳ ବଜେଟର ନୂତନତ୍ୱ : ଏକ ଅନୁଚିନ୍ତା

• ଡକ୍ଟର କମଳ କୁମାର ପାଣି

ସବୁଦିଗରୁ ବିଚାରକଲେ ନୂତନ ରେଳବଜେଟ ବାସ୍ତବରେ ଅନେକ ନୂତନତ୍ୱରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି, ଭି ିଭୂମିର ଆଧୁନିକୀକରଣ ଏବଂ ବେଳବାଇକୁ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ କରିବା ପ୍ରୟାସ ନିଶ୍ଚିତରେ ଏକ ମାଇଲଖୁ ହୋଇ ରହିବ । ରେଳଯାତ୍ରୀଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା, ନିରାପ ।ଓ ରେଳ ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଉପରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ରେଳଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମନରେ ନୂତନ ଆଶାର ସ ।ର କରିବା ସହିତ ଭାରତୀୟ ରେଳବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ନୂତନ ଉଚ୍ଚତାକୁ ନେଇପାରିବ ।

ଭାରତୀୟ ରେଳବ୍ୟବସ୍ଥାର ଇତିହାସ ଯେତିକି ପୁରୁଣା ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସର ସେତିକି ବ୍ୟାପକ । ଏକଥା ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ଭାରତୀୟ ରେଳବିଭାଗ ହେଉଛି ଏସିଆର ସର୍ବ ବୃହତ ରେଳ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହାକି ଦେଶର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କରିଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଗମ୍ୟ ଅ□ଳକୁ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତରେ ସଂଯୋଗ କରିବା ସହିତ ଜାତୀୟ ସଂହତିର ଏକ ପ୍ରଧାନ ସେତୁ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଯାତ୍ରୀ ଓ ମାଲ ପରିବହନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତୀୟ ରେଳ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଥିବାରୁ ଏହା ଦେଶର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ସହିତ ବହିର୍ବାଣିଜ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ଅନେକାଂଶରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଶର ରେଳ ବଜେଟକୁ ସମସ୍ତେ ଉତ୍ସାହର ସହିତ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥାନ୍ତି ।

ସଂପ୍ରତି ନୂତନ ସରକାର ସଂଖ୍ୟା ଗରିଷ୍ଠତା ହାସଲ ପୂର୍ବକ ଦେଶରେ ସୁଶାସନ ଯୋଗାଇ ଦେବା ସହିତ ଦେଶର ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁଦୃଢ କରିବା ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହିକ୍ରମରେ ଦେଶର ରେଳ ବିଭାଗ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସୁରେଶ ପ୍ରଭୁ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ନୂତନ ରେଳବଜେଟ ଉପସ୍ଥାନ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଫେବୃୟାରୀ ମାସ ୨୬ ତାରିଖରେ ରେଳବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଥିଲା ଏକ ପାରଂପରିକ ତଥା ଗତାନୁଗତିକ ପ୍ରଥା । ମାତ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଏହି ରେଳ ବଜେଟର ଅନେକଗୁଡିଏ ନୂତନତ୍ୱ ସାମନାକୁ ଆସିଛି । ନିଜ ରେଳ ବଜେଟର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭାବେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୁ ଯେଉଁ ଚାରିଗୋଟି କଥା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ତାହା ହେଲା-

୧. ରେଳଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମିଳୁଥିବା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ଉନ୍ନତି
୨. ସୁରକ୍ଷିତ ରେଳ ଯାତ୍ରୀ ଉପରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର
୩. ଆଧାରିକ ସଂରଚନାର ବିକାଶ ଓ

ଆଧୁନିକୀକରଣ ଏବଂ

୪. ଭାରତୀୟ ରେଳବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସୁସ୍ଥ ତଥା ସ୍ୱାବଲମ୍ବନଶୀଳ କରି ଗଢ଼ିବାର ସ୍ୱପ୍ନ । ବାସ୍ତବରେ ଏହି ଚାରିଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ମୌଳିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଯାହା ପୂରଣ ହେଲେ ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସଫଳତା ମିଳିପାରିବ ।

ନିଜ ବଜେଟ ଅଭିଭାଷଣରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୁ ଭାରତୀୟ ରେଳ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଜାତୀୟ ସଂହତିର ଏକ ସାଧନ ଏବଂ ଏକ ମୂଲ୍ୟବାନ ଜାତୀୟ ପରିସଂପ□ି ଭାବେ ଦର୍ଶାଇବା ସହିତ ଏହା ସାଧାରଣ ଜନତାର କଲ୍ୟାଣ ସାଧନରେ ବ୍ରତୀ ଥିବା ସୂଚାଇଛନ୍ତି । ଦେଶରେ ରେଳ ଭି□ିଭୂମିର ବିକାଶ ଓ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁଂଜି ନିବେଶକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେବା ସହିତ ଏହା ଆମ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଦେଶର ନିରନ୍ତର ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହାୟତା କରିବ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ଏବେ ଦେଖିବା ନୂତନ ରେଳବଜେଟର ନୂତନତା ସଂପର୍କରେ -

୧. ରେଳବଜେଟ ହେଉଛି ଏକ ନିଆରା ଅଣପାରଂପରିକ ରେଳବଜେଟ ଯେଉଁଥିରେ କୌଣସି ନୂଆ ଟ୍ରେନ୍ ଓ ପ୍ରକଳ୍ପର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଘୋଷଣା କରାଯାଇନାହିଁ ।

୨. ନୂତନ ରେଳ ବଜେଟରେ କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଓ ଆ□ଳିକ ବିଚାରକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇନାହିଁ ।

୩. ରେଳବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ କରିବା ସହିତ ଭବିଷ୍ୟତର ଆହ୍ୱାନକୁ ମୁକାବିଲା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆଗାମୀ ପା□ବର୍ଷ ନିମନ୍ତେ ଏକ ନୀତି ଦସ୍ତାବିଜ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

୪. ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଲା ଯେ ରେଳ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପାରଂପରିକ ସମସ୍ୟା -ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନତା, ସମୟାନୁବ□ିତାର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଏବଂ ଯାତ୍ରୀ ସେବାରେ ଦେଖାଦେଉଥିବା ବିଭ୍ରାଟ ଇତ୍ୟାଦିର ସମାଧାନ ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ରେଳବାଇକୁ ଏକ ସୁଖଦାୟକ ଭ୍ରମଣ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଣତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଉପରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେବା ହେଉଛି ଏକ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ । ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତାକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେବା ସହିତ ଟ୍ରେନରେ ପରିବେଶ ଉପଯୋଗୀ ପାଇଖାନା ସ୍ଥାପନ ଉପରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଉଛି ।

୫. ରାଜ୍ୟସରକାର ଓ ଘରୋଇ ଉଦ୍ୟୋଗ ଅଂଶଗ୍ରହଣରେ ରେଳବାଇ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିବାବେଳେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବିଦେଶ ପୁଂଜି ଆକୃଷ୍ଟ କରିବା ଯୋଜନା ଏକସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେସବୁ ପ୍ରକଳ୍ପର ମୂଲ୍ୟାୟନ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ତଦାରଖ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

୬. କୃଷକମାନଙ୍କ ହିତାର୍ଥେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଭ୍ରମଣ ପରିଯୋଜନା କିଶାନ ଯାତ୍ରା ଯୋଜନାର ପ୍ରଚଳନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବଜେଟ ଭାଷଣରେ ରହିଛି

୭. ଚାରିଟି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରେଳବାଇ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ ନୂତନ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଓ କୌଶଳର ବିକାଶ ପଥରେ ସହାୟକ ହେବ ବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ

୮. ରେଳବାଇର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ନୂତନ ଜ୍ଞାନକୌଶଳର ଉଦ୍ଭାବନସହିତ ସେ ସବୁର ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଏକ ବିଶେଷ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଜ୍ଞାନ ପୋର୍ଟାଲର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରାଯିବାର ଯୋଜନା ରହିଛି ।

୯. ଭାରତୀୟ ରେଳବାଇକୁ ଅଧିକ ପରିବେଶ ଉପଯୋଗୀ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ୧୦୦ ଡିଇଏମ୍ୟୁକୁ ଉଭୟ ସିଏନ୍‌ଜି ଏବଂ ଡିଜେଲରେ ଚାଲିବା ଉପଯୋଗୀ କରାଯିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।

୧୦. ରେଳଇଞ୍ଜିନଗୁଡିକରୁ ନିର୍ଗତ ଶବ୍ଦର ମାତ୍ରାକୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସ୍ତରରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରଖାଯିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।

୧୧. ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ୧୩୮ ଓ ନିରାପ□ା ପ୍ରସଙ୍ଗ ନିମନ୍ତେ ୧୮୨ ନିଃଶୁଳ୍କ ଚବିଶ ଘ□ିଆ ହେଲ୍ପ ଲାଇନ ନମ୍ବର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ।

୧୨. ଏଣିକି ବହୁଭାଷୀ ପୋର୍ଟାଲରେ ଇ-ଟିକେଟ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ସ୍ମାର୍ଟଫୋନ ଜରିଆରେ ଅଣ-ସଂରକ୍ଷିତ ଟିକେଟ କ୍ରୟ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

୧୩. ଯାତ୍ରୀମାନେ ଟିକେଟ ବୁକ୍ କରିବା ସମୟରେ ଆଇଆରସିଟିସି ୱେବସାଇଟ୍ ଜରିଆରେ ଇ-କ୍ୟାଟରିଂରେ ସେମାନଙ୍କ ମନପସନ୍ଦର ଖାଦ୍ୟ ଅର୍ଡର ଦେଇପାରିବେ ।

୧୪. କେତେକ ବଛା ବଛା ଟ୍ରେନରେ ଅନବୋର୍ଡ ମନୋରଂଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ସାଧାରଣ ଶ୍ରେଣୀ ବଗିରେ ମୋବାଇଲ ଫୋନ୍ ଚାର୍ଜିଂ ସୁବିଧା

ରହିବ ।

୧୫. ଭି□ଭୂମି ବିକାଶ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ୨୦୦ଷ୍ଟେସନକୁ ଆଦର୍ଶ ଷ୍ଟେସନରେ ପରିଣତ କରିବା, ଖ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ଷ୍ଟେସନରେ ୱାଇ ଫାଇ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ମହିଳା ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପନଗରୀୟ ଟ୍ରେନରେ ସିସିଟିଭି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରଚଳନ, ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିକ ଷ୍ଟେସନରେ ଲିଫ୍ଟ ଓ ଏସ୍କାଲେଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଦିଲ୍ଲୀ-ମୁମ୍ବାଇ ଏବଂ ଦିଲ୍ଲୀ-କୋଲକାତା ଆଦି ୯ ଟି ରୁଟ୍‌ରେ ୨୦୦ କି.ମି. ବେଗରେ ଗତି କରିପାରୁଥିବା ଟ୍ରେନର ପ୍ରଚଳନ ଆଦି ନୂତନ ରେଳବଜେଟ୍‌ର ବିଶେଷତ୍ୱ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ ।

ନୂତନ ରେଳବଜେଟରେ ରେଳ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ଯୋଜନା ଅଟକଳ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା ୫୨ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇ ୧,୦୦,୦୧୧ କୋଟି ଟଙ୍କା କରାଯାଇଛି । ଏଥିସହିତ ଆଗାମୀ ପା□ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତୀୟ ରେଳବାଇରେ ଆଖିଦୃଶିଆ ପରିବ□ନ ଆଣିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଯେଉଁସବୁ ଯୋଜନା ରହିଛି ସେଥିପାଇଁ ୮.୫ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ ଉପରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେବା ସହିତ ଦ୍ରୁତ ନିଷ୍ପ□ି ଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ହିସାବ ଦାୟିତ୍ୱକୁ କଡାକଡି ପାଳନ କରିବା ପରିଚାଳନା ଓ ସୂଚନା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତି ଏବଂ ମାନବସମ୍ବଳର ବିକାଶ ଜରିଆରେ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ୮୮.୫ ପ୍ରତିଶତ ଅପରେଟିଂ ଅନୁପାତ ହାସଲ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି । ଏସବୁ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ପାଇଁ ବିପୁଳ

ଧନରାଶିର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବାବେଳେ ସେଥିନିମନ୍ତେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇନାହିଁ ।

ଯାତ୍ରୀ ମହାସୁଲ ବୃଦ୍ଧିର କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ନଥିବା କଥା ରେଳଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଖୁସିର ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟିକରିଥିବାବେଳେ ମାଲ ପରିବହନ ଭଡା ବୃଦ୍ଧି, ବିଶେଷକରି କୋଇଲା, ସିମେ□ ଓ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ୍ ପଦାର୍ଥ ଉପରେ ମାଲଭଡା ବୃଦ୍ଧି ଦରବୃଦ୍ଧି କରିବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି । ତେବେ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା, ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା, ଓ ସୁବିଧା ଆଦି ଉପରେ ଉଚିତ୍ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଥିବାରୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ରେଳବଜେଟ୍‌କୁ ଯାତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ରିକ ବୋଲି ମତ ଦେଇଛନ୍ତି । ଭି□ଭୂମିର ବିକାଶ, ବୈଷୟିକ ଦିଗ ଓ ଆଧୁନିକୀକରଣ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣରୁ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖୁସି ବୋଲି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି ।

ରେଳବଜେଟ ଓ ଓଡିଶା

ରେଳବଜେଟରେ ଓଡିଶା ଆଶାଠାରୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପାଇଛି । ଗତ ବଜେଟ ତୁଳନାରେ ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଓଡିଶାକୁ ୩୬ ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ମିଳିଥିବା କଥା ପୂର୍ବତଟ ରେଳପଥ ସୂତ୍ରରୁ ପ୍ରକାଶ । ଖୋରଧା-ବଲାଙ୍ଗିର, ତାଳଚେର-ବିମଳାଗଡ, ଅନୁଗୋଳ-ସୁକିନ୍ଦା, ହରିଦାସପୁର-ପାରାଦ୍ୱୀପ ରେଳପଥର ବିକାଶ ସହିତ ସମ୍ବଲପୁର-ଟିଟିଲାଗଡ ରେଳପଥର ଦୋହରୀକରଣ, ଡେଲାଙ୍ଗ-ପୁରୀ ରେଳପଥର ଦୋହରୀକରଣ, ସମ୍ବଲପୁର-ରେଙ୍ଗାଲି, ଓ ସମ୍ବଲପୁର-ତାଳଚେର ରେଳପଥର ଦୋହରୀକରଣ ସହିତ ନୂତନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଭାବେ ସମ୍ବଲପୁର-ବିଜୟନଗରମ୍ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି । ନବକଳେବର ପାଇଁ ଓଡିଶା ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ନିକଟରେ ରଖିଥିବା କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଥିବାର ସୂଚନା ମିଳେ ।

ସବୁଦିଗରୁ ବିଚାରକଲେ ନୂତନ ରେଳବଜେଟ ବାସ୍ତବରେ ଅନେକ ନୂତନତ୍ୱରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି, ଭି□ଭୂମିର ଆଧୁନିକୀକରଣ ଏବଂ ବେଳବାଇକୁ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ କରିବା ପ୍ରୟାସ ନିଶ୍ଚିତରେ ଏକ ମାଇଲଖୁ□ ହୋଇ ରହିବ । ରେଳଯାତ୍ରୀଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା, ନିରାପ□ା ଓ ରେଳ ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଉପରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ରେଳଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମନରେ ନୂତନ ଆଶାର ସ□ାର କରିବା ସହିତ ଭାରତୀୟ ରେଳବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ନୂତନ ଉଚ୍ଚତାକୁ ନେଇପାରିବ । ■■

* *ମୁଖ୍ୟ ଅଧ୍ୟାପକ, ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗ, ଜଟଣୀ କଲେଜ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା*

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିସ : ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବାସ୍ତବ ଆଭିମୁଖ୍ୟ

• ପ୍ରଭାକର ସାହୁ

ରାଜସ୍ୱ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ୱସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ । ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କରଗତ ଅନୁପାତ ବୃଦ୍ଧି କରିବା, ରାଜସ୍ୱ ସ୍ୱୟଂଶାସନ ଦିଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିବା ସରକାରୀ ବ୍ୟୟରେ ରହିଥିବା ଅସମାନତା ଦୂର କରିବା, ପରିବେଶ ଓ ଜଳବାୟୁ ପରିବ ର୍ନ, ପରିବେଶଗତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ଆଦି ପ୍ରତି ୧୪ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟିଦେଇଛି ।

କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଭାରତ ସରକାର ଆଇନ ୧୯୩୫ରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଥିବା ହେତୁ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ରାଜସ୍ୱ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍‌ଭବ ହୋଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ସଂଘୀୟ ସଂଶୋଧନ ଜରିଆରେ ଅନେକ ପରିବ□ନ ପଥ ଦେଇ ଏହା ଗତି କରୁଥିବା ସହ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରମୁଖ ଆଭିମୁଖ୍ୟଗୁଡିକୁ ପୂରଣ କରିବା ନେଇ ସମ୍ବଳର ହସ୍ତାନ୍ତର ସକାଶେ ବିଭିନ୍ନ ପରିବ□ନ କରାଯାଇଛି ଯଥା: କର ହାରରେ ସମାନତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରି ସାଧାରଣ ସେବାର ସମାନ ସ୍ତର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱଗତ ଅସମାନତା ହ୍ରାସ କରିବା । ଅଧିକାଂଶ ସଂଘୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ପରି ଯେଉଁଠି ସ୍ଥିରତା ଓ ବ□ନର ପ୍ରମୁଖ ଆଭିମୁଖ୍ୟଗୁଡିକୁ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରନ୍ତି, ସେଠାରେ ଭାରତୀୟ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରାଜସ୍ୱ ଅସମାନତାର ଶିକାର ହୋଇଥାଏ । ଏକ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ସମ୍ବଳ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚଭି□କ ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ, ଯୋଜନା କମିଶନ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଜରିଆରେ ଆନ୍ତଃ ସରକାରୀସ୍ତରୀୟ ହସ୍ତାନ୍ତର ଘଟୁଥିବାରୁ ଉପ-ଜାତୀୟ ସରକାର ସ୍ତରରେ ରାଜସ୍ୱ ଅସମାନତା ଓ ଆ□ଳିକ ଅସମାନତା ହ୍ରାସ କରିବା ସମସ୍ୟା ଏବେ ମଧ୍ୟ ଲାଗି ରହିଛି । ଅତୀତର ସମସ୍ତ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ପରି ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ବାସ୍ତବ ସହଯୋଗ ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତାଭି□କ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସରଳ କରିବା ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରମୁଖ ଆଭିମୁଖ୍ୟଗୁଡିକୁ ପୂରଣ କରିବା ଦିଗରେ ଚେଷ୍ଟିତ ।

ବର୍ଷବର୍ଷ ଧରି ଦେଖାଦେଇଛି ଯେ, କେନ୍ଦ୍ରରୁ ରାଜ୍ୟକୁ ରାଜସ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନେକ ପରିବ□ନ ଦେଖାଦେଇଥିବା ବେଳେ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଜରିଆରେ ବୈଧାନିକ ହସ୍ତାନ୍ତର ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ଅପରପକ୍ଷେ ଯୋଜନାଭି□କ ଅନୁଦାନ ଇଚ୍ଛାଧୀନ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

୨୦୧୩-୧୪ ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗୃହୀତ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନାଗୁଡିକ ଜରିଆରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଂଶଧନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଯାହାକି କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟଗୁଡିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଷ୍ପ□ି ନେବା ସକାଶେ ରାଜ୍ୟର ଭୂମିକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟ ତାଲିକା ଓ ସିଏସଏସର ପରିସର ବ୍ୟାପ୍ତ ହେବା କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ତାଲିକା ବିଷୟରେ କେନ୍ଦ୍ରର ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ ରାଜ୍ୟମାନେ ପ୍ରମୁଖ ବିରୋଧ କରିଆସୁଛନ୍ତି । ଏପରି କେତେକ ସମସ୍ୟା ରହିଛି ଯାହାକି କେନ୍ଦ୍ର-ରାଜ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ସମସ୍ୟାର ପରିସରଭୁକ୍ତ ରହିଛି ଯଥା ହସ୍ତାନ୍ତରର ବିଭିନ୍ନ ମାଧ୍ୟମ, ଆର୍ଥିକ ହସ୍ତାନ୍ତରର ସୀମିତ ସୁଯୋଗ, ପ୍ରଣାଳୀଗତ ଦୁର୍ବଳତା ଓ ପାର୍ଥକ୍ୟ ପୂରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ଏବଂ ଅସମାନତା ହ୍ରାସର ମୁଖ୍ୟ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱର ଅଭାବ ପୂରଣ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଫଳତା ।

ରାଜସ୍ୱ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ୱସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ । ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କରଗତ ଅନୁପାତ ବୃଦ୍ଧି କରିବା, ରାଜସ୍ୱ ସ୍ୱୟଂଶାସନ ଦିଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିବା ସରକାରୀ ବ୍ୟୟରେ ରହିଥିବା ଅସମାନତା ଦୂର କରିବା, ପରିବେଶ ଓ ଜଳବାୟୁ ପରିବ□ର୍ନ, ପରିବେଶଗତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ଆଦି ପ୍ରତି ୧୪ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟିଦେଇଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ ଜିଏସଟିର ପ୍ରଭାବ ସମ୍ପର୍କରେ ଏହା ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇଛି ଏବଂ ସର୍ବସାଧାରଣ ସୁବିଧା, ଆର୍ଥିକ ସହନଶୀଳତା ଓ ପାରଦର୍ଶିତା ବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗ ପାଇଁ ଦର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁପାରିଶ ଦେବା ଦିଗରେ ଏହା ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଛି ।

କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା :

ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଂଶଧନ ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ ୧୩ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ରୋଡମ୍ୟାପକୁ ସରଳ କରିବା ସକାଶେ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ସହ ନିୟମ ଓ ସୂଚନାବଳୀ ଅନୁସାରେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ କର-ଜିଡିପି ଅନୁପାତ ୨୦୦୭-୦୮ରେ ୧୧.୯ ପ୍ରତିଶତରୁ ୨୦୧୨-୧୩ରେ ୧୦.୨ ପ୍ରତିଶତକୁ ହ୍ରାସ ପାଇଥିବା ବେଳେ ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ ମାନ୍ଦାବସ୍ଥା ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂକଟ କାଳରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ କର ହାର ହ୍ରାସ ଏହାର କାରଣଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, କର-ଜିଡିପି ଅନୁପାତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ଦରକାର । ଏହା ସହ କର-ଜିଡିପି ଅନୁପାତ ହ୍ରାସ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ପଡିରହିଥିବା ଋଣ, ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗରୁ ମିଳୁଥିବା କମ ଲାଭାଂଶ ଓ ନିମ୍ନ ନିବେଶ ପ୍ରାପ୍ତି କାରଣରୁ ଅଣକର ରାଜସ୍ୱ ଓ ଅଣକର ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରବାହ ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ହୋଇଛି । ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେପରି କୌଣସି ଉନ୍ନତି ଦେଖାଯାଇନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଆୟୋଗ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଗତ ଦଶନ୍ଧିରେ କର ରିହାତି ଓ ଛାଡ କାରଣରୁ ଜିଡିପିର ୫ ପ୍ରତିଶତ ବା ମୋଟ କର ରାଜସ୍ୱର ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ଆୟ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ୨୦୧୩-୧୪ ପାଇଁ ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦ ପରିମାଣ ହୋଇଛି ଜିଡିପି ୧୩.୯୪ ପ୍ରତିଶତ । ତେବେ କେନ୍ଦ୍ରର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ପରିମାଣ ଜିଡିପିର ୧୦.୨ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥିବା ଘଟଣାରୁ ସୂଚୀତ ହେଉଛି ଯେ, କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ତରରେ ରାଜସ୍ୱଗତ ଭାରସାମ୍ୟ ନାହିଁ । କିଛି କାଳ ଧରି ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚ (ସିଇ) ବଦଳରେ ଖର୍ଚ୍ଚର ଭାଗରେ ପାତରଅନ୍ତର ଦେଖାଯାଇଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ୨୦୦୧-୦୨ରେ ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚ ପରିମାଣ ୧୬.୭୯ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ୨୦୧୩-୧୪ରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ପରିମାଣ ହୋଇଥିଲା ୧୨ ପ୍ରତିଶତ । ରାଜ୍ୟଗୁଡିକୁ କର ହସ୍ତାନ୍ତର ଚୂଡାନ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆୟୋଗ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ ।

ଟେବୁଲ-୧ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରକାରେ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ରାଜସ୍ୱ ଅବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତି ଆସିଥିବା ବେଳେ ୨୦୦୪-୦୫ ତୁଳନାରେ ୨୦୧୨-୧୩ରେ ଉଭୟ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□ (ଜିଏଫ୍‌ଡି) ଓ ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□(ଆରଡି) ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା । ନିଜସ୍ୱ କର ରାଜସ୍ୱ ଓ ଉଚ୍ଚ କର ପ୍ରଦାନ ଯୋଗୁ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥିଲା । ୨୦୧୦-୧୧ରୁ ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟରେ ଆଂଶିକ ସରଳକରଣ ସୁଧ ଦେୟ (ଜିଡିପିର ୧.୨%) ଯୋଗୁ ହୋଇଥିବା ସ□େ ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ସେବାରେ ବ୍ୟୟ ପରିମାଣ ରାଜସ୍ୱ ଉନ୍ନତିକୁ ସଫଳତା ଦେଇଥିଲା । ଅଧିକନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ମୋଟ ବ୍ୟୟ ସ୍ଥିତାବସ୍ଥାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲା କିମ୍ବା ନିକଟ ଅତୀତ ବର୍ଷ ଗୁଡିକରେ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା । ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଯେ ରଜ୍ୟଗୁଡିକର ରାଜସ୍ୱ ପରିସ୍ଥିତି ଉନ୍ନତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ତରରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ ଗତ ଅସମାନତା ରହିଛି ।

କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ଆର୍ôଥକ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ପରେ ୨୦୧୫-୨୦ ସମୟକାଳ ସକାଶେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟ ସଂପର୍କରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ରାଜସ୍ୱ ଓ ବ୍ୟୟ ସମ୍ପର୍କରେ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ଆକଳନ କରିବା ପରେ ଆୟୋଗଙ୍କ ଆକଳନ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ, ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ନିଜସ୍ୱ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି/ଜିଡିପି ଅନୁପାତ ୨୦୧୫-୧୬ ଓ ୨୦୧୯-୨୦ରେ ୮.୫୮ ପ୍ରତିଶତ ହେବ ଏବଂ ବ୍ୟୟ ଆବଶ୍ୟକତା ପରିମାଣ ଜିଡିପିର ୧୧.୧୨ ପ୍ରତିଶତ ହେବ ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାକହସ୍ତାନ୍ତର ନିଅ□ ହାର ୨.୭ ପ୍ରତିଶତ ରହିବ । ତେଣୁ କର ହସ୍ତାନ୍ତର ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□ ଅନୁଦାନ ଜରିଆରେ ଏହି ନିଅ□ ହାର ୨.୭ ପ୍ରତିଶତ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ୧୪ଶ ଆୟୋଗ ଯୋଜନା କରୁଛନ୍ତି । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଆକଳନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ସରକାରଙ୍କ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ପରିମାଣ ୨୦୧୫-୧୬ରେ ଜିଡିପିର ୧୨.୨୫ ପ୍ରତିଶତରୁ ୨୦୧୯-୨୦ରେ ଜିଡିପିର ୧୨.୯୨ ପ୍ରତିଶତ ହେବ ଏବଂ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକୁ କର ପ୍ରଦାନ ପରେ ସରକାରଙ୍କ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ୨୦୧୫-୧୬ରେ ୮.୨୫ ପ୍ରତିଶତରୁ ୨୦୧୯-୨୦ରେ ୮.୬୨ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ହେବ ।

୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅନୁଧାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ନିକଟକୁ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅଂଶ ବହୁଳ ପରିମାଣରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି କିନ୍ତୁ ଇଚ୍ଛାଧୀନ ବିଷୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ଭୂମିକାକୁ ଅବମୂଲ୍ୟାୟନ କରୁଛି । ଟେବୁଲ ୨ ଅନୁସାରେ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଜରିଆରେ ବୈଧାନିକ ହସ୍ତାନ୍ତର ପରିମାଣ ୮ମ ଆୟୋଗ କାଳରେ ୬୦ ପ୍ରତିଶତରୁ ୯ମ ଆୟୋଗ କାଳରେ ୬୯ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଶେଷ ଦୁଇଟି ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ବେଳେ ଏହା ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ଜଣାଯାଇଛି ଯେ, ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଜରିଆରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ପରିମାଣ କର ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି ଏବଂ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଘଟିଛି ଯେଉଁଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ରହିଛି ଯେ, ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ଅନୁଦାନ, ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ଓ କ୍ଷେତ୍ର-ରାଜ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅନୁଦାନ ।

ଗତ କିଛି ଦଶନ୍ଧିରେ ଅନୁଧାନ କରାଯାଇଛି ଯେ, ମୋଟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହସ୍ତାନ୍ତର ପରିମାଣରେ ଅଧିକ ଅଣଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ହସ୍ତାନ୍ତର ଘଟିଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଅଣଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ହସ୍ତାନ୍ତର ପରିମାଣ ୨୦୦୭-୦୮ରେ ୪୨.୬ ପ୍ରତିଶତ ଥିବା ବେଳେ ୨୦୧୦-୧୧ରେ ଏହି ପରିମାଣ ୪୯.୩ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଛି ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ

ଟେବୁଲ-୧ : ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ମୋଟ ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ

	୨୦୦୪-୦୫	୨୦୦୭-୦୮	୨୦୦୯-୧୦	୨୦୧୦-୧୧	୨୦୧୧-୧୨	୨୦୧୨-୧୩	୨୦୧୩-୧୪
ମୋଟ ମୂଳ ରାଜସ୍ୱ ପାପ୍ତି (କର ଓ ଅଣକର)	୭.୦	୭.୩	୭.୦	୭.୧	୭.୩	୭.୬	୭.୮
ମୋଟ ହସ୍ତାନ୍ତର (କର ଓ ଅନୁଦାନ)	୪.୧	୫.୨	୫.୧	୪.୯	୪.୯	୪.୮	୫.୪
ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ	୧୨.୪	୧୧.୬	୧୨.୩	୧୨.୦	୧୧.୯	୧୨.୨	୧୩.୨
ପୁଞ୍ଜି ବ୍ୟୟ	୨.୩	୨.୬	୨.୫	୨.୨	୨.୩	୨.୨	୨.୬
ମୋଟ ବ୍ୟୟ	୧୪.୭	୧୪.୨	୧୪.୯	୧୪.୧	୧୪.୩	୧୪.୪	୧୫.୮
ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□/ଜିଡିପି	୩.୩	୧.୪	୩.୦	୨.୧	୧.୯	୧.୯	୨.୫
ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□/ଜିଡିପି	୧.୨	-୦.୯	୦.୬	୦.୦	-୦.୩	-୦.୨	୦.୦
ପ୍ରାଥମିକ ନିଅ□/ଜିଡିପି	୦.୬	-୦.୬	୧.୨	୦.୫	୦.୪	୦.୪	୧.୦
ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□/ଜିଏଫଡି	୩୬.୮	-୬୨.୪	୧୯.୨	-୧.୯	-୧୪.୧	-୧୦.୪	-୧.୦

ଯୋଜନା ଓ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଘଟିଛି । ଯୋଜନାଭି□କ ହସ୍ତାନ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗାଡଗିଲ-ମୁଖାର୍ଜୀ ଫର୍ମୁଲା ଅନୁସାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସହାୟତା ହ୍ରାସ ହେବାର ଧାରା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବାବେଳେ ସିଏସଏସ ଜରିଆରେ ଇଚ୍ଛାଧୀନ ଅନୁଦାନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

କର ପ୍ରଦାନ ଓ ସହାୟତା ସକାଶେ ଅନୁଦାନ ନମନ୍ତେ ୧୪ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗଙ୍କୁ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମତାମତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଉପଯୁକ୍ତ କର ପ୍ରଦାନ ଓ ସମାନୁପାତିକ ବ□ନ ନେଇ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧାରଣ ଦାବି କରିଥିଲେ । ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପକ୍ଷରୁ ଆଲମ୍ବ ବ□ନଭି□କ ପ୍ରାପ୍ୟ ନେଇ ଦାବି କରିଥିବା ବେଳେ ସମାନ୍ତରାଳ ବ□ନ ନେଇ ଦାବି କରିଥିଲେ । ଆଲମ୍ବ ପ୍ରାପ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ରହିଥିବା ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରସ୍ତାବ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଯେ, କର ପ୍ରାପ୍ୟର ଅଂଶ ବୃଦ୍ଧି, ଅଣଅଂଶୀଦାର ଶୁଳ୍କ ସମେତ ବିଭାଜନୀୟ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ, ସରଚାର୍ଜ ଓ ଅଣକର ରାଜସ୍ୱ(ଯଥା ଟେଲିକମ ଓ କୋଇଲା ନିଲାମ), ସର୍ବନିମ୍ନ ଗ୍ୟାରେ□ଯୁକ୍ତ କର ପ୍ରାପ୍ୟ ଏବଂ ସିଏସଏସର ଭୂମିକା ହ୍ରାସ । ପ୍ରମୁଖ ବିଷୟ ଏହା ଯେ, ଅନୁଦାନ ବଦଳରେ ଏକକ ହସ୍ତାନ୍ତର (କର ପ୍ରାପ୍ୟ) ଆକାରରେ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ସର ବହୁଳଭାଗ ଯାଉ ଏବଂ ଯୋଜନାଭି□କ ହସ୍ତାନ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ଅଣଇଚ୍ଛାଧୀନ ହେଉ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ୨୦୦୯-୧୦ରୁ ୨୦୧୪-୧୫ ଯାଏ କର ପ୍ରାପ୍ୟର ଆନୁପାତିକ ଅଂଶ ମୋଟ ହସ୍ତାନ୍ତରର ପ୍ରାୟ ୪୬.୮ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ସିଏସଏସ ସମେତ ଯୋଜନା ଅନୁଦାନ ମୋଟ ହସ୍ତାନ୍ତରର ପ୍ରାୟ ୫୪ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥିଲା । ସ□ାବଳୀ ସହ ସିଏସଏସ ଏବଂ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ମ୍ୟାଚିଂ ଅନୁଦାନ ଅଧିକାଂଶ ରାଜ୍ୟଦ୍ୱାରା ବିରୋଧର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥାଏ । ସିଏସଏସ ପାଣ୍ଠି ପାଇବା ପାଇଁ ମ୍ୟାଚିଂ ଅନୁଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେକ ରାଜ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ, ସିଏସଏସ ସେମାନଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ସ୍ୱୟଂଶାସନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ଏବଂ ଡିଜାଇନିଂ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ କିଛି କରିବାର ପ୍ରାୟ ନ ଥାଏ । ବେଳେବେଳେ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ସିଏସଏସ ଘୋଷଣା ରାଜସ୍ୱ ଯୋଜନା ଓ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଅଗ୍ରାଧିକାରଗୁଡ଼ିକୁ ସମସ୍ୟାଯୁକ୍ତ କରାଏ । ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ରର ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ବ୍ୟୟକୁ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅବଲୋକନ କରେ ଯାହାକି ମୁଖ୍ୟତଃ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରମୁଖ ଅଧିକାରରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ତେବେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ହୃଦବୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିର ପ୍ରାୟ ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ହେବ ଏହା ସାମାନ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇପାରେ । ଆୟୋଗ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ମୋଟ ହସ୍ତାନ୍ତର (କର ପ୍ରାପ୍ୟ, ଅଣ ଯୋଜନା ଅନୁଦାନ, ଯୋଜନା ଅନୁଦାନ ଓ ସିଏସଏସ) ୬୦ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ରହିଛି । ତେଣୁ ହସ୍ତାନ୍ତରର ଅନୁପାତକୁ ନ ବଦଳାଇ ଅଂଶ ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ତେଣୁ ହସ୍ତାନ୍ତରର କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାକି ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସକାଶେ ରାଜସ୍ୱ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ନିଜର ବିକାଶ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ସେମାନେ ନିଜେ ରୂପାୟିତ କରିପାରିବେ । ପୂର୍ବତନ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ତୁଳନାରେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ସାଧାରଣ ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରେଣୀର ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛି ଏବଂ କର ପ୍ରାପ୍ୟ ଜରିଆରେ ସମ୍ବଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟଗତ ଅକ୍ଷମତା ଓ ବ୍ୟୟ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛନ୍ତି । ଅଧିକନ୍ତୁ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□ ଅନୁଦାନ ପାପ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାପ୍ୟ ପରବ□ୀ ରାଜସ୍ୱ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିବ । ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ରୋଡମ୍ୟାପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ୨୦୧୬-୧୭ରେ ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□ ପରିମାଣ ୩ ପ୍ରତିଶତ ହେବ । ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଆକଳନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ୨୦୧୯-୨୦ ପୂର୍ବରୁ ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□ ପରିମାଣ ଶୂନ ହେବ । ସରକାରୀ ଗ୍ୟାରେ□ର ରିସ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ହୃଦବୋଧ କରି ବଜେଟ ବାହାରେ ଧାର, ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳତା ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗର କ୍ଷତିକୁ ସେମାନଙ୍କର ସଂଲଗ୍ନ ବଜେଟରେ ସରକାରୀ କରଜର ଅଂଶ ଭାବେ ପରିଗଣିତ କରାଯାଇଛି ।

ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଭାବେ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଓ ଯୋଜନା ଆୟୋଗ ସମାନୁପାତିକତା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିବା ବେଳେ ସଂଘୀୟ ରାଜସ୍ୱ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏଣୁ ସମୟକୁ ସମୟ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବାରୁ ସମାନୁପାତିକତାର ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ସକାଶେ ସଂଘୀୟ ରାଜସ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତରର ପ୍ରଣାଳୀ ପରିବ□ନ କରିବା ନେଇ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଓ ଯୋଜନା କମିଶନ ଚିନ୍ତା କରିଥାନ୍ତି । ୭ମ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ପରେ ଜନଗଣଙ୍କ ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ

ଦେବା ହ୍ରାସ ପାଇଛି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଣାଳୀ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଅତୀତର ସମସ୍ତ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ କର ବ□ନ ସକାଶେ ବିଭିନ୍ନ କାରଣ ଯଥା ଜନସଂଖ୍ୟା ଓ ଏହାର ଗଠନ, ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟ ବା ରାଜ୍ୟର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଆୟଠାରୁ ଦୂରତା ଅନୁସାରେ ରାଜସ୍ୱ ସାମର୍ଥ୍ୟ, କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁସାରେ ମୂଲ୍ୟଗତ ସାମର୍ଥ୍ୟ, ପଛୁଆ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଅନୁପାତ, ରାଜସ୍ୱ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଦି ସମ୍ପର୍କରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଆସିଥିଲେ । ତେବେ ଏହି ଯୋଗ୍ୟତାସୂଚୀଗୁଡିକ ଜନସଂଖ୍ୟାର ଗୁଣିତକ ହୋଇଥିଲା ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ଜନସଂଖ୍ୟାକୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଥିଲା । ତେବେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ପ୍ରାୟତଃ ଅତୀତର ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ତୁଳନାରେ କେତେକ ପରିବ□ନ କରିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ କର ପ୍ରାପ୍ୟ ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛନ୍ତି । ଆୟୋଗ ମଧ ୧୩ଶ ଆୟୋଗ, ପରିବେଶ ପରିଚାଳନା, ପରିବେଶ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧରେ ବ୍ୟୟବରାଦ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ୧୪ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଯେଉଁ ସୁପାରିଶଗୁଡିକ କରିଥିଲେ ସେଥିରେ ରହିଛି : (୧) ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ରାଜସ୍ୱ ସ୍ୱୟଂଶାସନ ଓ ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ, କରଗତ ପ୍ରାପ୍ୟ ଅଂଶ ମୋଟ ବିଭାଜିତ ଅଂଶର ୪୨ ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରଦାନ । ଏହି ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହେଉଛି ୧୩ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଯାହା ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ଅର୍ଥାତ ମୋଟ ହାରର ୩୨ ପ୍ରତିଶତ ଅଂଶ । (୨) ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ଇଚ୍ଛା ବିରୋଧରେ ୨୦୧୩-୧୪ରେ ସେସ୍ ଓ ସରଚାର୍ଜ ଯାହାକି କେନ୍ଦ୍ରର ମୋଟ କର ରାଜସ୍ୱର ୧୩.୧୪ ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ତାହା ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଛି । (୩) ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ମଧ କେତେକ ରାଜ୍ୟର ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ କୌଣସି ସର୍ବନିମ୍ନ ଗ୍ୟାରେ□ଯୁକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟକୁ ସୁପାରିଶ କରିନାହାନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ମଧରେ କର ପ୍ରାପ୍ୟର ବ□ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଜନସଂଖ୍ୟା, ଆୟ ବା ରାଜସ୍ୱ ସାମର୍ଥ୍ୟ, କ୍ଷେତ୍ର, ପରିବେଶ, ସାମାଜିକ ଅର୍ଥନୈତିକ ସୂଚୀ ଆଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତୀତ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ନୀତିକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରିଥାନ୍ତି । ଦୂର ସୂତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଏକ ରାଜ୍ୟର ବାସ୍ତବ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟ, ନିମ୍ନ ରାଜସ୍ୱ ସାମର୍ଥ୍ୟ ସହିତ ରାଜ୍ୟକୁ ସହାୟତା ନେଇ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ (୫୦ ପ୍ରତିଶତ) ଦିଆଯାଇଛି । ୧୯୭୧ଜନଗଣନା ଅନୁସାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଗୁରୁତ୍ୱ ୧୭.୫ ପ୍ରତିଶତ ଦିଆଯାଇଥିବାବେଳେ ୨୦୧୧ ଜନଗଣନା ଅନୁସାରେ ୧୦ପ୍ରତିଶତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ଅନୁରୋଧ

ଟେବୁଲ-୨ : ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିର ଶତକଡା ଭାବେ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ରାଜ୍ୟକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର

ଆୟୋଗ	ଅର୍ଥଆୟୋଗ ହସ୍ତାନ୍ତର			ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହସ୍ତାନ୍ତର			ମୋଟ ହସ୍ତାନ୍ତର
	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କର ଅଂଶ	ଅନୁଦାନ	ମୋଟ ଅର୍ଥଆୟୋଗ ହସ୍ତାନ୍ତର	ଯୋଜନା ଅନୁଦାନ	ଅଣଯୋଜନା ଅନୁଦାନ	ମୋଟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହସ୍ତାନ୍ତର	
ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ୮ମ (୧୯୮୪-୮୯)	୫୩.୪୮	୬.୬୫	୬୦.୧୩	୩୫.୮	୪.୦୭	୩୯.୮୭	୧୦୦
ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ୯ମ (୧୯୮୯-୯୫)	୫୨.୯୮	୮.୪୮	୬୧.୪୬	୩୫.୯୧	୨.୬୩	୩୮.୫୪	୧୦୦
ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ୧୦ମ (୧୯୯୫-୨୦୦୦)	୬୨.୦୬	୬.୫୫	୬୮.୬୧	୨୯.୫୨	୧.୮୭	୩୧.୩୯	୧୦୦
ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ୧୧ଶ (୨୦୦୦-୨୦୦୫)	୫୮.୩୮	୧୧.୦୦	୬୯.୩୮	୨୮.୬୫	୧.୯୭	୩୦.୬୨	୧୦୦
ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ୧୨ଶ (୨୦୦୫-୨୦୧୦)	୫୬.୭୯	୧୨.୧୨	୬୮.୯୧	୨୮.୩୪	୨.୭୫	୩୧.୦୯	୧୦୦
ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ୧୩ଶ (୨୦୧୦-୨୦୧୫)	୫୭.୯୪	୯.୫୧	୬୭.୪୪	୩୧.୧୪	୧.୪୨	୩୨.୫୬	୧୦୦

କ୍ରମରେ ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଥିବାରୁ ୧୯୭୧ ପରଠାରୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଓ ବୟସ ଅନୁସାରେ ଜନସଂଖ୍ୟାଭି□କ ପରିବ□ନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି । ଦ୍ୱାଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅନୁସାରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଥିବା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ୧୫ ପ୍ରତିଶତରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ସକାଶେ ଫ୍ଲୋର ଲିମିଟକୁ ୨ ପ୍ରତିଶତ ରଖାଯାଇଛି । ଚୂଡାନ୍ତ ଭାବେ ଜଙ୍ଗଲର ସୁରକ୍ଷା ସକାଶେ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକୁ ଏହାର ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ୭.୫ ପ୍ରତିଶତ ଦିଆଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ଖର୍ଚ୍ଚ ବ୍ୟୟ, କରପ୍ରାପ୍ୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଲାଗି ୧୧ଟି ରାଜ୍ୟକୁ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ୧,୯୪, ୮୨୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ୟ ପରବ□ୀ ରାଜସ୍ୱ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଆ□ଳିକ କ□ୃପକ୍ଷର ସହାୟକ ସମ୍ବଳ ସକାଶେ ଅନୁଦାନ ରାଶି ସୁପାରିଶ କରିଥିବା ବେଳେ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗଗୁଡିକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ରାଜସ୍ୱ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ସକାଶେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ୨,୮୭, ୪୩୬ କୋଟି ଟଙ୍କା(୨,୦୦,୨୯୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ପ□ାୟତ ପାଇଁ ଏବଂ ୮୭, ୧୪୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ପୌରପାଳିକାଗୁଡିକ ପାଇଁ) ଅନୁଦାନ ଅନୁମୋଦନ କରିଛନ୍ତି । ତିନି ନିୟୁତରୁ ଅଧିକ ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ନେଇ ୨.୫ ଲକ୍ଷ ଆ□ଳିକ କ□ୃପକ୍ଷ ସକାଶେ ୨୦୧୫-୨୦ ଯାଏ ଏହି ଅର୍ଥ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯାହାକି ୧୩ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିଶର ୧.୯୩ ପ୍ରତିଶତ । ଏହି ପରିମାଣ ହେବ୮୭, ୫୧୯ କୋଟି ଟଙ୍କା । ଆ□ଳିକ ଅନୁଦାନର ଜନସଂଖ୍ୟାଭି□କ ଅନୁପାତ ସକାଶେ ୨୦୦୧ ଜନଗଣନାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବାରୁ ୧୩ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗକୁ ସମାଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଅପରପକ୍ଷେ ୧୪ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ୨୦୧୧ ଜନଗଣନାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଅନୁଦାନ ବ□ନ କରୁଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ ଅନୁଦାନର ଦୁଇଟି ଅଂଶ ଥାଏ ଯଥା ମୌଳିକ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଭି□କ ଅନୁଦାନ- ଯାହାକି ପ□ାୟତ ଓ ପୌରପାଳିକା ସକାଶେ ଯଥାକ୍ରମେ ୯୦-୧୦ ଓ ୮୦-୨୦ ଅନୁପାତ ଅନୁସାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଭି□ିରେ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ବିଷୟ ନୂତନ ଯାହାକି ଉପଯୁକ୍ତ ହିସାବ, ସେବା ପ୍ରଦାନ, ନିଜସ୍ୱ ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ଆଦି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଏହା ଆଶା କରାଯାଉଛି ଯେ, ଅନୁଦାନର ଅଂଶବିଶେଷ ସ୍ଥାନୀୟ କ□ୃପକ୍ଷଗୁଡିକୁ ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପନ୍ନ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କରେ ।

ବିପର୍ଯ୍ୟୟକାଳୀନ ରିଲିଫ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ପୂର୍ବ ପରି ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ଅଂଶ ଅପରିବ□ିତ ରହିବ ଏବଂ ବ□ମାନ ଚାଲିଆସିଥିବା ପ୍ରଣାଳୀରେ ଏହା ରୂପାୟନ ହେବ । ଏହି ପରିମାଣ ୫୫,୦୯୭ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ । ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ମଧ ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ପାଣ୍ଠି (ଏନଡିଆରଏଫ) ସକାଶେ କେନ୍ଦ୍ର ପକ୍ଷରୁ ସହାୟତା ଦିଆଯିବ ଯଦି ଏହି ସକାଶେ ସେସକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯିବ । ଏହାସହ ଏନଡିଆରଏଫ ସକାଶେ ଅବଦାନ ଦେବା ସକାଶେ ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ରକୁ କର ଛାଡ ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏନଡିଆରଏଫର ଆର୍ଥିକସ୍ଥିତିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବାପାଇଁ କର୍ପୋରେଟ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିବା ବେଳେ ସରକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ମଧ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି ଯେ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ୯୦ ପ୍ରତିଶତ ଅନୁଦାନ ସହ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ପାଣ୍ଠି ସକାଶେ ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଅବଦାନ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ମଧ ସମବାୟଭି□କ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଜିଏସଟି, ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ରୋଡମ୍ୟାପ, ସରକାରୀ ସହାୟତା, ରାଷ୍ଟ୍ରାୟ□ ଉଦ୍ୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେକ ସୁପାରିଶ କରିଛନ୍ତି । ଭାଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ହେବା ପରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଭରଣା ଅନୁସାରେ ଜିଏସଟି ଯୋଗୁ ଆୟୋଗ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ସକାଶେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପରିମାଣକୁ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ବୋଝନେବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି । ସରକାରୀ ସହାୟତା ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଦରଧାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ରାଜସ୍ୱ ଅବସ୍ଥା ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟର ବିକାଶ ସକାଶେ କେତେକ ସୁପାରିଶ କରିଛନ୍ତି ଯଥା ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟୁତ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ସକାଶେ ୧୦୦ ପ୍ରତିଶତ ମିଟରିଂ, ପାନୀୟ ଜଳ ଲାଗି ୧୦୦ ପ୍ରତିଶତ ମିଟରିଂ, ଏକ ରେଳ ଟାରିଫ କ□ୃପକ୍ଷ ଗଠନ କରିବା ଏବଂ ଏକ ବୈଧାନିକ କ□ୃପକ୍ଷ ଗଠନ କରିବା/ ରାଜ୍ୟ ସଡକ ପରିବହନ କ□ୃପକ୍ଷରେ ଉପଯୁକ୍ତ ହିସାବ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ଫେରସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ।

କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଓ ଉପସଂହାର

ପ୍ରଥମତଃ, ୧୩ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅନୁସାରେ ମୋଟ ହସ୍ତାନ୍ତର ପରିମାଣ ୩୨ ପ୍ରତିଶତ ବଦଳରେ ୧୪ଶ ଆୟୋଗରେ ଏହି ଅଂଶକୁ ୪୨ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଐତିହାସିକ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ

ରାଜ୍ୟଗୁଡିକୁ ମୋଟ ପ୍ରାପ୍ୟ ପରିମାଣ ୨୦୧୫-୧୬ରେ ୪୫ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । କର ପ୍ରାପ୍ୟ ଜରିଆରେ ମୋଟ ହସ୍ତାନ୍ତରର ୭୦ ପ୍ରତିଶତ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ଏଥିରୁ ୪୨ ପ୍ରତିଶତ କର ପ୍ରାପ୍ୟ ଜରିଆରେ ମୋଟ ହସ୍ତାନ୍ତରର ୭୦ ପ୍ରତିଶତ ରହିବ । ଏହା କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ପଦକ୍ଷେପରେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅନେକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ କରିଛି । ଏହା ଯୋଗୁ କେନ୍ଦ୍ରର ରାଜସ୍ୱ ଆକାର ହ୍ରାସ ପାଇବ । ବାସ୍ତବରେ ଯୋଜନା ହସ୍ତାନ୍ତର, ସ□ମୂଳକ ସିଏସଏସ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକରେ କେନ୍ଦ୍ର କରୁଥିବା ବଳପ୍ରୟୋଗ ହ୍ରାସ ପାଇବ । ଏକକ କର ପ୍ରାପ୍ୟରେ ବ୍ୟାପକ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁ ରାଜସ୍ୱ ଆକାର ନିଜର ବିକାଶମୂଳକ ଯୋଜନା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବ । ୧୧ଟି ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ନିଅ□ ସକାଶେ ସହାୟତା ତଥା ଆ□ଳିକ କ□ୃପକ୍ଷରେ ଅନୁମାଦ ସହ ଏବଂ କୋଇଲା ନିଲାମର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟ ଯୋଗୁ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକୁ ଆର୍ଥିକ ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିକ ହେବ । ଏହା ଯୋଗୁ ବିକାଶମୂଳକ ପ୍ରକଳ୍ପ ସକାଶେ କେନ୍ଦ୍ର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା କମ ହେବ । ଅଧିକନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟକୁ କେନ୍ଦ୍ରର ସହାୟତା ଏବଂ ଆ□ଳିକ କ□ୃପକ୍ଷକୁ ରାଜ୍ୟର ସହାୟତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ନିୟମାବଳୀଗୁଡିକୁ କମ କରିଛନ୍ତି ଯାହାକି ବାସ୍ତବ ସହଯୋଗ ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତାତ୍ମକ ରାଜସ୍ୱ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ସମ୍ପ୍ରତି ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ନିଜ ଗୋଡରେ ନିଜେ ଠିଆହେବାର ସମୟ ଆସିଛି ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ସହନଶୀଳତା ବୃଦ୍ଧି ତଥା ସାମର୍ଥ୍ୟରଂ ବିକାଶକୁ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ହୃଦବୋଧ କରିଛନ୍ତି ।

ତେବେ ଆୟୋଗର ସଦସ୍ୟ ପ୍ରଫେସର ଅଭିଜିତ ସେନଙ୍କ ମତରେ କର ପ୍ରାପ୍ୟ ବାବଦ ଅଂଶ ୪୨ ପ୍ରତିଶତ ହେଲେ ତାହା ଯୋଜନା ହସ୍ତାନ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେବ । କେତେକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ସାମାଜିକ ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସକାଶେ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଣ କମ ହେବ ବା ବନ୍ଦ ହୋଇପାରେ । ବ□ମାନ ୬୬ଟି ସିଏସଏସ ଯୋଜନାରୁ ୮ଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ ହୋଇଛି । ଆଉ ୨୪ଟି ଯୋଜନା ସକାଶେ କେନ୍ଦ୍ରର ଅନୁଦାନ ହ୍ରାସପାଇଛି । କେବଳ ୩୪ଟି ଯୋଜନା ଲାଗି କେନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ ଯେ, ଏହି ଯୋଜନାଗୁଡିକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଲେ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ତତକ୍ଷଣାତ ତାହାର ଭରଣା କରିବେ କି ନାହିଁ ।ଏହି ଯୋଜନାଗୁଡିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ପ୍ରଭାବିତ ହେବେ । ଗରିବ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ସକାଶେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଛୁଆ ଅ□ଳ ଅନୁଦାନ ପାଣ୍ଠି ଯଦି ବନ୍ଦ ହେବ ତେବେ ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ଏହାର ଶିକାର ହେବେ । ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସକାଶେ ପ□ାୟତିରାଜ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ସଂସ୍ଥା ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ ।ଯଦି କେତେକ ଯୋଜନା ବନ୍ଦ ହୁଏ ତେବେ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ନିକଟକୁ ଆସୁଥିବା ଅନୁଦାନ ହ୍ରାସ ପାଇବ । ୨୦୧୫-୧୬ ବଜେଟରେ ଏହା ବି ଘଟିଛି । ଏହି ବଜେଟରେ ପ□ାୟତି ରାଜ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅତୀତ ବଜେଟଗୁଡିକତୁଳନାରେ ଅତି କମ ଅର୍ଥ ପାଇଛି । ପୁଣି ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ କରିବା ନେଇ ସଂଶୟ ରହିଛି କାରଣ ଏହି ଅର୍ଥର ବ୍ୟୟ ସକାଶେ ରହିଥିବା ଯୋଜନା କମିଶନ ଆଉନାହିଁ । ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିଶଗୁଡିକ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକୁ ସେମାନଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ବିକାଶର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଭାବେ ଗଢ଼ିଉଠିବାକୁ ରାଜସ୍ୱ ସ୍ୱୟଂଶାସନ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଏହା ଆଶା କରାଯାଉଛି ଯେ, ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ରହିବା ସହ ରାଜ୍ୟମାନେ ଲୋକଙ୍କ ସେବା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ସୁଯୋଗ ପାଇବେ ଯାହାକି ଭାରତରେ ବାସ୍ତବ ପ୍ରତିଯୋଗିତାତ୍ମକ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସକାଶେ ଯଥାର୍ଥ ହେବ ।

ନୂଆ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଓ ସମବାୟଭି□କ ସଂଘୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ନୀତିକୁ ଆଧାରିତ କରି ନୂଆ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଭି□କ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଆୟୋଗ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହା ଯାଗୁ କେଉଁ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନୁଦାନ ଦିଆଯିବ ସେଥିଲାଗି କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିବ ।

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦି ନେତୃତ୍ୱାଧୀନ ଶାସନ କାଳରେ ଠିକ୍‌ସମୟରେ ୧୪ଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗର ସୁପାରିଶ ଯଥାର୍ଥ ହୋଇଛି ଯାହାକି ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ରାଜସ୍ୱ ସ୍ୱୟଂଶାସନ କ୍ଷମତା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି । ବାସ୍ତବରେ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବା ପରେ ନୂତନ ସରକାର ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ଉ□ମ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଛନ୍ତି ଯାହା ହେଉଛି ଯୋଜନା ଆୟୋଗକୁ ହଟାଇନେବା । ଏହା ଜରିଆରେ ବିକାଶମୂଳକ ଯୋଜନାଗୁଡିକର ରୂପାୟନ କରିବା ସହ ଇଚ୍ଛାଧୀନ ଯୋଜନା ହସ୍ତାନ୍ତର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସୁଗମ କରିବ । ଯେହେତୁ ଯୋଜନା ଆୟୋଗକୁ ହଟାଇଦିଆଯାଇଛି ତେଣୁ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ନିଜେନିଜେ ନିଜର ବିକାଶ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବେ କରିପାରିବେ■■ଏବଂ ନିଜସ୍ୱ ସମ୍ବଳ ଲାଭ କରିପାରିବେ ।

** ଏସୋସିଏଟ ପ୍ରଫେସର, ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ ଅଫ ଇକୋନୋମିକ ଗ୍ରୋଥ, ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଏନକ୍ଲେଭ, ଦିଲ୍ଲୀ-୭*

ଫୋକସ୍

ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

• ସ୍ୱଦେଶ ସିଂହ

ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିର ତିନୋଟି ପ୍ରମୁଖ ସ୍ତମ୍ଭ ହେଲା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଭି   ିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବ୍ୟାପକ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସକ୍ରିୟ ସମ୍ପୃକ୍ତି । ଯଦି ଥରେ ଏହି ତିନୋଟି କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ତେବେ ବ ର୍ମାନର ବେକାରୀ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ନିରକ୍ଷରତା, ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା ଦୂର ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ବଜାରରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିବାର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିବ ।

“**ଭା**ରତ ହେଉଛି ବିଶ୍ୱର ଏକମାତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ଯେଉଁଠି ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟାର ୫୪ ପ୍ରତିଶତ ହେଉଛନ୍ତି ୨୫ ବର୍ଷରୁ କମ ବୟସର ଯୁବକ । ୨୧ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆମର ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷିତ କରାଇବା ସହ ଚାକିରି ସକାଶେ ଯୋଗ୍ୟ କରାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ସହ କିପରି ଦକ୍ଷ ଭାରତ ନିଜର ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିବ ସେଥପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇଛନ୍ତି । ତଥାପି ଆଜି ଆମର ସାମର୍ଥ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ୫ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ ଭାଗ ଲୋକ ବିଧିବଦ୍ଧ ଦକ୍ଷତାବିକାଶ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଥାନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତି ।”

(୨୮ ଫେବୃଆରୀ ୨୦୧୫ରେ ବଜେଟ ଅଭିଭାଷଣ ଦେବାବେଳେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଅରୁଣ ଜେଟଲୀ ଏହା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ।)

ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଅରୁଣ ଜେଟଲି ନିଜ ବଜେଟ ଅଭିଭାଷଣ ବେଳେ କହିଥିଲେ ଯେ, ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ଅଭିଯାନ ସହ ଦକ୍ଷ ଭାରତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଫଳତାର ସହ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରି କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେ ମଧ ଗ୍ରାମା□ଳ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଏକ ଯୋଜନା ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ । ସେ କହିଥିଲେ ଯେ, ଭାରତର ମୋଟ ଜନଗଣର ୭୦ ପ୍ରତିଶତ ଗ୍ରାମା□ଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ବେଳେ ଭାରତର ଜନସଂଖ୍ୟାଭି□ିକ ଲାଭାଂଶ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମା□ଳ ଯୁବକମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଅତି ଜରୁରୀ । ଏହାକୁ ସ୍ମରଣ ରଖି ଆମେ ଦୀନ ଦୟାଲ ଉପାଧ୍ୟାୟ ଗ୍ରାମୀଣ କୌଶଳ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲୁ । ଏହି ଯୋଜନା ସକାଶେ ୧୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବ । ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉ□କୁ ଏକ ଡିଜିଟାଲ ଭାଉଚର ଜରିଆରେ ଏହା ବାବଦ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବଜେଟ ଅଭିଭାଷଣରୁ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଯେ, ଦେଶର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି । ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ସହ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା ଉପରେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରିଥିବା ବେଳେ

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଚାରୋଟି ପ୍ରମୁଖ କର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯଥା: ଡିଜିଟାଲ ଇଣ୍ଡିଆ, ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି, କ୍ଲିନ ଇଣ୍ଡିଆ ଓ କ୍ଲିନ ଗଙ୍ଗା ସକାଶେ ଲକ୍ଷଲକ୍ଷ ଦକ୍ଷ ଯୁବକଯୁବତୀଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ବଜେଟରେ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ, ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଚାକିରି ଦେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦକ୍ଷତା ପ୍ରଦାନକାରୀମାନେ ସର୍ବଦା ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନେ ନିଜେନିଜେ ଉଦ୍ୟୋଗପତି ହେବାକୁ ପଡିବ । ଏଣୁ ୨୦ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କାର ଏକ ମାଇକ୍ରୋ ୟୁନିଟ ଡେଭଲପମେ□ ରିଫାଇନାନ୍ସ ଏଜେନ୍ସି(ମୁଦ୍ରା) ବ୍ୟାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ ଏବଂ ୩୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଏକ କ୍ରେଡିଟ ଗ୍ୟାରେ□ କର୍ପସ ମଧ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଦ୍ରା ଯୋଜନା ଜରିଆରେ ମୁଦ୍ରା ବ୍ୟାଙ୍କ ମାଇକ୍ରୋଫାଇନାନ୍ସ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡିକୁ ପୁନଃଅର୍ଥସହଯୋଗ କରିବ । କୁଶଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯେତେବେଳେ ଅଧିକ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ପାଇବେ ସେତେବେଳେ ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧରେ ଜିଡିପିର ୩ ପ୍ରତିଶତ ରାଜସ୍ୱ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇପାରିବ । ଉଦ୍ଭାବନ ଓ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବିକାଶ ସକାଶେ ଗ୍ରାମୀଣ ଯୁବକଯୁବତୀଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ବଜାର ପ୍ରବେଶ ସୁଯୋଗ ଦେବା ସମଧରଣର ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରେ ।

ଏହି ବଜେଟ ଶିକ୍ଷା ଓ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶକୁ ଅଲଗା ଭାବେ ଦେଖିନାହିଁ । ପ୍ରତି ପିଲା ର ୫କିଲୋମିଟର ଦୂରତା ମଧରେ ଏକ ସିନିୟର ସେକଣ୍ଡାରୀ ସ୍କୁଲ ଯେପରି ନିଶ୍ଚିତ ରହିବ ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ୮୦ ହଜାର ସେକଣ୍ଡାରୀ ସ୍କୁଲର ଉନ୍ନତୀକରଣ ଏବଂ ୭୫ହଜାର ଜୁନିୟର/ମିଡିଲ ସ୍କୁଲକୁ ସିନିୟର ସେକଣ୍ଡାରୀ ସ୍ତରକୁ ଉନ୍ନତୀକରଣ ଉପରେ ବଜେଟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବଜେଟରେ କେତେ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ ତାହା ବଡ କଥାନୁହେଁ, ବଡକଥା ହେଉଛି ଯେ, ଶିକ୍ଷା, ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କିପରି ନିଯୁକ୍ତି ସକାଶେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବ । ଏହି ସ୍ୱପ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଅଲଗା ଭାବେ ଏହାକୁ ରୂପାୟନ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଏକ ଖବରକାଗଜକୁ ସାକ୍ଷାତକାର ଦେଇ ଏନଏସଡିସିର ଅଧକ୍ଷ ଦିଲ୍ଲୀପ ଶିନୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାରି ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ପ୍ରଥମ: ସେହି କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡିକ ପ୍ରତି ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ଯାହାର ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ଦ୍ୱିତୀୟ: ପରାମର୍ଶ ପ୍ରଦାନ, ପ୍ରମାଣୀକରଣ ଓ ଆକଳନ ଆଦି ସ୍ତରରେ ଦକ୍ଷତା ସଂକ୍ରାନ୍ତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଗୁଡିକୁ ଲୋକପ୍ରିୟ କରାଇବା, ତୃତୀୟ: ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶର ବିଭିନ୍ନ ସହନଶୀଳ ମଡେଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସକାଶେ ପ୍ରାଥମିକ ସହାୟତା ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ: ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ସକାଶେ ଦକ୍ଷତା ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଋଣ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଏକ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

ଭାରତରେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶର ପୁନର୍ଗଠନ ଯୋଜନା :

ଭାରତରେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅଭିଜ୍ଞତା ଆମ୍ଭକୁ ଏହି ଶିକ୍ଷା ଦିଏ ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କେତେ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ନିବେଶ ହୋଇଛି ତାହା ବଡ କଥା ନୁହେଁ, ବଡକଥା ହେଉଛି ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଏହି ଅର୍ଥ କିପରି ସକାରାତ୍ମକ ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରୁଛି । ଏହାକୁ ହୃଦବୋଧ କରି ସରକାର ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ଭାବେ ସମସ୍ତ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ମଧରେ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଓ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି ।

କ୍ୟାବିନେଟ ସଚିବାଳୟର ବିଜ୍ଞପ୍ତିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ, ଦକ୍ଷତା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସକାଶେ ଏକ ଫ୍ରେମଓ୍ୱାର୍କ ତିଆରି କରିବା, ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ଶ୍ରମଶକ୍ତି ସକାଶେ ଯୋଗାଣ ଓ ଚାହିଦା ମଧରେ ଦୂରତା ହ୍ରାସ କରିବା, ବୈଷୟିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ଧନ୍ଦାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ନୂଆ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ତଥା ବ□ମାନର ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିକର ଆକଳନ ତଥା ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରମାଣୀକରଣ ସକାଶେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଓ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଗଠିତ ହୋଇଛି ।

ପୂର୍ବରୁ ୨୦ଟି ବିଭିନ୍ନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ ୬୦ଟି ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲିଥିଲା । ମାତ୍ର ସମ୍ପ୍ରତି ଏସବୁ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ ପରିଚାଳିତ ହେବ । ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନିଗମ ଓ ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ସଂସ୍ଥା ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ ଥିଲେ । ସେହିପରି ଶିଳ୍ପ ତାଲିମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (ଆଇଟିଆଇ) ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧନ୍ଦାମୂଳକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ନିଯୁକ୍ତି ଓ ତାଲିମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଶ୍ରମ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ ରହିଥିଲେ । ମାତ୍ର ସମ୍ପ୍ରତି ଏସବୁ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ ରହିବେ । ସେହିପରି ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ଜୀବିକା ମିଶନ(ଏନଆରଏଲଏମ) ଓ ଆଜୀବିକା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏହି ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ ରହିବ । ଏହା ଯୋଗୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପୁନଃପୌନିକତା ପରିଲକ୍ଷିତ ହେବନାହିଁ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିକର ମୂଲ୍ୟାୟନ ସଠିକ ରୂପେ ହୋଇପାରିବ ।

ଭାରତରେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସ୍ଥିତି :

ଦେଶର ୨୭ଟି ରାଜ୍ୟର ୩୫୬ ଜିଲ୍ଲାରେ ଓ ୫ଟି କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅ□ଳରେ ୧୪୦୮ଟି କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ ଏବଂ ୧୫୯ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସହଭାଗୀଙ୍କ ଜରିଆରେ ୮୨ ନିୟୁତ ଯୁବକଯୁବତୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସକାଶେ ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନିଗମ ସାମର୍ଥ୍ୟ ହାସଲ କରିପାରିଛି । ଦେଶର ୫୫୬ ଜିଲ୍ଲାରେ ୫୭୭ଟି ଗ୍ରାମୀଣ ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ରହିଛି । ବୟନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ସମନ୍ୱିତ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଥିବାବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ସଂସ୍ଥାଗୁଡିକ ଟ୍ରେନିଂ ସେ□ର ପାନ ଇଣ୍ଡିଆ ପରିଚାଳିତ କରୁଛନ୍ତି । ଅଣୁ, ମଧମ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ବ□ମାନ ୧୮ଟି ପ୍ରଯୁକ୍ତି କେନ୍ଦ୍ର ରହିଛି । ଏହା ସହ ଆସନ୍ତା ଦିନରେ ଆଉ ୧୫ଟି ନୂଆ ପ୍ରଯୁକ୍ତି କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଯୋଜନା ରହିଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ ଦେଶରେ ଜାତୀୟ ଧନ୍ଦାମୂଳକ ପରିଷଦ ଅଧୀନରେ ୨୨୮୪ଟି ସରକାରୀ ଓ ୯୬୮୦ଟି ଘରୋଇ ଶିଳ୍ପ ତାଲିମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏପରି ମୋଟ ୧୧୯୬୪ଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ରହିଛନ୍ତି ।

ଦେଶ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ସବୁଠାରୁ ବଡ ଆହ୍ୱାନ ମଧ୍ୟରୁ ଦକ୍ଷତାର ଅଭାବ ଗୋଟିଏ ନୁହେଁ ବରଂ ଆହ୍ୱାନ ହେଉଛି ତାଲିମ ଦେବାର ଉପଯୁକ୍ତ କୌଶଳ ଏବଂ ଶ୍ରମଶକ୍ତିକୁ ମାନ୍ୟତା ଦେବା । ଏକ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଭାବେ ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇଥିବା ତାଲିମ ଏବଂ ପ୍ରମାଣୀକରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦକ୍ଷ ଶ୍ରମଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟିକରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଆମର ଶ୍ରମଶକ୍ତିଗୁଡିକୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦୃଢ଼ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ତାଲିମ ଓ ପ୍ରମାଣୀକରଣ ବ୍ୟତୀତ ଆମେ କୁଶଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏହା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ଯେ, ସେମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବେ । ଯଦି ବ୍ରିଟେନରେ ମୋଟ ଶ୍ରମଶକ୍ତି ମଧ୍ୟରୁ ଦକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୭୦ ପ୍ରତିଶତ ଥାଆନ୍ତି ତେବେ ଜର୍ମାନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ୭୫ ପ୍ରତିଶତ, ଜାପାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୮୦ ପ୍ରତିଶତ ଓ ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ୮୦ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥାଏ । ମାତ୍ର ଭାରତରେ ଏହା ମାତ୍ର ୨ ପ୍ରତିଶତ ରହିଛି । ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଓ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜୀବ ପ୍ରତାପ ରୁଡୀ ପୂର୍ବରୁ ଲୋକସଭାରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ପର୍କରେ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଛି । ପାର୍ଥକ୍ୟର ଆକଳନ ଏବଂ ସୁବିଧା ଓ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଏହା ନିର୍ଭର କରେ ।

ବୌଦ୍ଧିକତା ବନାମ ଦକ୍ଷତା

ଭାରତ ଏକ ଦେଶ ଯାହାକି ଆଜିଯାଏ ଜ୍ଞାନ ଓ ବୌଦ୍ଧିକତାକୁ ନେଇ ବ□ରହିଛି । ବ□ମାନ ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ କେବଳ ପୋଥିଗତ ଶିକ୍ଷାଠାରୁ ବାହାରିବାକୁ ପଡିବ ଯାହାକୁ ଜାତିର ପିତା ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଶହେ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀ କହିଥିଲେ ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ନିଜ କାମ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ନିଜେ ନିଜର ଆୟ କରନ୍ତୁ । ଏଥିନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି କୁଶଳୀ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ମାଧମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧିବଦ୍ଧ କୁଶଳୀ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ କରୁଥିବାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚୀନ ଏକାଧିପତ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିଛି । ବିପରୀତରେ ଭାରତରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଯେଉଁମାନେ ପରବ□ୀ ଶିକ୍ଷା ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କ ସକାଶେ ସରକାରୀ ପରିଚାଳିତ ଶିଳ୍ପ ତାଲିମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (ଆଇଟିଆଇ) ବାଦ ଅଳ୍ପ କେତେକ ଧନ୍ଦାମୂଳକ ଶିକ୍ଷାର ବିକଳ୍ପ ରହିଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ କାର ମେକାନିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଇଟିଆଇ ପାଠ୍ୟକ୍ୟମରେ କାରବ୍ୟୁରେଟର ସମ୍ପର୍କରେ ଯାହା ରହିଛି ତାହା ସବୁ ୧୯୯୦ ଦଶକରୁ ଦୂର କରିଦିଆଗଲାଣି ।

ଗୁଣବ । ବନାମ ପରିମାଣ

ଦକ୍ଷ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତିର ଗୁଣବ□ାଭି□କ ଦିଗ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱଦିଆଯିବା ବେଳେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ସଂକ୍ରାନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିକର ପରିମାଣଗତ ଦିଗଗୁଡିକ ପ୍ରତି ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରକମାନେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଆଇଟିଆଇଗୁଡିକର ଗୁଣବ□ାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରି ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯେପରି ସଂଖ୍ୟାଧିକ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପକୃତ ହେବେ ସେଥିପାଇଁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏହା ସହ ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡିକ ସହ ମିଳିତ ହୋଇ ଶିକ୍ଷାନବୀଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିକୁ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ଦରକାର ।

ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଯେ, ଭାରତର ଯୁବପିଢ଼ି ଉ□ରାଧିକାରୀ ସୂତ୍ରରୁ ନିଯୁକ୍ତି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦକ୍ଷତାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଅର୍ନେଷ୍ଟ ଆଣ୍ଡ ୟଙ୍ଗ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରକାଶିତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୦୧୨ ରିପୋର୍ଟରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଭାରତର ମୋଟ ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ମାତ୍ର ୨୦ ପ୍ରତିଶତ ତାଲିମ ପାଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ୮୦ ଭାଗ ତାଲିମ ପାଇବାର ସୁଯୋଗ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ସାର୍ଟିଫିକେଟ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସକାଶେ ନିଯୁକ୍ତି ନ ଥାଏ । ୨୦୧୨ରେ ଚାକିରି ପୂରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ କଠିନତାର ହାର ୪୮ ପ୍ରତିଶତ ଥିବା ବେଳେ ବିଶ୍ୱସ୍ତରରେ ଏହି ହାର ଥିଲା ୩୪ ପ୍ରତିଶତ । ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ବୃହତ ଭାଗ ଚାକିରି ପାଇବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇନ

ଥାନ୍ତି । ଏହାର ମୂଳରେ କାରଣ ଥାଏ କମ ଦରମା, ଦୟନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର, ଘର ନିକଟରେ ନିଯୁକ୍ତିର ଅଭାବ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଷ୍ଟାଟସର ଅଭାବ ।

ନୂଆ ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନୀତି :

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସମ୍ପ୍ରତି ଏକ ନୂଆ ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନୀତି ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଛନ୍ତି । ବ□ମାନ ରହିଥିବା ଦକ୍ଷ ଶ୍ରମଶକ୍ତି ପାର୍ଥକ୍ୟରେ ୩୦ କୋଟି ଲୋକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ସକାଶେ ନୂଆ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନୀତିରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି ଏବଂ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରହିଛି ଯେ, ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ଯେପରି ପ୍ରତି ୪ଜଣ ଭାରତୀୟରେ ଜଣେ ଦକ୍ଷ ହୋଇପାରିବେ । ସବୁଠାରୁ ଦଶଟି ଦ୍ରୁତଗତିରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧିଶୀଳ କ୍ଷେତ୍ର ମଧରେ ରହିଥିବା ରିଟେଲ, ଅଟୋ, ନିର୍ମାଣ ଓ ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ର ୨୦୨୨ ବେଳକୁ ୨୪୫ ନିଯୁତ ନୂଆ ନିଯୁକ୍ତି ଚାହିଁବ ଯଦି ଭାରତ ହାରାହାରି ବାର୍ଷିକ ଜିଡିପି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ପ୍ରାୟ ୮ ପ୍ରତିଶତ ଆଶା କରିବ ।

ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରମୁଖ ଚାଳକଶକ୍ତି ହେଉଛି ଅଧିକ ନିଯୁକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ଜିଡିପିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତି କ୍ଷେତ୍ରର ଅଂଶ ୨୫ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି । ଟିମଲିଜର ମନୀଷ ସଭରୱାଲ ଏକ ସାକ୍ଷାତକାରରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ମୂଲ୍ୟ, ଗୁଣବ□ା ଓ ହାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସଫଳତା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧରେ ରହିଥିବା ତିନୋଟି ସଂକଟକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ପଡିବ । ତାହା ହେଲା ସେବା ଯୋଗାଇବା ଓ ଅର୍ଥ, ମାନବ ପୁଞ୍ଜି ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଓ ଅବଶିଷ୍ଟ । ସଭରୱାଲ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଯେ, ବିଧେୟକ ଓ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସ୍ତରରେ ଏହା ସମାହିତ ନ ହେଲେ ଭାରତର ଜନସଂଖ୍ୟାଭି□ିକ ଲାଭାଂଶର ମୂଲ୍ୟ କିଛି ହେବନାହିଁ । ଆମେ ଆଶାବାଦୀ ଯେ, ନୂଆ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନୀତି ପରେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ମାର୍ଗ ଉନ୍ମୋଚନ କରିବ । ଯଦି ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ସାହ ମଧରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦ□ ଏହି ସ୍ୱପ୍ନିଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ଅଭିଯାନ ଜାରି ରହେ ତେବେ ଭି□ିଭୂମି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦୂର ହୋଇପାରିବ ।

ଏନଏସଡିପି ୨୦୧୫ର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ସଫଳ କରିବା ପାଇଁ ଆସୋଚାମ୍ ପକ୍ଷରୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡିକ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡିକ ହେଲା: ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଭି□ିକ ଭି□ିଗୁଡିକୁ ସଜାଡିବା, ବହୁମୁଖୀ କ୍ଷେତ୍ର ଓ ଯୋଜନାକୁ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ କରିବା । ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନୀତି ୨୦୦୯ରେ ୩.୧ ନିଯୁତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରିବା(୧୨ ନିଯୁତ ନୂଆ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ତୁଳନାରେ) କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଶର ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଆବଶ୍ୟକତାରେ ଏକ ବୃହତ ପାର୍ଥ୍ୟକ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ରର ସହଯୋଗରେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଭି□ିଭୂମିଗୁଡିକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବା ପାଇଁ ତ୍ୱରିତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ସକାଶେ ଚାମ୍ବର ପକ୍ଷରୁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି । ଧନ୍ଦାମୂଳକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅମେଳ- ବ□ମାନର ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନୀତି ସାମୟିକ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଧନ୍ଦାମୂଳକ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ନ ଥାଏ, ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ଦକ୍ଷ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ ପାଇବାର କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ସାମୟିକ ଶ୍ରମଶକ୍ତି ପରିମାଣ ମୋଟ ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ୯୦ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥିବାବେଳେ ଏକ ଉନ୍ନତ କୁଶଳୀ ଓ ଅଣକୁଶଳୀ ଶ୍ରମ ହାର ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସକାଶେ ସରକାର ନିୟମିତତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ନୀତିର ସଫଳତା ନେଇ ଆସୋଚାମ ନିଶ୍ଚିତ ରହିଛନ୍ତି ଏବଂ କଠୋର ବିଶ୍ୱାସ ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଦେଶରେ ଏହା କେବଳ କୁଶଳୀ ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ବିକାଶ କରିବ ନାହିଁ ପରନ୍ତୁ କର୍ମଚାରୀ ଉତ୍ପାଦିକା ମଧ ବୃଦ୍ଧି କରିବ ଯାହାକି ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆ ପଦକ୍ଷେପକୁ ସହଯୋଗ କରିବ ।

ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ, ଶିକ୍ଷା ଓ ଶିଳ୍ପ :

ଭାରତର ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ରୂପାୟିତ କରିବା ପାଇଁ ଉଭୟ ଶିକ୍ଷା ଓ ଧନ୍ଦାମୂଳକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶ୍ୱସ୍ତରରେ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଉଥିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦିଗଗୁଡିକ ପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ଦରକାର । ସାରା ବିଶ୍ୱର ବିଭିନ୍ନ ରାଷ୍ଟ୍ର ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପଲବ୍ଧି କରିଛନ୍ତି ଯାହାକି ଶିଳ୍ପର ଚାହିଦା ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ ଅନୁସାରେ ଅନୁସୃତ ହୋଇଥାଏ ।

୧୯୭୦ ଦଶକରେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଥିବା ତ୍ରୁଟିଗୁଡିକ ସମ୍ପର୍କରେ କୋରିଆ ହୃଦବୋଧ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି କାରଣରୁ କୋରିଆ ବୃହତ ଫାର୍ମଗୁଡିକ ଭିତରେ ହିଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ନିଯୁକ୍ତି ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜରିଆରେ ଏହା ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା । ସରକାରୀ ପ୍ରଦ□ ପାଣ୍ଠି ଜରିଆରେ ବୀମାଭୁକ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାମାନେ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ । ଧନ୍ଦାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜର୍ମାନୀ ଦ୍ୱୈତ ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କଲା ଯାହାକି ସ୍କୁଲଭି□ିକ ଓଶ୍ରମଭି□ିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ସମନ୍ୱିତ କଲା; ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଦିନେ କିମ୍ବା ଦୁଇଦିନ ଧନ୍ଦାମୂଳକ ସ୍କୁଲରେ ରହିଲେ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ନିକଟରେ ତିନି କିମ୍ବା ଚାରି ଦିନ ରହିଲେ, ଚୂଡାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ବିକାଶର

ଆକଳନ କରାଗଲା । ଉଭୟ ତ□ଭି□କ ଓ ପ୍ରାକ୍ଟିକାଲ ଜ୍ଞାନ ସମ୍ପର୍କରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଗଲା । ଏଣୁ ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ଦ୍ୱାରା ଜର୍ମାନୀରେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସ୍ଥାନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ହେଲା ଏବଂ ଧନ୍ଦାମୂଳକ ସ୍କୁଲଗୁଡିକରେ ମିଳିତ ଶିକ୍ଷା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଗତ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ରହିଲା ।

ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ

ପ୍ରତିବର୍ଷ ୧୨ ନିୟୁତ ଲୋକ ଶ୍ରମଶକ୍ତିରେ ସାମିଲ ହେବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଅନେକ ଚାପ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଏକଥା ଆମ୍ଭେ ଜାଣୁ ଯେ, କୃଷି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ୪-୫ ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହୋଇ ନଥାଏ । ଏଣୁ ଦ୍ୱିତୀୟାକ ଓ ତୃତୀୟାକ କ୍ଷେତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ନିରୂପିତ ହୋଇଥାଏ ଯାହାକି ସଫଳ କୁଶଳୀ ଶ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବହୋଇଥାଏ ।

ଆସନ୍ତା ଦଶନ୍ଧି ସକାଶେ ଜାତୀୟ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭାବେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶର ଗ୍ରହଣୀୟତା ଓ ମେକ ଇନ ଇଣ୍ଡିଆର ସ୍ୱପ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂସ୍କାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆସିବ ଯେତେବେଳେ କି ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ, ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପ ମଧ୍ୟରେ ସରକାର ସମନ୍ୱୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବେ । ଗୁଣବ□ାଭି□କ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ପ୍ରଶିକ୍ଷକ, ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସାଧାରଣୀକରଣ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଆକଳନ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଦରକାର ।

ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ□ାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ମିଶନ ସକାଶେ ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ବାହାର କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ବ□ମାନ ରହିଥିବା ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ମୌଳିକ ଦକ୍ଷତା ଓ ବ□ମାନର ଅବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇ ବିକଶିତ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ସହ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଉପରେ ଦ୍ରୁତ ପରିବ□ନଶୀଳ ଶିଳ୍ପଭି□କ ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ସହ ତାଳ ଦେବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ହୃଦବୋଧ କରାଯାଉଛି ଯେ, ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ପାଇବା ଏକ କଷ୍ଟକର ବ୍ୟାପାର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଭାବ ହେତୁ ଦକ୍ଷତା ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନେ ଅଧିକ କିଛି ଦାବି କରନ୍ତି । ଏନଏସଡିପି-୨୦୦୯ ଅନୁସାରେ ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ସାମର୍ଥ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଓ ଶିଳ୍ପର ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ ୨୦୨୨ ସୁଦ୍ଧା ଭାରତ ୫୦୦ ନିୟୁତ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ କରିବାକୁ ଯୋଜନା କରୁଛି । କିନ୍ତୁ ଗତ ତିନିବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ଯେ, ୪୦ ନିୟୁତଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବାବେଳେ ଭାରତ ବାର୍ଷିକ ୧୦ ନିୟୁତ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ସଚେତନତାର ଅଭାବ, ଉନ୍ନତ ଗୁଣବ□ା ସମ୍ପନ୍ନ ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଅଭାବ ଏହାର ଅନ୍ୟତମ କାରଣ ।

ସହଭାଗିତା :

ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହଭାଗିତା ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାବସାୟିକ ସଂସ୍ଥା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ ସକାଶେ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସିଏସଆର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ଚାକିରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟାବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସକାଶେ ସହାୟତା ହୋଇଥାଏ । ସିଆଇଆଇ ପରି ବିଭିନ୍ନ ସଂଗଠନ ଅବହେଳିତ ବର୍ଗର ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏକ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ୍ସସର୍ଭିସମ୍ୟାନମାନଙ୍କ ପରି ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗଙ୍କୁ ଯୋଗାଡ କରିବା ସକାଶେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଏକ୍ଷେତ୍ରରେ ଉ□ମ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଛି ଏବଂ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ସହ ସହଭାଗିତା ଜରିଆରେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ସେନା ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜୀବ ପ୍ରତାପ ରୁଡି କହିଥିଲେ ଯେ, ଭାରତୀୟ ସେନା ନିକଟରେ ୧.୫ ନିୟୁତ କର୍ମଚାରୀ ଅଛନ୍ତି ଯାହାକି ବିଶ୍ୱରେ ତୃତୀୟ ବୃହ□ମ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ । ୧୦-୨୦ ବର୍ଷ ସେବା କରିବା ପରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୫୦ହଜାରରୁ ଅଧିକ କର୍ମଚାରୀ ଅବସର ନିଅନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ଜୁନିୟର କମିସନଡ ଅଫିସର ସ୍ତରକୁ ଆସିଥାନ୍ତି । ଏହି ଏକ୍ସସର୍ଭିସମ୍ୟାନମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ଏବଂ ସେମାନେ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାକିରି ପାଇଁ ଆଶାୟୀ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ତାଲିମ ଦେବା ସହ ସେମାନଙ୍କୁ ସଫଳ ଉଦ୍ୟୋଗପତି କରିବାରେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିବେ । ସ୍କୁଲ ଓ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ବ□ମାନ ରହିଥିବା ଶିକ୍ଷା ପାଠ୍ୟକ୍ରମକୁ ଯୁଗୋପଯୋଗୀ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯାହାକି ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିପାରୁଥିବ । ସାର୍ଟିଫିକେଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏପରି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱର ବିଭିନ୍ନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସକାଶେ ଯଥାର୍ଥ ବିବେଚିତ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ବିଶ୍ୱର ଯେକୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାରଦର୍ଶିତା ଲାଭ କରିପାରିବେ ।

ଉପସଂହାର :

ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିର ତିନୋଟି ପ୍ରମୁଖ ସ୍ତମ୍ଭ ହେଲା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଭି□କ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବ୍ୟାପକ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ

ବ୍ୟବସାୟିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସକ୍ରିୟ ସମ୍ପୃକ୍ତି । ଯଦି ଥରେ ଏହି ତିନୋଟି କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ତେବେ ବ□ମାନର ବେକାରୀ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ନିରକ୍ଷରତା, ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା ଦୂର ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ବଜାରରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିବାର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିବ ।

ଜାତୀୟ ଦକ୍ଷତା ସଂକ୍ରାନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିକୁ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଏପରି ଭାବେ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେପରି ରାଜ୍ୟମାନେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅର୍ଥର ସଦୁପଯୋଗ କରିପାରିବେ । ଏହି ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେପରି ମୌଳିକ ସ୍ତରରେ ପାଣ୍ଠିର ଦୁରୂପଯୋଗ ନ ହେବ ସେଥିପ୍ରତି ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯିବ ।

ଏହି ଯୋଜନାରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବାକୁ ଚିନ୍ତା କରାଯାଉଛି । ୟୁଏନଡିପିର ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ଯଦି ୭୦ ପ୍ରତିଶତ ମହିଳା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ତେବେ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ୪.୨ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ।

ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ବେଆଇନ ଭାବେ ଅର୍ଥ ଆଣି ଏହାର ଦୁରୂପଯୋଗ କରିବା ଦିଗରେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ଅନୁଚିତ ବରଂ ଭାରତରେ ସକ୍ଷମ ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ଜନ୍ମଦାତା ଭାବେ ସେଗୁଡିକ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ଜରୁରୀ । ଆମେ ଦେଖୁଛନ୍ତି, ଏହି ସଂକ୍ରାନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ କିପରି ତଥ୍ୟ ଓ ରିପୋର୍ଟରେ ସୁପରଭାଇଜରମାନେ ଜାଲିଆତି କରୁଛନ୍ତି । ଏଣୁ କେନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପର୍କିତ ତଥ୍ୟ, ପ୍ରଶିକ୍ଷକ, ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ, ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଣାଳୀ, ଏହାର କିପରି ସମ୍ପାଦନା କରାଯାଉଛି ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାସ୍ତବ ରିପୋର୍ଟିଂର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଭାରତୀୟ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତିର ନିଯୁକ୍ତି ସମ୍ଭାବନା ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନିୟୋଜନ ହେଉଛି ଏହାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏଣୁ ଧାରାବାହିକ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଏହା ସ୍କୁଲ ବା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ହେଉ, ଏନଏସଡିସି, ଏନଏସଡିଏ, ଏନଏସଡିଏଫ, ଏନଏସକ୍ୟୁଏଫ, ଆଇଟିଆଇ, ପଲିଟେକ୍ନିକ ବା ବହୁମୁଖୀ ଶିକ୍ଷ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଗୋଟିଏ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ପୋଷଣ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାରତୀୟଙ୍କ ସକାଶେ ଗୁଣବ□ାଭି□କ ଶିକ୍ଷା ଓ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଯୋଜନାର ଗ୍ରାହକ ଦେୟ

ପ୍ରତି ଖଣ୍ଡ : ୧୦ ଟଙ୍କା, ବାର୍ଷିକ : ୧୦୦ ଟଙ୍କା, ଦ୍ୱିବାର୍ଷିକ : ୧୮୦ ଟଙ୍କା, ତ୍ରିବାର୍ଷିକ : ୨୫୦ ଟଙ୍କା, ପଡୋଶୀ ଦେଶ : ବାର୍ଷିକ ୫୩୦ ଟଙ୍କା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶ : ବାର୍ଷିକ ୭୩୦ ଟଙ୍କା

SUBSCRIPTION COUPON

I want to subscribe to ______________________________ (Journal's Name / Language)

DD/IPO/Mo No______________________________ Date : ______________

Name (In Block Letters) ______________________________

Address ______________________________

Pin __________, Phone : __________, Mob. : __________ Email: ______________

The Subscription may be sent through IPO/MO/Bank Draft in favour of the "ADG(I/C), Publications Division, Ministry of Information & Broadcasting Payable at New Delhi

ଗ୍ରାହକ ଦେୟ ପଠାଇବାର ଠିକଣା :

Business Manager
Publications Division, East Block-IV, Level-7, R. K. Puram, New Delhi - 110066 Phone 26105590 / 26100207
Please allow us 8 to 10 weeks for this dispatch of the issue.

ଓଡିଶା ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ : ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପାତ

• ଗୁରୁକଲ୍ୟାଣ ମହାପାତ୍ର

୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ସକାଶେ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ କୁମାର ଅମାତ ଗତ ମାସ ୧୬ ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟର ବଜେଟ ଓଡିଶା ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରଥିବା ବଜେଟର ପ୍ରଥମ ଭାଗଟି କୃଷି ବଜେଟ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଟି ଥିଲା ସାଧାରଣ ବଜେଟ । ସମୁଦାୟ ୮୪,୪୮୭ କୋଟି ୭୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଏହି ବଜେଟ ଅଟକଳ ଗତ ୨୦୧୪-୧୫ ବର୍ଷର ସମୁଦାୟ ବଜେଟ ଅଟକଳ ୮୦,୧୩୯ କୋଟି ୫୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅପେକ୍ଷା ପ୍ରାୟ ୫.୧୫ ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି । ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ଅଣଯୋଜନା ବଜେଟ ଅଟକଳ ୭.୯୭ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ବେଳେ ଚଳିତ ବର୍ଷର ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ଅଟକଳ ୩.୪୫ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି । ଚଳିତ ବର୍ଷର ଏହି ବଜେଟରେ ପୁଂଜି ନିବେଶ ସମେତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି, ଉନ୍ନୟନ ଓ ଜନମଙ୍ଗଳ ଯୋଜନା ଉପରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛନ୍ତି ।

ଓଡିଶା ବିଧାନ ସଭାର ବଜେଟ ଅଧିବେଶନ ଗତ ମାସ ୬ ତାରିଖରେ ଆରମ୍ଭ ହେବା ଦିନ ଓଡିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳ ଡକ୍ଟର ଏସ.ସି. ଜମିର ଉଦବୋଧନ ଦେଇ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତିର ଉନ୍ନତି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସୂଚନା ଦେଇ କହି ଥିଲେ ଯେ ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତିରେ ଆଶାନରୂପ ଉନ୍ନତି ଆମକୁ ବଳକା ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟରେ ପୁଂଜି ସଂପ□ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭୂତ ସୁଯୋଗ ଆଣି ଦେଇଛି । ଆମେ ସିଧାସଳଖ ବିଗତ ୮ ବର୍ଷ ଧରି ଖୋଲା ବଜାରରୁ କୌଣସି ଋଣ ଉଠାଇ ନଥିବା କଥା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏକ ଉ□ମ ଅନୁକରଣୀୟ ଉଦାହରଣ । ସରକାରୀ ବ୍ୟୟରେ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ତଥା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଆମ ବି□ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତିର ଦୁଇଟି ପ୍ରମୁଖ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସରକାର ମୁଖ୍ୟ ବଜେଟରୁ କୃଷିକୁ ଅଲଗା କରି କୃଷି କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବଜେଟ ଆଗତ କରିବା ସହିତ ସର୍ବାଧୁନିକ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ସମର୍ଥ ବି□

ବିଧାନସଭାରେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ସାଧାରଣ ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଯଦିଓ ସମୃଦ୍ଧ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ଭିନ୍ନତା ରହିଛି, ବିଶ୍ୱ ଅର୍ଥନୀତି ତଥାପି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସଂଘର୍ଷ ଜାରି ରଖିଛି ଏବଂ ସାମଗ୍ରିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଧୀରେ ଧୀରେ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି ।

ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତିର ପ୍ରଚଳନ କରିଛି ।

ଆସନ୍ତା ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ ପୂର୍ବରୁ ଓଡିଶା ଅର୍ଥନୀତି ସର୍ଭେ ରିପୋର୍ଟ ୨୦୧୪-୧୫ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଆରମ୍ଭରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଶିଳ୍ପ ଓ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଗତ ଦଶନ୍ଧିରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପରିଲକ୍ଷତି ହୋଇଛି । ପ୍ରକୃତ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟ ମଧ୍ୟ ଓଡିଶାରେ କେତେ ବର୍ଷ ହେଲା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ସହିତ ଜୀବନଧାରଣର ମାନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତ ଓ ଓଡିଶା ମଧ୍ୟରେ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ପ୍ରଭେଦ ଉଦବେଗର କାରଣ ବୋଲି ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରଥମେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବିଧାନସଭାରେ ଗୃହରେ ପ୍ରଥମ ଭାଗର କୃଷି ବଜେଟ ଆଗତ କରି ତାଙ୍କ ଅଭିଭାଷଣରେ ପ୍ରକାଶ କିରଥିଲେ, ଯେଉଁ କେତୋଟି ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୃଷି ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଛନ୍ତି ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଓଡିଶା ଅନ୍ୟତମ । ୨୦୧୩-୧୪ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୃଷି ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ ହେଲା । ସରକାର କୃଷି ଓ ଆନୁସଙ୍ଗିକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଗୁରୁତ୍ୱପ୍ରଦାନ କରି ତୃତୀୟ ବର୍ଷ ପାଇଁ କୃଷି ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଛନ୍ତି । କୃଷି ଜୀବିକାର ମେରୁଦଣ୍ଡ ଅଟେ । ଜନସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରାୟ ୬୦ ପ୍ରତିଶତ ଲୋକ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବିକା ପାଇଁ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାନ୍ତି । ଏଥି ସହିତ ସାମଗ୍ରିକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦରେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ଅଂଶ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ୧୯୫୦ ଦଶକରେ ଏହା ୭୦ ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ଥିବାବେଳେ ୨୦୧୪-୧୫ ବର୍ଷ ଅଗ୍ରୀମ ଅଟକଳ ଅନୁସାରେ ଏହା ୧୫.୩୯ ପ୍ରତିଶତକୁ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ତୁଳନାରେ ଅଣ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତିର କ୍ରମ ବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ନିଯୁକ୍ତି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନତିର ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ସୂଚନା ଅଟେ ।

ବିଧାନସଭାରେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ମୟ ବସୁଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ ରାଜ୍ୟ ଚତୁର୍ଥ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ (ଯାହା ତା ୩୧-୧୦-୨୦୧୩ରେ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା) ରିପୋର୍ଟ ସମେତ ତାଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଭି□ରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରିପୋର୍ଟ ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ୍ମକ ବ୍ୟାପକ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରତିଫଳନ ମଧ୍ୟ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ । ରାଜ୍ୟର ଚତୁର୍ଥ ଅର୍ଥ କମିଶନ, ରାଜ୍ୟରେ ତ୍ରିସ୍ତରୀୟ ସ୍ଥାନୀୟ ନିକାୟ ସଂସ୍ଥାକୁ ୨୦୧୫-୧୬ ଠାରୁ ୨୦୧୯-୨୦ ମଧ୍ୟରେ ୨୫,୩୨୫ କୋଟି ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହସ୍ତାନ୍ତର ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ । କମିଶନ ସୁପାରିଶ କରିଥିବା ଏହି ମୋଟ ୭୫,୩୨୫ କୋଟି ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ୧୨,୭୪୦ କୋଟି ୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ□ାୟତି ରାଜ ସଂସ୍ଥା ଓ ନଗରା□ଳ ସଂସ୍ଥାକୁ ରାଜ୍ୟ ସଂଗଠିତ ପାଣ୍ଠିରୁ ଯିବା ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିବା ବେଳେ ଅବଶିଷ୍ଟ ୧୨,୫୮୪ କୋଟି ୯୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିଛନ୍ତି । କମିଶନଙ୍କ ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମୟ ହେଉଛି ୨୦୧୫-୧୬ରୁ ୨୦୧୯-୨୦ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ□ାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମେତ ନଗରା□ଳ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡିକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ସମ୍ବଳ ହସ୍ତାନ୍ତର କରି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଧିକ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ସହିତ ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ କରିବାକୁ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧ । ତେଣୁ ଏହି ଚତୁର୍ଥ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ୨୦୧୫-୨୦୨୦ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ୧୨,୭୯୨ କୋଟି ୭୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ବଜେଟରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି । ଅବଶ୍ୟ ଏହା ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ସୁପାରିଶକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ । ତଦନୁଯାୟୀ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପ□ାୟତିରାଜ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ୮୬୪ କୋଟି ୨୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ମୋଟ ୨୦୮୬ କୋଟି ୩୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ବୋଲି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ବଜେଟ ଭାଷଣରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

କୃଷି ବଜେଟ

ରାଜ୍ୟ ବଜେଟର ପ୍ରଥମ ଭାଗଟି ହେଉଛି କୃଷି । ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦର ପରିମାଣ ଯଥାକ୍ରମେ ୫୪୬.୧୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ୨୫୭୮.୨୭ କୋଟି ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଛି । ଆସନ୍ତା ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୋଟ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ପରିମାଣ ତେଣୁ ୩୧୨୪.୩୮ କୋଟି ଟଙ୍କା ଯାହାକି ବିଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ୧୪.୫୩ ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି ।

କୃଷି ପାଇଁ ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବଜେଟରେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ରୋଜଗାର ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି। ପୁଣି ଗତ ୨୦୧୩ ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯେଉଁ କୃଷିନୀତ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ, ସେହି ନୀତିରେ ନୂଆପିଢ଼ିର କୃଷକଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯିବା ସହିତ କୃଷିକୁ ଏକ ଲାଭଦାୟକ ଜୀବିକାରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ରହିଛି ଆତ୍ମ ନିର୍ଭରଶୀଳତା

ମାଧ୍ୟମରେ ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ, ନୂତନ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳର ପ୍ରୟୋଗ ମୂଲ୍ୟସୂଚୀରେ ଅନିଶ୍ଚିତତା ହ୍ରାସ ଏବଂ ଚାଷୀଙ୍କ ଆୟବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବିବିଧ ପଦକ୍ଷେପ, ଯାହା ଚଳିତ ବର୍ଷର କୃଷି ବଜେଟରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ।

ବିଗତ ତିନିଟି ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷକୁ ହିସାବ କରାଯାଉ । ୨୦୧୨-୧୩ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ କୃଷି ଓ ଆନୁସଙ୍ଗିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ୫୬୨୭ କୋଟି ୮୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିବା ବେଳେ ଗତ ୨୦୧୩-୧୪ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହା ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଭାବେ ୭୧୬୧ କୋଟି ୮୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା ।ବଜେଟରେ ସେହି ଅଟକଳକୁ ୧୦,୯୦୩ କୋଟି ୬୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଥିଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ କୃଷି ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ ସମୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସହିତ ମୌସୁମୀର ଅନିଶ୍ଚିତତା ଓ ବୃଷ୍ଟିପାତର ଅନିୟମିତତା ସ□େ ରାଜ୍ୟର ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ବିଗତ ୨୦୧୨-୧୩ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଏକ ସର୍ବକାଳୀନ ରେକର୍ଡ ହାସଲ କରି ୧୧୪ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ ଟନରେ ପହ□ିଥିଲା । ୨୦୧୩-୧୪ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ତୃତୀୟ ଥର ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ କୃଷି କର୍ମଣ ପୁରସ୍କାର ପାଇଛି । ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯେ ୨୦୧୩-୧୪ ମସିହାରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନରେ ଓଡିଶା ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଗ ରାଜ୍ୟ ସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରି ଥିବାରୁ କୃଷି କର୍ମଣ ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିଛି । ଅଗ୍ରୀମ ଅଟକଳ ଅନୁସାରେ ୨୦୧୪-୧୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ୧୨୦ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ ଟନକୁ ଛୁଇଁବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇଛି ।

୨୦୧୫-୧୬ ବର୍ଷର କୃଷି ବଜେଟରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ଚାଷୀର ଉପାର୍ଜନ ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହେବା ପାଇଁ ବିହନ ପାଇଁ କର୍ପସ ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କରାଯାଇ ଉନ୍ନତ ମାନର ବିହନ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ କୃଷି ବିଭାଗର ୩ କୋଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗକୁ ବିନା ସୁଧରେ ୧୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦୀ ଋଣ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ସେହିପରି ଉଚିତ ସମୟରେ ରାସାୟନିକ ସାର ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ଏବଂ ଉଭୟ ଖରିଫ ଏବଂ ରବି ଋତୁର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ସାର ମହଜୁଦ କରି ରଖିବା ପାଇଁ ୧୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଏକ କର୍ପସ ପାଣ୍ଠି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଏହି ଅର୍ଥ ଜରିଆରେ ସାର ସଂଗ୍ରହ ଓ ବିତରଣ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ମହାସଂଘ ଓ ଓଡିଶା କୃଷି ଶିଳ୍ପ ନିଗମକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ବୋଲି ବଜେଟରେ ସୂଚନା ଦିଆ ଯାଇଛି ।

ଏହି କୃଷି ବଜେଟରେ ଗଭୀର ନଳକୂପ ଓ ଜଳସେଚନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସକାଶେ ୫୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ଜଳନିଧି (ଗ୍ରାମ୍ୟ ଭି□ଭୂମି ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଠି) ପାଇଁ ୧୬୦ କୋଟି ଟଙ୍କା, କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ କ୍ଷେତ୍ର ଯାନ୍ତ୍ରୀକରଣ ବାବଦରେ ୨୪୦ କୋଟି ଟଙ୍କା, ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କୃଷି ବିକାଶ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ୫୫୪ କୋଟି ୫୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ମୃ□ିକା ଓ ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ ବାବଦରେ ରାଜ୍ୟର ୨୬ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ୨୫୮ କୋଟି ୧୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ବାବଦରେ ୨୧୮ କୋଟି ୮୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ମିଶନ ପ୍ଲସ ନାମକ ଏକ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ୧୭ କୋଟି ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ରାଜ୍ୟ ଆଳୁ ମିଶନ ବାବଦରେ ୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା, ଆଳୁର ଅଭାବ ଦୂର କରିବାକୁ ନାଫେଡ୍ ଓ ମାର୍କଫେଡ ଜରିଆରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଏକ ମଧ୍ୟବ□ୀକାଳୀନ ଭଣ୍ଡାର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର କର୍ପାସ ପାଣ୍ଠି ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ହୋଇଛି । ଏସବୁ ସମେତ ବିଜୁ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ଯୋଜନାରେ ଚାଷୀ ଓ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବୀମା ଯୋଜନାରେ ୯୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ହୋଇଛି ।

କୃଷି ବଜେଟ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁସଂପଦ ବିଭାଗର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ, ଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ବଜେଟରେ ୫୨୦ କୋଟି ୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିଲା । ମାତ୍ର ତାହାକୁ ଏଥର ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇ ୬୨୪ କୋଟି ୮୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଅଣଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟରେ ୨୫୯ କୋଟି ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିବା ବେଳେ ଚଳିତ ବର୍ଷର ବଜେଟରେ ତାହାକୁ ୨୯୫ କୋଟି ୯୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ଯୋଜନା ଅଟକଳ ୨୬୦ କୋଟି ଟ୮୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ୩୨୮ କୋଟି ୮୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି । ଏଥିରେ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ, ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଜଳାଶୟ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସଂପ୍ରସାରଣ ସେବା, ଋଣ ପାଇଁ ସ୍ୱଳ୍ପ ହାରରେ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ, ମତ୍ସ୍ୟଜୀବୀଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ, ପଶୁପାଳନ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ଓ ଭି□ଭୂମି ସୁବିଧାର ଉନ୍ନତିକରଣ, ଉନ୍ନତମାନର ପ୍ରଜନନ ସୁବିଧା ଓ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଋଣ ଉପରେ ସୁଧରିହାତି ପ୍ରଭୃତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

କୃଷି ବଜେଟ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମବାୟ

ବିଭାଗ ପାଇଁ ଚଳିତ ବଜେଟରେ ଉଭୟ ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ୮୯୨କୋଟି ୨୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି । ଏଥିରେ ଶସ୍ୟବୀମା, ସମବାୟ ଋଣ, ଶସ୍ୟଋଣ ଉପରେ ସୁଧ ରିହାତି, ମିଆଦୀ ଋଣ ଉପରେ ସୁଧ ରିହାତି, ୫୪୪ ଟି ପଣ୍ୟାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଫଳ ଓ ପନିପରିବା ଉପରେ ବଜାର ମାସୁଲ ଛାଡ, ଶସ୍ୟ ଶୁଖାଇବା ପାଇଁ କଂକ୍ରିଟ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଏବଂ ଅମଳ ପାଇଁ ଚଟାଣ ନିର୍ମାଣ ଓ ମାର୍କଫେଡ ପାଇଁ କର୍ପସ ପାଣ୍ଠି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

କୃଷି ବଜେଟରେ ଅନ୍ୟତମ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗଟି ହେଉଛି ଜଳ ସଂପଦ ବିଭାଗ । କାରଣ କୃଷିର ଉନ୍ନତି ଓ ଉତ୍ପାଦକତା ଜଳସେଚନ ସହିତ ଅଙ୍ଗାଙ୍ଗୀଭାବେ ଜଡିତ । ଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହି ବିଭାଗ ପାଇଁ ବଜେଟରେ ୫୦୮୭ କୋଟି ୬୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଟକଳ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ବର୍ଷ ବଜେଟରେ ତାହାକୁ ୬୨୧୭ କୋଟି ୧୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଅଣ ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ୨୦୧୪-୧୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୧୧୪୭ କୋଟି ୮୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିଲାବେଳେ ଚଳିତ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହା ୪୯୫୭ କୋଟି ୧୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହି ବୃଦ୍ଧିର ପରିମାଣ ପ୍ରାୟ ୨୬ ପ୍ରତିଶତ ବୋଲି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି ।

ବୃହତ ଓ ମଧ୍ୟମ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମେତ ଜଳକ୍ଷେତ୍ର ଭି□ଭୂମି ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ, ବୃହତ ଉଠା ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ, ଅଚଳ ହୋଇ ପଡିଥିବା ଉଠାଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପର ପୁନରୁଦ୍ଧାର, ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ଜଳନିଷ୍କାସନ, ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ ତଥା ଜଳର ସୁବିନିଯୋଗ, ସେଚା□ଳ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ନଗରା□ଳରେ ଗୃହର ଛାତ ଉପରେ ବର୍ଷା ଜଳର ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ଭୂତଳ ଜଳର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି, କେନାଲ ଲାଇନିଙ୍ଗ୍ ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ନଦୀ ଓ କେନାଲ ବନ୍ଧକୁ ଉନ୍ନତ ରାସ୍ତା ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଗୀକରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁକୁ କୃଷି ବଜେଟରେ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ଜଳର ସୀମିତ ଉପଲବ୍ଧିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହାକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରି ରଖିବା ସହିତ ଭୂତଳ ଜଳର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ବିଷୟ ବଜେଟରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି । ଆସନ୍ତା ୨୦୧୯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୫ ବର୍ଷ ପାଇଁ ନଗରା□ଳର ସରକାରୀ ଅଟ୍ଟାଳିକାର ଛାତ ଉପରେ ବର୍ଷା ଜଳର ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ୧୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଆଉ କେତେକ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଘରୋଇ ଅଟ୍ଟାଳିକାକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଯୋଜନାରେ ସାମିଲ କରାଯାଇ ଏଥିପାଇଁ ହେଉଥିବା ବାସ୍ତବ ଖର୍ଚ୍ଚର ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ କିନ୍ତୁ ଏହାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ୪୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ଯୋଜନାର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଝାରସୁଗୁଡା, ବଲାଙ୍ଗୀର ଓ ଟିଟିଲାଗଡରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ଓ ଚଳିତ ବଜେଟରେ ଏଥିପାଇଁ ୭ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ସାଧାରଣ ବଜେଟ

ବିଧାନସଭାରେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ସାଧାରଣ ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଯଦିଓ ସମୃଦ୍ଧ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ଭିନ୍ନତା ରହିଛି, ବିଶ୍ୱ ଅର୍ଥନୀତି ତଥାପି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସଂଘର୍ଷ ଜାରି ରଖିଛି ଏବଂ ସାମଗ୍ରିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଧୀରେ ଧୀରେ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ ୨୦୧୧-୧୨ ଠାରୁ ୨୦୧୩-୧୪ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିବା ମାନ୍ଦାବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତି ଆସିଛି ଏବଂ ସାମଗ୍ରିକ ରାଜ୍ୟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ ଅଟକଳ ଅନୁସାରେ ୨୦୧୪-୧୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ୮.୮ ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । ଅଗ୍ରୀମ ଅଟକଳ ସୂଚାଇ ଦେଉଛି ଯେ ଜାତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ତୁଳନାରେ ରାଜ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ଅଧିକ ହେବ । ତେବେ ବ□ମାନ ସୁଦ୍ଧା ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ବିଶ୍ୱ ଓ ଦେଶର ଅର୍ଥନୀତିରେ ଅନିଶ୍ଚିତତା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସ୍ଥିର ମୂଲ୍ୟସୂଚୀ ଓ ଚଳିତ ମୂଲ୍ୟସୂଚୀ ଅନୁସାରେ ସାମଗ୍ରିକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ଯଥାକ୍ରମେ ୮ ପ୍ରତିଶତ ଓ ୧୨ ପ୍ରତିଶତ ହେବ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଉଥିବା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଏକଥା ସତ ଯେ ୨୦୦୫-୦୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷଠାରୁ ରାଜ୍ୟ ବଜେଟରେ ରାଜସ୍ୱ ବଳକା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଆର୍ଥିକ ନିଅ□ ସାମଗ୍ରିକ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ୩ ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥାଇ ଋଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସ୍ଥିରତା ଆଣିବା ସହିତ ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟରେ ଉନ୍ନତି ଆସିବା ଦ୍ୱାରା ଆମ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତିରେ ପରିବ□ନ ଆସିଛି । ରାଜ୍ୟ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ତାହାର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତିକୁ ବିଜ୍ଞତାର ସହିତ ପରିଚାଳନା କରିପାରୁଛି । ଓଡିଶା ବି□ୀୟ ଉ□ରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ ପରିଚାଳନା ଆଇନ୍ ୨୦୦୫

ଜରିଆରେ ରାଜ୍ୟ ସମସ୍ତ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିପାରିଛି । ଗତ ୨୦୧୧-୧୨ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷଠାରୁ ରାଜ୍ୟ ନିଜ ରାଜସ୍ୱରୁ ଦରମା, ପେନ୍‌ସନ୍ ଓ ସୁଧଦେୟର ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ତୁଳାଇ ପାରୁଛି । ଫଳରେ ପୁଁଜି ଓ ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ସମ୍ବଳ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଛି ବୋଲି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ବଜେଟ ଅଭିଭାଷଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ହେଁ ସ୍ୱୀକାର ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ କେତେକ ବାହ୍ୟ କାରଣରୁ ୨୦୧୪-୧୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ହାର ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ସେ କାରଣ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟଙ୍କ ଆଦେଶ ବଳରେ ରାଜ୍ୟରେ ଖଣିଖାଦାନ ବନ୍ଦ ରହିଛି ଏବଂ ଖଣିଜ ସଂପଦର ଉ□ୋଳନ ଓ ଚାଲାଣ ହ୍ରାସ ପାଇଛି, ଫଳରେ ନିଜସ୍ୱ ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟର ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ପାଇବା ସହିତ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ମଧ୍ୟ କମି ଯାଇଛି ଟିକସର ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ଏସବୁ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରୀକର ଟିକସ ସଂକ୍ରାନ୍ତ କ୍ଷତିପୂରଣ ମିଳିବାରେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ହେଉଛି ବୋଲି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ବଜେଟ୍ ଅଭିଭାଷଣରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରକୃତରେ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷଟି ହେଉଛି ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ । ଭାରତ ସରକାର ସଂସଦରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ରିପୋର୍ଟ ସଂସଦରେ ବଜେଟ ଅଧିବେଶନରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିନାହାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଏହା ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଗତ ୧୬ ତାରିଖରେ ବିଧାନସଭାରେ ତାଙ୍କର ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଥିଲେ ହେଁ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ପ୍ରଭାବ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ । ଅତୀତରେ ଏହିପରି ସମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ୨୦୦୫-୦୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବଜେଟ ଓ ୨୦୧୦-୧୧ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଲେଖାନୁଦାନ ବା କାମଚଳା ବଜେଟ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।

ଭାରତ ସରକାର ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଯୋଜନା କମିଶନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରି ନୀତି ଆୟୋଗ ସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ତେଣୁ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଓଡିଶା ସରକାର କେତେ ଅର୍ଥ ପାଇବେ ତାହାର କୌଣସି ସୂଚନା ମିଳି ନଥିବାରୁ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବଜେଟ ପରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅତିରିକ୍ତ ବଜେଟ ଜରିଆରେ ପରେ ସେ ସବୁ ଅର୍ଥର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରିବେ ବୋଲି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାକ୍ ବଜେଟ ପରାମର୍ଶ

୨୦୧୫-୧୬ ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପରିସଂପତି, ସାମାଜିକ ଏବଂ ମାନବ ପୁଁଜି ସୃଷ୍ଟି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରାକ୍ ବଜେଟ୍ ପରାମର୍ଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କଠାରୁ ବକେୟା ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟ, ପୁଁଜି ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି, ଉନ୍ନତମାନର ବିହନ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବ୍ୟୟ ବରାଦ, ଅମଳ ପରବ□ୀ ସମୟରେ ଶସ୍ୟକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ପଣ୍ୟାଗାର ଓ ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉପରେ ବିଭିନ୍ନ ପରାମର୍ଶ ପାଇଛନ୍ତି । ଉପଲବ୍ଧ ସମ୍ବଳ ଓ ବି□ୀୟ ଉ□ରଦାୟୀ ଓ ବଜେଟ ପରିଚାଳନା ଆଇନ ୨୦୦୫ ଅନୁସାରେ ଆର୍ଥିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହିସବୁ ପରାମର୍ଶ ଭି□ିରେ ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି ବୋଲି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ବଜେଟ ଭାଷଣରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ତ୍ରୈମାସିକ ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ଧାରା

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ହସ୍ତଗତ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ତେଣୁ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଜସ୍ୱ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ତ୍ରୈମାସିକ ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ଧାରାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ତଥା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସର ଅଂଶ ବାବଦରେ ଅର୍ଥ ପାଇଁ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଆନୁମାନିକ ପ୍ରାପ୍ତିକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଏହି ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ପୂର୍ବ ସୂଚନା ନ ମିଳିବାରୁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ନିମନ୍ତେ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଆନୁମାନିକ ପ୍ରାପ୍ତି ଉପରେ ସାମାନ୍ୟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରି ଏହି ବଜେଟ ଅଟକଳ ହୋଇଛି ।

ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାର ଅଟକଳ

୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ଅଟକଳ ୪୪୧୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ୪୦୧୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ସରକାରୀ କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ୪୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । କେନ୍ଦ୍ର ଯୋଜନା ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବ□ିତ ଯୋଜନା ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ଯଥାକ୍ରମେ ୩୪୯ କୋଟି ୫୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ୩୧ କୋଟି ୯୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟରେ କରାଯାଇଛି । ଋଣ ପରିଶୋଧକୁ ମିଶାଇ ବଜେଟ ଅଟକଳ ଅନୁସାରେ ମୋଟ ବ୍ୟୟ

ପରିମାଣ ୮୪୪୮୭ କୋଟି ୭୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ରାଜ୍ୟ ବଜେଟରେ ଆକଳିତ ବ୍ୟୟ ବରାଦକୁ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତିରୁ ୭୦୯୪୦ କୋଟି ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସରକାରୀ ରଣ ଓ ଅଗ୍ରୀମ ପରିଶୋଧରୁ ୨୪୦ କୋଟି ୨୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ରଣ ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିରୁ ମିଳିବାକୁ ଥିବା ୧୩୩୦୬ କୋଟି ୯୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଭରଣା କରାଯିବ ବୋଲି ଜଣାଯାଇଛି ।

ପୁଁଜି ସଂପତ୍ତିର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ

ଦ୍ରୁତ ଅର୍ଥନୀତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଭିତ୍ତିଭୂମି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁଁଜି ନିବେଶର ମୁଖ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବା ଅନୁଭବ କରି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଚଳିତ ବଜେଟରେ ପୁଁଜି ନିବେଶ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ୩ ପ୍ରତିଶତ ସୀମାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବହୁବର୍ଷ ପରେ ଅତିକ୍ରମ କରିବେ ବୋଲି ଏହି ବଜେଟରେ ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଚଳିତ ବଜେଟ ଅଟକଳ ଅନୁସାରେ ଏହି ଅନୁପାତ ୪.୩୫ ପ୍ରତିଶତ ରଖାଯାଇଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ସରକାରୀ ରଣ ଓ ଅଗ୍ରୀମ, ପୁଁଜି ସଂପତ୍ତିର ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଅନୁଦାନ ଏବଂ ପୁଁଜି ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ମିଶାଇ ଏହି ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ୯୭୩୬ କୋଟି ୭୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହେବ, ଯାହା ମୋଟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦର ୨.୮୦ ପ୍ରତିଶତ । ପୁଂଜି ସଂପତ୍ତିର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ମଧ୍ୟ ୪୮୭୭ କୋଟି ୩୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

ନବ କଳେବର ୨୦୧୫ ପାଇଁ ବଜେଟ

ଦୀର୍ଘ ୧୯ ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନ ପରେ ପୁରୀ ନବ କଳେବର ୨୦୧୫ ପାଇଁ ବଜେଟରେ ୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ମନ୍ଦିର ସହର ପୁରୀ ଓ ଏହାର ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରଚଳିତ ସାଧାରଣ ସେବା ଓ ସୁବିଧାର ଉନ୍ନତିକରଣ, ବିଭିନ୍ନ ସଂପୃକ୍ତ ସରକାରୀ ବିଭାଗଦ୍ୱାରା ଭିତ୍ତିଭୂମି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସେବା ସମେତ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିରରେ ନିୟମିତ ନୀତି, ରଥ ନିର୍ମାଣ, ପାଳିଆ ସେବକ ଓ ଦଇତାପତି ନିଯୋଗଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ, ସେବକମାନଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ଓ କୋଠଭୋଗ ପ୍ରଭୃତିର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହାବ୍ୟତୀତ ନବକଳେବର ୨୦୧୫ ଉପଲକ୍ଷେ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଐତିହ୍ୟ ସଂପନ୍ନ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରକୁ ଏକକାଳୀନ ଅନୁଦାନ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ବଜେଟରେ ୫କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ନବକଳେବର ରଥଯାତ୍ରା ସମୟରେ ପର୍ଯ୍ୟଟନପୁଲିସଙ୍କୁ ମୁତୟନ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ବିଭାଗର ବଜେଟରେ ୩ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟବରାଦ ହୋଇଛି । ତୀର୍ଥଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ନବ କଳେବର ସମୟରେ ମାଳତୀପାଟପୁର ବସ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଡରୁ ପୁରୀ ସହରକୁ ମାଗଣାରେ ନେବା ପାଇଁ ଚଳିତ ବଜେଟରେ ୪୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ନବ କଳେବର ସମୟରେ ପୁରୀ ସହରରେ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ଧରି ଅତ୍ୟାବଶକୀୟ ସେବା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ପୁରୀରେ ଶକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ୬୭ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ଆଇନ ବିଭାଗ ଜରିଆରେ ଚଳିତ ବଜେଟରେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରକୁ ୨୫ କୋଟି ୩୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରେ ସେବକମାନଙ୍କ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଇଂରାଜୀ ମାଧ୍ୟମ ଆବାସିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଗରିବ ଓ ଅଭାବୀ ସେବକ ପରିବାରର ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ବଜେଟରେ ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ନଗରାଞ୍ଚଳରେ ପରିମଳ ସମସ୍ୟା ପାଇଁ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ମିଶନ ଯୋଜନାରେ ୨୨୯ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ହୋଇଛି । ସେହିପରି ସମ୍ବଲପୁର ଓ ରାଉରକେଲାଠାରେ ନୂତନ ଭାବେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ମହାନଗର ନିଗମ ଭୂତଳ ନର୍ଦ୍ଦମା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାପାଇଁ ୯୫୭

ବିଷୟ	୨୦୧୪-୧୫	୨୦୧୫-୧୬
	ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ ଆକଳନ	ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ ଆକଳନ
ଅଣଯୋଜନା	୪୦୭୧୧.୦୧	୪୩୯୫୬.୩୨
ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା	୩୮୮୧୦.୦୦	୪୦୧୫୦.୦୦
କେନ୍ଦ୍ର ଯୋଜନା	୬୦୯.୪୨	୩୪୯.୫୫
କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା	୯.୧୫	୩୧.୯୧
ମୋଟ	୮୦୧୩୯.୫୮	୮୪୪୮୭.୭୭

କୋଟି ୭୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ହୋଇଛି । ଏହାର ପ୍ରାକ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଚଳିତ ବଜେଟରେ ୨୪ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ବହିଃ ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧୀନରେ ଓଡିଶା ନଗରା□ଳ ଭି□ିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଠି ପାଇଁ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କର ସହାୟତାରେ ବ୍ରହ୍ମପୁର ସହରରେ ବସ୍ତି ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ୭୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଚଳିତ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରୁ ଓଡିଶା ହାଉସିଂ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଜନାକୁ ଏକତ୍ର କରି ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ସହିତ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ଚଳିତ ବଜେଟରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଥିପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ହୋଇନାହିଁ । ବ୍ରହ୍ମପୁର ଓ ଗୋପାଳପୁରରେ ବାତ୍ୟାଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ପରିବହନ ଓ ବିତରଣ ଭି□ିଭୂମିର ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏସୀୟ ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ ସହାୟତାରେ ୨୧୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ରାଜଧାନୀରେ ବିଦ୍ୟୁତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତିକରଣ ପାଇଁ ବଜେଟରେ ୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟର ଶିଳ୍ପନୀତି - ୨୦୧୫ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଅନ୍ତିମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ରହିଛି । ଏହାର ନୀତି ପ୍ରଣୀତ ହେବାପରେ ଏହାର ଆର୍ଥିକ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପରେ ବଜେଟରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯିବ ବୋଲି ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି । ୧ ଟଙ୍କା ଦରରେ ଚାଉଳ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ୧୪୦୨ କୋଟି ୯୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗରେ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ପଡିକାର୍ଡର କଂପ୍ୟୁଟରୀକରଣ କରାଯାଇ ଜାଲ ପଡିକାର୍ଡ ବ୍ୟବହାରକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ବିଭାଗରେ ୫ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଭୁବନେଶ୍ୱର ରେଳ ଷ୍ଟେସନର ଆଧୁନିକୀ କରଣ ନିମନ୍ତେ ୪୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ବିଜୁ ଗାଁ ଗାଡି ଯୋଜନା ପାଇଁ ୬ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ବିଚାର ବିଭାଗର ଭି□ିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ୬୩ କୋଟି ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଧୁନିକୀକରଣ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ଯୋଜନାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଆବାସିକ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଓଡିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ୪୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଫାଇଲିନ ଏବଂ ପରବ□ୀ ବନ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ଗଂଜାମ, ପୁରୀ ଓ ଖୋର୍ଦ୍ଧାରେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଗୃହର ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଗୃହ ପାଇଁ ଭି□ିଭୂମି ଯଥା, ଆନ୍ତଃ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ, ଜଳ ଯୋଗାଣ, ପରିମଳ ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏହାଛଡା ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଏନ୍.ସି.ଆର୍.ଏନ୍.ପି. ଅତିରିକ୍ତ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପାଇଁ ଯଥାକ୍ରମେ ୧୯୮ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ୨୦୨ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରାଚୀନ ଓ ବୌଦ୍ଧ କୀ□ିରାଜିର ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ୧୬ କୋଟି ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଭାଗବତ ଟୁଙ୍ଗୀର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ୩ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ବଜେଟ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ ପାଇଁ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ) ■■

ବ୍ୱାଟର ନମ୍ବର-ଭିଏ ୨୯/୩, ୟୁନିଟ-୨, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୦୯

ପୃଷ୍ଠା୩୭ର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ

ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କର ରାଜସ୍ୱ ଅଧିକାର ଭି□ିରେ ଆବ□ିତ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଏହାର ପରିଚାଳନା ଜନହିତ କର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । କାରଣ ରାଜ୍ୟର ଶାସନ ପ୍ରଣାଳୀ ଉପରେ ଏହା ନିର୍ଭର କରେ । ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ କାରଣ ଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇପାରେ ।

ଶେଷକଥା

ବଜେଟ ଦେଶର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମାଧ୍ୟମ ହେଲେ ହେଁ ସବୁ ସମସ୍ୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଓ ସମାଧାନ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । କେତେକ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ କାରଣରୁ ନୂତନ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ । ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରଥମରେ ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ଉଦ୍ଭବ ହୁଏ । ତାପରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ । ବ□ମାନ ବଜେଟରେ ସେ ସବୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇନାହିଁ । ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ, ଜୀବନ ଧାରଣର ମାନ ପରିବ□ିତ ହୁଏ । ଏ ଅବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଲେ ପରିବ□ିତ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଉଦ୍ଭବ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ହୋଇପାରେ । ଆମର ଦକ୍ଷ ମାନବ ସମ୍ବଳ ଏପରି ଏକ ସମସ୍ୟା । ଏଥିପାଇଁ ମାନଚିତ୍ର ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ । ଅଧିକ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଆର୍ଥିକ ଶୃଙ୍ଖଳା, ସ୍ୱଦେଶୀ ଜ୍ଞାନ ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ଅନୁସୃତ ପଦକ୍ଷେପ ଦୃଢ଼ ହୋଇପାରିବ ଦକ୍ଷ ମାନବ ସମ୍ବଳର ଉପଯୁକ୍ତ ବିନିଯୋଗ ହୋଇପାରିଲେ । ଅର୍ଥନୀତିର ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ । ■■

** ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଓଡିଶା*

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି

• ଡକ୍ଟର ପରୀକ୍ଷିତ ସାହୁ

ପ୍ରାଥମିକ ଓ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ପୃଥକ ପୃଥକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି ରହିବ । ପି.ଟି.ଏ ଆବାହକ-ସଭ୍ୟ, ଶିକ୍ଷକ-ସଭ୍ୟ ଓ ଛାତ୍ର-ସଭ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ କମିଟିର ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ ବା ଚୟନ କରିବେ । ଏହି ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ନିର୍ବାଚିତ ବା ଚୟନ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ମୁକ୍ତ ବୈଠକରେ କରାଯିବ ।

ଶିକ୍ଷାର ସାର୍ବଜନୀନକରଣ, ଉନ୍ନତିକରଣ ଓ ତାର ଗୁଣାତ୍ମକମାନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନେ ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ ଭଳି ଅନେକ ବର୍ଷ ଆଗରୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେଇଛନ୍ତି । ସେଗୁଡିକର ସୁଫଳ ଆମେ ପାଇନାହାନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ । ସମୟାନୁକ୍ରମ ଓ ଆଂଚଳିକ ବା ଆବଶ୍ୟକତା ଭି◻ିରେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡିକର ସୁଫଳ ଆମେ ଉପଲବ୍ଧି କରିଆସୁଛୁ । ୧୯୮୬ ମସିହାରେ ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷା ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ୧୯୯୨ ମସିହାରେ ଏଥିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟଖସଡା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା । ସେଥିରେ ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କିପରି ହାସଲ ହୋଇ ପାରିବ, ସେ ବିଷୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଆମ ସମ୍ବିଧାନରେ ଅନେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୯୩ ମସିହାରେ ଉନିକ୍ରିଷ୍ଣନଙ୍କ ଆବେଦନର ବିଚାର କରି ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟ ରାୟ ଦେଲେ ଯେ "ଶିଶୁର ବଂଚିବାର ଅଧିକାର" ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷାର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ । ୨୦୦୨ ମସିହାରେ ସମ୍ବିଧାନର ୮୬ ତମ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇ ଧାରା ୨୧(କ) ରେ ଶିଶୁର ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଦିଆଗଲା । ପରବ◻ୀ ସମୟରେ ୨୦୦୯ ମସିହାରେ ଭାରତର ସଂସଦ ଶିଶୁ ପାଇଁ ମାଗଣା ଓ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ଏକ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ ଅଧିନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କଲେ । ଏଥିରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଶିକ୍ଷକ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତି, ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଥିରେ କେନ୍ଦ୍ରସରକାର, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓ ସ୍ଥାନୀୟ କ◻ୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏକ ଅଭିନବ ପରିବ◻ନ ଅଣାଯିବାରେ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଉଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ରୂପରେଖ ଓ ଗଠନ

ଓଡ଼ିଶାରେ ଶିଶୁର ମୁକ୍ତ ଓ

ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ନିୟମ-୨୦୧୦ର ନିୟମ -୩ ର ପୁଙ୍ଖାନୁପୁଙ୍ଖ ଆଲୋଚନା କରି ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ସରକାରୀ / ସରକାରୀ ସହାୟତାପ୍ରାପ୍ତ ଏକ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ଗଠନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସଂଶୋଧିତ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ତାହାର ସବିଶେଷ ଆଲୋଚନା ନିମ୍ନମତେ କରାଯାଇଛି । ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ଓ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରୀୟ ଶିକ୍ଷାଦାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବ (ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରଥମରୁ ଦଶମ, ୬ଷ୍ଠରୁ ଦଶମ, ୪ର୍ଥ ରୁ ଦଶମ, ୮ମ ରୁ ଦଶମ) ସେମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ଓ ବିକାଶ କମିଟି (SMDC) ସହିତ ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଗଠନ କରିପାରିବେ ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ସଭ୍ୟମାନେ ପି.ଟି.ଏ.ର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ନିର୍ବାଚିତ ହେବେ । ଏଥିରେ ୧୯ ଜଣ ସଭ୍ୟ / ସଭ୍ୟା ରହିପାରିବେ ।ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ ୧୨ ଜଣ ପିତାମାତା ସଭ୍ୟ ରହିପାରିବେ ଏବଂ ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ସଭ୍ୟ ପୁରୁଷମାନେ ରହିବେ । (ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଅତିକମ୍‌ରେ ଜଣେ ଅନୁସୂଚୀତ ଜାତି / ଜନଜାତି /ଅନଗ୍ରସର ଗୋଷ୍ଠୀରୁ ଥିବା ବିଧେୟ । ଏଥି ସହିତ ଜଣେ ସଭ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ହୋଇଥିବେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସେହି ଭଳି ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ଉପଲବ୍ଧତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।) ଅନ୍ୟ ୫୦% ସଭ୍ୟ ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁସାରେ ମହିଳା ବର୍ଗରୁ ରହିବେ । ଅନ୍ୟ ୭ ଜଣ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ୨ଟି ଆଧାରରେ ଚୟନ କରାଯିବ ।

Ex-officio ସଭ୍ୟ ଓ ମନୋନୀତ ସଭ୍ୟ । ୧ମ ଆଧାର ଅନୁସାରେ ଯେଉଁ ଗ୍ରାମ ପ□ାୟତ / ବିଜ୍ଞପିତ ଅଂଚଳ ପରିଷଦ / ମ୍ୟୁନିସିପାଲଟି /ମହାନଗର ନିଗମ ପରିସରରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅବସ୍ଥିତ ସେଥିରୁ ଜଣେ ଓ୍ୱାର୍ଡମେମ୍ବର / କାଉନସିଲର୍ / କର୍ପୋରେଟରଙ୍କୁ ସଭ୍ୟ କରାଯିବ । ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ଜଣେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କର୍ମୀ ବା ଆଶା କର୍ମୀଙ୍କୁ ସଭ୍ୟ କରାଯିବ । ଗ୍ରାମ ବା ପାଖରେ ଥିବା ଜଣେ ଅଙ୍ଗନଓ୍ୱାଡି କର୍ମୀଙ୍କୁ ସଭ୍ୟ କରାଯିବ ଓ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ବା ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସଭ୍ୟ ଭାବେ ନେଇ ହେବ ।୨ୟ ଆଧାର, ଆଧାର ଅନୁସାରେ ସଂପୃକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ସଭ୍ୟ ରହିବେ ।ଶିଶୁ କ୍ୟାବିନେଟର ମୁଖ୍ୟ ଓ ମୀନା ମ□ର ମୁଖ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ୨ଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ସଭ୍ୟ କରାଯିବ । ଆବାହକ-ସଭ୍ୟ ଓ ଶିକ୍ଷକ-ସଭ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚୟନ / ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଭୋଟ ଦେବାର କ୍ଷମତା ରହିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ Ex-officio ସଭ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଭୋଟ ଦାନ କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିପାରିବ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ସୁପରିଚାଳନା ପାଇଁ କମିଟି ପିତାମାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଅଧକ୍ଷ ଓ ଜଣେ ଉପାଧକ୍ଷଙ୍କୁ ଚୟନ କରିବେ । ଏହି ୨ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ମହିଳା ରହିବେ ।

ଯଦି କୌଣସି ସଭ୍ୟଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ବା ବାସଗୃହର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥାଏ, ବା ତାଙ୍କ ପିଲାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୁଏ ତେବେ ସେହି ପିତାମାତା ସଭ୍ୟଙ୍କର ସଭ୍ୟପଦ ରଦ୍ଦ ହୋଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ସମାପ୍ତ ହେବ, ସେମାନଙ୍କର ଏହି କମିଟିର ସଭ୍ୟପଦ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୟଂ ରଦ୍ଦ ହୋଇଯିବ ।ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ଆବାହକ-ସଭ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ସଭ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ତାଙ୍କର ସଭ୍ୟ ପଦରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେବାକୁ ଚାହିଁବେ, ସେ କମିଟିର ଅଧକ୍ଷଙ୍କୁ ଲିଖିତ ଆକାରରେ ତାଙ୍କର ଇସ୍ତଫା ପତ୍ର ପଠାଇ ପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଇସ୍ତଫା ପତ୍ରକୁ ଯେଉଁ ଦିନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଗ୍ରହଣ କରିବ ସେହି ଦିନଠାରୁ କାଏମ୍ ରହିବ । ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ଆବାହକ-ସଭ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଯଦି ଜଣେ ସଭ୍ୟ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ୩ଟି ବୈଠକରେ ପୂର୍ବସୂଚନା ବ୍ୟତିକ ଅନୁପସ୍ଥିତି ରହିବେ, ତେବେ ତାଙ୍କର ସଭ୍ୟ ପଦ ଛାଏଁ ଛାଏଁ ରଦ୍ଦ ହୋଇଯିବ । କମିଟିର Ex-officio ସଭ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟଙ୍କର ଇସ୍ତଫା ବା ଅନ୍ୟ କାରଣରୁ ଖାଲି ପଡିଥିବା ସଭ୍ୟପଦ ଗୁଡିକୁ ପି.ଟି.ଏ ରୁ ସମାନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ସମାନ ବର୍ଗର ସଭ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ କରାଯିବ । ଏହା କମିଟିର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ପଦବୀ ଖାଲି ହେବାର ୩୦ ଦିନ ଭିତରେ ପୂରଣ ହେବ ଯଦି ଆବାହକ-ସଭ୍ୟଙ୍କର ସ୍ଥାନାନ୍ତର / ଅବସର /ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ ବା କୌଣସି କାରଣରୁ ସ୍ୱଳ୍ପକାଳୀନ ଛୁଟି ବ୍ୟତୀତ ସେ ଛୁଟିରେ ରହନ୍ତି,ତେବେ ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଥିବା ସବୁଠାରୁ ବରିଷ୍ଠ ଶିକ୍ଷକ ତାଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବେ ।

ପ୍ରାଥମିକ ଓ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ପୃଥକ ପୃଥକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି ରହିବ । ପି.ଟି.ଏ ଆବାହକ-ସଭ୍ୟ, ଶିକ୍ଷକ-ସଭ୍ୟ ଓ ଛାତ୍ର-ସଭ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ କମିଟିର ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ ବା ଚୟନ କରିବେ । ଏହି ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ନିର୍ବାଚନ ବା ଚୟନ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ମୁକ୍ତ ବୈଠକରେ କରାଯିବ । ପି.ଟି.ଏ ର ଅତି କମରେ ୪୦% ସଭ୍ୟ ବୈଠକରେ ଏକ କୋରମ୍ କରି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା

କମିଟି ଗଠନ କରିବେ । ଉପରୋକ୍ତ କମିଟି ଅଧକ୍ଷ ଓ ଉପାଧକ୍ଷଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ ବା ଚୟନ କରିବେ ଏବଂ କମିଟିର ପ୍ରଥମ ବୈଠକ କମିଟି ଗଠନର ଏକ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ବିଧେୟ । ଭୋଟଦେବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆବାହକ-ସଭ୍ୟ, ଶିକ୍ଷକ-ସଭ୍ୟ ଓ ଛାତ୍ର-ସଭ୍ୟ ସାମିଲ ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ସମାନ ସମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଲଟେରୀ ମାଧ୍ୟମରେ ତାର ଫଳାଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେବ ।ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଅନୁସୂଚୀତ ଜାତି ଓ ଜନଜାତି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଆବାସିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡିକରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ଓ ବିକାଶ କମିଟି ବିଭାଗୀୟ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଗଠନ ହେବ ।ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ୩ବର୍ଷ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକାଳ କମିଟିର ଅଧକ୍ଷଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ହେବାର ଦିନଠାରୁ ଗଣା ହେବ । ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ କମିଟି ୩ ମାସରୁ ଅଧିକ ଦିନଧରି ବିଦ୍ୟାଳୟର ପରିଚାଳନା ଓ ବିକାଶ ଦିଗରେ କିଛି ଆଖିଦୃଶିଆ କାମ କରିନଥିବାର ଜଣାଗଲା, ତେବେ ଆବାହକ-ସଭ୍ୟ ଏ କଥାକୁ ଆ□ଳିକ ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ସଂଯୋଜକଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ଲକ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଜ୍ଞାତସାରରେ ସ୍ଥାୟୀ କମିଟିକୁ ଜଣାଇପାରିବେ । ଏହି ତଥ୍ୟ ପାଇ ସାରିବା ପରେ ସ୍ଥାୟୀ କମିଟି ତାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମି□ ଉକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଇ ୧୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ନୂତନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଗଠନ କରିବେ । ଯଦି ସ୍ଥାୟୀ କମିଟି ୩୦ ଦିନ ଭିତରେ ନୂତନ କମିଟି ଗଠନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ, ତେବେ ବ୍ଲକ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ ନୂଆ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଗଠନ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେବେ ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟ

ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡିକ ହେଲା :-ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଖରେ ଥିବା ଅଂଚଳର ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡିକର ବିକାଶ ପାଇଁ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା । ସେହି ଅଂଚଳରେ ଥିବା ୦ ରୁ ୬ ବର୍ଷ ଓ ୬ ରୁ ୧୪ ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲାଙ୍କର ଗଣନାକାର୍ଯ୍ୟ କରିବା । ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମ ଲେଖାଇ ନଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ନାମଲେଖା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଧାରଣା ଓ ସେମାନେ କିପରି ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତି କରିବେ ସେଥି ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । ପିଲାମାନଙ୍କର ନିୟମିତ ଉପସ୍ଥାନର ନିଶ୍ଚିତକରଣ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସାମୟିକ ଅନୁପସ୍ଥିତି ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବାହାରେ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ନିୟମିତ ଉପସ୍ଥାନର ତଦାରଖ କରିବା ଓ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତି ସଂପର୍କରେ ସ୍ଥାୟୀ କମିଟିକୁ ଜଣାଇବା ।

ଏହି କମିଟିର ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡିକ ହେଲା :- ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ଉନ୍ନତିକରଣ ।ବିଦ୍ୟାଳୟ ହତା ଭିତରେ ପ୍ରମୋଦ ଉଦ୍ୟାନ, ବୃକ୍ଷରୋପଣ, ଖେଳ ପଡିଆ ନିର୍ମାଣ ଓ ସର୍ବୋପରି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିବେଶର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକରଣ କରିବା । ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂପର୍କୀତ କାର୍ଯ୍ୟର ଅନୁଶୀଳନ ଓ ତଦାରଖ ଏବଂ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବରଣୀର ତ□ାବଧାନର ଦାୟିତ୍ୱ । ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଥିବା ଗଛପତ୍ର, ବଗିଚାର ତଦାରଖ, ଆଦିର କାର୍ଯ୍ୟ କରି 'କାର୍ଯ୍ୟଶିକ୍ଷା'ର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା । ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦ□ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଦାନ ତଥା ବିଦ୍ୟାଳୟର ଏକକ ପୋଷାକ, ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ଆଦିର ବ□ନକାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଓ କୌଣସି ଦୁର୍ଘଟଣା ଯଥା:-ନିଆଁ ଲାଗିବା, ବନ୍ୟା, ବାତ୍ୟା ସମୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗ କରିବା । ପାଠ୍ୟ ଖସଡାର ଅଗ୍ରଗତି ଓ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ।

ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ ଓ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଦ୍ୱାରା ଗୃହୀତ DISE ଏବଂ CTS ତଥ୍ୟର ସଠିକ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ଗ୍ରାମ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ପୁସ୍ତକ (VER) ର ସମୟୋପଯୋଗୀକରଣ କରିବା । ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ଆତ୍ମ ସମୀକ୍ଷା ସମୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା । ବିଦ୍ୟାଳୟ ପିଲାମାନଙ୍କର ମୋଟାମୋଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନା ଓ ସଫଳତାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରାଇବା ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଚାଲୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀର ଅଗ୍ରଗତି ତଥା ପରୀକ୍ଷା ପରବ□ୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଦାନ ସଂପର୍କିତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡିକର ସମୀକ୍ଷା କରିବା ।

ଶିକ୍ଷା ମେଳା, ଆନ୍ତଃ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଓ କ୍ରୀଡା ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଷ୍ଠିତ କରାଇବା । ସ୍ଥାନୀୟ କଳାକାର, ସ୍ଥପତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଅନୁଭୂତି ବା□ିବା । ବଦାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ପୋଷ୍ୟ ହିସାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ତାର ଉନ୍ନତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରବ□ାଇବା । ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଜିନିଷ ଆକାରରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଅନୁଦାନ, ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନରୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଅନୁଦାନ ଏବଂ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ସଂପର୍କରେ ସ୍ଥାୟୀ କମିଟି

ଓ ବ୍ଲକ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇବା ଏବଂ ତାହାକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପି.ଟି.ଏ ବୈଠକରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା । ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀର ବିକାଶ ଦିଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଆଦର୍ଶ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ପୁରସ୍କୃତ କରିବା । ବିଦ୍ୟାଳୟର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥାୟୀ କମିଟି ସହିତ ଉପଯୁକ୍ତ ଓ ସୁସ୍ଥ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବା । ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୃହ, ପାନୀୟ ଜଳ, ପାଇଖାନା, ଖେଳପଡିଆ ଭଳି ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସଂପତ୍ତି ଓ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା । ବିଦ୍ୟାଳୟର ପଡୋଶୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ସରଳ ସାବଲୀଳ ଓ ସୃଜନାତ୍ମକ ଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା । ଅନୁଚ୍ଛେଦ -୨୪ ର ପାରା (ଗ) ଅନୁସାରେ 'ପିତାମାତା ଓ ଅଭିଭାବକଙ୍କ ସହିତ ନିୟମିତ ବୈଠକରେ ବସିବା ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟାଳୟ ଉପସ୍ଥାନ, ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଦକ୍ଷତା ଓ ଅଗ୍ରଗତି ଓ ପିଲାମାନଙ୍କର ଏହି ସଂପର୍କିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିବା'। ଏଥି ସହିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ - ୨୫ଅନୁସାରେ କୌଣସି ଶିକ୍ଷକ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଘରୋଇ ଶିକ୍ଷାଦାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ'। ଅନୁଚ୍ଛେଦ- ୨୭ ଅନୁସାରେ କୌଣସି ଶିକ୍ଷକ ଜନଗଣନା, ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସମୟରେ ରିଲିଫ୍ ପ୍ରଦାନ, ନିର୍ବାଚନ କାର୍ଯ୍ୟ (ସ୍ଥାନୀୟ ବା ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ବା ସଂସଦ) ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଅଣ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ -୩ର ଉପ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୨ ଅନୁସାରେ ଯଦି କୌଣସି ପିଲାଙ୍କୁ ମାନସିକ, ଶାରୀରିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା, ନାମ ଲେଖାଇବାକୁ ମନାକରିବା ଓ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ମାଗଣା ଅନୁଦାନ / ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ବଂଚିତ ହେବା ଭଳି ଶିଶୁ ଅଧିକାରରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ଏହାକୁ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିବାକୁ ପଡିବ । ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ, ପିଲାମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତାର ଚିହ୍ନଟୀକରଣ, ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗକୁ ତଦାରଖ କରାଯିବ ।

ଅକ୍ଷମ ପିଲାମାନଙ୍କର ଚିହ୍ନଟକରିବା, ନାମଲେଖା, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ, ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସେମାନଙ୍କ ସଂପୃକ୍ତି ବା ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାର ପରିସମାପ୍ତି ଆଦିକୁ ତଦାରଖ କରିବା ଓ ନିଶ୍ଚିତ କରାଇବା, ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଚାଲୁଥିବା ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସଦୁପଯୋଗ ଓ ସଫଳତା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବା ଓ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ତଦାରଖ କରିବା । ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓ ଅଲଗା ରେଜିଷ୍ଟରରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ବାର୍ଷିକ ଅର୍ଥ ଗ୍ରହଣ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚର ହିସାବ ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା । ସରକାର ସମୟାନୁକ୍ରମରେ ଏହିଭଳି କ୍ଷମତା, ଦାୟିତ୍ୱ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉତ୍ସରୁ କମିଟିକୁ ଆସିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଅର୍ଥ ସଂପର୍କରେ ସ୍ଥାୟୀ କମିଟିକୁ ଅବଗତ କରାଇବେ । ଯାହାଦ୍ୱାରା କମିଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଉପରେ ଏସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିପାରିବ । ଯଦି ଉପରୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇବା ପାଇଁ କମିଟି କିଛି ଅର୍ଥ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ, ତେବେ ବାର୍ଷିକ ଅଡିଟ୍ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ତାହାକୁ ଅଲଗା ହିସାବ ଖାତାରେ ଲେଖି ରଖନ୍ତୁ । ଏଥିରେ କମିଟିର ଅଧକ୍ଷ / ଉପାଧକ୍ଷ ଏବଂ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ଥିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଏହା ୧ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଖରେ ପହଂଚିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ଅର୍ଥ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁସାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ହେବା ଉଚିତ୍ । ହିସାବ ବା କ୍ରୟ ନିୟମ ଏବଂ ହିସାବର ତଦାରଖ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ନିୟମ ଅନୁସାରେ ହେବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଏହାକୁ କମିଟି ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ବିକାଶ ଯୋଜନାର ପ୍ରସ୍ତୁତିକରଣ

ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟ ବିକାଶ ଯୋଜନା ହେଉଛି ୩ବର୍ଷିଆ ଯୋଜନା । ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଉପଯୋଜନା ଗୁଡିକରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ, ଏଥିରେ ଉକ୍ତ ବିଷୟମାନ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ଉଚିତ୍ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଶ୍ରେଣୀ ଓ୍ୱାରୀ ନାମଲେଖାର ଆକଳନ, ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦର ଆଧାରରେ ୧ମରୁ ୫ମ ଶ୍ରେଣୀ, ୬ଷ୍ଠରୁ ୮ମ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ପୃଥକ ପୃଥକ ଭାବରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶିକ୍ଷକ ଯଥା:- ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ, ବିଷୟ ଶିକ୍ଷକ ଓ ସାମୟିକ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ସ୍ଥିର କରିବା । ୩ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବସ୍ତୁଗତ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଓ ସରଞ୍ଜାମ ଗୁଡିକୁ ଆଇନର ନିୟମାବଳୀ ଓ ମାନ ହିସାବରେ ଗଣନା କରିବା ।ବିଦ୍ୟାଳୟ ବିକାଶ ଯୋଜନାରେ କମିଟିର ଅଧକ୍ଷ /ଉପାଧକ୍ଷ / ଆବାହକ-ସଭ୍ୟ ଦସ୍ତଖତ କରିବେ ଏବଂ ତାକୁ ସ୍ଥାୟୀ କମିଟି ପାଖରେ ଦାଖଲ କରିବେ । ସେହି ଅଂଚଳରେ ଥିବା ଆଂଚଳିକ ସାଧନକେନ୍ଦ୍ର ସଂଯୋଜକ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଅଂଚଳ ଅଧିନରେ ଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡିକର ସମସ୍ତ ଯୋଜନାକୁ ଏକତ୍ର କରି ତାକୁ ବ୍ଲକ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିବେ । ■■

** ଶିକ୍ଷା ଗବେଷକ, ଓଡ଼ିଶା*

ଭି ିଭୂମି ଓ ସାମାଜିକ ନିରାପ । ବଜେଟ୍ ୨୦୧୫-୧୬

• ଡକ୍ଟର ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ କର

ସାଧାରଣ ଅର୍ଥରେ ବଜେଟ କହିଲେ ଦେଶର ଆୟ ବ୍ୟୟର ଅଟକଳକୁ ବୁଝାଏ । ବାସ୍ତବ ଅର୍ଥରେ ଏହା ଦେଶର ସମୃଦ୍ଧି ଓ ବିକାଶ ପାଇଁ ଅନେକ ଯୋଜନା ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ସାଧାରଣ ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କର ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ଦିଗରେ ସରକାର ଯେଉଁ ପଦେକ୍ଷପ ନେଇଥାନ୍ତି ତାହା ମଧ୍ୟ ବଜେଟରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଥାଏ । ଦେଶର ବିକାଶ ଏହାର ଭି□ିଭୂମି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ସାମାଜିକ ନିରାପ□ା ନିମ୍ନ ବର୍ଗର ଆଶା ପୂରଣ କରେ । ବଜେଟ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କଲେ ଜଣାଯାଏ ଏଥର ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ସକାଶେ ୧୭,୭୭,୪୭୭ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଯେଉଁ ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ସେଥିରେ ଭି□ିଭୂମିର ବିକାଶ ଓ ସାମାଜିକ ନିରାପ□ାକୁ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିବା ମନେହୁଏ । ଭଲଦିନ ଆସିବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିଥିବା ଏନ୍‌ଡିଏ ସରକାରଙ୍କ ସାଧାରଣ ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ରୁ ଲୋକେ ବୋଧହୁଏ ଏହାହିଁ ଆଶା ରଖିଥିଲେ । ଏଠାରେ ସୂଚନାଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଏନଡିଏ ସରକାରଙ୍କ ଏହା ପ୍ରଥମ ପୂର୍ଣ୍ଣକାଳୀନ ବଜେଟ ।

ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ ଉପରେ ମତ ଦେଇ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦି କହିଛନ୍ତି ସାଧାରଣ ବଜେଟ ୨୦୧୫ରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦୂର ଦୃଷ୍ଟି ରହିଛି । ଏହା ପ୍ରଗତିଶୀଳ, ସକାରାତ୍ମକ ଦୂରଦର୍ଶୀ ଓ ବାସ୍ତବ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଭରା ଏହା ବିଦେଶୀ ପୁଂଜି ନିବେଶକାରୀଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ, ପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନେଇ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ହେବା ସହ ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବ । ଏହା ଆମ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଇଞ୍ଜିନକୁ ମଧ୍ୟ ଆଗକୁ ଟାଣି ନେବ । ଏକ ସମୃଦ୍ଧି ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଏହି ବଜେଟ ସଙ୍କେତ ଦେଉଛି । ଏଥିରେ କୃଷକ, ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ, ଦରିଦ୍ର ଏବଂ ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟବି□ ବର୍ଗଙ୍କ ଉପରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସମାନତା ଏବଂ ଚାକିରୀ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିବ ।

ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଦେଶର ଭି□ିଭୂମିର ବିକାଶ

ଏହା ଆମ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଇଞ୍ଜିନକୁ ମଧ୍ୟ ଆଗକୁ ଟାଣିନେବ । ଏକ ସମୃଦ୍ଧ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଏହି ବଜେଟ ସଙ୍କେତ ଦେଉଛି । ଏଥିରେ କୃଷକ, ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ, ଦରିଦ୍ର ଏବଂ ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟବି ବର୍ଗଙ୍କ ଉପରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସମାନତା ଏବଂ ଚାକିରି ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିବ ।

ପାଇଁ ୭୦,୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଜାତୀୟ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ଓ ଭି□ଭୂମି ପାଣ୍ଠିକୁ ୨୦ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ମିଳିବ । ଗ୍ରାମୀଣ ଭି□ଭୂମି ବିକାଶ ପାଇଁ ୨୫ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ଦିଆଯିବ । ଏମଜିଏନଆରଇଜିଏ ଯୋଜନା ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ୭୯,୫୨୬ କୋଟି ଟଙ୍କା ବରାଦ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆରଇଜିଏ ଯୋଜନା ପାଇଁ ୩୪,୬୯୯ କୋଟି ଟଙ୍କା ବରାଦ ହୋଇଛି । ସରକାର ରେଳ, ସଡକ ଏବଂ ଜଳ ସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଟିକସମୁକ୍ତ ବଣ୍ଡ ପ୍ରଚଳନ କରିଛନ୍ତି । ଭି□ଭୂମି ବିକାଶ ପାଇଁ ପିପିପି ମଡେଲକୁ ବଜେଟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଗବେଷଣା ଓ ବିକାଶ ପାଇଁ ୧୫୦ କୋଟିର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ହୋଇଛି । ଏଥି ସହିତ ଅଟଳ ଅଭିନବ କରଣ ମିଶନ ପାଇଁ ୧୫୦ କୋଟି ଓ ୫ଟି ଅଲଟ୍ରା ମେଗା ପାୱାର ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ସ୍ଥାପନର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ଏଥରୁ ଦେଶର ଭି□ଭୂମି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବୃହତ ଅଂଶ ଯାଇଥିବା ମନେହୁଏ । ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ଦେଶର ଭି□ଭୂମି କ୍ଷେତ୍ରର କୌଣସି ତାଳମେଳ ରହୁ ନଥିବାରୁ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରର ବିକାଶ ପାଇଁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିବା ଜଣାଯାଏ । ଭି□ଭୂମି ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ଏକ ଜାତୀୟ ନିବେଶ ଏବଂ ଭି□ଭୂମି ପାଣ୍ଠି (ଏନଆଇଆଇଏଫ୍) ସ୍ଥାପନ କରିବେ ଏବଂ ଏଥି ମଧ୍ୟକୁ ବାର୍ଷିକ ୨୦,୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରବାହ ନେଇ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଡ କରିବେ । ଏଠାରେ ସୂଚନା ଯୋଗ୍ୟ ଯେ ୨୦୧୫-୧୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବଜେଟରେ ୮ ରୁ ୮.୫ ପ୍ରତିଶତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି । ଭବିଷ୍ୟତରେ ସମୃଦ୍ଧ ଭାରତ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ପଦକ୍ଷେପ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ।

ସାର୍ବଜନୀନ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଉପରେ ବଜେଟରେ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଦେଶର ସମସ୍ତ ନାଗରିକଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଦେବା ଉପରେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ସବୁ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଉପରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜେଟଲୀ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେଗୁଡିକ ସଂପର୍କରେ ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ଅଟଳ ପେନସନ ଯୋଜନା

ସାଧାରଣତଃ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥାରେ ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ସାମାଜିକ ନିରାପ□ାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡିଥାଏ । ସେଥି ସକାଶେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବଜେଟ ୨୦୧୫-୧୬ରେ ଅଟଳ ପେନସନ ଯୋଜନା ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଯୋଜନାରେ ଯେଉଁ ନାଗରିକମାନେ ସାମିଲ ହେବେ ତାଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅବଦାନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ପେନସନ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଏଥିରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ହେଉଛି ଅଟଳ ପେନସନ ଯୋଜନାରେ ସାମିଲ ହେବା ପାଇଁ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ପାଇଁ ସରକାର ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଅବଦାନ ରାଶିର ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ବହନ କରିବେ । କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ଏହା ବର୍ଷକୁ ସର୍ବାଧିକ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ସରକାର ପା□ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ୨୦୧୫ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଖୋଲା ଯାଇଥିବା ଆକାଉ□ରେ ଏହି ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରିବ । ଉକ୍ତ ଯୋଜନାରେ ସରକାର ସର୍ବାଧିକ ଲୋକ ଉପକୃତ ହେବାର ଆଶା ରଖିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନଜ୍ୟୋତି ବୀମା ଯୋଜନା

ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା । ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କୁ ବୀମାଭୁକ୍ତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ସୁରକ୍ଷା ବୀମା ଯୋଜନାନା ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବଜେଟରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଯୋଜନା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜନଧନ ଯୋଜନା ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ କରାଯିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି । ଏହି ଯୋଜନାରେ ଜଣେ ବାର୍ଷିକ ମାତ୍ର ୧୨ ଟଙ୍କା ପ୍ରିମିୟମ ଦେଇ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଦୁର୍ଘଟଣା ବୀମା ପାଇପାରିବେ । ଏହା ଛଡା ବଜେଟରେ ୧୮ରୁ ୫୦ ବର୍ଷ ବୟସ୍କ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନ ଜ୍ୟୋତି ବୀମା ଯୋଜନା ଘୋଷଣା ହୋଇଛି । ଏହି ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ଜଣେ ବାର୍ଷିକ ମାତ୍ର ୩୩୦ ଟଙ୍କା ପ୍ରିମିୟମ ଦେଇ ଉଭୟ ଦୁର୍ଘଟଣା ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ମୃତ୍ୟୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବୀମା ରାଶି ପାଇପାରିବେ । ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ଏହା ବିଶେଷ ସହାୟକ ହେବ ଆଶା କରାଯାଏ ।

ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ କଲ୍ୟାଣ ଯୋଜନା

ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଅନୁଯାୟୀ କର୍ମଚାରୀ ଭବିଷ୍ୟନିଧି ସଙ୍ଗଠନରେ ପ୍ରାୟ ୯ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ପଡି ରହିଛି । ଏହି ଟଙ୍କାର କେହି ଦାବିଦାର ନଥିବାରୁ ତାହାକୁ ନେଇ ଦେଶର ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଏକ ଫଣ୍ଡ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବଜେଟରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛନ୍ତି । ପେନସନଧାରୀ ବିପିଏଲ ଶ୍ରେଣୀ, କ୍ଷୁଦ୍ରଚାଷୀ ଓ ଏହି ବର୍ଗର ବରିଷ୍ଠ ନାଗିରିକଙ୍କ ପ୍ରିମିୟମରେ ରିହାତି ଦେବାପାଇଁ ଏହି ଅର୍ଥକୁ ବିନିଯୋଗ କରାଯିବ ବୋଲି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି । ଦେଶର ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟାର ୧୦.୫ ପ୍ରତିଶତ ହେଉଛନ୍ତି ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ କୋଟିରୁ ଅଧିକ ୮୦ ବର୍ଷ ବୟସ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ କରିସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ୭୦ ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ

ବ୍ୟକ୍ତି ଗ୍ରାମା□ଳରେ ବାସ କରନ୍ତି । ପୁଣି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ବିପିଏଲ୍ ବର୍ଗରେ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଜନିତ ରୋଗରେ ପୀଡିତ ଅଛନ୍ତି । ଏହିସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ସାଧାରଣ ବଜେଟରେ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି ।

ନୟି ମଞ୍ଜିଲ୍ ଯୋଜନା

ସଂଖ୍ୟାଲଘୁଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଓ ଜୀବିକା ପାଇଁ ସାଧାରଣ ବଜେଟରେ ନୟି ମଞ୍ଜିଲ୍ ନାମକ ଯୋଜନା ଘୋଷଣା ହୋଇଛି । ଏହି ଯୋଜନାରେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ । ବିଧିବଦ୍ଧ ସ୍କୁଲ୍ ଲିଭିଂ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ନ ଥିଲେ ଏହି ବର୍ଗର ଯୁବକଯୁବତୀଙ୍କୁ ତାହା ଯୋଗାଇ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ । ଫଳରେ ସେମାନେ ନିଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବେନାହିଁ । ପାର୍ସି ସଂପ୍ରଦାୟର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ମଧ୍ୟ ୨୦୧୫-୧୬ ସାଧାରଣ ବଜେଟରେ ସ୍ଥାନ ମିଳିଛି । ସରକାର ସେମାନଙ୍କ ସଭ୍ୟତାକୁ ନେଇ ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଆୟୋଜନ କରିବେ ବୋଲି ବଜେଟରେ ଘୋଷଣା ହୋଇଛି । ଏହିସବୁ ଯୋଜନାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଲାଗି ବଜେଟରେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟକୁ ଆଖିଦୃଶିଆ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଦ୍ରା ଯୋଜନା

ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିଙ୍କ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବଜେଟରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ବର୍ଗର କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପପତିଙ୍କୁ ଆଗକୁ ବଢିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ଲାଗି ଜେଟଲୀ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଦ୍ରା ଯୋଜନା ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ଏହା ଫଳରେ ମୁଦ୍ରା ବ୍ୟାଙ୍କ ନାମରେ ଏକ ରିଫାଇନାନ୍ସ ଏଜେନ୍ସି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ । ଏହି ମୁଦ୍ରା ବ୍ୟାଙ୍କ ଜରିଆରେ ସରକାର ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବର୍ଗର କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପପତିଙ୍କୁ ଋଣ ଯୋଗାଇଦେବେ । ଏଥିପାଇଁ ମୁଦ୍ରା ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ସରକାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଭାବେ ୨୦ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କାର କର୍ପସ ଫଣ୍ଡ ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ଏଥିସହିତ ସରକାର ଏହି ଏଜେନ୍ସିକୁ ଆହୁରି ୩୦୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ରେଡିଟ ଗ୍ୟାରେ□ କର୍ପସ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବଜେଟରେ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଯୋଜନାକୁ ସଫଳ କରିବାଲାଗି ବହୁତ କର୍ପୋରେଟ୍ ଓ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାଙ୍କ ବଡ ଭୂମିକା ରହିବ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମାଲିକାନାରେ ଦେଶରେ ଏବେ ପ୍ରାୟ ୫.୭୭ କୋଟି କ୍ଷୁଦ୍ରଶିଳ୍ପ ରହିଛି । ଯାହା ସର୍ବାଧିକ ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରୁ ୬୨ ପ୍ରତିଶତ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଛୁଆବର୍ଗଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ରହିଛି । ତେଣୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଦ୍ରା ଯୋଜନା ଜରିଆରେ ଏଭଳି କ୍ଷୁଦ୍ରଶିଳ୍ପ ଗୁଡିକୁ ଋଣ ଯୋଗାଇଦେଲେ ସେଗୁଡିକ ନିଜ ବ୍ୟବସାୟ ସଂପ୍ରସାରଣ କରିବାରେ ସଫଳ ହେବେ । କୁଶଳୀ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ନିଜକୁ ଶିଳ୍ପପତି ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିପାରିବେ ବୋଲି ଉକ୍ତ ଯୋଜନା ପ୍ରଚଳନ ଅବସରରେ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଏଥିସହିତ ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଗୃହ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ଅଭିଯାନ ଅଧିନରେ ୫୦ ହଜାର ପାଇଖାନା ନିର୍ମାଣ, କୃଷକଙ୍କୁ ୮.୫ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର କୃଷି ଋଣ ପ୍ରଦାନ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବଣ୍ଡ ପ୍ରଚଳନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଦି ଅନେକ ଉ□ମ ପଦକ୍ଷେପ ବଜେଟରେ ରହିଛି । ବିଦେଶୀ ସଂପ□ ଲୁକ୍କାୟିତ କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ୧୦ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ କର ତଥା ସଂପ□ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ କରର ବ□ମାନ ଦରର ୩୦୦ ପ୍ରତିଶତ ଜୋରିମାନା ଲଗାଇବା ସହିତ ଅନେକ କଠୋର ପଦକ୍ଷେପ ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରହିଛି । ୫ଟି ଏମ୍ସ, ୨ଟି ଆଇଆଇଏମ୍ ଓ ଗୋଟିଏ ଆଇଆଇଟି ଖୋଲିବାକୁ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବଜେଟରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛନ୍ତି ଯାହା ଦେଶର ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବ । ୨୦୨୨ ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ୟୁନ ପ୍ରତି ପରିବାରରୁ ଜଣକୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯିବ । ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା ଅବଶିଷ୍ଟ ୨୦,୦୦୦ ଗ୍ରାମର ବିଦ୍ୟୁତକରଣ କରାଯିବ । ଏହା ବଜେଟରେ ଭଲଦିଗ ବୋଲି ସୂଚାଇଛି । ଦେଶର ବିକାଶର ଦ୍ୱାର ଏହା ଖୋଲିବାରେ ସହଯୋଗ କରିବ । ଆୟକର ସ୍ଲାବରେ ପରିବ□ନ ଅଣାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟମ ବର୍ଗର ଲୋକମାନେ ବିଶେଷ ଉପକୃତ ହୋଇପାରିଥାନ୍ତେ । ତେବେ ସଂକ୍ଷେପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହି ବଜେଟ୍ ଦୂରଦୃଷ୍ଟି ସଂପନ୍ନ ଏବଂ ପ୍ରଗତିଶୀଳ । ଏଥିରେ ନ୍ୟୁ ଇଣ୍ଡିଆ ବା ନୂଆ ଭାରତ ସଂପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏହା କେବଳ ଭାରତରେ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ଲାଗି ଇଚ୍ଛା ବୃଦ୍ଧି କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ଏହା ପଛୁଆବର୍ଗକୁ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବ । ଏହା ଗରିବ କୃଷକ ଏବଂ ବେକାର ଯୁବକଯୁବତୀଙ୍କୁ ସୁହାଇବା ଭଳି ବଜେଟ୍ । ଭି□ଭୂମିର ବିକାଶ ଓ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିବାରୁ ଏହା ଭାରତକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରି ପୂର୍ବରୁ ଘୋଷିତ ମେକ୍ ଇନ୍ ଇଣ୍ଡିଆ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ମଧ୍ୟ ସଫଳ ରୂପ ଦେଇପାରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ■■

'ନିର୍ମାଲ୍ୟ' ନୂଆପଡା, ନୟାବଜାର, କଟକ-୪

ପରିବେଶ

ଜୈବ ବର୍ଷା- ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଜଳକଣା ସଂଗ୍ରହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଅଭିନବ ପଦକ୍ଷେପ

• ଡକ୍ଟର ବଳରାମ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଓ ଡକ୍ଟର ଜଗଦିଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଲ

ଜଳର ଚାହିଦା ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ରୂପେ ମିଳୁଥିବା ବର୍ଷା ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଅ ଳରେ ଚାହିଦା ମେ ।ଇବା ପାଇଁ ଅସମ୍ଭବ । କୃତ୍ରିମ ବର୍ଷା ଏହାକୁ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ପୂରଣ କଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଏକ ସୀମିତ ପ୍ରୟୋଗ ତଥା ବ୍ୟୟ ସାପେକ୍ଷ ପଦ୍ଧତି ଓ ପରିବେଶ ଉପରେ ଏହାର ଅନେକ କୁପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ତେବେ ଜୈବ ବର୍ଷା ଏକ ନୂତନ ଆଶା ଭାବେ ଉତ୍‌ଥାପିତ ହୋଇଛି ।

କୌଣସି ଗ୍ରହରେ ଜୀବନଧାରଣ ନିମି□ ଜଳ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରଧାନ ଆବଶ୍ୟକତା । ପୃଥିବୀ ଓ ଏହାର ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ଜଳୀୟ ବାଷ୍ପ ଧାରଣ କରିଛି ; ଯାହାକି ଜୀବଜଗତ ବ□ିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ତଥାପି ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଅ□ଳରେ ଜଳର ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ ଓ ଏଥିପାଇଁ ଜୀବଜଗତ ଅନେକ କଷ୍ଟ ଭୋଗ କରନ୍ତି । ଅନାଦି କାଳରୁ ମନୁଷ୍ୟ ସମେତ ଜୀବଜଗତ ଜଳର ସନ୍ଧାନ ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟିତ ଅଛନ୍ତି । ଅନେକ ପୁରାତନ ସଭ୍ୟତା ନଦୀ କୂଳରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା ଓ ସେମାନେ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏବଂ ସୁବିଧାରେ ଜଳ ପାଇ ପାରୁଥିଲେ । ଏବେ ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ ଓ ଅତ୍ୟଧିକ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ହେତୁ ଜଳର ଚାହିଦା ବହୁଗୁଣରେ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି, ଯାହାକି ବର୍ଷା ଜଳ ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ । ନୂତନ ଉପାୟ ଉଦ୍ଭାବନ କରି ଅଧିକ ଜଳ ପାଇବା ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟ ଅନବରତ ଗବେଷଣା ଚଳାଇଛି । କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଓ ସୁବିଧାରେ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ କେମିତି ଅଧିକ ଜଳ ମିଳିପାରିବ ସେ ବିଷୟରେ ସେ ସଦାସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟା ଚଳାଇଛି ।

ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଜଳୀୟ ବାଷ୍ପର ଅମଳ ରାଜସ୍ଥାନ ପରି କମ୍ ବର୍ଷା ହେଉଥିବା ଶୁଷ୍କ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧଶୁଷ୍କ ଅ□ଳ ପାଇଁ ନିହାତି ଦରକାର, କାରଣ ସେ ସବୁ ଅ□ଳରେ ବର୍ଷାର ପରିମାଣ ବହୁତ କମ୍ । ଏସବୁ ଅ□ଳ ପାଇଁ ଏକ ସହଜ ଓ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯୁକ୍ତ ମାର୍ଗ ଉଦ୍ଭାବନ କରିବା ଜରୁରୀ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ବିଗତ ଦୁଇ ଦଶନ୍ଧି ମଧ୍ୟରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଜଳକଣା ଅମଳ କରିବାକୁ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପରୀକ୍ଷାମାନ ହୋଇଛି, ଓ ସେଥିରେ ଜୀବଜଗତକୁ ଲାଭ ମିଳିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଦିଗମାନ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି । ଏହି ପରୀକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ବିଭିନ୍ନ ରାସାୟନିକ ରିଆକ୍ଟର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ମାଧ୍ୟମରେ ଓ ଜୈବିକ ଉପାୟରେ ଜୀବିତ ଅଣୁଜୀବ ଓ ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ନେଇ କରାଯାଇଥିଲା । ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ଯଥା ସିଲଭର ଆୟୋଡାଇଡ୍, ଅତିସୂକ୍ଷ୍ମ ପାଉଡର ଭଳିଆ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସୋଡ଼ିୟମ୍

କ୍ଲୋରାଇଡ୍ ଓ କଠିନ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ପାଉଡର ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଉଥିବା କୃତ୍ରିମ ବର୍ଷାର ପରୀକ୍ଷାମାନ ସଫଳତାର ସହ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଜଳୀୟ ବାଷ୍ପ/ବା ଜଳକଣା ଅମଳରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏହିସବୁ ପଦ୍ଧତି ଅର୍ଥସାପେକ୍ଷ ଓ ଏହା ମନୁଷ୍ୟ ଏବଂ ଜୀବଜଗତ ଉପରେ ଅନେକ କୁପ୍ରଭାବ ପକାଉଛି, ତେଣୁ ଏହା ଆଦୃତ ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ କେତେକ ବୃକ୍ଷ ଜୀବାଣୁ ଓ ବୃକ୍ଷର ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ରାସାୟନିକ ପଦ୍ଧତି ଅପେକ୍ଷା କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଓ ପରିବେଶକୁ ସନ୍ତୁଳନ ରଖିବା ଭଳି କାମରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରିବ । ଅନେକ ଗୁଡିଏ ବୃକ୍ଷ- ଜୀବାଣୁ ଏବଂ ବୃକ୍ଷର ଉପରି ଭାଗରେ ଜଳଶୋଷକ ଗୁଣ ରହିଥାଏ, ଯାହା ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଜଳକଣା ଶୋଷଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ Pseudomonas Syringae ଏବଂ Pseudomonas flurvoescens migla ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ଏବଂ bromeliads ବୃକ୍ଷ ମୁଖ୍ୟ ଉଦାହରଣ ।

ବର୍ଷା କିପରି ହୁଏ

ଖାଲି ଆଖିରେ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁଲେ ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବାଦଲକୁ ଦେଖୁ । ଏହି ବାଦଲ ଆକାଶରେ ଥିବା ଭାସମାନ ଜଳକଣିକାକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ସଙ୍କୋଚନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଗଠିତ ଜଳକଣା ମାନ ବହୁତ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ଆନୁପାତିକ ୧୦ ମାଇକ୍ରୋମିଟର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ଆକାରରେ ଏହା ଆକାଶରେ ଭାସମାନ ହୁଏ । ବର୍ଷାରେ ଥିବା ଜଳକଣାର ଆକାର ୨୦୦ ରୁ ୭୦୦ ମାଇକ୍ରନ ବିଶିଷ୍ଟ । ୫୦୦ ମାଇକ୍ରନରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ବିଶିଷ୍ଟ ଜଳକଣା ତଳକୁ ଖସିପଡେ । ଛୋଟ ଛୋଟ ଜଳକଣା ମାନ ପରସ୍ପର ସହ ମିଶି ବଡ ହୋଇ ତଳକୁ ବର୍ଷାରୂପେ ଖସି ପଡନ୍ତି । ଅନେକ ମେଘସ୍ତରରେ ଜଳକଣାମାନ ଆକାଶରେ ଭାସମାନ ରହି ତଳକୁ ଖଲେ ନାହିଁ ।

ବର୍ଷା ଓ ବରଫ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ବୀଜାଣୁ

ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ୦.୨ ରୁ ୪ ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥାଏ, ତାହାକୁ ରାସାୟନିକ ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ଯଥା:- ଜଳଗୃହ, ପବନ ଚାଳିତଟରବାଇନ୍ ଏବଂ ବୀଜାଣୁଦ୍ୱାରା ଅମଳ କରିବା ଏକ ଆଧୁନିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା । ଚାହିଦାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ, ଅଣୁଜୀବ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି କୃତ୍ରିମ ବର୍ଷା ବିଶେଷ କରି ଜୈବିକ ବର୍ଷା ଅନେକ ଜନାଦୃତ ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମ ଜୈବିକ ବର୍ଷା ଡାଭିଡ୍ ସ୍ୟାଣ୍ଡସ୍ ଓ ତାଙ୍କର ବୈଜ୍ଞାନିକ ମଣ୍ଡଳୀ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଜୈବିକ ବର୍ଷାର ମୁଖ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ହେଲା, ବର୍ଷା ହେବା ଆଗରୁ ଜଳକଣା ସୃଷ୍ଟି ହେବା ଦରକାର । ଏହା ଅନେକ କ୍ଷୁଦ୍ରକଣା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯାହାକି ବର୍ଷାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ପାରଂପରିକ ଭାବେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥକୁ ବର୍ଷାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ସୃଷ୍ଟି ଅଣୁଜୀବ, ଯଥା : ବୀଜାଣୁ, କବକ କିମ୍ବା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶୈବାଳ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଂପାଦିତ କରିପାରିବା ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥର ସୂକ୍ଷ୍ମକଣା ସବୁକୁ ବାଷ୍ପରେ ଭସାଇରଖିବା ପଦ୍ଧତି ଭଳି ଅଣୁଜୀବ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ବରଫ ତିଆରି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଶୂନଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍ସିଅସ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିଥାଏ । ବୀଜାଣୁର ବର୍ଷା ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କ୍ଷମତା ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ସ୍ନେହସାର ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ, ଯାହାକି ବରଫରେ କେନ୍ଦ୍ର ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ଏବଂ ଏହା ବିଯୁକ୍ତ ଦୁଇ ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍ସିୟସ୍ (-୨୧)ରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରେ । ବୋଧହୁଏ ଏହାର ବାରମ୍ବାର ରୂପ ପରିବ□ନକାରୀ ଗୁଣ ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ଯାହାକି ଜଳକଣାକୁ ବର୍ଷାର ସ୍ଫଟିକ ଭାବେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିଥାଏ । ବାୟୁ ଓ ବାଦଲ ଅଣୁଜୀବରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ବୀଜାଣୁ, କବକ ଅନ୍ୟତମ ଯାହାକି ବରଫରେ କେନ୍ଦ୍ରଭାବେ ବହୁତ ବଡ ହେବାଯାଏ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ଓ ବଡ ହେବା ପରେ ତଳକୁ ଖସି ପଡେ । ପରୀକ୍ଷକମାନେ Pseudomonas Syringae ଜୀବାଣୁକୁ ସତେଜ ବର୍ଷାରେ ଓ ଆ□ାର୍କଟିକାର ବରଫ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ପାଇଛନ୍ତି ।

ଅଣୁଜୀବ ଜଳଚକ୍ର ଓ ଜୈବିକ ବର୍ଷା

ପ୍ରାକୃତିକ ଜଳଚକ୍ର ପରି ଅଣୁଜୀବ ଜଳଚକ୍ର ମଧ୍ୟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି ଚକ୍ରରେ ଅଣୁଜୀବମାନଙ୍କର ଶାରୀରିକ ପରିବ□ନ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହି ଅଣୁଜୀବମାନେ ସମୁଦ୍ର ପ□ନଠାରୁ ୩୦,୦୦୦ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରେ ବିନା ଶାରୀରିକ ପରିବ□ନରେ ରହିପାରନ୍ତି । ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ, ପବନ ଓ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଏମାନେ ସ୍ଥଳ ଓ ଜଳଭାଗରୁ ଉପରକୁ ଉଠିଯାନ୍ତି । ଏହି ଅଣୁଜୀବମାନେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ସହ ମିଶିକରିଥାନ୍ତି, ପ୍ରାୟ ପ୍ରତି ବର୍ଗଫୁଟରେ ୧୪୪ଟି ଜୀବାଣୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ଜୀବାଣୁ ମାନେ ଭସା ବାଦଲ ମଧ୍ୟରୁ ବାହାରକୁ ବର୍ଷାଦ୍ୱାରା ଆସନ୍ତି ଓ ଜଳଚକ୍ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟ ଭଳି ଜୈବିକ ବର୍ଷା ମଧ୍ୟ ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଦରକାର କରେ, ଯାହାକି ବୃକ୍ଷଲତା ବାହାରେ ଓ

ଭିତରେ ଦେଖାଯାଏ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଏହି ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ସହିତ ଧୂଳିକଣା, ଜୈବ ପଦାର୍ଥ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ୟାସ୍ ମଧ୍ୟ ରହିଥାଏ । ଏହି ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ଗୁଡିକ ବିଭିନ୍ନ ବୃକ୍ଷ ଉପରେ ବଂଶ ବିସ୍ତାର କରିଥାନ୍ତି ଓ ବରଫ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାନ୍ତି । ବରଫ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ବରଫ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ବୀଜାଣୁର ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଗାଣିତିକ ସଂପର୍କ ଥାଏ । ବୀଜାଣୁ ସଂଖ୍ୟା କମିବା ଦ୍ୱାରା ବରଫରେ ସର୍ବାଧିକ ତାପମାତ୍ରା ମଧ୍ୟ କମିଥାଏ । ଯେଉଁ ବରଫ ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ଷର କ୍ଷତି ଘଟିଥାଏ, ସେହି ବୃକ୍ଷଦ୍ୱାରା ଏହି ବୀଜାଣୁ ବଂଶ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ । ସଦ୍ୟ ପଡିଥିବା ବରଫର ପରୀକ୍ଷଣରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ, ଜୈବିକ ବର୍ଷା ଆଶାଠାରୁ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ହୋଇଥାଏ ।

ବୃକ୍ଷର ପ୍ରଜନନ ଓ ଭୂମି ପରିଚାଳନା

ବୃକ୍ଷର ଉପରିଭାଗ ଅନେକ ଅଣୁଜୀବ ଧାରଣ କରିଥାଏ । ମୁଖ୍ୟତଃ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ବୃକ୍ଷଲତାମାନଙ୍କରେ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ଓ ଅଣୁଜୀବ ଦେଖାଯାନ୍ତି । ବୈଜ୍ଞାନିକ ସ୍ୟାଣ୍ଡସ୍ ଓ ତାଙ୍କର ସହଯୋଗୀମାନେ ଜୈବିକ ଜଳଚକ୍ରର ଅବସ୍ଥିତିକୁ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ଏହି ଅଣୁଜୀବମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ବର୍ଷା ହୋଇଥାଏ, ଅଧିକ ବର୍ଷା ହେବାଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ଷଲତା ଅଧିକ ବଢନ୍ତି ଓ ଅଧିକ ଅଣୁଜୀବ ଓ ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ହୁଅନ୍ତି । ତେଣୁ ବୃକ୍ଷମାନେ ପରୋକ୍ଷରେ ବାଦଲ ଓ ବର୍ଷା ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ଯେଉଁ ବୃକ୍ଷଲତାମାନେ ଏହି ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ବଢାଇଥାନ୍ତି ସେହିପରି ବୃକ୍ଷଲତା ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଚାଷ କରାଯିବା ଦରକାର । ଏହି ଜାତିର ବୃକ୍ଷର ପ୍ରଜନନ ଓ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ ଗବେଷଣା ଓ ସଂପ୍ରସାରଣ ଦ୍ୱାରା ଏମାନଙ୍କର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି

କରାଯାଇପାରିବ ।

ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଳକଣା ସଂଗ୍ରହ ଓ ପରିବେଶର ପ୍ରଭାବ

ବିଭିନ୍ନ ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯଥା :- ସିଲଭର ଆୟୋଡାଇଡ୍, କଠିନ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ବାଷ୍ପ କିମ୍ବା ସୋଡିୟମ୍ କ୍ଲୋରାଇଡ୍ ପାଉଡର୍ ଦ୍ୱାରା କୃତ୍ରିମ ବର୍ଷା ବୃକ୍ଷଲତା ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଜମା ହୋଇ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅସୁବିଧା ଓ ରୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ବାଙ୍ଗାଲୋର୍ ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ, ମୌସୁମୀ ବର୍ଷାର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷାରେ ବହୁତ ପରିମାଣର ଖରାପ ଅଣୁଜୀବ ଓ ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ଆସିଥାଆନ୍ତି । ଏହି କବକ ଜାତୀୟ ଅଣୁଜୀବମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଜଳବାହିତ ରୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏହି ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ରୋଗର ନିଦାନ ହୋଇପାରିବ ଯାହାକି ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଉଥିବା କୃତ୍ରିମ ରାସାୟନିକ ବର୍ଷାଠାରୁ ପରିବେଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭଲ ।

ଉପସଂହାର

ଜଳର ଚାହିଦା ଦିନକୁ ଦିନ ବଢି ଚାଲିଛି ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ରୂପେ ମିଳୁଥିବା ବର୍ଷା ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଅ□ଳରେ ଚାହିଦା ମେ□ାଇବା ପାଇଁ ଅସମ୍ଭବ । କୃତ୍ରିମ ବର୍ଷା ଏହାକୁ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ପୂରଣ କଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଏକ ସୀମିତ ପ୍ରୟୋଗ ତଥା ବ୍ୟୟ ସାପେକ୍ଷ ପଦ୍ଧତି ଓ ପରିବେଶ ଉପରେ ଏହାର ଅନେକ କୁପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ତେବେ ଜୈବ ବର୍ଷା ଏକ ନୂତନ ଆଶା ଭାବେ ଉତ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏହାର ଭଲ ଓ ଖରାପ ଗୁଣମାନ ଭଲ ଭାବେ ପରୀକ୍ଷଣ ହୋଇନାହିଁ । ତଥାପି, ଏହି ପଦ୍ଧତି କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଓ ପରିବେଶ ଉପରେ କମ୍ କୁପ୍ରଭାବ ପକାଇ ଜଳ ଅମଳର ଏକ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମାଧାନ ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହୁଏ । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ ଏକ ସଠିକ୍ ପରୀକ୍ଷିତ ପଦ୍ଧତି ଯଦି ସମ୍ଭବ ହୁଅନ୍ତା, ତେବେ ଏହା ମାନବ ସମାଜର ହିତରେ ଲାଗି ପାରନ୍ତା । ■■

** କୃଷି ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଓ ବୈଷୟିକ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଓୟୁଏଟି, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୦୩*

ଆପଣଜାଣନ୍ତି କି ?

ସିବିଲ ସ୍କୋର

୨୦୦୦ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ସ୍ଥାପିତ କ୍ରେଡିଟି ଇନଫରମେସନ ବ୍ୟୁରୋ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ ବା ସିବିଲ ହେଉଛି ଭାରତର ପ୍ରଥମ କ୍ରେଡିଟ ଇନଫରମେସନ କଂପାନି, ଋଣ ପ୍ରଦାନକାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେଇ ତଥା ଖାଉଟିମାନଙ୍କୁ ଉଚିତ ଓ ଉନ୍ନତ ସ□ରେ ଋଣ ଯୋଗାଇବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଏହା ଭାରତରେ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏକ ଗରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ନିଭାଉଛି । ସିବିଲ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ଋଣ ଓ କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ ପଇଠ କରିବା ଉପରେ ସୂଚନା ଏକତ୍ରିତ କରିଥାଏ । ସଦସ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଋଣ ପ୍ରଦାନ କାରୀ ସଂସ୍ଥାମାନେ ଏହି ରେକର୍ଡ ସବୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସରେ ସିବିଲକୁ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଏହାକୁ ଆଧାର କରି ସିବିଲ କ୍ରେଡିଟ ଇନଫରମେସନ ରିପୋର୍ଟ (ସି.ଆର.ଆର) ଓ କ୍ରେଡିଟ ସ୍କୋର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ ଯାହା ଋଣ ପ୍ରଦାନକାରୀ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଓ ଋଣ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଉପଯୋଗ କରିବା ସକାଶେ ଦିଆଯାଏ । ସିବିଲ କୌଣସି ରେକର୍ଡରେ ପରିବର□ନ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ କି ତାହାକୁ ଲିଭାଇବେ ନାହିଁ । ଋଣଦାତା ମାନଙ୍କ ପାଇଁ କ୍ରେଡିଟ ସ୍କୋର ଖାଉଟି ଉପରେ ପ୍ରଥମ ଛବି ବୋଲି ଧରାଯାଏ । ସ୍କୋର ଭଲ ହେଲେ ଋଣ ମଂଜୁରୀ ସୁଯୋଗ ଅଧିକ ହୁଏ ।

ସିବିଲ ସ୍କୋରକୁ ଅନେକ କିଛି ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଛି ଋଣ ଇତିହାସ ଯାହାର ସ୍କୋର ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ୩୫ ପ୍ରତିଶତ । ଆପଣଙ୍କର ସମସ୍ତ ଋଣ ପଇଠ ଓ ବିଲ ପଇଠ ସମସ୍ତ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ହେବା ଉଚିତ । କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବକେୟା ଆପଣଙ୍କ ସ୍କୋରକୁ ନକାରାତ୍ମକ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରେ । ଋଣ ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କ ଠାରେ କେତେ ବକେୟା ରହିଛି ତାହା ୩୦ ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରେ । ଦୁଇଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଲା ଆପଣଙ୍କ କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ ସୀମା ଏବଂ ଆପଣ କେତେ ପ୍ରତିଶତ ଉପଯୋଗ କରୁଛନ୍ତି । କେତେ ସମୟ ଧରି ଆପଣ କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ ଉପଯୋଗ କରୁଛନ୍ତି ତାହାର ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ୧୫ ପ୍ରତିଶତ । ଯଦି ଆପଣ ପଇଠ ଠିକ ସମୟରେ କରୁଛନ୍ତି, ଏହା ସ୍କୋରକୁ ସକାରାତ୍ମକ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ । ନୂତନ କ୍ରେଡିଟ / ଋଣ ଆବେଦନର ଅଂଶ ହେଉଛି ୧୦ ପ୍ରତିଶତ । ଯଦି ବ୍ୟାଙ୍କ ମାନେ ଅଧିକଥର ଆପଣଙ୍କ କ୍ରେଡିଟ ଇତିହାସ ଓ ଦେୟ କ୍ଷମତା ଉପରେ ଯା□ କରିଥାନ୍ତି ତେବେ ତାହାର ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ନକାରତ୍ମକ । ସୁରକ୍ଷିତ ଋଣ ଓ କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ ଉପରେ ଉଚିତ ସନ୍ତୁଳନ ରଖିଲେ ଆପଣଙ୍କ ସ୍କୋର ଅଧିକ ହେବ । (ଏହାର ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ୧୦ ପ୍ରତିଶତ) ସ୍କୋର ୩୦୦ ରୁ ୯୦୦ ପଏ□ ମଧ୍ୟରେ ରହେ । ୭୦୦ରୁ ଅଧିକ ପଏ□ ହେଉଛି ଉ□ମ କ୍ରେଡିଟ ପରିଚାଳନାର ପରିଚାୟକ ।

ଏକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ମୁତାବକ ୯୨ ପ୍ରତିଶତ ଉ□ର ପ୍ରଦାନ କାରୀଙ୍କର କ୍ରେଡିଟ ସ୍କୋର ଏବଂ ଋଣ ପଇଠ ନକରିବା ପ୍ରଭାବ କଣ ତାହା ବିଶେଷ ଧାରଣା ନାହିଁ । ସୁତରାଂ, ଦେଶରେ ଋଣ ସଚେତନତା ପାଇଁ ଆହୁରି ଅନେକ ସମୟ ବାକି ଅଛି ।

ମାଇକ୍ରୋବାଇଓମ

ମାଇକ୍ରୋବାଇଓମ ନାମଟି ଦେଇଥିଲେ ଯୋଗୁଆ ଲେଡରବର୍ଗ , ଏହା ସିମ୍ବାୟୋଟିକ, କମେନସାଲ ଏବଂ ପାଥୋଜେନିକ ମାଇକ୍ରୋଅର୍ଗାନିଜମର ଇକୋଲୋଜିକ କମ୍ୟୁନିଟିକୁ ବୁଝାଏ । ଏହା ଆମର ପେଟର ଅନ୍ତନଳୀ ମୁହଁରେ ସାଲିଭା, ତଥା ଚମଡା, ଓରାଲ ମ୍ୟୁକୋସା ଏବଂ ଆକାର କଂଜକଟିଭାରେ ରହିଥାଏ । ଏହା ସବୁ ଆମ ଶରୀରରେ ଅନେକ ଲାଭକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ଯାହା ଆମର ଜୀବନକୁ ସହାୟତା କରିଥାଏ । ଏହା ଜେନେରିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଜଟିଳ ତଥା ମେଟାବେଲିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିବିଧ । ଏଗୁଡିକ ଖାଦ୍ୟ ହଜମ କରିବା ତଥା ଶ୍ୱେତସାରରୁ ଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ସହାୟତା କରିଥାନ୍ତି । ଏମାନେ ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଭାବେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ଯେଉଁ ସବୁ ଆମର ଶରୀରରେ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାନୀୟ ଜରିଆରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥାନ୍ତି । ଏଗୁଡିକ ଶରୀରରେ ଆବଶ୍ୟକ ପୁଷ୍ଟିସାର ସବୁକୁ ପ୍ରକ୍ରିୟା କରଣ କରିଥାଏ । ଭିଟାମିନ ବି-୧, ବି-୨, ବି-୩, ବି-୬, ବି-୧୨, ଫୋଲିକ ଅମ୍ଳ, ପା□ୋଥେନିକ ଅମ୍ଳ, ଷ୍ଟେରୋଲ ଏବଂ ଜେନୋବାଇଓଟିକସର ମେଟାବୋଲିଜମ ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ । ଏହି ଲାଭଜନକ ମାଇକ୍ରୋ-ଅରଗାନିଜମ ସବୁ ପିଏଚ ମଧ୍ୟ କମ କରାଇଥାନ୍ତି ଯଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିକାରକ ବ୍ୟାକଟେରିଆ ବଂଚି ରହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ମାନବଶରୀରରେ ମାଇକ୍ରୋବାଇଓମରେ ୧୦୦ ଟ୍ରିଲିୟନରୁ ଅଧିକ ମାଇକ୍ରୋ ଅରଗାନିଜମ ରହିଛନ୍ତି । ମାନବଶରୀରରେ ୧୦ ଗୁଣ ଅଧିକ ମାଇକ୍ରୋବାୟଲ ସେଲ ସବୁ ରହିଛନ୍ତି । ଯଦିଚ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଇକ୍ରୋବାଇଓମର ଓଜନ ୨୦୦ ଗ୍ରାମରୁ କମ । ଏଗୁଡିକ ସଂଖ୍ୟା ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଅଧିକ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଣ ପାଥୋଜେନିକ ମାନବଶରୀରରେ ରହିଥିବା ମାଇକ୍ରୋବାଓସ ସବୁ ବ୍ୟାକଟେରିଆ ନୁହନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଏଗୁଡିକ ପୁରୁଣା ଏକକ ସେଲ ବିଶିଷ୍ଟ ଅରଗାନିଜମ ଅରଚିଆ ଶ୍ରେଣୀର ଅଟନ୍ତି । ଏକ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀର ମାକ୍ରୋବ ଭିନ୍ନ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରନ୍ତି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଦୁଇ ଅଲଗା ଲୋକଙ୍କ ଜିଭରେ ଭିନ୍ନ ଅରଗାନିଜମ୍ ସମାନ ଭାବରେ ଚିନି ମିଳେଇ ଦେଇଥାନ୍ତି, ଏଭଳି ଅଧିକାଂଶ ମାକ୍ରୋବ ବ୍ୟାପକ ଗବେଷଣା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଗତି କରିଛନ୍ତି ଏହା ଆଧୁନିକ ଡି.ଏନ.ଏ ପଦ୍ଧତିରେ କରାଯାଇଛି କାରଣ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟ ପଦ୍ଧତିରେ କଲଚର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ■■